

OBSAH :	strana
A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE	4
A.1 Úvod	4
A.1.1 Údaje o obstarávateľovi a spracovateľovi	4
A.1.2 Riešiteľský kolektív	4
A.1.3 Zoznam príloh ÚPN-O	4
A.2 Dôvody obstarania ÚPN-O Rakovo	5
A.3 Hlavné ciele rozvoja územia	6
A.4 Zhodnotenie doterajšej územnoplánovacej dokumentácie	7
A.4.1 Všeobecne	7
A.4.2 Zhodnotenie ÚPN-SÚ Príbovce	8
A.4.3 Zhodnotenie ÚPN-O Rakovo - Doplnok Rakovo IBV JUH a Doplnok Rakovo šport a rekreácia	8
A.4.4 Zhodnotenie ÚPN-O RAKOVO - Zmeny a Doplnky č.3	8
A.4.5 Zhodnotenie ÚPN-O RAKOVO - Zmeny a Doplnky č.4	8
A.5 Údaje o súlade riešenia so zadáním	9
A.6 Výsledky variantných riešení	10
A.7 Súpis použitých územnoplánovacích podkladov a iných podkladov so zhodnotením ich využitia pri riešení	10
A.7.1 Podklady	10
A.7.2 Výstupy z relevantných podkladov s dopadom na riešené územie	11
B. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU	12
B.1 Vymedzenie riešeného územia	12
B.1.1 Základné údaje charakterizujúce územie obce	12
B.1.2 Vymedzenie riešeného územia v ÚPN-O	15
B.1.3 Prírodné podmienky, vybrané prírodné faktory riešeného územia	15
B.2 Vázby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu	23
B.2.1 Vázby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu VÚC – Žilinského kraja	23
B.3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	28
B.3.1 Obyvateľstvo, ekonomické aktivity, zamestnanosť	28
B.3.2 Bytový fond	34
B.3.3 Návrh riešenia bytového fondu a obyvateľov	34
B.4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia	37
B.4.1 Širšie vzťahy	37
B.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania	41
B.5.1 Návrh ochrany kultúrnych hodnôt	41
B.5.2 Základná koncepcia priestorového usporiadania	48
B.6 Návrh funkčného využívania územia obce	58
B.6.1 Všeobecne	58
B.6.2 Rozvoj obytnej funkcie	58
B.6.3 Rozvoj výrobnnej funkcie	59
B.6.4 Rozvoj funkcie zariadení občianskeho vybavenia, rekreácie a cestovného ruchu, telovýchovných aktivít a športových plôch	62
B.6.5 Rozvoj plôch a funkcie zelene	64
B.6.6 Určenie prípustného, obmedzujúceho a zakazujúceho funkčného využívania na jednotlivých funkčných plochách	64
B.7 Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia, výroby a rekreácie	68
B.7.1 Návrh riešenia bývania	68
B.7.2 Návrh riešenia občianskeho vybavenia	69
B.7.3 Návrh výroby a výrobných služieb	73
B.7.4 Návrh rekreácie a cestovného ruchu	78
B.8 Vymedzenie zastavaného územia obce	79
B.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	80
B.9.1 Ochrana prírodných hodnôt	80
B.9.2 Ochrana povrchových a podzemných vôd a vodných zdrojov	82
B.9.3 Ochrana kultúrnych pamiatok	84
B.9.4 Ochrana pohrebísk	85

B.9.5	Špeciálna ochrana	85
B.9.6	Ochranné a bezpečnostné pásma hlavných rádov technickej a dopravnej infraštruktúry, ostatné ochranné pásma	85
B.9.7	Veterinárne ochranné pásmo (VOP)	87
B.10	Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, civilnej ochrany a ochrany pred povodňami	87
B.10.1	Záujmy obrany štátu	87
B.10.2	Špeciálna ochrana	87
B.10.3	Požiarne ochrana	87
B.10.4	Civilná ochrana	88
B.10.5	Ochrana pred povodňami	90
B.11	Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny	91
B.11.1	Ochrana prírodných hodnôt, identifikácia prvkov R-ÚSES v katastri	91
B.11.2	Krajinnoekologický plán (optimálne priestorové a funkčné využívanie územie obce Rakovo) – všeobecné opatrenia a záver	99
B.12	Návrh verejného dopravného a technického vybavenia	102
B.12.1	Návrh verejného dopravného vybavenia	102
B.12.2	Vodné hospodárstvo	107
B.12.3	Energetika a energetické zariadenia	113
B.12.4	Napojenie územia na telekomunikačné a informačné siete	120
B.13	Koncepcia starostlivosti o životné prostredie	121
B.13.1	Zásady funkčného využívania územia vo vzťahu k ekologickej únosnosti územia	121
B.13.2	Návrh opatrení na elimináciu alebo obmedzenie stresových prvkov v krajine	122
B.13.3	Zásady vymedzenia hraníc zastavaného územia, návrh opatrení na zachovanie a obnovenie krajinnoestetických hodnôt územia	122
B.13.4	Ochrana zložiek životného prostredia	123
B.13.5	Faktory negatívne ovplyvňujúce životné prostredie	135
B.13.6	Faktory pozitívne ovplyvňujúce životné prostredie	143
B.13.7	Návrh zásad a opatrení pre nakladanie s odpadmi	143
B.14	Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložísk a dobývacích priestorov	146
B.15	Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu	147
B.15.1	Návrh opatrení ochrany prírody	147
B.15.2	Návrh protipovodňových a vodohospodárskych opatrení	147
B.15.3	Plochy špeciálnej ochrany	147
B.16	Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde – PP a lesnom pôdnom fonde – LPF	148
B.16.1	Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných zámerov na PP	148
B.16.2	Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných zámerov na LPF	152
B.17	Celkové hodnotenie koncepcie navrhovaného riešenia	153
B.17.1	Potenciál riešeného územia z hľadiska širších súvislostí	153
B.17.2	Krajinno-ekologický a enviromentálny potenciál	153
B.17.3	Kultúrno-historický potenciál územia	154
B.17.4	Sídlny potenciál	154
B.17.5	Sociálno – ekonomický a hospodársky potenciál	155
B.17.6	Potenciál rozvoja občianskeho vybavenia vrátane CR	155
B.17.7	Potenciál a koncepcia rozvoja dopravy a dopravných zariadení	155
B.17.8	Potenciál a koncepcia rozvoja vodného hospodárstva	156
B.17.9	Potenciál a koncepcia rozvoja energetiky	157
B.17.10	Záver	159
	NÁVRH REGULATÍVOV ÚZEMNÉHO ROZVOJA, NÁVRH ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ	160
C.	DOPLŇUJÚCE ÚDAJE	175
C.1	Všeobecne	175
C.2	Identifikácia použitých skratiek	176
C.3	Vyhodnotenie budúceho možného použitia PP na stavebné a iné zámery v predchádzajúcej ÚPD vzťahujúcej sa k riešenému územiu	177
D.	DOKLADOVÁ ČASŤ	178

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A.1 ÚVOD

A.1.1 ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI A SPRACOVATEĽOVI

Práce na územnom pláne obce Rakovo (ďalej len „ÚPN-O Rakovo“) – časť Návrh riešenia sú vypracované v zmysle zmluvy o dielo ÚPN-O Rakovo / AAPN č. 01/2017 zo dňa 27.09.2017 medzi:

objednávateľom:	Obec Rakovo Obecný úrad Rakovo 8 PSČ 038 42 Príbovce
štatutárny zástupca:	Patrik Antal, starosta obce
a	
zhotoviteľom:	Ing. arch. Peter NEZVAL, autorizovaný architekt M. Šinského 7, 010 07 Žilina

A.1.2 RIEŠITEĽSKÝ KOLEKTÍV

Hlavný riešiteľ	vedúci projektant :	Ing. arch. Peter NEZVAL
	asistent hlavného riešiteľa:	Ing. arch. Lenka LIKAVČANOVÁ
Urbanizmus	zodpovedný projektant :	Ing. arch. Peter NEZVAL
	spolupráca:	Ing. arch. Lenka LIKAVČANOVÁ
Doprava	zodpovedný projektant :	Ing. Roman TISO
	spolupráca:	Ing. arch. Peter NEZVAL
PP, LPF	zodpovedný projektant :	Ing. arch. Peter NEZVAL
	spolupráca :	Ing. arch. Lenka LIKAVČANOVÁ
Životné prostredie, občianska vybavenosť, priemysel, bývanie, rekreácia a cestovný ruch	zodpovedný projektant :	Ing. arch. Peter NEZVAL
	spolupráca :	Ing. arch. Lenka LIKAVČANOVÁ
Krajinná ekológia	zodpovedný projektant :	Peter HÁJNIK
Vodné hospodárstvo	zodpovedný projektant:	Ing. Alena KOVAL'OVÁ
Energetika	zodpovedný projektant:	Karol KOLLÁR
Digitálne spracovanie		Ing. arch. Lenka LIKAVČANOVÁ
Zástupca obstarávateľa:		Ing. arch. Ján Burian Osoba oprávnená na obstarávanie ÚPP a ÚPD

A.1.3 ZOZNAM PRÍLOH ÚPN-O

ÚPN-O Rakovo je spracovaný v súlade s ustanovením § 11 Zákona č. 50/76 Zb. (Stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a § 12 Vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z., v členení na textovú a grafickú časť.

Textová časť – SPRIEVODNÁ SPRÁVA (ďalej len „SS“) obsahuje:

- A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE,
- B. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU, vrátane (samostatné kapitoly v SS):
 - Vyhodnotenie budúceho možného použitia PP na stavebné a iné zámery,
 - Návrh regulatívov územného rozvoja, návrh záväzných častí,
- C. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE,
- D. DOKLADOVÁ ČASŤ.

Textová časť je spracovaná v rozsahu a štruktúre stanovenej v § 12 ods. 2 – 5 Vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z. vrátane tabuľkovej časti. Riešenie územného plánu v textovej časti je spracované v členení podľa § 12 ods. 4 písm. a) – r) vyhlášky.

Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde v lokalitách „nového“ ÚPN-O Rakovo je spracované podľa zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy.

Závazná časť ÚPN-O Rakovo je spracovaná v rozsahu a štruktúre stanovenej v § 12 ods. 6 písm. a) – l) Vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z.

Schéma záväzných častí je súčasťou sprievodnej správy, zaradená za text záväznej časti.

Grafická časť obsahuje:

- v.č.1 Výkres širších vzťahov – M 1 : 50 000**
- v.č.2 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a VPS v M 1 : 10 000**
- v.č.3 Výkres riešenia verejného dopravného vybavenia v M 1 : 10 000**
- v.č.4 Výkres riešenia verejného technického vybavenia v M 1 : 10 000**
- v.č.5 Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných zámerov na PP - M 1 : 10 000**
- v.č.6 Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny - M 1 : 10 000**

Grafická časť ÚPN-O Rakovo je spracovaná vo farebnom prevedení, legendy jednotlivých výkresov sú spracované v členení stav – návrh – výhľad. Schéma záväzných častí je prílohou textovej časti. Mierka v.č.1 je M 1:50 000 a je spracovaný na podklade ÚPN-VÚC ŽK v platnom znení. Mierka výkresov č.2, č.3, č.4, č.5 a č.6 je M 1:10 000 a rieši celé k.ú. obce.

Návrh riešenia ÚPN-O Rakovo je spracovaný a dodaný obstarávateľovi v troch vyhotoveniach. Navyiac sú v etape Návrh riešenia ÚPN-O vydané požadované výkresy a text navyiac pre potreby prerokovania podľa §13 zákona 220/2004 Z.z. pre zabezpečenie súhlasu OÚ OOP referátu pôdohospodárstva v Žiline, ďalej pre potreby vyjadrenia Hydromeliorácií š.p. a vyjadrenia VÚPaOP Banská Bystrica.

Textová časť je spracovaná vo formáte A4. Grafická časť je spracovaná vo farebnom prevedení na mapových podkladoch v príslušnej mierke, poskladaná na formát A3 a odovzdaná v tvrdých doskách. Návrh riešenia ÚPN-O Rakovo je spracovaný a odovzdaný aj na CD 1x pre obstarávateľa a 1x pre zástupcu obstarávateľa.

A.2 DÔVODY OBSTARANIA ÚPN-O RAKOVO

Dôvodom pre obstaranie územnoplánovacej dokumentácie (ďalej len "ÚPD") - ÚPN-O Rakovo je potreba získania aktuálneho nástroja územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie obce Rakovo, ktorý bude komplexne riešiť priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, zosúladiť záujmy a činnosti ovplyvňujúce územný rozvoj, životné prostredie a ekologickú stabilitu a ustanovovať regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia v rozsahu katastrálneho územia obce (ďalej len „k.ú. obce“ alebo len „k.ú.“).

Obec Príbovce, ktorého súčasťou bola aj obec Rakovo, mala v roku 1984 spracovanú územnoplánovaciu dokumentáciu - Územný plán sídelného útvaru Príbovce (ďalej len „ÚPN-SÚ Príbovce“) - Návrh riešenia, spracovateľom ktorého bola firma URBION Banská Bystrica a hlavným riešiteľom bol Ing. arch. M. Santoris. V roku 2004 bol spracovaný Doplnok ÚPN-O Rakovo IBV - juh (hlavný riešiteľ ing. arch. Peter Nezval), Doplnok ÚPN-O Rakovo šport a rekreácia (hlavný riešiteľ ing. arch. Peter Nezval), v roku 2012 Zmeny a Doplnky č.3 ÚPN-O Rakovo (hlavný riešiteľ ing. arch. Martin Pavlík) a v roku 2017 Zmeny a Doplnky č. 4 ÚPN-O Rakovo (hlavný riešiteľ ing. arch. Martin Pavlík). Do posledných Zmien a Doplnkov ÚPN-O Rakovo č.4 boli premietnuté predchádzajúce vyššie uvedené územnoplánovacie doklady resp. ich zmeny.

Pôvodný spracovaný a schválený ÚPN-SÚ Príbovce v znení následných Doplnkov a Zmien a Doplnkov vzťahujúcich sa k už samostatnej obci Rakovo, nezodpovedá v celom rozsahu vyššie uvedeným požiadavkám vyplývajúcich zo súčasnej platnej legislatívy v oblasti územného plánovania pre celé riešené územie, ktorým je katastrálne územie obce Rakovo. V textovej a grafickej časti plne nezodpovedá súčasným komplexným požiadavkám na rozsah a spôsob spracovania územnoplánovacej dokumentácie obce v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z.

Napriek riešeniu v Zmenách a Doplnkoch č.4 ÚPN-O Rakovo, ktoré zahŕňa územný rozvoj v celom katastrálnom území obce, riešenie v rozsahu a v obsahu nesie znaky a prezentáciu Zmien a Doplnkov územnoplánovacej dokumentácie, ktoré neprehľadne rieši komplexný rozvoj obce s odkazmi na úpravy, zmeny a doplnky v predchádzajúcich územnoplánovacích dokladoch (ďalej len „ÚPD“) a vo vzťahu k pôvodnému ÚPN-SÚ Príbovce. V zásade nereprezentuje dokumentovanie územnoplánovacie dokladu v úplnom znení. Aj z tohto dôvodu sa obec rozhodla riešiť nový územný plán už samostatnej obce, do ktorého budú prevzaté všetky relevantné a schválené rozvojové plochy a ostatné návrhy v riešení z pôvodnej ÚPD a komplexne riešený návrh v zmysle súčasnej legislatívy a aktuálnych rozvojových zámerov.

Urbanistické riešenie územia obce Rakovo bolo a tiež je súčasťou nadradenej územnoplánovacej dokumentácie väčšieho územného celku - ÚPN-VÚC Žilinského kraja (ďalej len „ÚPN-VÚC ŽK“), a územnoplánovacích podkladov s vyčlenenými územia ekologickej siete GNÚSES a RÚSES Martin (SAŽP 2013).

Prieskumy a rozbor ÚPN-O Rakovo (ďalej len PR+R ÚPN-O Rakovo) boli I. etapou v procese obstarávania ÚPN – O Rakovo. Ich cieľom bolo získať prehľad o súčasnom využití územia, o problémoch, ktoré sú nutné riešiť, o rozvojových a investičných zámeroch, možnostiach a limitoch územia a vzťahoch k územnoplánovacej dokumentácii vyššieho územného celku ÚPN-VÚC Žilinského kraja.

Návrh riešenia ÚPN-O Rakovo, je po PR+R Rakovo a Zadaní pre ÚPN-O Rakovo, III. etapou v obstarávaní predmetnej ÚPD obce.

V obstarávaní bude Rakovo obec zastupuje Ing. arch. Ján Burian, oprávnená osoba na obstarávanie územnoplánovacích dokladov a územnoplánovacích podkladov reg. č. 229 (ďalej len „OSO pre obstarávanie ÚPP a ÚPD“). Zadanie pre ÚPN-O Rakovo bude vypracované na základe PR+R ÚPN-O Rakovo ktorého súčasťou je Krajinnoekologický plán obce Rakovo (ďalej len „KEP Rakovo“).

A.3 Hlavné ciele rozvoja územia

Hlavným cieľom ÚPN-O Rakovo je riešiť optimálne možnosti rozvoja riešeného územia – k.ú. obce a jeho koordinovaného funkčného usporiadania na základe zhodnotenia súčasného stavu územia a známych zámerov, požiadaviek a rozvojových tendencií z hľadiska urbanistického, krajinného, a tiež z hľadiska ochrany a tvorby životného prostredia, vrátane priemetu legislatívnej ochrany prírody.

Navrhované riešenie v ÚPN-O Rakovo sleduje najmä tieto hlavné ciele rozvoja územia, a to nasledovne.

Vo všeobecnej rovine sú v ÚPN-O Rakovo hlavné ciele rozvoja územia stanovené nasledovne:

- rešiť optimálny spôsob využitia a usporiadania územia v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja a únosnosti územia,
- odstrániť funkčné a priestorové disproporcie,
- regulovať a koordinovať investičné činnosti a záujmy v území,
- skvalitniť životné prostredie obce,
- zabezpečiť ochranu kultúrneho dedičstva a prírodných hodnôt,
- dobudovať verejnú dopravnú, občiansku a technickú vybavenosť obce,
- stanoviť plochy pre verejnoprospešné stavby.

Okrem takto všeobecne formulovaných cieľov bolo v ÚPN-O Rakovo potrebné:

- vytvoriť predpoklady a podmienky pre rozvoj individuálnej bytovej výstavby intenzifikáciou zastavaného územia stanoveného k 1.1.1990, ako aj návrhom nových plôch, vhodných pre rozvoj uvedenej funkcie, pri zohľadnení záujmov poľnohospodárskej výroby a ochrany poľnohospodárskej pôdy,
- vytvoriť predpoklady a podmienky pre rozvoj nezávadnej výroby vo väzbe na existujúce výrobné plochy v obci,
- stanoviť podmienky pre rozvoj občianskej vybavenosti,
- stanoviť podmienky pre fungovanie poľnohospodárstva,
- vytvoriť podmienky pre dobudovanie dopravnej a technickej infraštruktúry v návrhovom období,

- vytvoriť predpoklady a podmienky pre optimalizáciu automobilovej, pešej a cyklistickej dopravy, vrátane návrhu smerových a šírkových úprav komunikácií, návrhu peších a cyklistických chodníkov a vyriešenia parkovísk vo väzbe na jednotlivé funkčné plochy,
- premietnuť do nového územného plánu obce zámery nadradenej ÚPD,
- návrhové obdobie územného plánu stanoviť na obdobie do roku 2035,
- návrh územného plánu spracovať v súlade s príslušnými ustanoveniami stavebného zákona a vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z. jednovariantne, s poukazom na ustanovenie § 21, ods.2) stavebného zákona obstarávateľ upúšťa od spracovania konceptu územného plánu.

Rozhodujúcim cieľom územného plánu je zabezpečenie územných a technických podmienok pre ďalší rozvoj obce a riešeného územia, na základe vysokého záujmu o obytnú výstavbu (hlavne vo forme IBV) do roku 2035 pre nasledovný počet obyvateľov:

Rok	Počet obyvateľov	%	Ročný prírastok v %
2017	355	100,00	-
2035	450	126,76	1,40

Z uvedenej tabuľky vyplýva, že cieľom ÚPN-O Rakovo je zabezpečiť stabilný prírastok obyvateľstva k návrhovému roku 2035 na stav cca 450 obyvateľov, nastaviť medziročne stúpajúci počet obyvateľstva na v priemere 5,00 obyvateľa ročne (v priemere v cca 1,66 nových bytoch v zásade od roku 2016 pri uvažovanej priemernej obložnosti 3,00 obyvateľa na byt). Týmto sa potvrdí fakt, že obec sa stáva významným a samostatnesa rozvíjajúcim sídlom v urbanistickom priestore stredného Turca - jeho priestorového ťažiska. Uvedené údaje treba považovať za smerné.

A.4 ZHODNOTENIE DOTERAJŠEJ ÚZEMNO-PLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE

A.4.1 VŠEOBECNE

Obec Príbovce, ktorého súčasťou bola aj obec Rakovo, mala v roku 1984 spracovanú územnoplánovaciu dokumentáciu - Územný plán sídelného útvaru Príbovce (ďalej len „ÚPN-SÚ Príbovce“) - Návrh riešenia, spracovateľom ktorého bola firma URBION Banská Bystrica a hlavným riešiteľom bol Ing. arch. M. Santoris.

Dňa 6.12.1990 sa obec Rakovo stala samostatnou obcou.

V roku 2004 bol spracovaný Doplnok ÚPN-O Rakovo IBV - juh (hlavný riešiteľ ing. arch. Peter Nezval), Doplnok ÚPN-O Rakovo šport a rekreácia (hlavný riešiteľ ing. arch. Peter Nezval), v roku 2012 Zmeny a Doplnky č.3 ÚPN-O Rakovo (hlavný riešiteľ ing. arch. Martin Pavlík) a v roku 2017 Zmeny a Doplnky č. 4 ÚPN-O Rakovo (hlavný riešiteľ ing. arch. Martin Pavlík). Uvedené územnoplánovacie dokumenty boli schválené.

Do posledných Zmien a Doplnkov ÚPN-O Rakovo č.4 boli premietnuté predchádzajúce vyššie uvedené územnoplánovacie doklady resp. ich zmeny s novými rozvojovými návrhmi.

„Novým“ ÚPN-O Rakovo je tiež potrebné riešiť potrebu nových rozvojových plôch, hlavne pre bývanie vo forme individuálnej bytovej výstavby (ďalej len „IBV“), abscentujúcu občiansku vybavenosť (ďalej len „OV“) a prípadne výrobu – zamestnanecké plochy, pre ktoré pôvodný ÚPN-SÚ Príbovce v znení následných Zmien a Doplnkov ÚPN-O Rakovo (Juh, Šport a rekreácia, č.3 a č.4) v spracovanom rozsahu a obsahu nevytvára komplexné plošno priestorové predpoklady a tiež nezahŕňa aktuálne investičné zámery evidované obstarávateľom.

Vyššie uvedené dôvody si vyžadujú zapracovanie do novej ÚPD obce a vyžadujú spracovanie komplexných náležitostí pre riadenie výstavby a rozvoja obce územným plánom podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku. Z tohto dôvodu sa obec Rakovo rozhodla pre obstaranie nového územného plánu v zmysle v súčasnosti platnej legislatívy.

Doterajšie právoplatne schválené ÚPD vzťahujúce sa k územia obce Rakovo sa tiež riešili ako územia spadajúce do dokumentácie vyššieho územného celku (ÚPN – VÚC Žilinského kraja v platnom znení, t.j. vrátane následných zmien a doplnkov č.1, č.2, č.3 a č.4).

A.4.2 ZHODNOTENIE ÚPN-SÚ PRÍBOVCE

Táto ÚPD bola základným územnoplánovacím dokumentom vzťahujúcim sa aj na k.ú. Rakova. Spracovateľom bol URBION - štátny inštitút urbanizmu a územného plánovania Bratislava - pobočka Banská Bystrica v roku 1984 (Návrh riešenia 03/1984). Potvrdenie platnosti tejto ÚPD bolo ustanovené uzn. Rady ONV č.10/84 zo dňa 27.04.1984.

Riešené územie zahŕňalo obce Príbovce, ako strediskovú obec, a spádové obce Benice, Ležiachov, Rakovo a Valča. Navrhovaný územný rozvoj sa vtedy predovšetkým sústredil na vtedy na strediskovú obec Príbovce.

Jednou zo spádových obcí bolo Rakovo. V rozvoji Rakova, v území spadajúcom do k.ú. Rakova, bol navrhovaný minimálny rozvoj bývania a vybavenosti (športu). Viac menej bol riešený stabilizovaný stav. Súčasná Lehôtka nebola vôbec riešená. Boli navrhované aj plochy bývania a výroby na dožitie (v kontakte s k.ú. Príbovce) z dôvodu navrhovaného tzv. južného obchvatu Príbovíc (prekládka cesty II/519) s križovatkou s cestou 1/65 v smere na Kláštor pod Znievom vrátane nového pripojenia na Príbovce z tohto obchvatu v polohe severného okraja k.ú. vtedy spádovej obce Príbovce. Tým, že nedošlo k realizácii tohto zámeru, to z hľadiska Rakova hodnotíme v pozitívnom slova zmysle.

A.4.3 ZHODNOTENIE ÚPN-O RAKOVO - Doplnok RAKOVO IBV JUH a Doplnok RAKOVO ŠPORT A REKREÁCIA

Od 6.12. 1990 sa stalo Rakovo samostatnou obcou. Vtedajšie vedenie obce obstaralo ÚPD pre rozvoj bývania a športu s rekreáciou. Doplnky ÚPN-O boli spracované a schválené v roku 2004. Hlavným riešiteľom bol ing. arch. Peter Nezval. Spracovaniu doplnkov predchádzalo Preskúmanie a návrh na aktualizáciu územného plánu obce Rakovo v 12/2003, ing. arch. Burianom OSO pre obstarávanie ÚPP a ÚPD.

Výstavba IBV bola navrhovaná v Doplnku ÚPN-O IBV – Juh v polohe na južnom okraji obce (lokalita Predný Bôrok), v prevažnej miere na plochách extravilánu. Umožnením tejto výstavby sa vychádzalo v ústrety vysokému záujmu o výstavbu rodinných domov v obci. Obec mala vtedy 308 obyvateľov a 105 domov z toho 80 trvalo obývaných. Smerne boli vytvorené podmienky pre výstavbu cca 50 rodinných domov. Výstavba v tomto vymedzenom území už začala.

Plochy v Doplnku ÚPN-O Športu a rekreácie riešili absenciu takýchto zariadení v už samostatnej obci. Boli navrhované vonkajšie otvorené ihriská pre kolektívne hry a k nim prislúchajúce zariadenia. Súčasťou riešeného územia bol návrh rekreácie na ploche obecného verejného parku. Realizácia v športovom okrsku nebola realizovaná aj z dôvodu problematických stavebno technických podmienok s podmáčanou pôdou.

A.4.4 ZHODNOTENIE ÚPN-O RAKOVO - Zmeny a Doplnky č.3

Zmeny a Doplnky ÚPN-O č.3 boli spracované a schválené v roku 2012. Hlavným riešiteľom bol ing. arch. Martin Pavlík.

V tejto ÚPD bol navrhovaný ďalší rozvoj IBV vo väzbe na plochy v predchádzajúcom Doplnku IBV - Juh v lokalite Predný Borok (juhovýchodným smerom) na plochách mimo existujúcej hranice zastavaného územia k 1.1. 1990. Boli aj vypracované regulatívy pre existujúcu výstavbu a navrhovanú výstavbu z predchádzajúcich doplnkov v ťažiskovej časti obce a do riešeného územia boli premietnuté vtedy aktuálne výstupy z legislatívy ochrany prírody a krajiny (priemet R-ÚSES).

A.4.5 ZHODNOTENIE ÚPN-O RAKOVO - Zmeny a Doplnky č.4

Zmeny a Doplnky ÚPN-O č. 4, Návrh riešenia bol spracovaný v roku 12/2016. Hlavným riešiteľom je ing. arch. Martin Pavlík.

Do posledných Zmien a Doplnkov ÚPN-O Rakovo č.4 boli premietnuté predchádzajúce vyššie uvedené územnoplánovacie doklady resp. ich zmeny.

Cieľom ÚPN-O Rakovo ZaD č.4, bolo aktualizovať ÚPD obce pre celé k.ú. obce Rakovo, nakoľko doterajšie Doplnky a Zmeny a Doplnky riešili len dielčie časti obce a len vo väzbách na zastavané územie obce. Tiež boli zohľadnené nové zámery rozvoja obce v súvislosti s aktuálnym majetkoprávnymi súvislosťami a zmenami v platnej legislatíve hlavne v oblasti ochrany prírody, vŕd a PP a LPF.

Zmeny a doplnky č.4 ÚPN-O Rakovo riešili nasledovné dielčie časti k.ú. obce:

1. Plochy pre nový rozvoj bývania formou samostatne stojacich rodinných domov v lokalite Panská, ako pokračovanie navrhovanej výstavby, vo východnej časti zastavaného územia obce.
2. Zmeny funkčného využitia územia pôvodného poľnohospodárskeho dvora, situovaného v priamej väzbe na zastavané územie obce, na územia zmiešané územia, areály a zariadenia cestovného ruchu, vybavenosti a drobnej výroby.
3. Nové územia, areály a zariadenia športu a telovýchovy (futbalový štadión, vonkajšie ihriská), vo väzbe na poľnohospodársky dvor, ktorého funkcia bola zmenená na polyfunkčné využívanie v kombinácii občianskej vybavenosti a nezávadnej výroby.
4. Nové plochy pre hromadnú bytovú výstavbu v lokalite Predný Bôrik a Lazy.
5. Nové plochy občianskej vybavenosti v lokalitách Predný Bôrik, Pri stanici a za Cintorínom.
6. Nové plochy zmiešaných území, areálov a zariadení cestovného ruchu, vybavenosti a drobnej výroby v lokalite Benzinol.
7. Rozšírenie území, areálov a zariadení športu a telovýchovy pri Benzinole.
8. Rozšírenie území výroby a služieb, distribúcie a skladovania medzi železničnou traťou a Benzinolom.
9. Nové územia výroby a služieb, distribúcie a skladovania v lokalite Stariny (Za horičkou).
10. Nové územia poľnohospodárskej a živočíšnej výroby v lokalite Stariny (Kratiny).
11. Zmenu funkčného využitia plôch existujúcej zástavby rodinných domov v zastavanom území obce na zmiešané jadrové územia (územia bývania a vybavenosti).
12. Návrh protipovodňových zábran (valov) v lokalitách Lazy a za cintorínom až po žel. trať.
13. Zakreslenie existujúceho Ekologického poľnohospodárskeho dvora v lokalite Lehôtka.
14. Rozšírenie plôch sídelnej a parkovej zelene v lokalite Lazy.
15. Navrhované pešie prepojenie lokality Lazy (pri žel. stanici) z obcou Benice, spojenou z rekonštrukciou lávky cez Turiec.
16. Zmenu funkčného využitia časti územia v lokalite Predný Bôrik z obytných plôch individuálnej bytovej výstavby na plochy sídelnej a parkovej zelene.
17. Čiastočné zrušenie cestných komunikácií a technickej infraštruktúry v lokalite Predný Bôrik.
18. Zrušenie navrhovaného preloženia cesty II/519 (zosúladenie s nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou).
19. Zosúladenie a doplnenie prvkov ochrany prírody vychádzajúcich z dokumentu RUSES okresu Martin, schváleného rozhodnutím Okresného úradu Martin (číslo: OU-MT-OSZP-2015/4395-Mu) zo dňa 1.7.2015.
20. Zosúladenie a doplnenie prvkov ochrany poľnohospodárskej pôdy vychádzajúcej z Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z., podľa ktorého sú v k.ú. Rakovo určené chránené pôdy podliehajúce povinnosti platenia odvodu.
21. Zosúladenie, doplnenie a korekcia s existujúcim stavom prvkov technickej infraštruktúry, dopravy, ochrany podzemných vôd, zosuvných území, existujúcej vzrastlej nelesnej zelene, poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu, meliorácií a funkčným využitím území, na aktuálnom katastrálnom podklade.
22. Zarezervovanie priestoru pre navrhovanú rýchlostnú komunikáciu v úseku R3 Martin-Rakovo

Napriek riešeniu v Zmenách a Doplnkoch č.4 ÚPN-O Rakovo ktoré zahŕňa územný rozvoj v celom katastrálnom území obce riešenie v rozsahu a v obsahu nesie znaky a prezentáciu Zmien a Doplnkov ÚPD, ktoré neprehľadne rieši komplexný rozvoj obce s odkazmi na úpravy, zmeny a doplnky v predchádzajúcich územnoplánovacích dokladoch (ďalej len „ÚPD“) a vo vzťahu k pôvodnému ÚPN-SÚ Příbovce. V zásade nereprezentuje dokumentovanie územnoplánovacie dokladu v úplnom (novom) znení.

Z vyššie uvedených dôvodov sa obec rozhodla riešiť nový územný plán už samostatnej obce, do ktorého budú prevzaté všetky relevantné a schválené rozvojové plochy a ostatné návrhy v riešení z pôvodnej ÚPD a komplexne riešený návrh v zmysle súčasnej legislatívy a aktuálnych rozvojových zámerov.

A.5 ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA SO ZADANÍM

Návrh ÚPN-O Rakovo je vypracovaný v súlade so spracovaným Zadaním pre ÚPN-O Rakovo (06/2017), dopracovaným (12/2017) schváleným v obecnom zastupiteľstve Rakovo pod č.uzn. 3/2018 dňa 08.01.2018.

A.6 VÝSLEDKY VARIANTNÝCH RIEŠENÍ

Návrh ÚPN-O Rakovo je vypracovaný jednovariantným riešením (obec do 2000 obyvateľov). Akceptovaná je požiadavka vyplývajúca so Zadania pre ÚPN-O Rakovo (viď kap.b).

A.7 SÚPIS POUŽITÝCH ÚZEMNOPLÁNOVACÍCH PODKLADOV A INÝCH PODKLADOV SO ZHODNOTENÍM ICH VYUŽITIA PRI RIEŠENÍ

A.7.1 PODKLADY

A.7.1.1 Schválená ÚPD, vzťahujúca sa k riešenému územiu

- ÚPN VÚC Žilinského kraja (združenie VÚC Žilina, 1998), záväzná časť schválená vyhlásením nariadenia vlády SR č. 223/1998 zo dňa 26.05.1998.
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - zmeny a doplnky č.1 (združenie VÚC Žilina, 02/2005), záväzná časť schválená zastupiteľstvom ŽSK VZN č.6 zo dňa 27.04.2005.
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - zmeny a doplnky č.2 (ing. arch. Pivarči, 07/2006), záväzná časť schválená zastupiteľstvom ŽSK.
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - zmeny a doplnky č.3 (ing. arch. Toman, 05/2008), záväzná časť schválená zastupiteľstvom ŽSK.
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - zmeny a doplnky č.4 (ing. arch. Pivarči, 03/2011), záväzná časť schválená zastupiteľstvom ŽSK.
- ÚPN-SÚ Príbovce, potvrdenie platnosti ÚPD v zmysle uzn. Rady ONV č.10/84 zo dňa 27.04.1984.
- ÚPN-O Rakovo – doplnok, Rakovo IBV – Juh (ing. arch. Peter Nezval), záväzná časť schválená uzn. OZ v Rakove č. uzn.5/2004 zo dňa 13.10.2004.
- ÚPN-O Rakovo – doplnok, Rakovo IBV – Šport a rekreácia (ing. arch. Peter Nezval), záväzná časť schválená uzn. OZ v Rakove č. uzn.5/2004 zo dňa 13.10.2004.
- Zmeny a Doplnky č.3 ÚPN-O Rakovo (ing. arch. Pavlík), záväzná časť schválená uzn. OZ v Rakove č. uzn.40/2012 zo dňa 31.10.2012.
- Zmeny a Doplnky č.4 ÚPN-O Rakovo (ing. arch. Pavlík), záväzná časť schválená uzn. OZ v Rakove č. uzn.39/2017 zo dňa 13.11.2017.

A.7.1.2 Územno-plánovacie podklady

- RÚSES – regionálny územný systém ekologickej stability Martin (SAŽP 2013).

A.7.1.3 Prieskumné práce

- Prieskumné práce pre ÚPN-O Rakovo - časť PR+R v teréne k.ú. Rakovo, za účelom zistenia skutočného využitia plôch, objektov technickej a dopravnej infraštruktúry, priestorových pomerov, negatívnych javov, ochrany prírody a krajiny a pod. (Ing. arch. Peter Nezval a kol., 09 -10/2017).
- Prieskumné práce pre ÚPN-O Rakovo - časť KEP v teréne, za účelom zistenia skutočného využitia plôch, stavu v krajine k.ú. Rakovo, (Peter Hájnik a kol., 09 - 10/2017).

A.7.1.4 Dopravná a inžinierska dokumentácia

- RÚSES – regionálny územný systém ekologickej stability Martin (SAŽP 2013).
- Vodný plán Slovenska.
- Vodohospodárska mapa Slovenska.
- Protiovodňový plán obce Rakovo (predpokladaný rok spracovania 2011).
- Dokumentácia k rýchlostnej ceste R3 (na CD).

A.7.1.5 Konzultácie, ostatné podklady, mapové podklady

- STN 73 6101 – Projektovanie ciest a diaľnic.
- STN 73 6110 – Projektovanie miestnych komunikácií.
- Katastrálne mapy v mierke 1:10 000, (Obecný úrad Rakovo).
- Štátne odvodené mapy.
- Súpis pamiatok na Slovensku.
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov – základné údaje (2011, KSŠV SR).
- Aktuálne štatistické údaje 2016 (KSŠV SR).

- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku.
- Vyjadrenia dotknutých orgánov a organizácií k oznámeniu o začatí obstarávania ÚPN-O Rakovo, 08 – 09 / 2017.
- Atlas krajiny SR (MŽP SR, SAŽP), 2002.
- Príbeh jednej obce....., monografia obce, Ľubomír Žila, 2014.
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakovo na roky 2015 - 2023, obecný úrad v Rakove, Patrik Antal a kol., schválený č. uzn. OcZ 5/2016 dňa 16.01.2016.
- Web stránka obce Rakovo.
- Protiovodňový plán záchranných prác obce Rakovo (rok spracovania 2011, č.467/2011).
- Stanoviská dotknutých orgánov štátnej správy, samosprávy a právnických a fyzických osôb po oznámení o začatí obstarávania ÚPN-O Rakovo.
- PR+R ÚPN-O Rakovo, 10/2017, ing. Arch. Peter Nezval,
- Zadanie pre ÚPN-O Rakovo, vypracované 10/2017, dopracované (výsledné znenie) 12/2017 (ing. arch Ján Burian, OSO pre obstarávanie ÚPP a ÚPD, reg. č. 229), schváleným v obecnom zastupiteľstve Rakovo č. uzn. 3/2018, zo dňa 08.01.2018.
- Pripomienky k Zadaniu pre ÚPN-O Rakovo, 11/2017.
- Vyhodnotenie pripomienok k Zadaniu pre ÚPN-O Rakovo, 12/2017.
- Informácie získané z internetových zdrojov:
 - http://www.podnemapy.sk/lpis_verejnost/viewer.htm
 - http://www.geology.sk/new/sk/sub/ms/zoz_apl
 - <http://www.enviroportal.sk/>
 - <http://www.sopsr.sk/web/>
 - <http://geo.enviroportal.sk/atlassr/>
 - <http://maps.google.sk>
 - <http://www.sopsr.sk/webs/MokrSlov/>
 - <http://geo.enviroportal.sk/vu/>
 - <http://geo.enviroportal.sk/uev/>
 - <http://www.pamiatky.sk/sk/page/ochrana-pamiatok>
 - <http://charon.sazp.sk/SevesoPublic/Mapa.aspx>
 - <http://www.hlukovamapa.sk/>
 - <http://mpomprsr.svp.sk/Default.aspx>
 - <http://lvu.nlc.sk.org/uvod/>
 - <http://www.katasterportal.sk/kapor/>
 - <http://www.statistics.sk/>

A.7.2 VÝSTUPY Z RELEVANTNÝCH PODKLADOV S DOPADOM NA RIEŠENÉ ÚZEMIE

A.7.2.1 Výstup z R-ÚSES a KEP Rakovo

Okres Martin má vypracovaný Regionálny územný systém ekologickej stability (ďalej len „R-ÚSES“) spracovaný Slovenskou agentúrou životného prostredia (ďalej len „SAŽP“) v roku 2013.

Pre obec Rakovo, ako súčasť prác na ÚPN-O Rakovo v etape PR+R, sa spracováva krajinno-ekologický plán Rakovo (ďalej len „KEP Rakovo“). KEP Rakovo je dokladovaný v samostatnom elaboráte.

Do celkovej koncepcie rozvoja sídla, a to v grafickej i textovej časti, bude nutné zapracovať rozhodujúce krajinno-ekologické výstupy z uvedeného R-ÚSES a KEP Rakovo, zahŕňajúce hlavne chránené územia, biokoridory, priestory s vysokou krajinnou diverzitou, genofondové lokality a odporúčania optimálneho funkčného využívania územia, ktoré ovplyvnia budúci celkový rozvoj riešeného územia obce Rakovo, hlavne v krajinnom priestore riešeného územia.

A.7.2.2 Zhodnotenie a výstupy z ÚPN-VÚC ŽK v platnom znení

ÚPN VÚC ŽK v platnom znení je v súčasnosti nadradenou záväznou ÚPD pre obec Rakovo a v budúcnosti (po schválení nového ÚPN-O Rakovo) bude najbližšou komplexnou nadradenou ÚPD, vzťahujúcou sa k ÚPN-O Rakovo. Pri riešení ÚPN-O Rakovo je nevyhnutné akceptovať záväznú časť ÚPN-VÚC ŽK.

Z ÚPN VÚC vyplývajú pre riešené územie nasledovné relevantné výstupy:

- Obec Rakovo svojou polohou a administratívnym začlenením (k.ú. Rakovo) spadá do Žilinského kraja, okresu Martin. Obec Rakovo sa nachádza sa v južnej časti Žilinského kraja.
- Obec Rakovo sa nachádza na vetve dôležitej zvolensko – turčianskej rozvojovej osi prvého stupňa definovanej v Koncepcii urbanistickej rozvoja Slovenska (ďalej len „KURS“) Martin – Turčianske Teplice – Banská Bystrica – Zvolen.
- Vo výhľadovom období je v k.ú. Rakovo rezervovaná mimointravilánová trasa rýchlostnej cesty R3.
- Rakovo sa nachádza v orese Martin s regresívnou populáciou z hľadiska vekového zloženia obyvateľov (index starnutia 147,83).
- V rámci okresu Martin sa nachádza obec Rakovo v intenzívne urbanizovanom priestore aglomerácie obce Martin, v jeho prímestskom páse aglomerácie, na juhu okresu Martin.
- Z hľadiska demografickej charakteristiky v období 1996 - 2008 obec Rakovo patrí medzi sídla v martinskom okrese, ktoré v absolútnej hodnote zaznamenalo jeden z vyšších prírastkov počtu obyvateľov (+55), v relatívnej hodnote (+30,10%) čomu zodpovedá index starnutia 120,51.
- Rakovo leží na dopravnej sieti krajín EÚ: Multimodálny koridor, vetva č. VI, zároveň súčasť koridorových sietí TEN-T (Panaeurópska dopravná sieť), súčasť koridrovej siete TEN-T Martin – Turčianske Teplice – Šášovské Podhradie – Zvolen – Šahy – Maďarská republika, schválené pre rýchlostnú cestu R3.
- Do riešeného územia zasahujú chránené územia a to:
 - Chránené územia v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z.: Národná prírodná rezervácia Turiec s ochranným pásmom,
 - Územia Európskej sústavy chránených území Natura 2000: SKUEV 0382 Turiec a Blatnický potok
 - Územia chránené podľa medzinárodných dohovorov: Ramsarská lokalita Mokrade Turca
 - Z GNÚSES a RÚSES:
 - biocentrá: nadregionálne biocentrum NRBC 3 Turiec, regionálne biocentrum RBc 14 Blatnický Potok – Ďanovská terasa,
 - biokoridory: regionálny biokoridor RBk 12 Blatnický Potok,
 - genofondové lokality: GL 123 Riečny ekosystém Turca, GL 128 Bahrovec, GL 130 Niva pri Lehôtke-Pod Borkom, GL 134 Ďanová – Pod Chrasťou, GL 172 Kút, GL 175 Terasy medzi Valentovou a Lehôtkou, GL 181 Ekosystém Blatnického potoka
- Riešené územie spadá do hydrologického povodia rieky Turiec (4-21-05-6871).
- Do riešeného územia zasahujú OP II. stupňa prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd v Socovciach (vrt HV-107/A) a Kláštore pod Znievom (vrt KM -1) vyhlásené Vyhláškou MZ SR č. 367/2009 Z.z.
- Zásobovania pitnou vodou pre obec Rakovo je riešené skupinovým vodovodom je v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti a.s. z vodných zdrojov v Necpaloch.
- Odvádzanie splaškových vôd pre obec Rakovo je kanalizáciou v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti a.s. na ČOV Vrútky.
- Katastrom obce Rakovo prechádza vonkajšie nadzemné ZVN 220 kV elektrické vedenia V271 v smere Bystričany - Sučany je zásobované elektrickou energiou z linky vyvedenej z transformovne Martin po 22 kV vedení č.208.
- V riešenom území obce Rakovo sa v súčasnosti nachádza STL distribučná plynárenská sieť - pripojená na regulačnú stanica plynu RS 3000 Příbovce z ktorej sú zásobované Příbovce, Rakovo a Benice.

B. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU

B.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

B.1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE CHARAKTERIZUJÚCE ÚZEMIE OBCE

B.1.1.1 Popis riešeného územia

Obec Rakovo svojou polohou a administratívnym začlenením spadá do Žilinského kraja, okresu Martin. Obec Rakovo sa nachádza sa v južnej časti Žilinského kraja. Nachádza sa na vetve dôležitej zvolensko – turčianskej rozvojovej osi prvého stupňa Martin – Turčianske Teplice – Banská

Bystrica – Zvolen a má vďaka svojej polohe výrazný rozvojový potenciál. Od okresného sídla mesta Martin je obec Rakovo vzdialená cca 10 km a krajského sídla Žilina cca 40 km.

V rámci okresu Martin sa nachádza obec Rakovo mimo intenzívne urbanizovaného priestoru na severe okresu Martin, ktorý predstavuje aglomerácia obce Martin. Obec Rakovo je samostatným rozvojovým sídlom.

Obec Rakovo leží na dopravnej sieti krajín EÚ: Multimodálny koridor, vetva č. VI, zároveň súčasť koridorových sietí TEN-T (Panaeurópska dopravná sieť), súčasť koridorovej siete TEN-T Martin – Turčianske Teplice – Šášovské Podhradie – Zvolen – Šahy – Maďarská republika, schválené pre rýchlostnú cestu R3.

Komunikačnými osami obce sú cesty I. triedy I/65 (okrajovo) a cesty III. triedy III/2160 a III/2140:

- cesta prvej triedy I/65 v trase Martin križovatka s cestou I/18 - Rakovo - Turčianske Teplice,
- cesta tretej triedy III/2160 v trase Príbovce križovatka s cestou II/519) - Rakovo - Valentová - ...
- cesta tretej triedy III/2140 v trase Rakovo križovatka s cestou I/65 - Daňová.

Výhľadovo bude východným okrajom k.ú. Rakovo prechádzať Rýchlostná cesta R3, úsek Martin – Horná Štubňa. Cez kataster obce Rakovo prechádza železničná trať č.1118 Vrútky - Zvolen. Železničná zastávka Príbovce - Rakovo sa nachádza priamo v k.ú obce Rakovo.

Zásobovania pitnou vodou pre obec Rakovo je riešené skupinovým vodovodom ktorý je v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti a.s. z vodných zdrojov v Necpaloch.

Odvádzanie splaškových vôd pre obec Rakovo je kanalizáciou v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti a.s. na ČOV Vrútky.

Katastrom obce Rakovo prechádza vonkajšie nadzemné ZVN 220 kV elektrické vedenia V271 v smere Bystrica - Sučany je zásobované elektrickou energiou z linky vyvedenej z transformovne Martin po 22 kV vedení č.208.

V riešenom území obce Rakovo sa v súčasnosti nachádza STL distribučná plynárenská sieť - pripojená na regulačnú stanica plynu RS 3000 Príbovce z ktorej sú zásobované Príbovce, Rakovo a Benice

B.1.1.2 Priestorové členenie riešeného územia

Riešeným územím je k.ú. Rakovo. Obec Rakovo je samostatnou rozvojovou obcou v rámci okresu Martin a nachádza sa v intenzívne urbanizovanom priestore v centrálnej časti okresu Martin.

Obec má predovšetkým predpoklady pre umiestnenie a rozvoj obytnej, poľnohospodárskej výrobnéj funkcie i nezávadnej priemyselnej funkcie vo väzbe na nadradenú cestnú dopravu (I/65), vo výhlade rýchlostnú cestu R3. Rakovo patrí medzi sídla s čiastočne vyváženou polyfunkčnou štruktúrou a diverzifikovanou ekonomickou základňou. Pri absencii občianskej vybavenosti hlavne využíva infraštruktúru obce Príbovce (školsťvo, maloobchod, nevýrobné služby) s ktorou je stavebne prepojená.

Riešené územie možno priestorovo rozčleniť nasledovne:

- A. Zastavané územia a príslhlé rozvojové plochy.**
- B. Koridory nadradenej dopravnej infraštruktúry**
- C. Poľnohospodárska krajina.**

A. Zastavané územia a príslhlé rozvojové plochy

Rozhodujúca časť osídlenia, m.č. Rakovo, sa nachádza na pravom brehu Turca, v jeho údolnej nive, s prevládajúcou PP z ktorej vystupuje terénna ostroha - Malý Borok (456 m.n.m.) Rozhodujúca zástavba obce (m.č. Rakovo) je kompaktná, rozdelená žel. traťou 118 Vrútky - Zvolen a cestou I/65. Samostatné (ostatné) menšie zastavané časti tvoria Lehôtka a Stariny.

V súčasnosti územie obce Rakovo – jeho územia s umiestnenou zástavbou, v ÚPN-O Rakovo rozdelíme na tri základné miestne časti spadajúce do priestorovej a funkčnej jednotky Rakovo:

- 1. miestna časť RAKOVO** (ďalej len „m.č. Rakovo“) – rozhodujúca a ťažisková časť obce s obytňou, občianskou a výrobnou výstavbou na po obidvoch stranách žel. trate č.118. Do jadrovej časti zaraďujeme aj plochy občianskej vybavenosti, výroby a skladového hospodárstva i občianskej vybavenosti po obidvoch stranách cesty I/65 na severovýchodnom okraji riešeného územia.

2. **miestna časť LEHOTKA** (ďalej len „m.č. Lehôtka“) - malé samostatná časť obce so súkromnou farmou (Ekologické poľnohospodárske družstvo Lehôtka) a bývaním v polohe pôvodnej obce - majera Malé Rakovo vo vzdialenosti cca 1 500 m južne od centra ťažiskového územia – jadrovej časti Rakova.
3. **miestna časť STARINY** (ďalej len „m.č. Stariny“) - malá samostatná časť obce s hospodárskym dvorom poľnohospodárskeho družstva Gader (ďalej len HD PD Gader) na mieste pôvodného majera - veľkostatku vo vzdialenosti cca 2 000 m juhovýchodne od centra ťažiskového územia Rakova. Za súčasť tejto m.č. považujeme schválené rozvojové plochy v predchádzajúcej ÚPD pre výrobu a skladovanie a existujúcu malú farmu a v lokalite "Za horičkou" a tiež novú rozvojovú polyfunkčnú plochu v lokalite Kratiny – zmiešané územie nezávadnej výroby a občianskej vybavenosti.

Vlastnú zástavbu možno v ťažiskovej časti (m.č. Rakovo) charakterizovať ako súvislú a pomerne kompaktnú. Prevažne sa nachádza v údolnej nive na oboch brehoch rieky Turiec. Menšie samostatné časti sa nachádzajú mimo tohto územia a ide o miestne časti Lehôtka a Stariny. V týchto samostatných miestnych častiach evidujeme súvislú výstavbu v menších samostatných celkoch.

V miestnej časti Rakovo sa nová obytná výstavba a občianska vybavenosť sústreďujú na schválených a rozvojových plochách prevzatých z pôvodnej ÚPD a navrhovaných plochách tejto ÚPD v prevažnej miere na juhovýchodnom okraji obce (v súčasnosti aj na ešte nezastavaných plochách) a plochách výroby a skladového hospodárstva v náväznosti na súčasné v severovýchodnom cípe k.ú. obce v dopravnej väzbe na cestu 1/65.

V miestnej časti Stariny sa sústreďujú rozvoj na plochách schválených v pôvodnej ÚPD a ďalší menší rozvoj vo väzbe na "Horičku" v lokalite Kratiny. Prípadný rozvoj v tejto m.č. je limitovaný ochrannými pásmami 50m lesného pôdneho fondu (ďalej len „LPF“) a 150m PD HD Gader.

V miestnej časti Lehôtka sa predpokladá len usmernený intenzívny rozvoj.

Súčasná umiestnená zástavba a urbanistická štruktúra v k.ú. Rakovo bola determinovaná a vychádza:

- z historického umiestnenia výstavby s pôvodnou urbanistickou štruktúrou,
- z vhodnosti využívania vymedzených území na špecifické využívanie (pôvodná poľnohospodárska výroba – Lehôtka, Stariny),
- trasovaním žel. trate č.118 rozdeľujúcej zastavanú časť obce,
- výstavbou výrobných prevádzok vo väzbe na cestu I/65,
- z morfológie územia (stavby na rovine a miernom svahu),
- z obmedzení vyplývajúcich z ochranných pásiem (R3 výhľad – 100 m, cesta 1/65 – 50 m, cesty III. triedy – 20 m, 22 kV VN vedenia – 10 m, STL Plynovod od 200 mm - 4 m),
- z umiestňovania stavieb (hlavne IBV), hlavne z obdobia posledných 15 rokov.

Základom urbanistickej kompozície sídla je jeho líniová (historická) os sledujúca líniu hlavnej cesty (III/2160) prechádzajúcej celou obcou, s rozvíjajúcim sa centrom v ťažisku sídla s obecným úradom a parkom a historickou výstavbou. Priestor pre umiestnenie centra bol prirodzeno vytvorený aditívnym umiestňovaním stavieb. Stavebnú kompozičnú dominantu obec nemá a ÚPN-O ju nenavrhuje.

Sídlo bude naďalej posilňovať svoj „vidiecky charakter“, reprezentovaný samostatne stojacimi objektami pôvodnej a novej bytovej výstavby IBV, vychádzajúc zo skompaktňovania existujúcich urbanistických štruktúr zastavaného celku v pôvodnom merítku a štruktúre vychádzajúcej z pôvodnej parcelácie. Zachoval by sa tak interný obraz obce a hodnotný krajinotvorný výraz v priestoroch umiestnenia urbanizovaných častí v hodnotnom prírodnom krajinnom celku.

ÚPN-O sa nenavrhuje vznik ďalšej miestnej časti. Extenzívny rozvoj obce Rakovo sa v ÚPN-O Rakovo sústreďuje do:

- **m.č. RAKOVO** – prevažne s obytnou výstavbou, doplnenou v súčasnosti absentujúcou občianskou vybavenosťou (ďalej len „OV“), polyfunkčnou výstavbou a plochami výroby a výrobných služieb vo väzbe na súčasné zastavané územie na ešte nezastavaných plochách z predchádzajúcej schválenej ÚPD a s ďalším menším rozvojom pre obytnú výstavbu vo forme IBV a hlavne pre novú priemyselnú plochu – logistické centrum v náväznosti na obdobne využívané plochy v lokalite „Pri píle“.

- **m.č. STARINY** – aj s extenzívnym rozvojom v oblasti priemyselných plôch a malej farmy v zmysle schválenej pôvodnej ÚPD (lokalita Za horičkou) a novej plochy vo väzbe na navrhovaný rozvoj v lokalite Kratiny pre polyfunkčné využívanie (zmiešané územie nezávadnej výroby a občianskej vybavenosti v CR). Navrhuje sa usmernený extenzívny rozvoj, ktorý reflektuje investičný zámer firmy Turčan s.r.o. pre umiestnenie Caravan centra a Camping areál Rakovo

B. Koridory nadradenej dopravnej infraštruktúry

Ide o nasledovné koridory spadajúce do riešeného územia:

- Výhľadový koridor – rýchlostnej cesty R3 s ochranným pásmom 100m na obidve strany.
- Koridor - cesty 1/65 s ochranným pásmom 50m na obidve strany.
- Plochy železničnej trate č.118 s ochranným pásmom 60m na obidve strany od osi krajnej koľaje.

C. Poľnohospodárska krajina

Ide o nasledovné krajinné priestory spadajúce do riešeného územia:

- Krajinný priestor okolia zastavaných území obce trás nadradenej dopravy, ako územie s prevládajúcou poľnohospodárskou pôdou (ďalej len „PP“).

B.1.2 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA V ÚPN-O

ÚPN–O Rakovo je spracovaný pre celé katastrálne územie v mierke 1:10 000. Susedí výhradne s obcami spadajúcimi do okresu Martin.

Katastrálne územie obce Rakovo susedí:

- zo západu s k. ú. obcí Kláštor pod Znievom, Slovany, Ležiachov a Benice,
- zo severu a severovýchodu s k.ú. obce Príbovce
- z východu s k. ú. obcí Ďanová,
- z juhu s k. ú. obcí Ďanová, Karlová a Valentová,

B.1.3 PRÍRODNÉ PODMIENKY, VYBRANÉ PRÍRODNÉ FAKTORY RIEŠENÉHO ÚZEMIA

B.1.3.1 Geomorfologické a geologické pomery

Geomorfologické pomery

Morfologické pomery územia sú výsledkom jeho geologickej a tektonickej stavby a pôsobenia eróznou-denudačných procesov. Z morfologického hľadiska riešené územie tvoria dve rozdielne štruktúry – kotlina a pohorie. Podľa geomorfologického členenia sú v území vymedzené nasledovné morfologické jednotky:

Geomorfologické jednotky v riešenom území

Sústava	Podsústava	Provincia	Subprovincia	Oblasť	Celok	Podcelok
Alpsko-himalájska	Karpaty	Západné Karpaty	Vnútorne Západné Karpaty	Fatransko – tatranská oblasť	Turčianska kotlina	Turčianske nivy
						Mošovská pahorkatina

Mazúr, Lukniš 1986, Atlas krajiny SR 2002

V Turčianskej kotline prevláda kotlinový reliéf - fluviálna rovina, málo členitá hladko modelovaná rovina až kotlinová eróznodenudačná členená pahorkatina. Turčianska kotlina je typom hlbkej, celistvej tektonickej depresie s rázom priekopovej prepadliny, vyplnenej prevažne kvartérnymi sedimentami. Hladko modelovaný, prevažne rovinný až stredne zvlnený reliéf s terasami a náplavovými kužeľmi v podhorí v Mošovskej pahorkatine vytvára charakter esteticky a krajinársky vyvázenej poľnohospodársky využívannej krajiny. Začala vznikať v mladších treťohorách - v neogéne, v ktorých prebiehali mladšie fázy alpínskeho vrásnenia, sprevádzané intenzívnou sopečnou činnosťou. Vtedy ju ohraničili pohoria Malá Fatra a Veľká Fatra. V ďalšom geologickom období v neogéne, v bádene až sarmate bola od Podunajskej nížiny oddelená vyzdvihnutím Žiaru a vulkanickou činnosťou vzniknutých Kremnických vrchov. Vodné toky, ktoré do toho času odvodňovali kotlinu juhozápadným smerom, od sarmatu zmenili smer na sever. Celá

kotlina, naklonená v smere od juhu (700 m.n.m.) na sever (370 m.n.m.), sa s okolitými horstvami domodelovala v starších štvrtohorách - pleistocéne pri viacnásobnom vystriedaní ľadových dôb sprevádzaných intenzívnym mrazovým zvetrávaním a soliflukčným (pôdotokovým) prenosom materiálu. Súčasný tvar a sedimentačné prostredie kotliny boli teda dobudované iba v pliocéne a od stredného pleistocénu je riečny sedimentačný bazén jednotný a v celom rozsahu orientovaný na sever do Váhu.

Obec Rakovo leží na pravej strane rieky Turiec v nive rieky Turiec a Blatnického potoka. Južnú časť k.ú. tvoria terasy tokov. Rovinaté územie so sklonitosťou max 0 až 3°, na terasových stupňoch dosahuje až 7°. Územie pahorkatín je mierne zvlnené s obľými kopcami, budovanými mäkkými neogénnymi horninami, rozčlenenými iba tokmi, ktoré vytvárajú široké a pomerne plytké údolia. Z povrchu pahorkatín stekajú sezónne potoky, ktoré rozčleňujú ich povrch na menej výrazné depresie. Regionálny smer priečných údolí je orientovaný v smere SZ – JV.

Geologické pomery

Terciárna výplň Turčianskej kotliny je tvorená horninami paleogénu a horninami neogénu. Sedimenty paleogénu sú prítomné hlavne vo východnej resp. severovýchodnej časti kotliny. Medzi horninami paleogénu a neogénu existuje stratigrafický hiát ako aj výrazná tektonická diskordancia. Samotná Turčianska kotlina je tvorená najmä rôznorodými štvrtohornými usadeninami, len na úpätiach okolitých pohorí vystupujú na povrch vývojovo staršie geologické vrstvy. Kvartér záujmového územia je tvorený deluviálnymi sedimentami, tvorenými svahovinami rôzneho charakteru, v závislosti od charakteru podloží hornín. Cykly ľadových i medziľadových dôb vytvárali náplavové terasy s rôznou nadmorskou výškou. Sedimenty kvartéru majú v Turčianskej kotline značné plošné rozšírenie, pričom určujúcim genotypom sú sedimenty terasového typu.

Z hľadiska inžiniersko - geologických pomerov v k.ú. Rakovo rozoznávame dva inžinierskogeologické rajóny:

Rajón údolných riečnych náplavov – zahŕňa okolie rieky Turiec a Blatnického potoka. Rajón vytvárajú náplavy súčasných vodných tokov. Pre nížinné údolia tokov je charakteristický výskyt mŕtvych ramien, v ktorých sú hnilokaly – hlinité a piesčité sedimenty s vysokým obsahom organických látok. Fluviálne náplavy menších tokov sú charakteristické iba výskytom piesčitých, alebo jemnozrnných materiálov. Štrkové frakcie obsahujú len vo forme málo hrubej prímеси na báze náplavov. Hladina podzemnej vody je spravidla v hĺbke do 2 – 4 m, miestami sa vyskytujú aj močaristé plochy. Rizikovým faktorom je možnosť znečistenia podzemných vôd poľnohospodárskou činnosťou, priemyslom, alebo skládkovaním odpadov. Z geodynamických javov sa tu prejavuje hlavne bočná erózia vodných tokov a podmáčanie územia pri vysokých vodných stavoch.

Rajón náplavov terasových stupňov – vyskytuje sa v lokalitách Borok, Stariny. Fluviálne sedimenty sa zachovali v niekoľkých výškových úrovniach v pozícii terasových stupňov. Hrúbka sedimentov je obvykle niekoľko metrov. Hlavnú akumuláciu tvoria rôzne štrkové sedimenty s rôznym podielom jemnozrnnnej, alebo piesčitej frakcie. Často bývajú prekryté aj jemnozrnnými, alebo piesčitými sedimentami iného pôvodu, napríklad deluviálnymi. Povrch terás je spravidla rovinný. Podzemná voda sa nachádza blízko bázy terasových sedimentov, obvyčajne v hĺbke cca 5 m. V mladších - nižších terasách vystupuje v hĺbke 2 – 5 m. Z geodynamických javov sa tu prejavuje hlavne výmoľová erózia, na okrajoch terás uložených na flyšových sedimentoch sa často prejavujú aj gravitačné pohyby – zosuvy. Územie je veľmi náchylné na možné znečistenie podzemných vôd.

B.1.3.2 Hydrogeologické a hydrologické pomery

Hydrogeologické pomery

V zmysle hydrogeologickej rajonizácie Slovenskej republiky spadá katastrálne územie obce Rakovo do hydrogeologického rajónu :

Q-P 033 Paleogén, neogén a kvartér Turčianskej kotliny

Rajón zahŕňa Turčiansku kotlinu a príľahlú časť pohoria Žiar až po rozvodnicu Turca a Nitra.

V uvedenom hydrogeologickom rajóne je registrovaných spolu 800 l/s využiteľných zásob podzemnej vody. Z tohto množstva bolo v rámci klasifikácie zásob podzemných vôd (KKZ) schválených v kategórii C2 373,0 l/s a v kategórii C1 97,0 l/s.

Náplavy Turca sú hydrogeologicky významné v poriečnej nive a čiastočne v Martinskej terase. Hrúbka náplavov a ich priepustnosť v poriečnej nive sa proti toku znižuje. Zvýšené výdatnosti v niektorých vrtoch sú ovplyvnené rozsahom a čistotou štrkopiesčitých polôh a prítomnosťou

karbonatických zlepcov v podloží. Martinská terasa sa vyznačuje slabým dopĺňaním podzemných vôd a jej rýchlym odvodňovaním do okolitých náplavov. Pre odber podzemnej vody je najvhodnejšia poruchová zóna na styku budišského a martinského súvrstvia (A. Tužinský – V. Banský, 1967).

V katastrálnom území obce Rakovo sa nenachádzajú vodné zdroje vhodné na hromadné zásobovanie pitnou vodou.

Hydrologické pomery

Z hydrologického hľadiska spadá katastrálne územie obce Rakovo do povodia rieky Váh, číslo hydrologického poradia 4-21-05, Váh od Oravy vrátane Turca a Varínky.

Katastrálne územie obce Rakovo je odvodňované hlavnými tokmi – vodohospodársky významným tokom Turiec a Blatnický potok, ako aj drobnými vodnými tokmi Karlovský potok, Lehôtka a niekoľkými bezmennými prítokmi.

Toky majú prevažne prírodný charakter. Počas zvýšených prietokov (hlavne marec-apríl) pravidelne vybrežujú, čo podmieňuje dynamický vývoj mokradových ekosystémov rôzneho charakteru (lužné lesy a kroviny, mokré lúky a pasienky, porasty trste, slatiny, mŕtve ramená, sezónne mláky a mokrade). Dobre vyvinuté riečne kontinuum od prameňa až po ústie je významné pre ekologickú produktivitu riečneho ekosystému, samočistiace procesy a biodiverzitu.

Z klimatického hľadiska patrí územie do mierne teplej a vlhkej klimateckej oblasti, pre ktorú sú charakteristické vyššie zrážky ako potenciálny výpar z územia. Bilančné úhrny zrážok sú v povodí Turca priestorovo diferencované. Centrálna časť Turčianskej kotliny je na rozhraní vyrovnanej bilancie a počas vegetačného obdobia má i zápornú bilanciu. V kotline ročný úhrn zrážok predstavuje hodnotu 800 mm a s nárastom nadmorskej výšky ročný úhrn zrážok dosahuje hodnoty až 1400 mm. Rozdelenie bilancií zrážok v zimnom a letnom období taktiež poukazuje na výraznú diferenciáciu. V kotline pripadá na letný polrok 450 - 500 mm, na zimný polrok 300 - 350 mm. Najvýdatnejšie bývajú zrážky v lete, čo je spôsobené prílevom teplého vzduchu a búrkami z tepla. V záujmovom území pripadá hlavné zrážkové maximum na jún, vedľajšie na november. Hlavné zrážkové minimum na február, vedľajšie na september. Potenciálna evapotranspirácia (výpar) dosahuje v kotline v oblasti Martina hodnotu 591 mm.

Režim odtoku povrchových vôd je snehovo-dažďový s mierne výrazným podružným zvýšením vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy. Najvyšší dlhodobý priemerný mesačný prietok je v apríli a najnižší v septembri – októbri. V rovinatej a pahorkatinnej časti územia je dažďovo-snehový s výrazným podružným zvýšením vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy. Najvyšší dlhodobý priemerný mesačný prietok je v marci a najnižší v septembri.

B.1.3.3 Klimatické pomery

Podľa teplotných a vlhkosných kritérií (Lapin a kol. in Atlas krajiny SR 2002) patrí riešené územie do mierne teplej (M) klimateckej oblasti, okrsok kotlinový / dolinový. Je mierne teplý, vlhký s chladnou zimou. Z hľadiska klimato-geografických typov (Tarábek, in Atlas SSR 1980) je pre predmetné územie charakteristická kotlinová klíma s veľkou inverziou teplôt.

Teplota

Pre územie Turčianskej kotliny podľa Šťastný a kol. (Atlas krajiny SR, 2002) za roky 1961 až 1990 sú uvádzané priemerné teploty v januári od - 3 do - 4 °C, zonálne na okrajoch kotliny - 4 až - 5 °C. Priemerná teplota v júli za uvedené obdobie dosahuje 16 až 18 °C, na okrajoch 14 až 16 °C. Priemerná ročná teplota sa za roky 1961 až 1990 pohybuje v rozsahu 7 až 8 °C, v úzkej zóne po krajoch 6 až 7 °C. V údolných častiach sa počet vyskytujúcich letných dní pohybuje okolo 30 až 40 dní, vo vrcholových častiach sa takmer nevyskytujú.

Tab. Distribúcia teplôt v Turčianskej kotline a blízkom okolí (podľa údajov SHMÚ)

pozorované	Teplota [°C]														
obdobie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	L	Z
11893 Martin 411 [m n.m.]															
1931-1960	-4,3	-2,5	1,8	7,5	12,7	15,7	17,5	16,7	13,1	7,8	3,2	-1,0	7,4	13,9	0,8
1992-2004	-2,4	-0,6	2,7	8,0	13,3	15,8	17,5	17,6	12,5	8,3	3,9	-1,1	8,4	14,7	1,7
1979-2008	-3,0	-1,4	2,8	7,8	13,3	15,8	17,5	17,1	12,7	8,3	2,8	-1,5	7,7	14,0	1,3
Kláštor pod Znievom															

1931-1960	-4,1	-2,2	1,8	7,6	12,9	16,0	17,8	17,0	13,3	8,1	3,1	-1,1	7,5	14,1	0,9
* 11897 Turčianske Teplice															
1931-1960	-4,0	-2,3	1,8	7,1	12,1	15,2	16,9	16,2	12,8	7,7	2,9	-1,2	7,1	13,4	0,8
1990-2004	-2,6	-1,1	2,5	7,5	13,1	16,2	17,7	17,5	12,1	7,9	3,1	-2,2	7,8	14,0	1,2

Zrážky

Zrážky patria k významným faktorom, ktorý značne ovplyvňuje hydrogeologické pomery v území, pričom zrážková činnosť sama závisí na mnohých okolnostiach (stav atmosféry, reliéf, výškové pomery, členitosť, prúdenie vzduchu, klíma) a patrí k časovo a priestorovo k najpremenlivejším meteorologickým prvkom. Počet dní so snehovou pokrývkou sa v sledovanom území za roky 1961 – 1990 pohybuje od 60 do 80 dní za rok

Najväčšia snehová pokrývka je obvyčajne v januári. Z analýz vyplynulo, že v celom povodí dochádza k úbytku ročných bilančných hodnôt zrážok o 5 %, pričom výraznejšie zmeny boli zaznamenané v kotline.

Tab. Distribúcia zrážok v skúmanom území a jeho okolí, podľa údajov SHMÚ

pozorované obdobie	zrážky [mm stĺpca]														
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	L	Z
24200 Blatnica 493 [m n.m.]															
1981-2004	45	39	48	53	86	92	97	78	70	57	58	56	778	475	303
MIN	5	2	8	20	23	31	45	12	23	4	18	20	548	280	204
MAX	102	103	139	140	158	217	204	185	187	132	110	123	991	671	444
24220 Príbovce 395 [m n.m.]															
1981-2004	42	40	46	49	73	83	84	70	67	56	56	55	715	426	290
MIN	7	2	7	17	15	27	33	6	20	7	19	25	493	259	204
MAX	92	99	129	106	127	172	176	185	181	144	123	116	891	596	448

Vietor

Turčianska kotlina, v s ohľadom na geografické a geomorfologické danosti sa radí medzi kotliny s nevhodnými rozptylovými podmienkami. Jedná sa o pomerné úzku vysočinu kotlinu, výrazne ohraničenú vrstvami, zvažujúcu sa z juhu na sever, kotlina je menej vetrateľná a v prechodných obdobiach sa v nižších nadmorských výškach vyskytujú časté inverzné stavy ovzdušia.

Sledovaná oblasť je charakteristická veľkou početnosťou stavov bezvetria a malých rýchlostí vetra do 2 m.s-1, čo predstavuje až 74 % týchto situácií v roku a 30- 36 % je veľmi slabý vietor do rýchlosti 1 m.s-1až bezvetrie. Prevládajúce smery vetra, ktoré podmieňujú pohyby vzdušných mäs zohrávajú dôležitú úlohu aj pri distribúcií zrážok. V hlavnej časti kotliny prevládajú vetry severného, južného a západného smeru, v časti kotliny v údolí Váhu zase východo - západného smeru.

Tab. Priemerné hodnotyprevládajúcich smerov vetra v stanici Martin v rokoch 1999-2008 (v %)

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezvetrie
20,54	9,95	5,68	3,7	18,78	7,14	5,42	3,71	25,08

Tab. Rýchlosť vetra nameraná na meteorologickej stanici Martin

pozorované obdobie	Rýchlosť vetra [m.s-1]													
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	Vegetač obd.(IV-IX)
1997-2008	1.8	2.0	2.0	1.7	1.7	1.5	1.3	1.1	1.2	1.3	1.5	1.6	1.6	1.4

B.1.3.4 Pôdne pomery

Pôdy, ich vznik, vývoj a vlastnosti závisia od pôsobenia pôdotvorných činiteľov a podmienok prostredia. Patria medzi ne všetky zložky prírodného prostredia, činnosť človeka a čas. Najdôležitejším faktorom pre vývoj pôd je geologický substrát a pôsobenie podzemných a zrážkových vôd.

Pôdne typy

Pôdny typ je základnou identifikačnou jednotkou morfofenetickej i agronomickej kategorizácie pôd. Zahŕňa v sebe skupinu pôd charakterizovanú rovnakou stratigrafiou pôdneho profilu, t.j. určitou kombináciou diagnostických horizontov, ako výsledok kvalitatívne špecifického typu pôdotvorného procesu, ktorý sa vyvíjal a vyvíja v rovnakých hydrotermických podmienkach pod približne rovnakou vegetáciou. Pôdne typy sú definované súborom diagnostických horizontov a ich najdôležitejších vlastností získaných dlhodobým vývojom v prírodných podmienkach i kultiváciou.

Tab. Zastúpenie pôdnych typov na poľnohospodárskej pôde v riešenom území

Číslo HPJ	Pôdny typ (subtyp)	Charakteristika
11	FMG	Fluvizeme glejové, stredne ťažké (lokálne ľahké)
20	ČAmc	Čiernice typické, prevažne karbonátové, ťažké
29	ČAm, ČAG	Čiernice typické a čiernice glejové, stredne ťažké až ťažké, na sprašových a svahových hlinách
33	ČA	Čiernice (typ) plytké na aluviálnych sedimentoch, stredne ťažké, ťažké (veľmi ťažké)
56	LMg až PGI	Luvizeme pseudoglejové až pseudogleje luvizemné na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké
63	KMm	Kambizeme typické na minerálne bohatých zvetralinách flyša, stredne ťažké
87	RAm, RAK	Rendziny typické a rendziny kambizemné, stredne hlboké na vápencoch a dolomitoch, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)
90	RAm	Rendziny typické, plytké, stredne ťažké až ľahké
92	RAm	Rendziny typické na výrazných svahoch: 12-25o, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)
94	GL	Gleje, stredne ťažké, ťažké až veľmi ťažké

Čiernice ČA sa vyskytujú prevažne v širokých nivách riek, kde záplavy minimálne ovplyvňujú vývoj pôdneho krytu. Úrodnosťou sú čiernice často lepšie hodnotené ako černozeme, pretože vďaka periodickému zvlhčovaniu pôdneho profilu podzemnou vodou, ktorá sa kapilárne dostáva často až k povrchu pôdy vyhovujú širokému spektru poľnohospodárskych plodín. Z hľadiska typologicko - produkčnej kategorizácie patria do kategórie najproduktnejšie orné pôdy až menej produkčné trvalé trávne porasty. Čiernice sa nachádzajú prevažne na fluvialných terasových a proluviálnych sedimentoch Turca. Súvislé plochy čiernic sa rozprestierajú v okolí Žabokrekov, pozdĺž toku Turca od obce Košťany nad Turcom cez Príbovce až po Socovce, najrozsiahlejším súvislým areálom čiernic v okrese je pás ktorý sa ťahne od Blatnice smerom na severozápad medzi obcami Karlová a Danová až po Príbovce. Čiernice patria medzi naše najkvalitnejšie pôdy. Z textúrneho hľadiska sú to pôdy stredne ťažké (piesočnatohlinité) až ťažké - ílovité. Ekologická stabilita čiernic je vďaka obsahu kvalitného humusu vysoká, ohrozenosť vodnou eróziou je nulová, keďže sa vyskytujú výlučne na rovinách. V riešenom území patria medzi najrozsiahlenejšie pôdy.

Rendziny RA sú obyčajne plytké a štrkovité pôdy hojne rozšírené v horských oblastiach, kde sú využívané väčšinou ako pasienky. Tieto pôdy sú prevažne plytké, hlinité, s obsahom skeletu nad 30% v hĺbke do 60 cm od povrchu. Úrodnosť rendzín je podmienená hĺbkou pôdneho profilu a obsahom skeletu. Rendziny na svahoch bývajú prevažne plytké a kamenité, hlbšie rendziny v akumulačných podsvahových polohách sú zas často textúrne ťažšie a preto sekundárne zamokrované. Hlavné kamenitosť (popri svahovitosti) je dôvodom prečo sa rendziny v našich podmienkach spravidla neorú a väčšina ich výmery je zatravnená. Vo všeobecnosti patria rendziny medzi stredne až málo kvalitné pôdy. Rendziny bývajú ohrozené vodnou eróziou, ich odolnosť voči znečisteniu a acidifikácii je vďaka obsahu karbonátov veľmi vysoká.

Fluvizeme FM nájdeme na aluviálnych rovinách na naplaveninách Turca aj menších potokov. Takmer celá výmera fluvizemí je poľnohospodársky využívaná. Do pôdneho typu fluvizem zaraďujeme pôdy z hľadiska kvality aj úrodnosti veľmi heterogénne, pričom ich vlastnosti závisia od zrnitosti, obsahu skeletu a stupňa zamokrenia. Hlinité nezamokrené fluvizeme bez skeletu zaraďujeme medzi najkvalitnejšie pôdy. Ekologická stabilita fluvizemí je tak isto variabilná a silne závisí od ich zrnitosti, hĺbky pôdneho profilu a obsahu humusu.

Luvizeme LM sú stredne až menej úrodné pôdy, na zarovnaných reliéfoch v oblasti styku nížin s pahorkatinami až vrchovinami (terasy, úpätia svahov, kotliny), v klimatických podmienkach o niečo chladnejších a vlhších ako hnedozem. Luvizeme pseudoglejové sa vyskytujú v komplexoch s pseudoglejmi prevažne na hlbších substrátoch flyšového charakteru. Z hľadiska zrnitosti ide takmer výlučne o stredne ťažké - hlinité pôdy. Luvizeme sú pôdy s hlbokým pôdnym profilom spravidla úplne bez skeletu. Z hľadiska kvality patria v rámci okresu medzi pôdy nadpriemerne kvalitné, slabé až stredne erózne ohrozené.

Pseudogleje PG vznikajú na zamokrených plochách, najmä znížených, ktoré pre ťažké nepriepustné podložie nemajú riadny odtok perkolujúcej vody. Patria do kategórie produkčné orné pôdy až menej produkčné trvalé trávne porasty. Vyvinuté sú na rôznych, prevažne nekarbonátových pôdotvorných substrátoch, v podmienkach premyvneho vodného režimu, s prebytkom povrchových, najčastejšie svahových vôd, na úpätiach svahov a/alebo na substrátoch majúcich horizont (vrstvu) so zníženou priepustnosťou. Pseudogleje sú pôdy len podpriemerne úrodné, so strednou až nízkou ekologickou hodnotou. Z textúrneho hľadiska ide o pôdy prevažne hlinité až piesočnatohlinité. Ich erózna ohrozenosť je slabá až stredná.

Gleje GL sú pôdy silne zamokrená podzemnou vodou. Ide o pôdy hlinité až ílovité, s hlbokým pôdnym profilom spravidla bez skeletu. Gleje sú z dôvodu celoročnej zamokrenosti málo úrodné a poľnohospodársky obtiažne využiteľné, ich ekologická hodnota je však najmä vďaka vysokej retenčnej kapacite značná.

Pôdne druhy

Podľa percentuálneho obsahu jednotlivých zrnitostných frakcií sa pôdy triedia na tzv. pôdne druhy. V riešenom území sa vyskytujú nasledovné druhy pôd:

Kategória zrnitosti BPEJ:	Názov:	Pôdny druh podľa Nováka
2	stredne ťažké pôdy	Hlinité
3	ťažké pôdy	Ílovitohlinité
5	stredne ťažké pôdy – ľahšie	Piesočnatohlinité

Stredne ťažké pôdy (hlinité a piesočnatohlinité) v riešenom území sú najrozšírenejším pôdnym druhom. Sú tu zaradené čiernice, pseudogleje a kambizeme. Stredne ťažké pôdy sú najkvalitnejšie z hľadiska úrodnosti aj ekologickej hodnoty, majú priaznivú štruktúru, optimálne hospodária s vodou aj živinami.

Ťažké pôdy (ílovitohlinité) bývajú zamokrené, nedostatočne prevzdušnené, so zlou štruktúrou a nízkou infiltračnou schopnosťou. Ťažké pôdy sú vo všeobecnosti považované za menej úrodné, ale ich nižšia agronomická hodnota je zapríčinená najmä sťaženou obrábateľnosťou. Nachádzajú sa hlavne v blízkosti Turca.

Chránené pôdy

Podľa zákona č. 220/2004 Z.z. sú všetky poľnohospodárske pôdy podľa príslušnosti do BPEJ zaradené do 9 skupín kvality pôdy. Najkvalitnejšie patria do 1. skupiny a najmenej kvalitné do 9. skupiny. Ochrane pôdných zdrojov podliehajú pôdy zaradené podľa kódu BPEJ do skupiny kvality 1 – 4 a možno ich dočasne alebo trvale použiť na nepoľnohospodárske účely iba v nevyhnutných prípadoch, ak nie je možné alternatívne riešenie. V území sa vyskytujú pôdy, zaradené do 4. skupiny BPEJ.

Od 1.4. 2013 sa zavádza osobitná ochrana najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v danom konkrétnom katastrálnom území, pričom takáto pôda je identifikovaná pre každé konkrétne katastrálne územie podľa kódu BPEJ. V zmysle Nariadenia vlády SR č.58/2013 Z.z, ktoré je platné od 1.4.2013 sa za chránené pôdy v k.ú. Rakovo považujú pôdy s kódom BPEJ: 0711002, 0720013, 0720043, 0729002, 0729003 a 0763002.

B.1.3.5 Biota

Rastlinstvo

Podľa fytgeograficko – vegetačného členenia patrí riešené územie k.ú. Rakovo do bukovej zóny, oblasti kryštálicko-druhohornej, okres Turčianska kotlina, podokres severný,

Podľa mapy potenciálnej prirodzenej vegetácie (Maglocký, Š., in Atlas krajiny SR, 2002) sa v riešenom území nachádzajú jednotky:

- U - jaseňovo-brestovo-dubové lesy v povodiach veľkých riek (tvrdé lužné lesy).
- Ct - zmiešané listnato-ihličnaté lesy v severných karpatských kotlinách.

Reálna vegetácia

Drevinové porasty sa v riešenom území nachádzajú na menších plochách. Sú tvorené jelšovými a brezovými porastami, v ktorých je hlavnou drevinou jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), menej jelša sivá (*Alnus incana*), breza previsnutá (*Betula pendula*), topoľ osikový (*Populus tremula*) a javor horský (*Acer pseudoplatanus*). Travnno-bylinné porasty na vlhkých, podmäčianých alebo sezónne zaplavovaných stanovištiach, ktoré nie sú kosené ani spásané, sú tiež postupne nahrádzané krovitými biotopmi. Sú to napr. vrbové kroviny stojatých vôd zväzu *Salicion cinereae* s dominanciou vrby popolavej (*Salix cinerea*), alebo vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek zväzu *Salicion triandrae* s hojným zastúpením vrby krehkej (*Salix fragilis*) a vrby purpurovej (*Salix purpurea*). V brehových biotopoch možno pozorovať aj fragmenty vrbovo-topoľových nížinných lužných lesov alebo jaseňovo-jelšových podhorských lužných lesov s hojnou jelšou lepkavou (*Alnus glutinosa*), ktoré vo vyššie položených úsekoch tokov prechádzajú do horských jelšových lužných lesov s typickým výskytom jelše sivej (*Alnus incana*). Tieto zvyšky lužných lesov bývajú väčšinou redukované na úzke líniové útvary lemujúce brehy. Na výrazne suchých, prevažne výslnných stanovištiach s pôdami bohatými na vápnik sa prirodzenou sukcesiou vytvárajú porasty borievky obyčajnej (*Juniperus communis*).

Vlhké lúky sú hlavne na nivách vodných tokov a v terénnych depresiách, napr. pri Turci a Blatnickom potoku. Reprezentujú ich spoločenstvá zväzov *Calthion*, *Molinion*, *Alopecurion pratensis*, *Magnocaricion elatae* a *Caricion davalianae*. Sú biotopmi, v ktorých sa vyskytuje napr. ostrica Davallova (*Carex davalliana*), vstavačovec strmolistý pravý (*Dactylorhiza incarnata* subsp. *incarnata*), vstavačovec májový (*Dactylorhiza majalis*), bahnička málokvetá (*Eleocharis quinqueflora*), kruštík neskorý (*Epipactis albensis*), kruštík močiarny (*Epipactis palustris*), päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), päťprstnica hustokvetá (*Gymnadenia densiflora*), kosatec sibírsky (*Iris sibirica*), vachta trojlístá (*Menyanthes trifoliata*), všivec močiarny (*Pedicularis palustris*), tučnica obyčajná (*Pinguicula vulgaris*), prvosenka pomúčená (*Primula farinosa*), vrba rozmarinolistá (*Salix rosmarinifolia*), ostrevka vápnomilná (*Sesleria caerulea*), žltohlav najvyšší (*Trollius altissimus*) a i.

Prevažná časť lúk a pasienkov v riešenom území je intenzívne obhospodarovaná (kosenie, pastva, hnojenie, dosievanie). Druhovo sú veľmi chudobné, väčšinou s výraznou prevahou reznáčky laločnatej (*Dactylis glomerata*), trojštetu žltkastého (*Trisetum flavescens*) a kostravy červenej (*Festuca rubra* agg.), sedmokráska obyčajná (*Bellis perennis*), rasca lúčna (*Carum carvi*), timotejka lúčna (*Phleum pratense*), iserník prudký (*Ranunculus acris*), šalvia lúčna (*Salvia pratensis*), ďatelina lúčna (*Trifolium pratense*), ďatelina plazivá (*Trifolium repens*) a veronika obyčajná (*Veronica chamaedrys*).

Vodné spoločenstvá v Turčianskej kotline sú viazané najmä na rieku Turiec, kde sa vyvinuli lužné spoločenstvá druhovým zložením zodpovedajúce jaseňovo – jelšovým podhorským lužným lesom, vrbovo-topoľovým nížinným lužným lesom a porasty vrb na zaplavovaných brehoch riek a s nimi susediacich plochách. Na naplaveninách sa každoročne obnovujú spoločenstvá tvorené chrastrnicou trst'ovníkovitou (*Phalaroides arundinacea*) a ďalšími vysokobylinnými druhmi. V korytách vodných tokov sa vyvinuli vodné spoločenstvá zväzu *Ranunculion fluitantis* s vodnými makrofytni napr. močiarka (*Batrachium* sp.), červenavec kučeravý (*Potamogeton crispus*), červenavec hrebenatý (*Potamogeton pectinatus*) a i. Porasty s výrazným zastúpením močiarky (*Batrachium* sp.), patriace k biotopu európskeho významu Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculion fluitantis* a *Calitricho-Batrachion* sú typické najmä pre rieku Turiec, kde vytvárajú výrazný aspekt v čase kvitnutia. Lemy vysokých ostríc, napr. ostrice Buekovej (*Carex buekii*) sú typické pre brehy Turca. Z bylinných brehových spoločenstiev pri väčšine vodných tokov, s významné porasty deväťsilov s deväťsilom hybridným (*Petasites hybridus*), deväťsilom bielym (*Petasites albus*), krkoškou chlpatou (*Chaerophyllum hirsutum*), pakostom hnedočerveným (*Geranium phaeum*), bodliakom lopúchovitý (*Carduus personata*) a i. Do brehových biotopov prenikajú invázne druhy, napr. netýkavka

žľaznatá (*Impatiens glandulifera*), pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*) a zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea*).

Živočíšstvo

Na základe širšieho zoogeografického členenia paleoarktu pre terestrický biocyklus fauna riešeného územia prináleží do podkarpatského úseku provincie listnatých lesov eurosibírskej podoblasti paleoarktickej oblasti. Z hľadiska členenia pre limnický biocyklus patrí územie do stredoslovenskej časti podunajského okresu severopontického úseku pontokaspickej provincie euromediteránnej podoblasti paleoarktickej oblasti.

Región stredného a dolného Turca je typický svojim osídlením vodnými živočíchmi. V mnohých prípadoch sú to ešte stále pôvodné taxóny, ktorých pôvod je daný v súvislosti s geohistorickým vývojom hornovážskeho povodia v čiernomorskom úmorí.

V povodí Turca bolo v nedávnej minulosti zaznamenaných takmer 800 druhov zoobentosu. dodnes existuje mnoho zástupcov živočíšnych vodných bezstavovcov, ktoré sú v danom regióne typické len pre povodie Turca.

Medzi významné taxóny Turca patrí Žiabronôžka *Chirocephalus* grubyi z triedy lupeňonôžok (*Phyllopoda*), ktorá má v periodických vodách Turčianskej kotliny najsevernejšie izolované lokality, podobne ako *Hemidiaptomus amblyodon* z triedy veslonôžok (*Copepoda*). K najznámejším zástupcom rakovcov (*Malacostraca*) v čistejších tečúcich vodách študovaného územia patrí *Gammarus fossarum*, z rovnakonožcov (*Isopoda*) aj *Asellus aquaticus*. Okrem toho sú tu zastúpené desaťnožce (*Decapoda*) reprezentované rakom riečnym (*Astacus fluviatilis*).

Fauna podeniek (*Ephemeroptera*) tvorí 57 druhov, z nich je 7 nových pre faunu Slovenska. Pošvatky (*Plecoptera*) sú zastúpené 44 druhmi, z toho 2 sú nové pre faunu Slovenska v riečnom ekosystéme Turca. Z podeniek je zoogeograficky významný výskyt skupiny *Rhithrogena lobata*, *Baetis pentaplebeoides*, *B. subalpinus*, *Cenis pseudorivulorum*, *Ecdyonurus macani*, *Rhithrogena circumtatica*, *R. lobata*, *R. podhalensis*, *R. reatina*, ohrozené druhy sú *Ameletus inopinatus* - VU, *Baetis liebenauae* - VU, *Oligoneuriella rhenana* - EN, *Rhithrogena tatica* - VU. Z pošvatiek zoogeograficky sú významné *Arcynopteryx compacta*, *Brachyptera starmachi* (LR), *Capnia vidua*, *C. bifrons*, *Ecdyonurus macani*, *Leuctra pusilla*, *Nemoura avicularis*, *N. dubitans*, *Protonemura nimbora*, *Siphonaptera taurica*, ohrozené sú *Perla bipunctata* - EN, *Perlodes dispar* - VU. V riečnom ekosystéme Turca sa doposiaľ zistilo 65 druhov potočníkov (*Trichoptera*). Z nich sú zoogeograficky významné *Allogamus starmachi*, *Drusus monticola*, *D. biguttatus*, *Hydatophylax infumatus*.

V povodí Turca sú ohrozenými druhmi ichtyofauny: mihulľa ukrajinská, čerebľa pestrá, hrúz škvrnitý, jalec hlavatý, jalec maloústý, mrena severná, nosáľ sťahovavý, podustva severná, plž severný, hlavátka podunajská, lípeň tymianový, hlaváč bieloplutvý a kolok vretenovitý. Mieň sladkovodný je v toku Turiec často sa vyskytujúcim taxónom, jeho výskyt je hojný vo všetkých vekových kategóriách. Ploska pásavá v rieke Turiec zaznamenala v poslednom období nárast populácie. V Turci sa však nezistil pôvodný taxón lopatka dúhová, čo môže byť príčinou fragmentácie toku Turca v dolnom úseku.

V otvorenej krajine, na väčších plochách polí, lúk a pasienkov, dominuje hojný škovránok poľný (*Alauda arvensis*). Do spoločenstva poľných vtákov, patrí jarabica poľná (*Perdix perdix*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), a cibik chochlatý (*Vanellus vanellus*). Obhospodarované lúky spolu s vlhšími kosnými lúkami umožňujú hniezdiť prhlaviarovi červenkastému (*Saxicola rubetra*) a globálne ohrozenému chrapkáčovi poľnému (*Crex crex*). Mokrade a vodné toky a plochy vyhládávajú aj niektoré dravce, napr. kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*) i vzácnejšia kaňa popolavá (*C. pygargus*) a viaceré spevavce. Vtáky nachádzajú tiež dosť voľných ekologických ník v otvorenej krajine oráčin, lúk a v súvisiacej ekotonovej vegetácii krovín a hájov. Z dravcov ju využíva napr. myšiak severský (*Buteo lagopus*), kaňa sivá (*Circus cyaneus*) a sokol kobec (*Falco columbarius*). Množstvom vtáčích druhov, spolu s brehmi vôd, vynikajú aj lesné okraje, remízky, medze, hájiky, sady a mimolesná vegetácia podobného charakteru. V nej hniezdi hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*), kukučka jarabá (*Cuculus canorus*), myšiarka ušatá (*Asio otus*), krutohlav (*Jynx torquilla*). Prevládajú tam spevavce, ako ľabtuška hôrna (*Anthus trivialis*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*), penica obyčajná (*S. communis*) a penica slávikovitá (*S. borin*), kolibkárik čipčavý (*Phylloscopus collybita*), kolibkárik spevavý (*Ph. trochilus*), mlynárka dlhochvostá (*Aegithalos caudatus*), vlha hájová (*Oriolus oriolus*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), straka čiernozobá (*Pica pica*). V urbanizovanom prostredí sídlia aj synantropne druhy, menovite bocian biely (*Ciconia ciconia*), sokol myšiar (*Falco tinnunculus*), v sadoch hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), Na budovách si stavia hniezda dážďovník tmavý (*Apus apus*), belorítko domová (*Delichon urbica*), lastovička domová (*Hirundo rustica*) vyskytujúca sa najmä na dedinách. Ďalej sa vyskytuje trasochvost biely (*Motacilla alba*), žltouchvost domový (*Phoenicurus ochruros*)

Na poliach, lúkach a pasienkoch a iných otvorených biotopoch sa vyskytuje lasica myšožravá (*Mustela nivalis*), lasica hranostaj (*Mustela erminea*), kuny (*Martes*), líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*).

Semiakvatická ohrozená vydra riečna (*Lutra lutra*) sa špecializuje na ryby a keďže umelá i prirodzená ponuka niektorých druhov vzrástla (jalec hlavatý, plotica a i.), nájdeme ju už na mnohých tokoch v Turci. V blízkosti vôd sa z cicavcov vyskytujú netopier vodný (*Myotis daubentoni*), vzácnejší netopier pobrežný (*M. dasycneme*), netopier obyčajný (*M. myotis*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*) a niektoré iné európsky významné druhy. Na poliach, lúkach a pasienkoch a iných otvorených biotopoch sa vyskytuje aj zajac poľný (*Lepus europaeus*) a srnec lesný (*Capreolus capreolus*).

V synantropných biotopoch sa bežnejšie vyskytuje jež bledý (*Erinaceus concolor*). Medzi synantropné hlodavce, patrí myš domová (*Mus musculus*) a potkan hnedý (*Rattus norvegicus*).

B.1.3.6 Biotopy európskeho významu a národného významu

V riešenom území sa cennejšie biotopy vyskytujú v blízkosti prírodného toku rieky Turiec

Biotopy európskeho a národného významu

V území NPR Turiec a 0382 SKUEV Turiec a Blatnický potok sa vyskytujú nasledovné biotopy európskeho významu:

- 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky,
- 3260 Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion*,
- 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa,
- 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz.

Biotopy národného významu

- Lk7 Psiarkové aluviálne lúky,
- Lk9 Zaplavované travinné spoločenstvá,
- Lk10 Vegetácia vysokých ostríc.

B.2 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZO ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU

B.2.1 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZO ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚZEMNÉHO PLÁNU VÚC ŽILINSKÉHO KRAJA

Pri riešení ÚPN–M Rakovo je nutné rešpektovať záväznú časť ÚPN-VÚC Žilinského kraja, ktorá bola odsúhlasená nariadením vlády SR č. 223/1998 dňa 26.05.1998 a v zmysle schválených Zmien a doplnkov ÚPN-VÚC ŽK č.1, č.2, č.3, č.4 a ich záväzných častí zastupiteľstvom ŽSK.

Vyššou administratívno-správnou územnou jednotkou, ako riešené územie, je územie okresu Martin, ktoré spadá do Žilinského kraja.

Z krajinnno-ekologického hľadiska je nadradeným dokumentom aktualizácia R-ÚSES Martin z roku 2013 pre okres Martin. Katastrálne územie obce Rakovo spadá do uvedeného R-ÚSES.

Riešeného územia sa dotýkajú hlavne nasledovné ciele rozvoja územia vyplývajúce zo schváleného ÚPN-VÚC Žilinského kraja v platnom znení:

Z časti 3.1. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

Z bodu 1 - v oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

- 1.1 vytvárať podmienky pre vyvážený rozvoj Žilinského kraja v oblastiach osídlenia, ekonomickej, sociálnej a technickej infraštruktúry pri zachovaní zdravého životného prostredia a biodiverzity v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja,
- 1.4 zabezpečovať rozvojovými osami na území Žilinského kraja pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného a celoštátneho významu sídelné prepojenia na medzinárodnú sídelnú sieť, ako aj konzistenciu a rovnocennosť rozvojových podmienok s ostatným územím Slovenskej republiky.
- 1.5 formovať sídelnú štruktúru na nadregionálnej úrovni prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,

- 1.9. podporovať ako ťažisko osídlenia najvyššej úrovne žilinsko – martinské ťažisko osídlenia ako aglomeráciu celoštátneho a medzinárodného významu s významným postavením v Euroregióne Beskydy, zahŕňajúcom prihraničné územie troch štátov: SR,ČR a PR,
- 1.13 sledovať pri decentralizácii riadenia rozvoja územia vytváranie polycentrických systémov - sietí miest a aglomerácií, ktoré efektívne podporujú vytváranie vyššej komplexnosti regionálnych celkov,
- 1.16 vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej štruktúry
 - 1.16.1 podporovať ako rozvojové osi prvého stupňa :
 - b) zvolensko turčiansku rozvojovú os: Banská Bystrica-Turčianske Teplice-Martin (návrh v úseku Banská Bystrica – Martin),
- 1.17 napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi obcou a vidiekom na základe nového partnerstva založeného na vyššej integrácii funkčných vzťahov obce a vidieka nasledovnými opatreniami:
 - 1.17.1 vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov obce a vidieka,
 - 1.17.2 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
 - 1.17.3 zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko-priestorové prostredie,
 - 1.17.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrámi, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života.
- 1.20 rešpektovať existenciu pamiatkovo chránených historických sídelných a krajinných štruktúr, a to najmä lokalít svetového kultúrneho dedičstva, archeologických nálezov, pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón, areálov historickej zelene a národných kultúrnych pamiatok, lokalít tvoriacich charakteristické panorámy chránených území, národnú sústavu chránených území v príslušnej kategórii a stupni ochrany a medzinárodne chránených území (ramsarské lokality, lokality NATURA),
- 1.21 ďalšie rozvojové plochy v katastrálnych územiach jednotlivých obcí riešiť v nadväznosti na zastavané územia, nevytvárať izolované urbanistické celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obce; v novovytváraných územných celkoch ponechať rezervu pre vnútro sídelnú a vnútroareálovú zeleň.

Z bodu 2 - v oblasti sociálnej infraštruktúry

- 2.12 riešiť nedostatočné kapacity zariadení sociálnej starostlivosti a ich zaostalú materiálnu - technickú základňu v regiónoch,
- 2.14 zachovať územné predpoklady pre prevádzku a činnosť existujúcej siete a rozvoj nových kultúrnych zariadení v regiónoch ako neoddeliteľnej súčasti existujúcej infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu.

Z bodu 3 - v oblasti rozvoja rekreácie, turistiky, cestovného ruchu a kúpeľníctva

- 3.7 dobudovať na medzinárodných cestných trasách E-50, E-75 a E-77 zariadenia na zachytenie a využitie turistického tranzitu na území kraja budovaním motoristických a cyklistických trás a okruhov cez Rajeckú kotlinu, Turiec a Liptov; realizovať úseky Malého tatranského okruhu a Veľkého tatranského okruhu, prípadne ďalších medzištátnych okruhov, ktoré prebiehajú územím kraja,
- 3.14 podporovať aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás nadväzujúcich na navrhované cyklomagistrály.

Z bodu 4 - v oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany pôdneho fondu, ochrany prírody a krajiny a ochrany kultúrneho dedičstva

- 4.1 rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách
 - 4.1.3 biocentrá regionálneho významu podľa schváleného územného plánu,

- 4.1.4 biokoridory nadregionálneho významu a regionálneho významu podľa schváleného územného plánu regiónu,
- 4.2 rešpektovať podmienky ochrany prírody v súlade so schváleným národným zoznamom území európskeho významu,
- 4.3 dodržiavať pri hospodárskom využívaní území, začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky
 - 4.3.1 pre chránené územia (vyhlásené a navrhované na vyhlásenie) podľa osobitných predpisov o ochrane prírody a krajiny, kategórie a stupňa ochrany,
 - 4.3.3 pre poľnohospodárske ekosystémy, vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskej pôdy v kategóriách podporujúce a zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),
 - 4.3.4 pre ekosystémy mokradí, vyplývajúce z medzinárodných zmlúv a dohôd, ktorými je Slovenská republika viazaná,
 - 4.3.6 pre navrhované územia európskeho významu a zosúladiť spôsob ich využívania tak, aby nedošlo k ohrozeniu predmetu ochrany,
- 4.4 zachovať prirodzený charakter vodných tokov, zaradených medzi biokoridory, chrániť existujúcu sprievodnú vegetáciu a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtónnymi druhmi,
- 4.5 zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami - trávne porasty, stromová a krovinná vegetácia a vylúčiť všetky aktivity, ohrozujúce prirodzený vývoj (vylúčenie chemických vyživovacích a ochranných látok, skládky odpadov a pod.),
- 4.7 podporovať extenzívne leso-pasienkárské využívanie podhorských častí, s cieľom zachovania krajinársky a ekologicky hodnotných území s rozptýlenou vegetáciou,
- 4.8 zachovať územné časti s typickou rázovitosťou krajinnej štruktúry daného regiónu (Kysuce, Orava, Liptov, Turiec),
 - 4.8.2 preveriť pri každom navrhovanom veľkoplošnom zábere, líniovom zábere krajiny, alebo inom technickom diele :
 - a) dopad navrhovaných stavieb na okolitú krajinu - krajinný obraz (harmónia, kompozícia, vyváženosť, mierkovitosť),
 - b) dopad navrhovaných stavieb na zmenu krajinnej panorámy miesta alebo línie,
 - c) bezprostredný dopad a mieru devastácie lokálnych krajinných scenérií, alebo ich zmenu,
 - d) prínos možných vizuálnych vnemov z krajinného obrazu priamo z navrhovaných diel (diaľnice),
 - e) dopad na psychologické pôsobenie navrhovaných stavieb v krajine,
 - f) dopad na biodiverzitu, prvky ÚSES a biotopy chránených druhov,
- 4.9 zabezpečiť revitalizáciu regulovaných tokov s doplnením sprievodnej zelene,
- 4.10 prispôbovať trasy dopravnej a technickej infraštruktúry prvkom ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť,
- 4.11 eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory, pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných exhalácií, znečisťovanie vodných tokov a pod.),
- 4.12 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu; osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia, ako aj poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vykonané osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti,
- 4.20 vymedziť hranice zátopových území vodných tokov v ÚPD obcí za účelom ochrany priestoru riečnych alúvií pre situácie vysokých vodných stavov a ochrany biotických prvkov a ich stanovísk v alúviách vodných tokov,
- 4.21 zabezpečiť pri ochrane pamiatkových území ich primerané funkčné využitie, zachovanie, údržbu a regeneráciu historického pôdorysu a parcelácie, vylúčenie veľkoplošných asanácií, zachovanie objektovej skladby, výškového a priestorového usporiadania objektov, uličného parteru, zachovania charakteristických pohľadov, siluety a panorámy, rešpektovanie historických a architektonických dominánt, zachovanie archeologických nálezísk.

Z bodu 5 - v oblasti rozvoja dopravnej infraštruktúry

- 5.2 paneurópska dopravná infraštruktúra ITF a TEN-T
 - 5.2.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať nadradené postavenie paneurópskych multimodálnych koridorov Medzinárodného dopravného fóra (ďalej len ITF, ktoré je

- nástupníckou organizáciou Európskej konferencie ministrov dopravy CEMT) a dopravných sietí TEN-T.
- c) rešpektovať cestnú infraštruktúru alokovanú v trase multimodálneho koridoru č. VI., súčasť koridorovej siete TEN-T Martin – Turčianske Teplice – Šášovské Podhradie – Zvolen – Šahy – Maďarská republika, schválené pre rýchlostnú cestu R3.
- 5.3 infraštruktúra cestnej dopravy
- 5.3.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry diaľnic až ciest III. triedy - definovanú pasportom Slovenskej správy ciest „Miestopisný priebeh cestných komunikácií“ - ohraničenú jej ochrannými pásmami mimo zastavaného územia a cestnými pozemkami v rámci zastavaného územia kraja,
- 5.3.6 v návrhovom a výhľadovom období chrániť územný koridor a vo výhľadovom období realizovať rýchlostnú cestu R3, cieľový stav podľa záťaže úsekov v kategórii R 24,5/120-80, v trase a úsekoch:
- b) križovatka s cestou I/18 Martin – Horná Štubňa, súčasť doplnkovej siete TEN-T, sieť AGR čE77, trasa TEM 5,
- 5.3.25 v návrhovom a výhľadovom období chrániť územný koridor a vo výhľadovom období realizovať homogenizáciu cesty I/65 nadregionálneho významu, súbežnú s rýchlostnou cestou R3, v trase a úsekoch:
- c) cesta II/519 križovatka Príbovce - križovatka s cestou III/065038 Moškovec, v kategórii C 9,5/60,
- 5.4 infraštruktúra železničnej dopravy
- 5.4.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej železničnej infraštruktúry - tratí, plôch a zariadení - umiestnenú na pozemkoch Železníc Slovenskej republiky, ohraničenú jej ochrannými pásmami,

Z bodu 6 - v oblasti vodného hospodárstva

- 6.1 rešpektovať z hľadiska ochrany vôd
- 6.1.3 povodia vodárenských tokov Ipolitica, Kamenistý potok, Demänovka (Priečny potok, Otopnianska, Zadná voda), Ľubochnianska, Nová rieka, Riečka, Mútňanka, Polhoranka, Studený potok, Turiec, Pivovarský potok, Kysuca, Stankovský potok, Oščadnica, Bystrica, Klubinský potok, Petrovička, Štiavnik,
- 6.1.4 ochranné pásma prírodných liečivých vôd Martin, Liptovská Osada (Korytnica – kúpele), Turčianske Teplice, Rajecké Teplice a prírodných minerálnych vôd Budiš, Kláštor pod Znievom, Martin, Mošovce, Socovce, Korytnica
- 6.6. zabezpečiť rozvoj verejných kanalizácií v súlade s vecnými požiadavkami smernice 91/271/EHS (trasponovanými do zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách), vrátane časového harmonogramu, s cieľom vytvoriť podmienky pre zabezpečenie dobrého stavu vôd do roku 2015. To znamená :
- 6.6.1. zabezpečiť zodpovedajúcu úroveň odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd s odstraňovaním nutrientov z aglomerácií s produkciou organického znečistenia väčšou ako 10 000 EO v časovom horizonte do 31.12.2010 v súlade s plánom rozvoja verejných kanalizácií,
- 6.6.4. zabezpečiť realizáciu opatrení pre zmiernenie negatívneho dopadu odľahčovania a odvádzania vôd z povrchového odtoku na ekosystém recipienta,
- 6.6.5. vylúčiť vypúšťanie čistiarenskeho kalu a obsahu žump do povrchových vôd a podzemných vôd,
- 6.7 prednostne zabezpečiť výstavbu týchto stavieb :
- 6.7.1 pre aglomerácie viac ako 10 000 EO :
- g) Martin, vybudovanie kanalizácie v obciach Ratkovo, Turčiansky Peter, Trebostovo, Príbovce, Benice, Rakovo, Valča, Necpaly (priradené aglomerácie),
- 6.11 v súlade s Plánom manažmentu čiastkového povodia Váh realizovať opatrenia na dosiahnutie dobrého stavu vôd do roku 2015,
- 6.12 zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov a budovať protipovodňové opatrenia na tokoch v území, ktoré je ohrozované povodňovými prietokmi a dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí,
- 6.13 na ochranu územia pred povodňami po dohode s ochranou prírody:
- 6.13.4 komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach tokov opatreniami, ktorých výsledkom bude zvýšenie retenčného účinku pôdy, spomalenie a vyrovnanie odtoku vody z povodia a zníženie erózneho účinku vody v súlade s opatreniami Plánu manažmentu

- čiasťkového povodia Váh; úpravy tokov realizovať tak, aby nedochádzalo k napriameniam tokov,
- 6.13.5 rešpektovať záplavové čiary z máp povodňového ohrozenia a zamedziť výstavbu v okolí vodných tokov a v území ohrozovanom povodňami,
- 6.13.6 rešpektovať preventívne protipovodňové opatrenia navrhované v pláne manažmentu povodňového rizika,
- 6.14 rešpektovať pásma ochrany verejných vodovodov, verejných kanalizácií a vodohospodárskych stavieb.

Z bodu 7 - v oblasti nadradenej energetickej infraštruktúry

- 7.1 zohľadniť ekonomické a ekologické hľadiská pri zabezpečení územia energiami a vytvárať efektívne diverzifikované systémy energetického zásobovania kraja,
- 7.3 zabezpečiť spoľahlivú a bezpečnú dodávku a prenos elektrickej energie dobudovaním elektrizačnej rozvodnej sústavy kraja v nadväznosti na sústavu SR a sústavu medzištátnu,
- 7.7 podporovať rozvoj plynofikácie územia kraja, chrániť koridory existujúcich a navrhovaných plynovodov a plynárenských zariadení,
- 7.8 zvýšiť percento plynofikácie obcí v kraji v ekonomicky efektívnych oblastiach a územiach so zvýšenými požiadavkami na ochranu životného a prírodného prostredia (Národné parky, ich OP, CHKO a pod.)
- 7.10 zamerať sa v spotrebe zemného plynu na jeho využívanie:
7.10.2 ako alternatívne palivo pre pohon motorových vozidiel hlavne v hromadnej (MHD, prímestská doprava) a individuálnej doprave,
- 7.11 vytvoriť územné podmienky pre realizáciu plynárenských zariadení, prípadne ich rekonštrukciu a pri využívaní územia chrániť vybudované plynárenské zariadenia predpísanými ochrannými pásmami,

Z bodu 8 - v oblasti odpadového hospodárstva

- 8.1 zabezpečiť postupnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadov a starých environmentálnych záťaží do roku 2015,
- 8.3 Zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s triedením, recykláciou, využívaním a zneškodňovaním odpadov v obciach, určených v územnom pláne
- 8.2 sanovať prednostne skládky lokalizované v územiach prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability a v územiach, kde bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia,
- 8.4 zneškodňovanie nevyužitých komunálnych odpadov riešiť prednostne na zabezpečených regionálnych skládkach odpadov obcí, určených v ÚPD,

Z bodu 9 - v oblasti usporiadania územia z hľadiska hospodárskeho rozvoja

- 9.1 zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja,

Z bodu 10 - v oblasti telekomunikácií

- 10.1 zabezpečiť realizáciu hlavných a strategických cieľov, stanovených v telekomunikačných projektoch,
- 10.2 dosiahnuť špičkovú medzinárodnú úroveň telekomunikačných služieb v horizonte do r. 2010,
- 10.3 zabezpečiť rozvoj telekomunikácií Žilinského kraja realizáciou projektov z rezortného programu MDPT SR
b) digitalizácia telefónnych ústrední Žilina, Martin a Čadca,

Z bodu 11 - v oblasti pôšt

- 11.1 rešpektovať koncepčné materiály schválené vládou SR a MDPT SR,
- 11.2 zabezpečovať poštové služby v rámci Žilinského samosprávneho kraja regionálnymi poštovými centrami (RPC),
c) RPC Prievidza (TSK) pre okresy v ŽSK: Martin a Turčianske Teplice

Z časti 3.2. Verejnoprospešné stavby

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú tieto

Z bodu 1 - stavby na sledovanie stavu životného prostredia - sieť sledovacích, dokumentačných a výskumných staníc (stanovísk) v blízkosti, resp. v areáloch nadregionálnych biocentier a biokoridorov a lokalít medzinárodného významu.

Z bodu 2 - dopravné stavby

2.1 stavby cestnej dopravy :

2.1.3 rýchlostná cesta R3 v kompletnej trase, križovatky a privádzače, sprievodné komunikácie alternatívne I/59 a I/70, cestný ťah alternatívne I/65, II/519, III/06538 a I/14,

Z bodu 3 - technická infraštruktúra

3.1 vodohospodárske stavby :

3.1.3 kanalizácie a čistiarne odpadových vôd a s nimi súvisiace stavby:

3.1.3.1. pre aglomerácie viac ako 10 000 EO :

a) Martin, vybudovanie kanalizácie v obciach Ratkovo, Turčiansky Peter, Trebostovo, Príbovce, Benice, Rakovo, Valča, Necpaly,

3.1.10 odstraňovanie povodňových škôd,

3.1.11 preventívne protipovodňové opatrenia v povodiach drobných tokov,

3.4 stavby na zneškodňovanie, využívanie a spracovanie odpadov :

3.4.2 stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedňovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov

Upozornenie !!!

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb je možné podľa §108 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č.103/1990 Zb., zákona č.262/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.136/1995 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.199/1995 Z.z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.286/1996 Z.z., zákona č.229/1997 Z.z., zákona č.175/1999 Z.z., zákona č.237/2000 Z.z., zákona č.416/2001 Z.z., zákona č.553/2001 Z.z. a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.217/2002 Z.z. pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

B.3 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE

B.3.1 OBYVATEĽSTVO, EKONOMICKÉ AKTIVITY, ZAMESTNANOSŤ

B.3.1.1 Demografická charakteristika

Podľa posledného sčítania ľudu, domov a bytov (2011) žilo v obci Rakovo 313 obyvateľov. Posledné údaje získané od štatistického úradu z 31.12.2016 vravia o počte 355 obyvateľov.

Z hľadiska demografickej charakteristiky obce Rakovo možno konštatovať nasledovné:

- Z hľadiska demografickej charakteristiky v období 1996 - 2008 obec Rakovo patrí medzi sídla v martinskom okrese, ktoré v absolútnej hodnote zaznamenalo jeden z vyšších prírastkov počtu obyvateľov (+55), v relatívnej hodnote (+30,10%) čomu zodpovedá index starnutia 120,51.
- Podľa sčítania obyvateľov a bytov v roku 2011 (ďalej len „SOBD 2011“) absolútne v Rakove žilo 96,14 % obyvateľov slovenskej národnosti - 299 obyv.
- Hustota počtu obyvateľov je stabilizovaná. V roku 2016 bola 65,70 obyv./ km².
- Počet obyvateľov vykazuje nárast, v roku 2011 bývalo v obci 311 obyvateľov, v roku 2016 355 obyvateľov.

O uvedených údajoch svedčia nasledovné tabuľky poskytnuté štatistickým úradom SR (ďalej len „ŠÚ SR“) z pravidelného SOBD a priebežných ročných štatistických prehľadov o obciach v SR pre potreby spracovania a riešenia ÚPN-O Rakovo.

Bilancia obyvateľstva podľa národnosti v obciach podľa okresov

Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 31.12. (Osoba)				Národnosť	Spolu	SVK	HUN	ROM	RUT	UKR	CZE	DEU	POL	RUS	JEW	MOR	BGR	SIL	GRC	ROU	AUT	VNM	UNK
Okresy	Obce	Obdobie	Pohlavie		Spolu	Slovenská	Maďarská	Rómska	Rusínska	Ukrajinská	Česká	Nemecká	Poľská	Ruská	Židovská	Moravská	Bulharská	Sliezska	Grécka	Rumunská	Rakúska	Vietnamská	Iná a nezistená
506 Okres Martin	512079	Rakovo	2011	Spolu	314	302	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11
				Muži	158	148	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
				Ženy	156	154	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
			2012	Spolu	322	310	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11
				Muži	161	151	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
				Ženy	161	159	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
			2013	Spolu	320	308	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
				Muži	163	153	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
				Ženy	157	155	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
			2014	Spolu	333	321	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
				Muži	168	158	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
				Ženy	165	163	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
			2015	Spolu	354	342	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
				Muži	179	169	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
				Ženy	175	173	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
			2016	Spolu	368	356	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
				Muži	189	179	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
				Ženy	179	177	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1

Hustota trvale bývajúceho obyvateľstva v obciach podľa okresov						
				Ukazovateľ	Hustota obyvateľstva (Osoba na kilometer štvorcový)	Rozloha (Štvorcový meter)
Okresy	Obce		Obdobie			Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 30.6.(1.7.) (Osoba)
506 Okres Martin	512079	Rakovo	2011		57,90	5 414 175
			2012		58,73	5 414 175
			2013		59,29	5 414 175
			2014		60,30	5 414 175
			2015		63,44	5 414 175
			2016		57,90	5 414 175

Prehľad stavu a pohybu trvale bývajúceho obyvateľstva podľa pohlavia v obciach podľa okresov

506 Okres Martin	Okres	512079	Rakovo	Spolu	Pohlavie	Obdobie		Ukazovateľ	Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 31.12. (Osoba)	Narodení (Osoba)	Zomretí (Osoba)	Prírodný prírastok obyvateľstva (Osoba)	Prisťahovaní na trvalý pobyt (Osoba)	Vystaňovaní z trvalého pobytu (Osoba)	Migračné saldo (Osoba)	Celkový prírastok obyvateľstva (Osoba)	Živonarodení (Osoba)
	Obec																
506 Okres Martin	512079	Rakovo	Spolu	2011		2011		313	3	4	-1	9	7	2	1	3	
				2012		315	2	1	1	9	2	7	8	2			
				2013		322	2	4	-2	5	5	0	-2	2			
				2014		327	3	0	3	13	3	10	13	3			
				2015		341	4	0	4	23	6	17	21	4			
				2016		355	4	3	1	16	3	13	14	4			

B.3.1.2 Ekonomicky aktívne obyvateľstvo a zamestnanosť

Z hľadiska ekonomických aktivít obyvateľstva a nezamestnanosti v obci Rakovo možno konštatovať nasledovné:

Základné údaje o obyvateľstve obce Rakovo podľa údajov v roku 2010 k 31.12.2010:

Počet trvalo bývajúcich obyvateľov			Veková štruktúra obyvateľov Podľa metodiky EU		
Muži	Ženy	Celkom	Predproduktívny vek	Produktívny vek	Poproduktívny vek
156	160	316	49	205	62
49,36 %	50,64 %	100 %	15,50 %	64,87 %	19,62 %

Index vitality = Počet obyvateľov v predproduktívnom veku : počet obyvateľov v poproduktívnom veku . 100 =
 49 : 62 . 100 = 79,03

- Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie neustále klesá, v roku 2011 bol 15, v roku 2016 10 uchádzačov.
- Podľa SOBD v roku 2011 v produktívnom veku žilo v Rakove žilo 205 obyvateľov (64,87 %) a 62 obyvateľov v poproduktívnom veku (19,62%).
- Počet právnických osôb v obci vykazuje stabilizovaný stav, v roku 2011 bol 28 a v roku 2016 tiež 28.
- Podľa SOBD v roku 2011 odchádzalo za zamestnaním z celkového počtu 149 ekonomicky aktívnych obyvateľov z obyvateľstva v obci – 125 obyvateľov, čo predstavuje 83,89 % ekonomicky aktívnych obyvateľov.

O uvedených údajoch svedčia nasledovné tabuľky poskytnuté ŠÚ SR z pravidelného SOBD a priebežných ročných štatistických prehľadov o obciach v SR pre potreby spracovania a riešenia ÚPN-O Rakovo.

Žilinský kraj					Okres Martin													
Poradové číslo obce	Obec, časť obce, základná sídelná jednotka (diel ZSJ)		Matričný úrad Matričný obvod	Výmera obce v ha	Obyvateľstvo trvalo bývajúc										Hospodáriace domácnosti	Obývané		
		spolu			Ženy	v predproduktívnom veku (0 – 14)	v poproduktívnom veku (65+)	spolu	odchádzajúce za prácou	ekonomicky aktívne			Spolu	v rodinných domoch		Domy		
										pracujúce v sektore								
										prímárnom	Sekundárnóm	terciárnóm						
A	B	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1	Martin	512036	m	6774	57428	29815	7665	7273	27389	23610	771	8431	15656	21147	20514	3192	4428	
23	Rakovo	512541	22	541	311	156	51	40	149	125	17	60	63	110	104	102	97	
	Nové Rakovo	2515690			94	52	13	18	43	33	4	15	23	32	29	28	27	
	Rakovo	2515770			217	104	38	22	106	92	13	45	40	78	75	74	70	

Evidovanie uchádzači o zamestnanie

		2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rakovo	Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie spolu	15	13	18	7	8	10
Rakovo	Počet evidovaných uchádzačiek o zamestnanie	4	5	8	4	6	6

Právnické osoby za obce SR

		2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rakovo	Právnické osoby spolu	28	28	28	29	27	28
Rakovo	Právnické osoby ziskové	26	26	26	27	26	27
Rakovo	Právnické osoby neziskové	2	2	2	2	1	1

Fyzické osoby – podnikatelia v RO podľa právnych foriem za obce SR

		2015	2016
Rakovo	Fyzické osoby - podnikatelia (osoby)	29	35
Rakovo	Živnostníci	28	34

TAB. 113 Obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa postavenia v zamestnaní, veku a pohlavia

Vek, pohlavie		Postavenie v zamestnaní						Ekonomicky aktívni spolu
		zamestnanci	Podnikatelia		členovia družstiev	vypomáhajúci (neplatení) členovia domácností v rodinných podnikoch	ostatní a nezistení	
			so zamestnancami	bez zamestnancov				
Rakovo								
15 – 19	Muži	1	0	0	0	0	2	3
	Ženy	0	0	0	0	0	0	0
	Spolu	1	0	0	0	0	2	3
20 – 24	Muži	5	0	0	0	0	0	5
	Ženy	2	0	0	0	0	0	2
	Spolu	7	0	0	0	0	0	7

25 – 29	Muži	7	0	1	0	0	1	9
	Ženy	6	0	0	0	1	0	7
	Spolu	13	0	1	0	1	1	16
30 – 34	Muži	4	0	3	0	0	2	9
	Ženy	4	0	0	0	0	0	4
	Spolu	8	0	3	0	0	2	13
35 – 39	Muži	15	1	5	0	0	3	24
	Ženy	11	1	2	0	1	1	16
	Spolu	26	2	7	0	1	4	40
40 – 44	Muži	5	0	2	1	0	4	12
	Ženy	6	1	2	0	1	1	11
	Spolu	11	1	4	1	1	5	23
45 – 49	Muži	5	0	2	1	0	0	8
	Ženy	6	0	1	0	0	1	8
	Spolu	11	0	3	1	0	1	16
50 – 54	Muži	6	0	3	0	0	0	9
	Ženy	6	0	0	0	0	2	8
	Spolu	12	0	3	0	0	2	17
55 – 59	Muži	4	0	0	0	1	2	7
	Ženy	6	0	0	0	0	0	6
	Spolu	10	0	0	0	1	2	13
60 – 64	Muži	0	0	0	0	0	0	0
	Ženy	0	1	0	0	0	0	1
	Spolu	0	1	0	0	0	0	1
65+	Muži	0	0	0	0	0	0	0
	Ženy	0	0	0	0	0	0	0
	Spolu	0	0	0	0	0	0	0
Úhrn	Muži	52	1	16	2	1	14	86
	Ženy	47	3	5	0	3	5	63
	Spolu	99	4	21	2	4	19	149
%		78,3	2,7	14,1	1,3	2,7	12,8	100,0
Z obyvateľstva v produktívnom veku podiel ekonomicky aktívnych								
Muži		-	-	-	-	-	-	73,5
Ženy		-	-	-	-	-	-	61,2
Spolu		-	-	-	-	-	-	67,7
Z obyvateľstva v poproduktívnom veku podiel ekonomicky aktívnych		-	-	-	-	-	-	0

TAB. 116 Obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a odvetvia ekonomickej činnosti

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho dochádza do zamestnania
Rakovo				
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	11	4	15	13
Rybolov a akvakultúra	0	2	2	2
Výroba potravín	0	1	1	1
Výroba odevov	2	0	2	1
Výroba kože a kožených výrobkov	2	4	6	6
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	2	1	3	2
Tlač a reprodukcia záznamových médií	0	1	1	1
Výroba výrobkov z gumy a plasty	1	0	1	1
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	0	3	3	2

Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	3	1	4	2
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	1	0	1	1
Výroba elektrických zariadení	2	0	2	2
Výroba strojov a zariadení i. n.	2	3	5	4
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	4	1	5	5
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	4	2	6	5
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	1	1	2	2
Zber, úprava a dodávka vody	0	1	1	1
Výstavba budov	8	0	8	7
Inžinierske stavby	2	0	2	2
Špecializované stavebné práce	6	1	7	5
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	5	2	7	5
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	2	5	7	6
Pozemná doprava a doprava potrubím	3	0	3	3
Skladové a pomocné činnosti v doprave	3	1	4	4
Poštové služby a služby kuriérov	0	1	1	0
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	1	2	3	3
Výroba filmov, videozáznamov a televíznych programov, príprava a zverejňovanie zvukových nahrávok	1	0	1	1
Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	2	1	3	1
Právne a účtovnícke činnosti	0	1	1	1
Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	1	0	1	1
Sprostredkovanie práce	0	1	1	1
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	4	4	8	6
Vzdelávanie	2	6	8	7
Zdravotníctvo	4	7	11	10
Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	0	2	2	2
Sociálna práca bez ubytovania	1	0	1	1
Športové, zábavné a rekreačné činnosti	1	0	1	1
Nezistené	5	4	9	7
Spolu	86	63	149	125
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	11	4	15	13
Rybolov a akvakultúra	0	2	2	2
Výroba potravín	0	1	1	1
Výroba odevov	2	0	2	1
Výroba kože a kožených výrobkov	2	4	6	6
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	2	1	3	2
Tlač a reprodukcia záznamových médií	0	1	1	1
Výroba výrobkov z gumy a plastu	1	0	1	1
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	0	3	3	2
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	3	1	4	2
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	1	0	1	1
Výroba elektrických zariadení	2	0	2	2
Výroba strojov a zariadení i. n.	2	3	5	4
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	4	1	5	5
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	4	2	6	5
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	1	1	2	2
Zber, úprava a dodávka vody	0	1	1	1
Výstavba budov	8	0	8	7

Inžinierske stavby	2	0	2	2
Špecializované stavebné práce	6	1	7	5
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	5	2	7	5
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	2	5	7	6
Pozemná doprava a doprava potrubím	3	0	3	3
Skladové a pomocné činnosti v doprave	3	1	4	4
Poštové služby a služby kuriérov	0	1	1	0
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	1	2	3	3
Výroba filmov, videozáznamov a televíznych programov, príprava a zverejňovanie zvukových nahrávok	1	0	1	1
Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	2	1	3	1
Právne a účtovnícke činnosti	0	1	1	1
Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	1	0	1	1
Sprostredkovanie práce	0	1	1	1
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	4	4	8	6
Vzdelávanie	2	6	8	7
Zdravotníctvo	4	7	11	10
Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	0	2	2	2
Sociálna práca bez ubytovania	1	0	1	1
Športové, zábavné a rekreačné činnosti	1	0	1	1
Nezistené	5	4	9	7
Spolu	86	63	149	125

B.3.2 BYTOVÝ FOND

Z hľadiska bytového fondu v obci Rakovo možno konštatovať nasledovné.

Z údajov SOBD 2011 bolo v obci Rakovo v súvislosti s evidenciou domov

- Počet domov 115, z toho počet obývaných 97, počet neobývaných 15 a nezistených 3.
- Z toho počet domov postavených:
 - do roku 1945 27
 - 1946 - 1990 45
 - 1991 - 2000 7
 - 2001 a neskôr 11

Z údajov SOBD 2011 bolo v obci Rakovo v súvislosti s evidenciou bytov:

Počet bytov 122, z toho počet obývaných 104, z toho v bytových domoch 11, v rodinných domoch 83, obecných bytov 0, družstevných bytov 0 a iných bytov 4.

Počet neobývaných 15 bytov je z nasledovných dôvodov:

- zmeny vlastníctva 0 bytov,
- určených na rekreáciu 12 bytov,
- nespôsobilé na bývanie 0 bytov,
- z iných dôvodov 3 bytov,
- z nezistenou obývanosťou 3 byty.

Podľa „SOBD 2011 bolo v obci Rakovo evidovaných 104 obývaných bytov a 311 obyvateľov, čomu zodpovedá priemerná obložnosť bytu 2,99 obyv./bytu.

B.3.3 NÁVRH RIEŠENIA BYTOVÉHO FONDU A OBYVATEĽOV

Základné demografické údaje a prognózy

Podľa údajov v ÚPN-VÚC ŽK v platnom znení, z hľadiska demografickej charakteristiky v období 1996 - 2008 patrila obec Rakovo medzi sídla v martinskom okrese, ktoré v absolútnej hodnote zaznamenalo jeden z vyšších prírastkov počtu obyvateľov (+55), v relatívnej hodnote (+30,10% !!!) čomu zodpovedal index starnutia 120,51.

Z vyššie uvedených štatistických údajov demografickej charakteristiky a bytového fondu vyplýva nárast počtu obyvateľov v období rokov 2011 - 2015. Pri vytvorení vhodných podmienok, sa predpokladá ďalší postupný nárast obyvateľov, čo bolo premietnuté do pôvodného ÚPN-O Rakovo v znení Doplnku IBV - juh v roku 2004, Zmeny a Doplnku č.3 v roku 2012 a Zmeny a Doplnku v roku 2017. Uvedené podmienky s nastavenými rozvojovými plochami pre bytovú výstavbu ktoré sú akceptované v novom ÚPN-O Rakovo.

Optimistická prognóza demografického rastu v obci Rakovo vyplýva z posledných aktivít obce a zistených skutočností v PR + R ÚPN-O Rakovo a to:

- vo vytváraní podmienok na bývanie a v poslednom období vysokého záujmu o bývanie hlavne vo forme IBV v kvalitnom životnom prostredí,
- z rozvoja ekonomickej základne dokladovaného etablovaním zamestnávateľských subjektov v obci v hlavne v oblasti rekreácie a CR, čo si vyžiada stabilizáciu ľudských zdrojov v obci,
- z podmienok pre vstup nových investorov do obce v hospodárskej základni hlavne v poľnohospodárskej výrobe a rekreácii v CR. To svedčí o pozitívnej životaschopnosti obce a tiež o vytváraní optimálnych podmienok pre jej rast a aj extenzívny rozvoj,
- umiestnením obce v štruktúre osídlenia nakoľko leží na významnej celoštátnej rozvojovej osi, s optimálnou dopravnou väzbou na nadradený dopravný systém nezaťažujúci negatívnymi dopadmi obytné prostredie obce no umožňujúci rozvoj a diverzifikáciu obce,
- vysokého záujmu o migráciu obyvateľstva do obce za kvalitným a čistým životným prostredím.

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 mala obec 311 trvalo bývajúcich obyvateľov.

Základné údaje o obyvateľstve obce Rakovo podľa údajov v roku 2010 k 31.12.2010:

Počet trvalo bývajúcich obyvateľov			Veková štruktúra obyvateľov Podľa metodiky EU		
Muži	Ženy	Celkom	Predproduktívny vek	Produktívny vek	Poproduktívny vek
156	160	316	49	205	62
49,36 %	50,64 %	100 %	15,50 %	64,87 %	19,62 %

Index vitality = Počet obyvateľov v predproduktívnom veku : počet obyvateľov v poproduktívnom veku . 100 =
 49 : 62 . 100 = 79,03

Historický vývoj počtu obyvateľov:

- 1890 310 obyv.
- 1900 283 obyv.
- 1910 277 obyv.
- 1930 281 obyv.
- 1940 369 obyv.
- 1950 370 obyv.
- 1961 402 obyv.
- 1970 373 obyv.
- 1980 323 obyv.
- 1991 259 obyv.
- 2001 287 obyv.
- 2011 311 obyv.
- 2016 355 obyv.

Od roku 1890 do roku 1940 bol počet obyvateľov stabilný s malými výkyvmi, ktoré zapríčinili následky 1. svetovej vojny a hospodárskej krízy v 30-tych rokoch 20. stor. i hromadným vysťahovalectvom koncom 19. a začiatkom 20. stor.

Po roku 1950 bol zaznamenaný nárast obyvateľov. Od roku 1970 začal počet obyvateľov pravidelne klesať. Opätovný pravidelný nárast zaznamenáva obec od roku 1991 až do súčasnosti (za 20 rokov medzi sčítaniami SOBD 1991 - 2011 52 obyv.).

Potvrdenie trvalého prírastku obyvateľov dokumentuje stav k 31.12.2016 keď má Rakovo už 355 obyvateľov, čo predstavuje za posledných 25 rokov nárast o 96 obyv. (3,84 obyv./ rok)

Na základe doterajšieho demografického vývoja a v súlade s vyššie uvedenými podmienkami s predpokladom rozvoja obce bude v súvislosti s byvaním možné predpokladať, že v roku 2035 bude mať obec Rakovo cca 420 - 450 obyvateľov za predpokladu výstavby v rozvoji IBV, prípadne aj HBV podľa nastavených podmienok v pôvodnom ÚPN-O v znení v znení Doplnku IBV - Juh v roku 2004, Zmeny a Doplnku č.3 v roku 2012 a Zmeny a Doplnku v roku 2017, čo je premietnuté do nového ÚPN – O Rakovo.

Bytový fond, stav a koncepcia riešenia

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov uskutočneného v roku 2011 sa v obci nachádzalo 115 domov. Z uvedeného počtu bolo 97 domov obývaných a 18 neobývaných. Z celkového počtu 97 obývaných domov bolo 95 rodinných domov. Z celkového počtu 122 bytov bolo 104 trvalo obývaných a 18 neobývaných, z ktorých je 12 využívaných na rekreáciu.

Stav bytového fondu a úrovne bývania je podľa jednotlivých ukazovateľov na porovnateľnej úrovni ako je priemer okresu Martin. Priemerná obložnosť bytov je 2,99 obyvateľa na byt, čo je menej ako celo okresný priemer. V návrhovom období je možné predpokladať odpad bytového fondu v počte 10 až 20 bytov hlavne z dôvodu ich nevyhovujúceho technického stavu.

V návrhovom období je možné predpokladať odpad bytového fondu v počte cca 45 bytov hlavne z dôvodu súvisiacom so zmenou využívania na rekreačné účely a polyfunkčné využívanie (hlavne v centre obce a v polohách so staršou výstavbou).

Počet trvalo obývaných bytov podľa údajov v r. 2016	104
Odpad bytového fondu do r. 2035	14
Zostatok súčasného bytového fondu v r. 2035	90
Potreba bytov v r. 2030 pri obložnosti 3,0	135 – 150
Potreba výstavby nových bytov do r. 2035	45 - 60

Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že s ohľadom na predpokladaný demografický vývoj a predpokladaný odpad súčasného bytového fondu Je potrebné v návrhovom období vytvoriť podmienky pre výstavbu cca 45 až 60 bytov, predovšetkým v rámci IBV. S ohľadom na stupeň a podrobnosť spracovania obstarávanej ÚPD je však uvedený počet nových domov potrebné považovať len za smerný.

Takto naznačená akcelerácia úzko súvisí s rozvojom hospodárskej základne v oblasti rekreácie a cestovného ruchu v obci, ale hlavne s vytvorením podmienok pre zamestnanosť v rekreácii a CR, v poľnohospodárskej výrobe, výrobných a nevýrobných službách a remeselných prevádzkach priamo v obci.

Potreba nových bytov, hlavne vo forme IBV vyplýva:

- Z dôvodu že, neobývaný bytový fond z prevažne starších rodinných domov bude využívaný na rekreačné účely a polyfunkčnú výstavbu v centre obce.
- Z dôvodov nevyhnutnej potreby znižovania migrácie obyvateľstva za prácou ktorá predstavuje v súčasnosti 83,89% ekonomicky aktívnych obyvateľov!!!
- Z dôvodov, že sa taktiež sa predpokladá vytvorenie podmienok s rozvojom zamestnanosti v obci hlavne v priemyselnom výrobnom sektore a čiastočne v sektoroch poľnohospodárskej výroba a služieb, čo je determinované navrhovaným rozvojom v súvislosti s optimálnym a akcelerujúcim fungovaním priemyselnej i poľnohospodárskej výroby.
- Z dôvodu že obec Rakovo má vhodné podmienky pre obytné a životné prostredie čo predurčuje vytvoriť priestorové podmienky pre prípadnú migráciu obyvateľstva do obce.

Z grafickej časti Návrhu ÚPN-O Rakovo vyplýva potencionálny rozvoj hlavne v hraniciach súčasného zastavaného územia a na jeho okrajoch - na vhodných miestach naväzujúcich na súčasné zastavané územie, hlavne pre rozvoj individuálnej bytovej výstavby.

Návrh bytového fondu a obyvateľov

Návrh lokalít s rozvojom bytového fondu vyplynul z prirodzeného krajinno-priestorového a urbanistického členenia územia obce, ktoré reprezentuje pôvodný založený systém osídlenia.

Najvyšší (rozhodujúci) rozvoj s vytváraním podmienok pre rozvoj bytového fondu je riešený v miestnej časti Rakovo v priamej väzbe na obdobne využívané územie.

V návrhovom období sa počíta s odpadom bytového fondu k návrhovému roku 2035 v počte 14 bytov, z toho väčšina z dôvodu nevyhovujúceho technického stavu.

Návrh riešenia bytového fondu a obyvateľov akceptuje požiadavky vyplývajúce zo schváleného Zadaní pre ÚPN-O Rakovo.

Návrh bytov

▪ Súčasný počet bytov (údaj 31.12.2016)	104
▪ Predpokladaný odpad bytového fondu (k roku 2035)	14
▪ Zostatok bytového fondu	90
▪ Počet navrhovaných bytov	60
Z toho:	
– na nových plochách	15
– na ešte nezastavaných plochách schválených pôv. ÚPN-O	45
▪ Celkový počet bytov (k roku 2035)	150

V Zadaní pre ÚPN-O Rakovo bola uvedená celková potreba bytov 135 - 150 pri obložnosti 3,00 obyv. / byt. V návrhu ÚPN-O Rakovo sa uvažujeme s návrhom nových 150 bytov, t.j. v súlade so schváleným Zadaním pre ÚPN-O Rakovo.

Návrh obyvateľov

▪ Súčasný počet obyv. (údaj 31.12.2016)	355
▪ Navrhovaný počet obyv (k roku 2035)	450
▪ Prírastok obyvateľov	95
▪ Uvažovaná obložnosť bytov	3,00 obyv. / byt

V Zadaní pre ÚPN-O Rakovo je uvedený predpokladaný počet obyvateľov k návrhovému roku 2035, 420 - 450 obyvateľov. Navrhovaný počet obyvateľov v ÚPN-O Rakovo je v súlade so schváleným Zadaním ÚPN-O Rakovo.

B.4 RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY DOKUMENTUJÚCE ZAČLENENIE RIEŠENEJ OBCE DO SYSTÉMU OSÍDLENIA

B.4.1 ŠIRŠIE VZŤAHY

B.4.1.1 Funkcia a poloha obce v sídelnej štruktúre

Obec Rakovo svojou polohou a administratívnym začlenením spadá do Žilinského kraja, okresu Martin. Obec Rakovo sa nachádza na južnej časti Žilinského kraja. Nachádza sa na vetve dôležitej zvolensko – turčianskej rozvojovej osi prvého stupňa Martin – Turčianske Teplice – Banská Bystrica – Zvolen a má vďaka svojej polohe výrazný rozvojový potenciál. Od okresného sídla mesta Martin je obec Rakovo vzdialená cca 10 km a krajského sídla Žilina cca 40 km.

V rámci okresu Martin sa nachádza obec Rakovo mimo intenzívne urbanizovaného priestoru na severe okresu Martin, ktorý predstavuje aglomerácia obce Martin. Obec Rakovo je samostatným rozvojovým sídlom.

Obec Rakovo leží na dopravnej sieti krajín EÚ: Multimodálny koridor, vetva č. VI, zároveň súčasť koridorových sietí TEN-T (Panaeurópska dopravná sieť), súčasť koridrovej siete TEN-T Martin – Turčianske Teplice – Šášovské Podhradie – Zvolen – Šahy – Maďarská republika, schválené pre rýchlostnú cestu R3.

Komunikačnými osami obce sú cesty I. triedy I/65 (okrajovo) a cesty III. triedy III/2160 a III/2140:

- cesta prvej triedy I/65 v trase Martin križovatka s cestou I/18 - Rakovo - Turčianske Teplice,
- cesta tretej triedy III/2160 v trase Príbovce križovatka s cestou II/519) - Rakovo - Valentová - ...
- cesta tretej triedy III/2140 v trase Rakovo križovatka s cestou I/65 - Daňová.

Výhľadovo bude východným okrajom k.ú. Rakovo prechádzať Rýchlostná cesta R3, úsek Martin – Horná Štubňa. Cez kataster obce Rakovo prechádza železničná trať č.118 Vrútky - Zvolen. Železničná zastávka Príbovce - Rakovo sa nachádza priamo v k.ú obce Rakovo.

Zásobovania pitnou vodou pre obec Rakovo je riešené skupinovým vodovodom je v správe TurVod a.s. z vodných zdrojov v Necpaloch. Odvádzanie splaškových vôd pre obec Rakovo je kanalizáciou v správe TurVod a.s. na ČOV Vrútky.

Katastrom obce Rakovo prechádza vonkajšie nadzemné ZVN 220 kV elektrické vedenia V271 v smere Bystričany - Sučany je zásobované elektrickou energiou z linky vyvedenej z transformovne Martin po 22 kV vedení č.208.

V riešenom území obce Rakovo sa v súčasnosti nachádza STL distribučná plynárenská sieť - pripojená na regulačnú stanica plynu RS 3000 Příbovce z ktorej sú zásobované Příbovce, Rakovo a Benice.

B.4.1.2 Vzájomná poloha obce a vymedzených špecifických území a ochranných pásiem určených osobitnými predpismi

Ochrana prírody a krajiny

Chránené časti prírody a ich ochranné pásma

Osobitne chránenými časťami prírody a krajiny v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov rozumieme územia začlenené v národnej sústave chránených území, kde sa uplatňuje druhý až piaty stupeň ochrany a chránené stromy, ďalej územia, ktoré boli zaradené do európskej sústavy chránených území Natura 2000 (územia európskeho významu a chránené vtáčie územia).

Do riešeného územia zasahujú nasledovné osobitne chránené územia:

NPR Turiec

Nachádza sa v k.ú. Martin, Bystrička, Košťany nad Turcom, Příbovce, Benice, Rakovo, Valentová, Kláštor pod Znievom, Laskár, Socovce, Blážovce, Abramová, Ivančiná, Jazernica, Slovenské Pravno, Kaľamenová, Dvorec nad Turcom, Veľký Čepčín, Turčianske Teplice, Dubové, Dolná Štubňa, Sklené, Dolný Turček).

Evidenčné číslo štátneho zoznamu je 458.

Výmera dosahuje 89,2899 ha, ochranné pásmo OP NPR má 543,3089 ha

V NPR platí 4. stupeň ochrany, v ochrannom pásme 3 stupeň.

Zachovalý úsek toku podhorskej rieky s prirodzeným charakterom meandrujúceho koryta a brehových porastov sprevádzaný vlhkými lúkami a spoločenstvami vysokých ostríc v inundačnom území. Tvorí kostru ramsarskej lokality Mokrade Turca.

Európska sústava chránených území Natura 2000

Cieľom programu budovania sústavy Natura 2000 je zachovanie prírodných biotopov a biotopov ohrozených druhov rastlín a živočíchov v celoeurópskom meradle. Sústavu Natura 2000 tvoria dva typy území:

- Územia európskeho významu (vyčlenené na základe smernice rady č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín, na ochranu ktorých sa vyčleňujú osobitne chránené územia. Ich zoznam uvádza Výnos MŽP SR č.3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu a Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 1/2012 z 3. októbra 2012, ktorým sa mení a dopĺňa výnos Ministerstva životného prostredia SR č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu.
- Chránené vtáčie územia (vyčlenené na základe Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva, známa tiež ako smernica o vtákoch Birds Directive. Národný zoznam navrhovaných chránených vtáčích území bol schválený vládou Slovenskej republiky dňa 9.7.2003 obsahoval 38 území Európska komisia požadovala zaradenie ďalších šiestich území do národného zoznamu. Zástupcovia SR dve navrhované chránené vtáčie územia navrhli vyňať z národného zoznamu z dôvodu, že nie sú súčasťou vedeckého návrhu. Jedno z požadovaných území nebolo potrebné vyhlásiť, t.j. národný zoznam obsahuje spolu 41 chránených vtáčích území.

V riešenom území k.ú. Rakovo sa nachádza územie európskeho významu, a to:

SKUEV 0382 Turiec a Blatnický potok

Zasahuje do k.ú. Bystrička, Ďanová, Benice, Blatnica, Kláštor pod Znievom, Košťany nad Turcom, Laskár, Martin, Příbovce, Rakovo, Socovce, Valentová, Dolná Štubňa, Dubové, Dvorec nad

Turcom, Abramová, Blažovce, Ivančiná, Jazernica, Kaľamenová, Sklené, Slovenské Pravno, Dolný Turček, Veľký Čepčín.

Výmera: 284,16 ha , platí stupeň ochrany 2 a 4.

Chránené vtáčie územie do riešeného územia nezasahuje.

Ochrana vodných pomerov a vodárenských zdrojov

Funkčné členenie a organizáciu riešeného územia z hľadiska vodného hospodárstva ovplyvňujú nasledovne evidované plošno – priestorové javy:

Ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd. Ich vyhlásenie je plne v kompetencii Ministerstva zdravotníctva SR. V zmysle zákona č. 538/2005 Z.z., z 27.10.2005, o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, južná časť extravilánu katastrálneho územia obce Rakovo zasahuje do územia ochranného pásma II. stupňa prírodných minerálnych zdrojov v Kláštore pod Znievom a v Socovciach (vyhláška MZ SR č. 367/2009 Z.z.).

Inundačné územie

Inundačným územím je územie priľahlé k vodnému toku, zaplavované vyliatím vody z koryta, vymedzené záplavovou čiarou najvyššej známej alebo navrhovanej úrovne vodného stavu. Rozsah inundačného územia určuje orgán štátnej vodnej správy na návrh správcu vodného toku. Vodný tok Turiec, je súčasťou spracovaného plánu manažmentu plánu povodňového rizika, v rámci ktorého boli v mapách povodňového rizika a povodňového ohrozenia, vyznačené záplavové čiary. Záplavová čiara Q₁₀₀ je vyznačená v grafickej časti ÚPN-O Rakovo vo výkrese č. 4 v mierke 1:10 000. Výstavbu je potrebné umiestňovať nad hladinu Q₁₀₀, mimo zistené inundačné územie.

Správa vodných tokov

Oprávnenia pri správe vodných tokov, § 49, odst.2, zákona č.364/2004 Z.z. (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

Pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky.

V katastrálnom území obce Rakovo sú pobrežnými pozemkami pri vodohospodársky významnom vodnom toku Turiec a Blatnický potok - pozemky min. 6 m od brehovej čiary, pri ostatných tokoch min. 4 m od brehovej čiary, resp. vzdušnej päty hrádze.

Ochrana kultúrnych pamiatok

V rámci riešeného územia obce Rakovo sa nachádzajú nasledujúce národné kultúrne pamiatky (ďalej len „NKP“) evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR (ďalej len „ÚZPF“):

- Mauzóleum rod. Rakowských, č. súp. 171, situované na parc. č. KN C 36, k.ú. Rakovo, č. ÚZPF 11562/1
- Hrádok, poloha "Južne od Rakova - Lehôtky, kóta 452" - mladšia doba bronzová, stredovek, situované na parc. č. KN C 461, 462, 463, k.ú. Rakovo, č. ÚZPF 2201/1, zaužívaný názov Hrádok Podsádka.

Pri všetkých národných kultúrnych pamiatkach akceptovať znenie § 32 ods. 1 a 2 pamiatkového zákona „Obnova kultúrnej pamiatky podľa tohto zákona je súbor špecializovaných umelecko-remeselných činností a iných odborných činností, ktorými sa vykonáva údržba, konzervovanie, oprava, adaptácia alebo rekonštrukcia kultúrnej pamiatky alebo jej časti s cieľom zachovať jej pamiatkové hodnoty. Obnovou na účely tohto zákona sa rozumejú aj činnosti, ktoré nepodliehajú ohláseniu ani povoleniu podľa osobitného predpisu“ a „pred začatím obnovy je vlastník kultúrnej pamiatky povinný krajskému pamiatkovému úradu predložiť žiadosť o vydanie rozhodnutia o zámere obnovy“. Ak vlastník začne obnovu bez právoplatného rozhodnutia o zámere obnovy, krajský pamiatkový úrad začne konanie o obnove vydaním oznámenia o začatí konania o obnove, ktoré doručí vlastníčkovi kultúrnej pamiatky, a vyzve ho, aby práce až do vydania rozhodnutia zastavil“.

Rovnako akceptovať znenie § 27 ods. 2 pamiatkového zákona „V bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od

obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok“.

B.4.1.3 Existujúce a navrhované nadradené trasy a zariadenia dopravy, produktovodov, energetiky, spojov a väzba obce na ne

Infraštruktúra

Cestná doprava

Dopravne je Rakovo napojená na nadradený dopravný systém prostredníctvom cesty I/65 a ciest III. triedy III/2160 a III/2140. Cesta I/65 patrí do hlavnej cestnej siete SR a z celoslovenského hľadiska je významnou komunikáciou nadregionálneho významu spájajúca jednotlivé regióny Slovenska, t.j. Žiliny, Martina až po Žiar nad Hronom - po mimoúrovňovú križovatku s cestou R1 v Šášovskom Podhradí.

V súčasnosti sa v k.ú obce nachádzajú:

- cesta prvej triedy I/65 v trase Martin križovatka s cestou I/18 - Rakovo - Turčianske Teplice,
- cesta tretej triedy III/2160 v trase Príbovce križovatka s cestou II/519) - Rakovo - Valentová - ... ,
- cesta tretej triedy III/2140 v trase Rakovo križovatka s cestou I/65 – Daňová.

Vo výhľade bude východným okrajom k.ú. obce Rakovo prechádzať rýchlostná cesta R3.

Rýchlostná cesta R3 je súčasťou siete rýchlostných ciest SR ustanovených v uznesení vlády SR č. 161/2001 Z.z. Rýchlostný ťah R3 je v koncepcii rýchlostných ciest definovaný ako ťah štátna hranica MR/SR – Šahy – Krupina – Zvolen – Žiar nad Hronom – Turčianske Teplice – Martin – Kraľovany – Dolný Kubín – Trstená – štátna hranica SR/PR. Pre R3 úsek Martin – Horná Štubňa bol v roku 2011 ukončený proces EIA a bolo vydané záverečné stanovisko MŽP SR č. 1867/2010-3.4/ml. V roku 2016 bola vypracovaná Štúdia realizovateľnosti „Rýchlostná cesta R3 Martin – Šášovské Podhradie“ (ďalej len „ŠR“), ktorá odporučila ďalšiu prípravu v úsekoch Martin – Rakovo a Rakovo – Mošovce variant „A modrý“ rýchlostnej cesty R3, ktorý sa dotýka aj katastrálneho územia obce Rakovo. V zmysle výsledkov ŠR má byť však z dlhodobého hľadiska doprava v úseku Rakovo – Mošovce vedená v trase existujúcej cesty I/65. Po naplnení jej kapacity doporučuje ŠR ďalej pokračovať rýchlostnou cestou R3 vo variante „A modrý“.

Na základe vyššie uvedeného Národná diaľničná spoločnosť (ďalej len „NDS“) požaduje do návrhovej časti územného plánu zapracovať variant rýchlostnej cesty R3 v zmysle vydaného záverečného stanoviska MŽP SR č. 1867/2010-3.4/ml a zároveň do výhľadovej časti územného plánu zapracovať aj odporúčaný variant rýchlostnej cesty R3 „A modrý“ v zmysle odporúčaní ŠR. Pre úsek Martin – Rakovo v súčasnosti prebieha proces EIA – zisťovacie konanie vo veci posudzovania predpokladaných vplyvov zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie. Predpoklad vydania rozhodnutia vydaného v zisťovacom konaní bol 10/2016.

Železničná doprava

Cez kataster obce Rakovo prechádza železničná trať č.118 Vrútky - Zvolen. Železničná zastávka Príbovce - Rakovo sa nachádza priamo v k.ú obce Rakovo. Uvedená železničná trať má stabilizovanú polohu. Zo žel. zastávky Príbovce – Rakovo je vyvedená že. Vlečka k priemyselným prevádzkam v lokalite „Pri píle“.

Cyklistická doprava, turistické trasy

Katastrálnym územím obce Rakovo prechádzajú vyznačené cykloturistické trasy (<http://www.freemap.sk/>):

- zelená trasa s číslom 5427 : Príbovce - Rakovo (po ceste III/2060) - Valentová - Socovce - ...
Katastrom obce Rakovo neprechádzajú značené turistické trasy (<http://www.freemap.sk/>):

Ostatná doprava

V katastrálnom území obce Rakovo sa nenachádza vodná cesta. V obci Rakovo sa nenachádza letisko. Katastrálne územie obce sa nachádza mimo ochranných pásiem letísk, heliportov a leteckých pozemných zariadení. Západne vo vzdialenosti cca 9 km sa nachádza regionálne letisko miestneho významu Martin – Tomčany. Západne vo vzdialenosti cca 48 km sa nachádza regionálne verejné letisko, pre medzinárodnú dopravu v katastrálnom území obce Dolný Hričov.

Vodné hospodárstvo

Obec Rakovo je zásobovaná z verejného vodovodu – Skupinový vodovod Martin (SKV Martin), v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s.. Vodovod je zásobovaný z vodných zdrojov v Necpaloch prírodným potrubím DN 400, ktoré je zaústené do vodojemu Jahodníky s objemom 3 000 m³. Voda je do obce privádzaná potrubím DN 100 z Příbovce. Rozvodná vodovodná sieť v obci má dĺžku 2,5 km a profil DN 100. Poľnohospodárske družstvo Gader Blatnica je zásobované pitnou vodou privedenou potrubím DN 100 z obce Danová.

V obci Rakovo je vybudovaná delená kanalizácia napojená na verejnú kanalizáciu s čistením na ČOV Vrútky, v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s.. Splaškové odpadové vody sú na trase prečerpávané a od Koštian nad Turcom spolu s ďalšími odpadovými vodami odvedené do kanalizačného systému Martin – Vrútky.

V katastrálnom území obce Rakovo sa nenachádza žiadny vodárenský zdroj využívaný na hromadné zásobovanie pitnou vodou. Vodovod je zásobovaný z vodárenských zdrojov v Necpaloch.

Energetika

Riešeným územím obce Rakovo prechádza VVN 220 kV nadzemné elektrické vedenie V271 Bystričany – Sučany, ktoré prevádzkuje SEPS, a. s. Územie obce je zásobované elektrickou energiou z 22 kV linky číslo 208, vyvedenej z transformovne 110/22 kV Martin TP.

Zdrojom zásobovania zemným plynom je regulačná stanica RS 3000 v k. ú. Příbovce – ktorá slúži pre zásobovanie zemným plynom aj obec Rakovo a Benice.

Telekomunikácie

Telefónni účastníci sú napojení na digitálnu ústredňu Příbovce optickým káblom s ukončením v sieťovom rozvádzači SR pri v objekte OU Rakovo. Zo sieťového rozvádzača je miestna telekomunikačná sieť „SIX DATA“ vedená závesným optickým káblom.

V obci je dostupná hovorová služba verejnej rádiotelefontnej siete (VRS) operátorov T-Mobile, Orange, O2 a dostupne internetové služby. Územie je dostatočne pokryté signálom TV vysielania.

Riešeným územím neprechádza trasa DK.

B.4.1.4 Vyhodnotenie vzájomných vplyvov pozitívnych a negatívnych javov širšieho územia voči obci

Pozitívne vplyvy a javy:

- doterajšia realizácia cestnej dopravnej infraštruktúry v riešenom území s optimálnymi možnosťami na jej napojenie a využívanie (I/65, III/2160, III/2140), aj vo výhlade (R3).
- doterajšia realizácia technickej infraštruktúry v riešenom území s možnosťou na jej napojenie vrátane pripravovaných investícií v návrhu a vo výhlade,
- dostatočné disponibilné plochy pre rozvoj obce vo všetkých oblastiach funkčného využívania s možnosťami napojenia na existujúce zastavané územie, (bývanie, vybavenosť, výroba),
- čistota prírodného prostredia pozitívne vplývajúca na životné prostredie v urbanizovaných častiach územia,

Negatívne vplyvy a javy:

- nedoriešené definitívne trasovanie rýchlostnej cesty R3 v úseku Martin – Turčianske Teplice ovplyvňujúce riešenie a rozvoj riešeného územia vo východnej časti k.ú. Rakovo.

B.5 NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

B.5.1 NÁVRH OCHRANY KULTÚRNYCH HODNÔT

B.5.1.1 Kultúrno historická charakteristika, pamiatky a objekty pamiatkového záujmu na území obce

Kultúrno historická charakteristika

- Výhodná geografická poloha, priaznivé klimatické a pôdne podmienky, boli determinujúcimi činiteľmi osídľovacieho procesu Turčianskej kotliny. Územie Turca je chránené od studených vetrov horským masívom Malej Fatry a Veľkej Fatry. Preto bolo vhodné pre osídlenie už v najstarších dobách.

- Význam Rakova bol historicky spojený s hradom Blatnica a historickými hradiskami v okolí.
- Turiec bol osídlený už v neskorej dobe kamennej – eneolite (na konci 3. tisícročia p.n.l.). Z tohto najstaršieho obdobia sú dokumentované archeologické nálezy z jaskyne Mažarná ktorá sa nachádza v úbočí Tlstej, ktoré svedčia o prvom osídlení aj v chotári Rakova.
- Súvislejšie osídlenie v Turčianskej kotline začína v strednej dobe bronzovej (1500 až 1350 p.n.l.). Z tejto etapy osídľovania Turca sa v blízkom chotári obce Blatnica, v lokalite Na Záhorí, našlo pohrebisko lužickej kultúry ktorá osídľovala údolie Turca v období rokov 1300 – 700 p.n.l.
- Z mladšej doby bronzovej sa v chotári blízkej Blatnice (1250 – 751 p.n.l.) sa v jaskyni Mervová nad Plešovicou, dochoval nález bronzovej ihlice s tzv. pečatidlovou hlavicou.
- Územie Turca bolo domovom lužickej kultúry až do 4. stor. n. l., teda v dobe železnej, laténskej i rímskej o čom svedčia početné hradiská aj v okolí Rakova.
- V dobe bronzovej a železnej (1500 - 500 p.n.l.) prichádzajú do Turca prví osadníci.
- V období stretu keltskej a laténskej kultúry bol osídlený s hradiskom aj kopec Plešovica v chotári blízkej Blatnice o čom dodnes svedčia viditeľné stopy hlinených valových opevnení. V tomto období (750 – 451 p.n.l.) sa ľud lužickej kultúry začal zaoberať dolovaním a spracovaním, popri medi a bronzu, železa. Dokumentujú to nálezy hradísk na Plešovici a Strednej.
- Vplyvom kultúry Keltov, Dákov a germánskych Kvádov (okolo r. 275 n.l.) sa aj v území Turca vyvíjal ľud púchovskej kultúry o čom svedčí množstvo archeologických nálezísk.
- V období na prelome letopočtov prechádzala Turcom cesta spájajúca Podunajsko cez Ponitrie na Balt.
- V období po príchode Slovanov, po období sťahovania národov (r. 381 – 600 n.l.), bol Turiec najosídlenejšou kotlinou zo všetkých vysokopoložených kotlin Slovenska. Z tohto obdobia svedčí aj archeologický nález hrobu veľkomoravského veľmoža, ktorý vstúpil do histórie Slovenska ako tzv. blatnický nález, súčasťou ktorého bol aj Blatnický meč.
- Po vpáde uhorských kmeňov Turiec podľa dochovaných dokumentov patril do Uhorska. Turčianska kotlina poskytovala strategickú polohu na výboje do okolitého územia. Z tohto obdobia sú známe listinné dokumenty o donáciách či vlastníctve majetkov z Kláštora pod Znievom z roku 1111, z roku 1113 o občine, už v dnes v blízkych zaniknutých Sebeslavciach spadajúcich v súčasnosti do chotára blízkej Blatnice a existencii ďalších osád.
- Prvou písomnou zmienkou o osídlení na území chotára blízkej Blatnice je listina kráľa Kolomana, kde sa spomína, že zoborskí benediktíni tu mali dedinu Solomus – Sokolčie, dnes je to jedna z častí obce.
- Hlavná cesta viedla z Ponitria popod Vyšehrad do Slovenského Pravna, alebo cez dnešný Kláštor pod Znievom k brodu pri dnešných Socovciach a pokračovala do Blatnice. Na komunikáciu pri Blatnici sa napojila cesta od Zvolena vedená cez Kremnicu a Dolnú Štubňu do Blatnice. Druhá mladšia cesta viedla zo Zvolena cez B. Bystricu Harmaneckú dolinu, Malý Šturec do Nedožier a odtiaľ dolu Turcom k Blatnici a pokračovala cez Sebeslavce, Necpaly do Sučian.
- Blízke dnes už zaniknuté Sebeslavce sa spomínajú už na začiatku 13. stor., pričom archeologickým výskumom je tu doložený románsky kostol z konca 11. stor. Prvé písomné zmienky o blatnickom hrade sú od začiatku 14. stor., keď mal slúžiť na ochranu cesty „magma via“.
- Koncom 11. stor. sa územie severného Slovenska pod moc uhorských kráľov. Prvé osady v Turci zakladali vojenský kráľovský vyslúžilci - jobagióni ktorým prideloval pôdu sám panovník darovacím dekrétom. Evidentné je to po vpáde Tatárov 1241 - 1242, keď Belo IV. verným vojakom v úsilí osídliť spustošenú krajinu Turca. Bol to začiatok vzniku turčianskeho zemianstva - nižšej šľachty. Hlavná moc však ostávala v rukách hradnej šľachty sídlacej na blízkych hradoch v okolí budúceho Rakova (Kláštor, Sklabíňa, Sučany a Blatnica).
- Prvá písomná zmienka o Rakove ako zemianskej osade je datovaná z roku 1244. Vtedy sa Rakovo volalo Zanzan - Zauzan (Zalužany). V roku 1245 daroval kus chotára súčasnej obce I kráľ Belo IV. dom bratom Martinovi a Ladislavovi. Názov Rakovo sa spomína od roku 1363. Pôvodné staré Rakovo sa rozprestieralo len na severnej strane svahov kopca Borog.
- Začiatkom 14. stor. trpel Turiec vojnovým konfliktom medzi kráľom Karolom Róbertom a uhorsým veľmožom Matúšom Čákom Trenčianskym. Rozkvet Turca, ktorý bol súčasťou Zvolenskej župy pod vedením zemepána Donča, bol tak zmarený
- Na konci prvej polovice a v druhej polovici 15. stor. trpelo územie Turca vojnovými konfliktami a prechodmi a drancovaním vojsk (1433 vyplienené a vypálené husitskými vojskami,

prechody bratrských vojsk v rokoch 1453, 1462, 1471, 1472 a drancovanie vojska poľského kráľa Kazimíra Jágellovského.

- Po vybudovaní „pohodlnejšej cesty“ z Ponitria cez Turiec cez Mošovce „stará cesta“ v tom čase pod menom „antiqua via“ stráca význam.
- V roku 1339 vznikla Turčianska župa.
- I keď uhorskí panovníci v 14. a 15. stor. udelili turčianskym mestám (Martinu, Mošovciam, Sučanom a Turanom) rozličné výsady, zároveň ich spolu s hradnými panstvami darovali alebo zálohovali vplyvnej šľachte, nerozvinuli v slobodné kráľovské mestá. Obce spadali pod hradné panstvá.
- Spoločenské a náboženské zápolenie spojené s reformáciou a od pol. 17. stor. protireformáciou viedli k protihabsburským povstaniam. Spoločenský chaos znásobovali aj ďalšie odbojné vystúpenia Juraja Rákociho a Imricha Tököliho.
- Po bitke pri Moháči (25. augusta 1526) a víťazstve tureckého vojska sa vnútorná správa Uhorska ocitla v zmätku. Rozpútal sa boj o trón medzi Jánom Zápoľským a Františkom I. Habsburským. Zápoľskovci držali veľké majetkové komplexy aj v turčianskej stolici. F. Habsburskému sa nakoniec podarilo ovládnuť Turiec a nastal príchod nových majetných rodov (Révayovci, Juštovci, Nárovci..) a s nimi majetkové zmeny. Révayovci dostali dedičnú funkciu Turčianskeho župana a patrili im aj hrady Sklabiňa a Blatnica.
- V druhej polovici 16. stor. prišli, po odchode premonštrátov, do Turca jezuiti. Boli známi výrobou a následným predajom liečivých olejčiek. Olejkárstvo sa od vtedy stalo výrazným zdrojom obživy a pri výrobe využívalo vhodné prírodné rastlinné bohatstvo.
- Stavovské povstania proti absolutisticko – centralizačným snahám Habsburgovcov zanechali v Turčianskej stolici značné následky. Ľud trpel drancovaním cisárskych i povstaleckých vojsk. Skončili Szatmárskym mierom v roku 1711.
- Skonsolidovaním pomerov v prvej pol. 18. stor. sa turčianske obce začali hospodársky zotavovať. Toto obdobie bolo spojené s vládou Márie Terézie a na konci 18 stor. nastúpením osvietenectva.
- Po roku 1767 sa začala v Turci urbárska regulácia (kráľovské nariadenia v urbárskom edikte z 23. januára 1767). Tereziánsky urbár sa stal právnou normou medzi zemepánom a poddanými aj v nasledujúcom storočí, bol schválený 24.júna 1772 na generálnej kongregácii Turčianskej stolice.
- S históriou Rakova boli historicky spojené významné zemianske rody Turčianskej stolice - Rakovských a Benických.
- V roku 1245 udelil Belo IV. rodu Rakovských donáciu na územie Zanzan - Zaluzan (Zalužany) a v roku 1247 uviedol rod do zemianskeho stavu. v roku 1453 rod vymrel po meči. Postupne po predajoch sa dostal majetok k chotáru do rúk turčianskych šľachticov, rodine Benických zo susedných Beníc a Matejovi z Malého Jasena ktorý mal za manželku dcéru Juraja z Rakova z rodu Rakovských. Rod Rakovských sa tak zachoval potomstvom zemanov z Rakova v ženskej línii. Rod Rakovských, prislúchajúci k nižšej uhorskej šľachte postupne získal za zásluhy zastávaní vysokých hodností a funkcií vo verejnej správe značné majetkové akvizície v Turčianskej, Liptovskej, Zvolenskej, Trenčianskej a Spišskej župe, nikdy však nevlastnil rozsiahlejšie panstvá.
- V roku 1449 zemiansky rod Benických získal za zásluhy od Jána Huňadyho donáciu ktorej súčasťou aj majetkový diel v Rakove. Benický si získali dôveru na kráľovskom dvore, boli známi pozitívnym vzťahom k vzdelanosti a sympatizácii k luteranizmu a zaslúžili sa o vybudovanie ev. kostola v blízkych Príbovcich. Z rodu Benických pochádzalo množstvo hodnostárov Turčianskej stolice. Rod vymrel po meči po smrti Kálmána Benického 23.7.1936.
- Z dejinami Rakova sú spojené aj zemianske rody Lehotských, Feja a Velič. Zo zemianskym rodom Lehotských je spojené pôvodné "Malé Rakovo" - súčasná Lehotka, kde rod budoval rozsiahlu kúriálnu osadu.
- Rakovo bola známe aj rozvojom remesiel, hlavne olejkármí a šafraníkmi.
- Revolučné udalosti v rokoch 1848 – 1849 poznačili aj Turiec. Zvádzali sa tu boje medzi košúťovskými honvédmi a cisárskym vojskom (so slovenskými dobrovoľníkmi) i s pomocou ruského cárskeho vojska. Po predrevolučných rokoch neúrody a hladu, uštedrili vojnové udalosti ďalší úder (represárie, rabovačky, rekvirácie poľnohospodárskych produktov). Na druhej strane revolučné udalosti od 70. rokov 19. stor. uvoľnili cestu k rozvoju kapitalistického podnikania s rozvojom priemyselnej výroby. Prispelo k tomu najmä zrušenie poddanstva, likvidácia feudálnych výrobných vzťahov v poľnohospodárstve, základy pruskej cesty vývinu kapitalizmu, urbársky patent z roku 1853 (zrušenie feudálnych záväzkov k urbárskej pôde), bol to však zdĺhavý proces. Z tohto obdobia je známe množstvo majetkových sporov

a konfliktov (často i za vojenskej asistencie) k pozemkom a to pred i po komasácii (rok 1851) či jej revízií (rok 1865).

- V roku 1873 sa v Turčianskej župe vytvorili notárske obvody. Rakovo podliehalo pod právomoc príbovského obvodného notára.
- Železničná trať medzi Vrútkami a Zvolenom bola otvorená v roku 1872.
- V období do 1. svetovej vojny v hospodárskom živote Rakova najdôležitejšiu úlohu zohrávalo poľnohospodárstvo, ako hlavný zdroj obživy. Okrem iného bol uplatňovaný tzv. trojpoľný systém obrábania pôdy, prísny pasienkový poriadok a systém obhospodárenia lesov (zriadenie lesných správ a lesných obvodov), pravidlá v poľovných revíroch.
- Remeselníci aj po roku 1848 boli organizovaní v cechoch. Nakoľko sa stali cechy brzdiacou inštitúciou, nastúpil proces ich dožívania, zavŕšený zákonným článkom VIII. z 20 júna 1872 ktorým boli zrušené.
- Koncom 19. stor. a začiatkom 20. stor. stále prežívala feudálna forma výmeny tovarov. Ku koncu 19. stor. aj Rakovo postihlo vysťahovalectvo do Ameriky (1890 - 283 obyv., 1900 - 253 obyv. 1910 - 277 obyv.). V tomto období aj Rakovo zaznamenalo najväčší úpadok.
- V roku 1902 bola k Rakovu ("Nagyarakó") pripojená osada Lehôtka ("Kisrákó").
- Posledné výrazné vysťahovalectvo z obce bolo počas veľkej hospodárskej krízy v 30 rokoch 20. stor. (1921 - 275 obyv., 1930 - 281 obyv. 1940 - 369 obyv.). Rakovo trpelo zo sociálnych dôvodov dočasným a trvalým vysťahovalectvom do úrodnejších južných častí Slovenska, do priemyselných centier v českom pohraničí a cudziny.
- Od roku 1936 bola začatá elektrifikácia obce.
- Počas vojnových rokov 1940 – 1945 patrila Rakovo v rámci Slovenského štátu do novovzniknutej podtatranskej župy so sídlom v Ružomberku. Ťažké vojnové časy skončili oslobodením Rakova rumunskou armádou 10. apríla 1945.
- V roku 1947 za ČSR vstúpil do majetkoprávneho usporiadania zákon o pozemkovej reforme. Bol skonfiškovaný majetok Dr. M. Rakovského v katastri obcí Lehôtka a Rakovo. Miestna roľnícka komisia rozdala pôdu uchádzačom z bývalého veľkostatku na Starinách.
- V povojnovom období po odmietnutí Marshallovho plánu, determinovanom suchom a neúrodou v roku 1947, nastala hlboká ekonomická a spoločensko - politická kríza. Februárové udalosti v roku 1948 rozuzlili vývoj národnej a demokratickej revolúcie počas 1. čs. republiky, prerušené počas vojny v rokoch 1940 – 1945 totalitným fašistickým režimom. Nastalo obdobie obrovských zásahov do spoločnosti, do dlhodobo formovaných vlastníckych práv. Nová politická moc cieľavedome a programovo rozbíjala starú spoločnosť, aby z jej trosiek založila novú podľa svojich predstáv. Nastalo obdobie zásahov do súkromného vlastníctva.
- Socialistický rozvoj obce Rakovo bol poznamenaný výstavbou. V roku 1950 bolo založené Jednotné roľnícke družstvo na základoch veľkostatku na Starinách, v roku 1949 bola zavedená pravidelná autobusová doprava z Martina cez Příbovce. Začali sa realizovať priemyselné areály na severnom okraji katastra obce v kontakte s obcou Příbovce a väzbou na budúcu cestu 1/65 (Benzinol, Píla a drevovýroba..).
- V roku 1956 začala výstavba kultúrneho domu, ukončila sa v roku 1959.
- V roku 1965 sa začal budovať verejný vodovod.
- Po II. sv. vojne si administratívnu samostatnosť zachovalo Rakovo do roku 1972. V obci bol zriadený MNV.
- Od roku 1971, počas "vrcholného" socialistického obdobia, patrilo Rakovo spolu s Benicami, Valčou, Ďanovou, Folkušovou, Karlovou a Blatnicou pod spádovú obec Příbovce. 1.1.1972 uvedené obce tvorili administratívny celok so spoločným MNV v Příbovciach. 15.3. 1973 bola k strediskovej obci pričlenený aj Ležiachov.
- V Příbovciach bola sústredená občianska vybavenosť. Začala sa rozsiahla výstavba rodinných domov, ktorá na južnom okraji Příboviec prerástla až do k.ú. Rakova. Zdravotné stredisko spádovej obce bolo umiestnené v Rakove.
- V roku 1968 bola vybudovaná cesta 1/65, ktorá odklonila tranzitnú dopravu z Martina smerom na Turčianske Teplice mimo obce.
- Od roku 1971 sa začala budovať rozhlasová sieť.
- V roku 1960 zažila obec najväčšiu povodeň v histórii obce.
- 1.1.1972 sa zlúčili JRD v Rakove s JRD v Příbovciach, Ďanovej, a Folkušovej do JRD Nový život so sídlom v Ďanovej. K ďalšiemu zlučovaniu došlo v roku 1974, keď do nového spoločného JRD pribudlo JRD v Blatnici a v roku 1976 JRD Nový Turiec (zlúčené JRD Karlová, JRD Valentová a JRD Laskár).

- V roku 1984 sa začal spracovávať prvá územnoplánovacia dokumentácia obce (ÚPN-SÚ Príbovce), ktorá riešila aj obce Benice, Ležiachov, Rakovo a Valču, bola dokončená a schválená slúži v platnom znení (znení následných Zmien a Doplnkov pre výstavbu v k.ú Rakovo) ako záväzný územnoplánovací doklad.
- V roku 1986 bola ukončená úprava Pohrebnej hrobky Benických na dom smútku.
- Po „nežnej revolúcii“ v roku 1989 a vzniku samostatnej Slovenskej republiky (1993) a súvisiacich spoločenských a politických zmenách dochádza k transformácii spoločnosti na opätovný návrat k demokratickému politickému systému. Postupné obnovovanie súkromného vlastníctva spojené s privatizáciou a reštitúciami čiastočne zabrzdlili hlavne stavebný rozvoj obce. Pomaly sa však rozbieha hlavne nová bytová výstavba vo forme IBV. Jej väčší rozsah je evidentný hlavne na severnom okraji obce v pôvodnej časti zástavbou prepojenou s obcou Príbovce.
- 6.12.1990 sa obec Rakovo opätovne osamostatnila.
- V roku 1991 vznikla po reštitúcii samostatná súkromná farma Velitšovcov v Lehôtke - súčasne EPD Lehôtka.
- V roku 1996 začala regulácia Blatnického potoka, dokončená bola v roku 1999. V roku 2000 sa realizovalo spavenie pravého brehu rieky Turiec v polohe medzi Rakovom a Benicami.
- Od roku 1997 sa začala plynofikácia obce.
- V roku 2011 sa vyriešila protipovodňová ochrana od rieky Turiec a odvodňovací kanál v dolnej časti obce.
- V roku 2017 obec pristúpila k spracovaniu „novej“ územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN-O Rakovo). Jej potreba je predovšetkým determinovaná už samostatnosťou obce, vysokým záujmom o bývanie v obci, aktuálnymi i dlhodobými záujmami v rozvoji vybavenosti a zameraní obce v oblasti hospodárskej základne a nevyhnutnosťou zosúladenia zámerov so záujmami ochrany prírody a krajiny, pamiatkovej ochrany a väzbami na nadradenú územnoplánovaciu dokumentáciu.

Pamiatková ochrana

V rámci riešeného územia obce Rakovo sa nachádzajú nasledujúce národné kultúrne pamiatky (ďalej len „NKP“) evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR (ďalej len „ÚZPF“):

- Mauzóleum rod. Rakowských, č. súp. 171, situované na parc. č. KN C 36, k.ú. Rakovo, č. ÚZPF 11562/1
- Hrádok, poloha "Južne od Rakova - Lehôtka, kóta 452" - mladšia doba bronzová, stredovek, situované na parc. č. KN C 461, 462, 463, k.ú. Rakovo, č. ÚZPF 2201/1, zaužívaný názov Hrádok Podsádka.

Pri všetkých národných kultúrnych pamiatkach akceptovať znenie § 32 ods. 1 a 2 pamiatkového zákona „Obnova kultúrnej pamiatky podľa tohto zákona je súbor špecializovaných umelecko-remeselných činností a iných odborných činností, ktorými sa vykonáva údržba, konzervovanie, oprava, adaptácia alebo rekonštrukcia kultúrnej pamiatky alebo jej časti s cieľom zachovať jej pamiatkové hodnoty. Obnovou na účely tohto zákona sa rozumie aj činnosti, ktoré nepodliehajú ohláseniu ani povoleniu podľa osobitného predpisu“ a „pred začatím obnovy je vlastník kultúrnej pamiatky povinný krajskému pamiatkovému úradu predložiť žiadosť o vydanie rozhodnutia o zámere obnovy“. Ak vlastníik začne obnovu bez právoplatného rozhodnutia o zámere obnovy, krajský pamiatkový úrad začne konanie o obnove vydaním oznámenia o začatí konania o obnove, ktoré doručí vlastníikovi kultúrnej pamiatky, a vyzve ho, aby práce až do vydania rozhodnutia zastavil“.

Rovnako akceptovať znenie § 27 ods. 2 pamiatkového zákona „V bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok“.

Ďalej v k.ú. obce Rakovo sa nachádzajú nasledovné archeologické náleziská zapísané v ÚZPF ako NKP:

V Centrálnnej evidencii archeologických nálezísk na Slovensku a z odbornej literatúry sú z katastra obce Rakovo známe nasledovné archeologické náleziská:

- Rakovo, poloha "v obci pri ceste č.2160 z Rakova do osady Lehôtka - 2.pol. 18.stor., kúria Benických,

- Rakovo, poloha "v obci pri ceste č.2160 z Rakova do osady Lehôtka - novovek, hospodársky areál kúrie Benických,
- Rakovo, poloha "v parku pri ceste č.2160 z Rakova do osady Lehôtka " - oproti kúrii Benických", novovek, zaniknutá kúria Adolfa Rakovského,
- Rakovo, poloha "severovýchodná časť obce, park a jeho okolie " - novovek, hospodársky areál zaniknutej kúrie Adolfa Rakovského,
- Rakovo, poloha "neznáma" eneolit a staršia doba železná, stopy osídlenia,
- Rakovo, poloha "obecný cintorín" - rok 1875, pohrebná kaplnka Benickovcov,
- Rakovo, poloha "Kúty na ľavom brehu rieky Turiec" - novovek, zaniknutý vodný mlyn,
- Rakovo, poloha "na severozápad od miestnej časti Lehôtka" - púchovská kultúra, stredovek, novovek, síslisko(?),
- Rakovo, poloha "mierne na severovýchod od miestnej časti Lehôtka" - pravek (?), vrcholný stredovek, novovek, sídlisko (?),
- Rakovo, poloha "Lehôtka - východná časť" - rok 1801, kúria Dionýza Lehockého),
- Rakovo, poloha "Lehôtka - východná časť" - pravdepodobne rok 1908, kúria Alexandra (III.) Velitsa,
- Rakovo, poloha "Lehôtka" - stredovek, novovek, zaniknutá osada,
- Rakovo, poloha "Majer, historicky Starini" - 19. stor., hospodárska usadlosť - majer,
- Rakovo, poloha "mierne na juh od miestnej časti Majer, historicky Starini" - 19. stor. , zaniknutý vodný mlyn zrejme prináležiaci k majeru.

Ako plochy s predpokladaným značným výskytom archeologických nálezov a nálezísk treba považovať aj historickú časť chotára obce Rakovo aj miestnych častí Lehôtka a Majer.

Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že obec Rakovo má bohatý archeologický potenciál a vzhľadom k tomu, že v jeho katastri sa doteraz nerealizoval systematický archeologický prieskum je veľký predpoklad, že sa tu nachádzajú aj doteraz neevidované a nám neznáme archeologické náleziská, ktoré môžu byť narušené akoukoľvek stavebnou činnosťou. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, aby v územných a stavebných konaniach akejkoľvek stavby, pri ktorej sa predpokladá zásah do terénu (zakladanie stavieb všetkého druhu, líniové podzemné vedenia, komunikácie, hrubé terénne úpravy, rekultivácie a pod.), musí byť oslovený Krajský pamiatkový úrad Žilina, ktorého záväzné stanovisko bude podkladom pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia. V opodstatnených prípadoch – predovšetkým na vyznačenom území archeologického potenciálu Krajský pamiatkový úrad Žilina stanoví požiadavku na zabezpečenie archeologického výskumu.

Archeologické náleziská evidované ako národné kultúrne pamiatky podliehajú osobitnej ochrane podľa pamiatkového zákona a preto nie je možné ich územie využívať na akékoľvek stavebné zámery.

Podľa § 40 ods. 4 pamiatkového zákona a § 127 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov v prípade zistenia, resp. narušenia archeologických nálezov počas stavby musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác ihneď ohlásiť nález Krajskému pamiatkovému úradu Žilina. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu, pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s krajským pamiatkovým úradom. Podľa § 40 pamiatkového zákona archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu.

B.5.1.2 Zásady zachovania kultúrnych a historických hodnôt

Navrhované riešenie v ÚPN-O Rakovo bolo pri ochrane kultúrneho dedičstva a zachovaní kultúrnych a historických hodnôt determinované:

- rešpektovaním ustanovenia zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (pamiatkový zákon),
- rešpektovaním a zachovaním národných kultúrnych pamiatok (NKP) zapísaných v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF), nachádzajúcich sa v riešenom území, pri nakladaní s nimi rešpektovať zákon č. 49/2002 Z.z.

- podmienkou, že všetky kultúrne a historické pamiatky a objekty navrhované na vyhlásenie za NKP regulatívami a zastavovacími podmienkami prijateľne zakomponovať do urbanistického riešenia a tak vytvoriť podmienky pre ich udržanie a využívanie spôsobom zodpovedajúcim ich kultúrno-historickej a architektonickej hodnote,
- podmienkou, že pri ďalšom rozvoji výstavby v rámci existujúcej pôvodnej urbanistickej štruktúry obce, vrátane adaptácie existujúcich nielen obytných stavieb, bolo potrebné nastaviť regulatívy a zastavovacie podmienky pri následných návrhoch a povoľovaní ich rekonštrukcií a prestavieb na nové funkčné riešiť zvlášť citlivý prístup. Osobitné podmienky bolo potrebné stanoviť pri stavbách a objektoch evidovaných ako NKP,
- rešpektovaním centra obce a s podmienkou že jeho prestavbu riešiť s dôrazom na existujúce NKP vyjadrením zodpovedajúcim ich významu a hodnotám,
- rešpektovaním a zachovaním pamätihodnosti obce z oblasti sakrálnej architektúry,
- určením zastavovacích podmienok pre udržanie rázu ucelených súborov stavieb s cieľom zachovania ich typického kompaktného urbanisticko-architektonického pôsobenia v uličnom priestore,
- podmienkou, že pri umiestňovaní stavieb klásť dôraz na zachovanie pôvodnej parcelácie,
- akceptovaním požiadavky s kladením dôraz na drobnú mierku stavieb predovšetkým v existujúcej zástavbe a v ich architektonickom riešení uplatňovať znaky typické pre architektúru regiónu, tieto zásady uplatňovať aj u novo navrhovaných súborov stavieb,
- vytvorením podmienok pre využívanie staršieho bytového fondu, vrátane pamiatkovo chránených objektov pôvodných starších rodinných domov,
- zachovaním vyššie uvedených archeologických nálezísk a lokalít známych z dostupnej evidencie nálezísk CEANS (Centrálna evidencia archeologických nálezísk Slovenska) a z odbornej literatúry,
- nastavením regulatívov v prípade náhodného odkrytia archeologického náleziska postupovať podľa ustanovení § 40 ods. 2) – 4) pamiatkového zákona v spojitosti s ustanovením § 127 ods. 1) a 2) zákona 50/1974 Zb. (stavebný zákon),
- rešpektovaním ustanovenia § 41 ods. 4) pamiatkového zákona, na základe ktorých Krajský pamiatkový úrad (KPÚ) v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní,
- akceptovaním požiadavky, že podľa § 36 ods. 2) pamiatkového zákona pred začatím stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti na evidovanom archeologickom nálezisku v CEANS je vlastník, správca alebo stavebník povinný podať žiadosť o vyjadrenie k zámeru na KPÚ,
- akceptovaním požiadavky, že v územnom a stavebnom konaní rešpektovať ustanovenia § 30 ods. 4) pamiatkového zákona o postavení KPÚ v týchto konaniach. V opodstatnených prípadoch môže KPÚ úrad rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum a o podmienkach jeho vykonávania podľa §§ 35, 36, 38, a 39 pamiatkového zákona.

V investičnom procese predpokladáme ďalší rozvoj výstavby v existujúcej pôvodnej urbanistickej štruktúre obce, pričom dôjde k adaptáciám existujúcich stavieb, nielen pôvodne využívaných na obytné účely (pôvodné staršie rodinné domy). Takéto prestavby budú vyžadovať zvlášť citlivý prístup pri rekonštrukcii a adaptovaní nového funkčného využitia. Osobitné podmienky budú pri objektoch evidovaných ako NKP.

Z urbanistického hľadiska je pre budúcnosť dôležité pri návrhu rozvoja obce v existujúcej i navrhovanej štruktúre vychádzať z nasledujúcich podmienok:

- pri umiestňovaní stavieb klásť dôraz na zachovanie pôvodnej parcelácie,
- zastavovacími podmienkami udržať ráz ucelených súborov stavieb a tak zachovať ich typické kompaktné urbanisticko – architektonické pôsobenie v uličnom priestore,
- neumiestňovať stavby okrem zástavby na urbanisticky navrhovaných územiach v ÚPN-O Rakovo,
- klásť dôraz na drobné merítka stavieb hlavne v existujúcej zástavbe, prípadne v súboroch nových stavieb.
- vytvárať podmienky pre využívanie staršieho bytového fondu, vrátane pamiatkovo chránených objektov pôvodných starších RD.

B.5.2 ZÁKLADNÁ KONCEPCIA PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

B.5.2.1 Súčasná krajinná štruktúra

Základné údaje

Súčasná krajinná štruktúra (ďalej len „SKŠ“) odráža aktuálny stav využitia krajiny v záujmovom území. Hodnotí sa zastúpenie a plošná rozloha jednotlivých prvkov krajinnej štruktúry, ako aj ich charakter. (prvky prírodné, človekom pozmenené, umelé).

Výmery v k.ú. obce Rakovo m²

Názov ukazovateľa	Údaje rok 2016
Celková výmera územia obce – obce	5 414 175
Poľnohospodárska pôda - spolu	4 711 169
Poľnohospodárska pôda - orná pôda	2 902 968
Poľnohospodárska pôda - chmeľnica	0
Poľnohospodárska pôda - vinica	0
Poľnohospodárska pôda - záhrada	96 825
Poľnohospodárska pôda - ovocný sad	0
Poľnohospodárska pôda - trvalý trávny porast	1 711 376
Nepoľnohospodárska pôda – spolu	703 006
Nepoľnohospodárska pôda - lesný pozemok	25 809
Nepoľnohospodárska pôda - vodná plocha	148 035
Nepoľnohospodárska pôda - zastavaná plocha a nádvorie	442 280
Nepoľnohospodárska pôda - ostatná plocha	86 882

Územia s prevládajúcou vegetáciou a prírodnými prvkami

Lesná vegetácia

Lesy majú v území zanedbateľnú výmeru, len niečo vyše 2,5 ha. Tvoria ich takmer výlučne listnaté dreviny. Lesné porasty z ekologického hľadiska predstavujú jednu z najdôležitejších zložiek krajiny predovšetkým pre ich ekologickú stabilitu, biodiverzitu, ochrannú funkciu (pôda, klíma, biota). Nedostatok lesných porastov významne znižuje ekologickú stabilitu územia.

Nelesná drevinová vegetácia

Nelesná drevinová vegetácia má v poľnohospodárskej krajine nízke zastúpenie. Ide prevažne o porasty pri vodných tokoch. Sú to zvyšky lužných lesov, väčšinou redukované na úzke viac-menej líniové útvary lemujúce brehy. Časť sa vyskytuje vo forme remízok v poľnohospodárskej krajine na terénnych nerovnostiach.

Trvalé trávne porasty

Majú nižšiu výmeru ako orná pôda, nachádzajú sa na miernejších svahoch a na vlhkých lokalitách. Vlhké lúky sú na nivách vodných tokov a v terénnych depresiách, v miestach s vysokou hladinou podzemnej vody, napr. pri Turci a Blatnickom potoku. Ich obhospodarovanie je sťažené, z čoho v minulosti pramenila snaha tieto pozemky odvodňovať a kultivovať. Patria medzi najcennejšie a najohrozenejšie ekosystémy. Veľká časť biotopov bola zničená v dôsledku meliorácií. Extenzívne trvalé trávne porasty patria z ekologického hľadiska medzi cenné biotopy. Na extenzívne obhospodarovanie je viazaná veľká časť vzácných a ohrozených druhov rastlín a tiež živočíchov.

Intenzívne využívané trvalé trávne porasty sa hnoja a obvykle sa 2x ročne kosia. Biodiverzita je pomerne nízka, bývajú zaburinené nitrofilnými ruderalnými druhmi (pichliače, štiavy). Vyskytujú sa na rovine v kombinácii s ornou pôdou a na miernych svahoch.

Orná pôda a trvalé kultúry

Orná pôda a trvalé kultúry je druh pozemku s najvyššou výmerou v riešenom k.ú. Hospodári sa na nich veľkovýrobným spôsobom. Podstatným zásahom do spôsobu obrábania ornej pôdy bolo

sceľovanie honov, likvidácia medzí, remízok a sprievodnej zelene v období intenzifikácie poľnohospodárskej veľkovýroby. Odstránením porastov v údolných nivách riek a rozptýlenej zelene realizáciou meliorácií boli narušené prirodzené väzby v ekosystéme, čo síce zvýšilo poľnohospodársku produkciu, ale na úkor ekologickej stability územia. Pôdy sú vysoko úrodné, intenzívne sa obhospodarujú. Veľké bloky ornej pôdy na dlhých a miernych svahoch sú ohrozené extrémnou vodnou eróziou. Maloplošné orné pôdy spolu s trvalými trávnyimi porastmi a nelesnou drevinovou vegetáciou sa vyskytujú na okrajoch intravilánu.

Mozaikové štruktúry

V riešenom území sa nenachádzajú.

Vodné toky a plochy

Katastrálne územie je odvodňované hlavnými tokmi – vodohospodársky významným tokom Turiec a Blatnický potok, ako aj drobnými vodnými tokmi Karlovský potok, Lehôtka a niekoľkými bezmennými prítokmi. Toky majú prevažne prírodný charakter. Počas zvýšených prietokov (hlavne marec-apríl) pravidelne vybrežujú, čo podmieňuje dynamický vývoj mokraďových ekosystémov rôzneho charakteru (lužné lesy a kroviny, mokré lúky a pasienky, porasty trste, slatiny, mŕtve ramená, sezónne mláky a mokrade). Dobré vyvinuté riečne kontinuum od prameňa až po ústie je významné pre ekologickú produktivitu riečného ekosystému, samočistiace procesy a biodiverzitu.

Rieka Turiec - číslo hydrologického poradia 4-21-05-02. Patrí v rámci riečnej siete Slovenska medzi stredné rieky. Pramení v Kremnických vrchoch a vo Vrútkach ústi do rieky Váh. Celková plocha povodia je 933,88 km², dĺžka hlavného toku je 66,3 km, odvodňuje územie s veľkosťou 934 km² a v Martine má priemerný prietok 11 m³/s. Jediný vodomerný profil v ktorom sa dlhodobo sledujú prietoky je v Martine. V riešenom území má prírodný charakter, bez bariérových prvkov.

Blatnický potok - číslo hydrologického poradia 4-21-05-081. Je to pravostranný prítok Turca s dĺžkou 16,9 km, je tokom IV. rádu. Pramení vo Veľkej Fatre na severozápadnom svahu Veľkého Rakytova (1 142,3 m n. m.) v nadmorskej výške približne 850 m n. m. Na hornom toku preteká najprv Rakytovskou dolinou, potom bralnatou a krajinársky pôsobivou Blatnickou dolinou. V Turčianskej doline silne meandruje. Nad obcou Ďanová bol na pravom brehu, na mieste bývalého rašeliniska, vybudovaný Ďanovský rybník (2,97 ha), ktorý je napájaný vodami potoka. Pred obcou Príbovce sa vetví na dve ramená, pričom na pravom je vybudovaná sústava Príbovských rybníkov (10 ha). V riešenom území je regulovaný.

Karlovský potok - číslo hydrologického poradia 4-21-05-081. Je to ľavostranný prítok Blatnického potoka, meria 6,8 km a je tokom V. rádu. Pramení v Mošovskej pahorkatine, západne od obce Blatnica, v nadmorskej výške približne 525 m n. m. V riešenom území je v celej dĺžke regulovaný.

Potok Jelšovec je prítok Karlovského potoka, je regulovaný.

Sídelná vegetácia

Zeleň patrí k základným zložkám, ktoré vytvárajú priaznivé podmienky pre život obyvateľstva, predstavuje významný prírodný prvok ľudských sídiel. Členíme ju na zeleň verejne prístupnú, vyhradenú a súkromnú. Medzi verejnú zeleň patria parky, zeleň na uliciach. Vyhradená zeleň je zeleň v areáloch občianskej vybavenosti, ktorá je len obmedzene prístupná (areály školských a predškolských zariadení, športových zariadení, cintorínov, atď.). Záhrady pri individuálnej bytovej výstavbe patria medzi súkromnú zeleň. Pri výsadbe zelene platí zásada, že mimo zastavaného územia obce sa nesmú vysadzovať nepôvodné druhy s výnimkou druhov ustanovených všeobecne záväzným predpisom – pagaštan konský (Aesculus hippocastanea), gaštan jedlý (Castanea sativa), orech kráľovský (Juglans regia), moruša biela (Morus alba) a moruša čierna (Morus nigra).

Prvky bez vegetácie (sídelné a technické prvky)

Prírodné prvky SKŠ bez vegetačnej pokrývky sa na území obce nenachádzajú. Z antropogénnych prvkov bez vegetácie sú to všetky zastavané a spevnené plochy, napríklad cesty, parkoviská, dvory apod. sú riešené v rámci sídelných a antropogénnych prvkov.

Obytné a administratívne plochy

Zástavba obce je kompaktná, rozdelená žel. traťou 118 a cestou 1/65. Samostatné (ostatné) menšie zastavané časti tvoria Lehôtka a Stariny. Základom urbanistickej kompozície sídla je jeho líniová (historická) os sledujúca líniu hlavnej cesty prechádzajúcej celou obcou, s rozvíjajúcim sa

centrom v ťažisku sídla s obecným úradom a parkom a historickou výstavbou. Stavebnú kompozičnú dominantu obec nemá.

Podľa SOBD 2011 bolo v obci 122 bytov, z toho 104 trvalo obývaných. V obci Rakovo sa nachádza, vzhľadom na veľkosť sídla, priemerane diverzifikovaná občianska vybavenosť, ktorú reprezentuje obecný úrad, kultúrny dom, zdravotné stredisko, požiarna zbrojnica, knižnica, predajňa potravinárskeho a zmiešaného tovaru, pohostinstvo, cintorín a dom smútku. V Rakove je pri ceste I/65 umiestnený motel - Rybárska bašta s reštauráciou a ubytovaním (25 lôžok).

V obci Rakovo sa nenachádza materská škola ani základná škola. Deti dochádzajú do Príboviec. V obci Rakovo je vybudované samostatné zdravotné stredisko v základnej zdravotnej starostlivosti. V objekte zdravotného strediska sú zriadené ambulancia všeobecného lekára, detská ambulancia, zubná ambulancia, lekáreň a je vytvorená ambulancia pre dochádzanie lekárov špecialistov. Zdravotné stredisko funguje aj pre obce Príbovce, Benice, Ležiachov a Ďanové.

V obci Rakovo sa nachádza zariadenie administratívy, budova obecného úradu v centre obce. V prevádzke je kultúrny dom v budove obecného úradu. Spoločenská sála má kapacitu cca 100 osôb. V obecnom parku je vybudovaný malý amfiteáter, ktorý slúži pre uskutočňovanie obecných kultúrno spoločenských podujatí. V obci je umiestnený cintorín s domom smútku.

V Rakove je vybudovaná jedna obchodná prevádzka s rôznym sortimentom predaja umiestnená v centre obce. Existujúce zariadenie pokrýva v ZOV s maloobchodnou vybavenosťou (sortiment základných potravín) potreby obce. V obci sa v rámci zdravotného strediska nachádza lekáreň.

Firemná administratíva sa etablovala v obci prevažne vo väzbe na bývanie (plyfunkčné RD) alebo samostatné prevádzky v rámci obytných území (pôvodné RD). Tvorja ju súkromné prevádzky (firma INPEX MT, s.r.o, firma STAVDOM s.r.o, firma TURIMPEX s.r.o.)

Priemyselné objekty a areály

Priemyselná výroba a jej areály sa etablovala v na severovýchodnom okraji obce vo väzbe na cestu I/65. Tvorja ju samostatné areály s existujúcimi a budúcimi najväčšími zamestnávateľmi v obci. - Max Profi, s.r.o (výroba oceľových profilov) - Goralwood s.r.o (výroba komponentov z dreva), ANOL s.r.o. (píla, drevovýroba) TTS Martin (zámer – výroba priemyselných záložných zdrojov), areál bývalého Benzinolu, Sklad drevnej hmoty, Za horičkou - chov líšok a nutrií a areál predaja a servisu lesnej a poľnohospodárskej techniky, Caravan centrum v lokalite Kratiny, Logistické centrum v lokalite Pri píle, AVC (servis osobných automobilov),

Poľnohospodárske objekty

V k.ú. Rakovo obhospodaruje poľnohospodársku pôdu Poľnohospodárske družstvo Gader Blatnica so sídlom v Karlovej a Ekologické poľnohospodárske družstvo Lehôtka. Špecifickú poľnohospodársku výrobu zastupuje Líščia farma Kratiny (chov líšok a nutrií). V menšej miere hospodária súkromní vlastníci v záhradách a záhumienkach pri umiestnených rodinných domoch.

Na území obce má PD Gader hospodársky dvor Rakovo a hospodársky dvor Stariny Na HD Rakovo bola ukončená prevádzka, disponibilnú plochu navrhol pôvodný ÚPN-O Rakovo v ZaD č.4 na využívanie pre rekreáciu a cestovný ruch, príp. nezávadnú malovýrobu. V HD Stariny so zameraním na živočíšnu výrobu sa v súčasnosti neprevádzkuje chov hospodárskych zvierat (je prerušený pôvodný výkrm ošípaných). EPD Lehôtka má zriadený hospodársky dvor v m.č. Lehôtka so zameraním na ekologickú rastlinnú a živočíšnu výrobu a tiež spracovanie mlieka z vlastnej produkcie. Malá farma - LF Kratiny, s chovom líšok a nutrií je prevádzkovaná v lokalite Kratiny.

Poľnohospodárska výroba hospodáriacich subjektov na území sídla, je zameraná predovšetkým na obhospodarovanie lúk a pasienkov a na živočíšnu výrobu (HD Rakovo a HD Stariny – mimo prevádzky a EPD Lehôtka – v prevádzke, LF Kratiny v prevádzke). Okrem toho je v rámci EPD Lehôtka zriadená výroba so spracovaním vlastnej produkcie mlieka - malá mliekareň s výrobou mliečnych výrobkov.

Umiestnenie uvedených hospodárskych dvorov je mimo ťažiskovej časti obce. HD Lehôtka je od centra obce vzdialená cca 1 500m a HD Stariny cca 2 000m.

Veterinárne ochranné pásmo pre HD Stariny je stanovené 150m (v pôvodnom ÚPN-O Rakovo ZaD č.4), EPD HD Lehôtka a LF Kratiny nemajú stanovené veterinárne ochranné pásmo.

Rekreačno - oddychové, športové a kultúrno - historické objekty

V riešenom území sa nachádza obecný park s malým amfiteátrom, ktorý slúži pre každodennú rekreáciu občanov obce a motel Rybárska bašta, ten skôr plní funkciu v CR (mototuristi). Katastrálnym územím obce Rakovo prechádzajú vyznačené cykloturistické trasy - zelená trasa s číslom 5427 :

Príbovce - Rakovo (po ceste III/2060) - Valentová - Socovce. Katastrom obce Rakovo neprechádzajú značené turistické trasy. Športová vybavenosť v obci chýba. Za verejné rekreačné zariadenie pre každodennú rekreáciu a oddych občanov považujeme existujúci park v centre obce.

Dopravné objekty a línie

Dopravne je Rakovo napojená na nadradený dopravný systém prostredníctvom cesty I/65 a ciest III. triedy III/2160 a III/2140. Cesta I/65 patrí do hlavnej cestnej siete SR, spája Žilinu, Martin až po Žiar nad Hronom, po mimoúrovňovú križovatku s cestou R1 v Šášovskom Podhradí.

V súčasnosti sa v k.ú obce nachádzajú:

- cesta prvej triedy I/65 v trase Martin križovatka s cestou I/18 - Rakovo - Turčianske Teplice,
- cesta tretej triedy III/2160 v trase Príbovce križovatka s cestou II/519) - Rakovo – Valentová,
- cesta tretej triedy III/2140 v trase Rakovo križovatka s cestou I/65 – Daňová.
-

Vo výhlade bude východným okrajom k.ú. obce Rakovo prechádzať rýchlostná cesta R3.

Cez kataster obce Rakovo prechádza železničná trať č.170 Vrútky - Zvolen. Železničná zastávka Príbovce - Rakovo sa nachádza priamo v k.ú obce Rakovo. Uvedená železničná trať má stabilizovanú polohu

Technická infraštruktúra.

Obec Rakovo je zásobovaná z verejného vodovodu – Skupinový vodovod Martin (SKV Martin), v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s.. Vodovod je zásobovaný z vodných zdrojov v Necpaloch prírodným potrubím DN 400, ktoré je zaústené do vodojemu Jahodníky s objemom 3 000 m³. Voda je do obce privádzaná potrubím DN 100 z Príbovca. Rozvodná vodovodná sieť v obci má dĺžku 2,5 km a profil DN 100. Poľnohospodárske družstvo Gader Blatnica je zásobované pitnou vodou privedenou potrubím DN 100 z obce Daňová.

V obci Rakovo je vybudovaná delená kanalizácia napojená na verejnú kanalizáciu s čistením na ČOV Vrútky, v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s.. Splaškové odpadové vody sú na trase prečerpávané a od Koštian nad Turcom spolu s ďalšími odpadovými vodami odvedené do kanalizačného systému Martin – Vrútky.

Riešeným územím obce Rakovo prechádza VVN 220 kV nadzemné elektrické vedenie V271 Bystričany – Sučany, ktoré prevádzkuje SEPS, a.s. Územie obce je zásobované elektrickou energiou z 22 kV linky číslo 208, vyvedenej z transformovne 110/22 kV Martin TP.

Zdrojom zásobovania zemným plynom je regulačná stanica RS 3000 v k. ú. Príbovce – ktorá slúži pre zásobovanie zemným plynom aj obec Rakovo a Benice

Skládky

Na území obce sa riadená skládka odpadu nenachádza. Pôvodné nelegálne a divoké skládky boli ekologicky zlikvidované

B.5.2.2 Urbanistické členenie a usporiadanie územia

Zaradenie obce v sídelnej štruktúre

Obec Rakovo sa nachádza v južnej časti Žilinského kraja v subprovincii vnútorných západných Karpát. Je typickým malým vidieckym sídlom ležiacim na území stredozápadnej časti Turčianskej kotliny.

Obec Rakovo z hľadiska územno-správneho členenia je organizačne začlenená do okresu Martin v Žilinskom kraji.

Obec Rakovo leží v Turčianskej kotline, jej údolnej nive, obklopenej pohoriami Malej a Veľkej Fatry. Riešené územie spadá do povodia rieky Turiec, ktorá zároveň preteká územím katastra obce. Územím obce preteká aj Blatnický potok. Rieka Turiec je národnou prírodnou rezerváciou. 10 km severne od Rakova sa nachádza okresné mesto Martin.

V k.ú Rakovo ešte evidujeme menšie zastavané územia, Lehôtka (ekologická poľnohospodárska farma s obytnou časťou), Stariny (hospodársky dvor poľnohospodárskej výroby) s naväzujúcim územím ozn. Kratiny (firemné priemyselné, prevádzkové a obchodné plochy a líščia farma).

Katastrálnym územím, východne od jadrovej časti zastavaného územia, prechádza cesta I/65. Vo výhlade bude východným okrajom k.ú. Rakovo vedená trasa rýchlostnej cesty R3. Jadrovú časť obce pretína žel. trať 170 Vrútky - Zvolen. Obec je pripojená na nadradený dopravný systém

prostredníctvom ciest III/2160 a III/2140 prechádzajúcimi jadrovou časťou obce s pripojením buď na cestu I/65 a v obci Príbovce na cestu II/519.

Obec Rakovo sa nachádza vetve sídelnej osi zvolensko – turčianskej rozvojovej osi celoštátneho významu prvého stupňa (KURS 2001) Martin – Turčianske Teplice – Banská Bystrica - Zvolen, ktorú tvoria mestá a obce v regióne Turiec ležiace v údolí rieky Turiec, kopírujúc urbanistickú líniu reprezentovanú cestou I/65.

Obec Rakovo sa nachádza v území stredného Turca, juhovýchodne približne 10 km od okresného mesta Martin. Obec Rakovo spadá do obvodu okresného mesta Martin - z hľadiska centier osídlenia podľa ÚPN-VÚC ŽK centrum prvej skupiny s celoštátnym až medzinárodným významom.

Susedí s katastrálnymi hranicami obcí spadajúcimi do Žilinského kraja – okresu Martin a to Kláštor pod Znievom, Slovany, Ležiachov, Benice, Príbovce, Ďanová, Karlová a Valentová.

Riešené územie z hľadiska návrhu priestorových jednotiek rekreácie a CR regionálneho a vyššieho významu v ÚPD - ÚPN-VÚC ŽK v platnom znení spadá do Turčianskeho regiónu CR s nástupným centrom Martin, ktoré patrí do rekreačného územného celku okresu Martin s nástupným centrom Martin. V riešenom území neevidujeme rekreačné priestory a rekreačné útvary. V ÚPN-O obec zaradujeme medzi základné rekreačné jednotky, ako základňu turizmu Rakovo (ďalej len „ZT Rakovo“) z miestnym až regionálnym významom, s výhľadovým etablovaním hlavne agroturistiky v návaznosti na plošno – priestorové podmienky existujúcej poľnohospodárskej výroby.

Základné priestorové členenie a usporiadanie riešeného územia

Katastrálne územie je v ÚPN-O Rakovo členené na nasledovné priestorové a funkčné homogénne jednotky:

- A. Zastavané územia a príľahlé rozvojové plochy**
- B. Koridory nadradenej dopravnej infraštruktúry**
- C. Poľnohospodárska krajina**

Rozhodujúca časť osídlenia, m.č. Rakovo, sa nachádza na pravom brehu Turca, v jeho údolnej nive, s prevládajúcou PP z ktorej vystupuje terénna ostroha - Malý Borok (456 m.n.m.) Zástavba obce je kompaktná, rozdelená žel. traťou 118 a cestou 1/65. Samostatné (ostatné) menšie zastavané časti tvoria Lehôtka a Stariny.

Územie obce Rakovo – jeho územia s umiestnenou zástavbou, v ÚPN-O Rakovo rozdeľujeme na tri základné miestne časti spadajúce do priestorovej a funkčnej jednotky Rakovo:

A. Zastavané územia a príľahlé rozvojové plochy:

- 1. m.č. RAKOVO** – rozhodujúca a ťažisková časť obce s obytnou, občianskou a výrobnou výstavbou na po oboch stranách žel. trate č.118. Do tejto jadrovej časti zaradujeme aj plochy občianskej vybavenosti výroby a skladového hospodárstva i občianskej tejto vybavenosti po oboch stranách cesty 1/65 na severovýchodnom okraji riešeného územia.
- 2. m.č. LEHOTKA** - malá samostatná časť obce so súkromnou farmou (Ekologické poľnohospodárske družstvo Lehôtka) a plochami IBV v polohe pôvodnej obce - majera Malé Rakovo vo vzdialenosti cca 1 500 m južne od centra ťažiskového územia Rakova.
- 3. m.č. STARINY** - malá samostatná časť obce s HD PD Gader na mieste pôvodného majera - veľkostatku vo vzdialenosti cca 2 000 m juhovýchodne od centra jadrového územia Rakova. Za súčasť tejto m.č. považujeme prevzaté navrhované rozvojové plochy v ZaD č.4 pôvodného ÚPN-O Rakovo pre výrobu, služby a skladovanie a malú farmu "Za horičkou". Súčasťou tejto m.č. je aj navrhovaná rozvojová polyfunkčná plocha zmiešaného územia občianskej vybavenosti a výroby avýrobných služieb v lokalite Kratiny.

B. Koridory nadradenej dopravnej infraštruktúry

Ide o nasledovné koridory spadajúce do riešeného územia:

- Výhľadový koridor – rýchlostnej cesty R3 s ochranným pásmom 100m na oboch stranách.
- Koridor - cesta 1/65 s ochranným pásmom 50m na oboch stranách.
- Plocha železničnej trate č.118 s ochranným pásmom 60m na oboch stranách od osi krajnej koľaje.

C. Poľnohospodárska krajina

Ide o nasledovné krajinné priestory spadajúce do riešeného územia:

- Krajinný priestor okolia zastavaných území obce a nadradenej dopravnej infraštruktúry, ako územie s prevládajúcou poľnohospodárskou pôdou (ďalej len „PP“).

Uplatnené funkčné plochy v priestorovom členení územia

V riešenom území sú umiestnené a uplatňujú nasledovné plochy. Uvedené plochy sú označované tak ako v textovej i v grafickej časti ÚPN-O Rakovo.

Obytné plochy

- B1** - Obytné plochy z rodinných domov
- B2** - Obytné plochy z bytových domov

Plochy cintorínov

- C1** - Plochy cintorínov

Plochy dopravných zariadení

- D1** - Plochy a trasy nadradenej cestnej siete
- D2** - Plochy železničnej trate

Polyfunkčné plochy

- F1** - Polyfunkčné plochy – zmiešané územie bývania a občianskeho vybavenia
- F2** - Polyfunkčné plochy – zmiešané územie občianskeho vybavenia a priemyslu

Plochy lesov

- L1** - Lesná krajina (s hospodárskymi lesmi)

Plochy občianskeho vybavenia

- O1** - Plochy občianskeho vybavenia

Poľnohospodárska krajina

- P1** - Poľnohospodárska krajina v údolnej nive

Športové plochy

- Š1** - Športové plochy a zariadenia telovýchovy
- Š2** - Športové plochy pre nesúťažný šport a rekreáciu

Plochy technickej vybavenosti

- T1** - Plochy a zariadenia technickej vybavenosti

Plochy výroby

- V1** - Plochy priemyslu (výroba, sklady, výrobné služby)
- V2** - Plochy a zariadenia poľnohospodárskej výroby (hospodárske dvory a sklady, chov hospodárskych zvierat, spracovanie poľnohospodárskej rastlinnej a živočíšnej produkcie)

Plochy zelene

- Z1** - Plochy verejnej parkovej zelene
- Z2** - Plochy ostatnej verejnej zelene a izolačná zeleň
- Z3** - Plochy súkromnej zelene

Priestorové členenie jednotlivých urbanistických častí obce

A Zastavané územia a príslušné rozvojové plochy.

A.1 - miestna časť RAKOVO

Do tejto vymedzenej časti územia spadajú nasledovné urbanistické funkčné plochy:

- B1** - Obytné plochy z rodinných domov
- B2** - Obytné plochy z bytových domov
- C1** - Plochy cintorínov
- D1** - Plochy a trasy nadradenej cestnej siete
- D2** - Plochy železničnej trate
- F1** - Polyfunkčné plochy – zmiešané územie bývania a občianskeho vybavenia
- F2** - Polyfunkčné plochy – zmiešané územie občianskeho vybavenia a výroby
- O1** - Plochy občianskeho vybavenia

- P1** - Poľnohospodárska krajina v údolnej nive
- Š1** - Športové plochy a zariadenia telovýchovy
- Š2** - Športové plochy pre nesúťažný šport a rekreáciu
- T1** - Plochy a zariadenia technickej vybavenosti
- V1** - Plochy priemyslu (výroba, sklady, výrobné služby)
- Z1** - Plochy verejnej parkovej zelene
- Z2** - Plochy ostatnej verejnej zelene a izolačná zeleň
- Z3** - Plochy súkromnej zelene

V m.č. Rakovo a príľahlých rozvojových plochách - jadrovej urbanizovanej plochy obce je v ÚPN-O riešený predovšetkým rozvoj funkcie bývania, ďalej rozvoj občianskej vybavenosti s posilnením významu centra obce, športu s dôrazom na vytvorenie podmienok pre umiestnenie absentujúcich zariadení a verejnej zelene. V tejto m.č. je navrhovaný aj rozvoj priemyselnej výroby a skladového hospodárstva. Na výrobných plochách priemyslu je stanovená podmienka - umiestňovať prevádzky bez negatívnych vplyvov na obytné územie.

A2 - miestna časť Lehôtka

Do tejto vymedzenej časti územia spadajú nasledovné urbanistické funkčné plochy:

- B1** - Obytné plochy z rodinných domov
- P1** - Poľnohospodárska krajina v údolnej nive
- V2** - Plochy a zariadenia poľnohospodárskej výroby (hospodárske dvory a sklady, chov hospodárskych zvierat, spracovanie poľnohospodárskej rastlinnej a živočíšnej produkcie)
- Z2** - Plochy ostatnej verejnej zelene a izolačná zeleň
- Z3** - Plochy súkromnej zelene

V m.č. Lehôtka a príľahlých rozvojových plochách - ako ubranizovanej plochy mimo jadrovej časti obce je v ÚPN-O riešená len intenzívna forma rozvoja. V tejto m.č. sa uplatnia predovšetkým funkcie bývania a poľnohospodárskej výroby – rodinná EKO farma. Na výrobných plochách rodinnej EKO farmy je stanovená podmienka - umiestňovať prevádzky bez negatívnych vplyvov na dotykové obytné územie.

A3 - miestna časť Stariny

Do tejto vymedzenej časti územia spadajú nasledovné urbanistické funkčné plochy:

- D1** - Plochy a trasy nadradenej cestnej siete
- F2** - Polyfunkčné plochy – zmiešané územie občianskeho vybavenia a priemyslu
- L1** - Lesné plochy (s hospodárskymi lesmi)
- P1** - Poľnohospodárska krajina v údolnej nive
- V1** - Plochy priemyslu (výroba, sklady, výrobné služby)
- V2** - Plochy a zariadenia poľnohospodárskej výroby (hospodárske dvory a sklady, chov hospodárskych zvierat, spracovanie poľnohospodárskej rastlinnej a živočíšnej produkcie)
- Z2** - Plochy ostatnej verejnej zelene a izolačná zeleň

V m.č. Stariny a príľahlých rozvojových plochách - ako ubranizovanej plochy mimo jadrovej časti obce je v ÚPN-O riešený predovšetkým rozvoj poľnohospodárskej výroby, rozvoj občianskej vybavenosti v kombinácii s nezávadnými výrobnými službami, priemyslu a malej špecifickej poľnohospodárskej farmy.

B Koridory nadradenej dopravnej infraštruktúry

Do týchto vymedzených plôch územia spadá nasledovná dopravná infraštruktúra:

- **Výhladový koridor – rýchlostnej cesty R3** s ochranným pásmom 100m na obidve strany.
- **Koridor - cesta 1/65** s ochranným pásmom 50m na obidve strany.
- **Plochy žel. trate č.118** s ochranným pásmom 60m na obidve strany

- D1** - Plochy a trasy nadradenej cestnej siete
- D2** - Plochy železničnej trate
- P1** - Poľnohospodárska krajina v údolnej nive
- Z2** - Plochy ostatnej verejnej zelene a izolačná zeleň

Riešenie akceptuje súčasný stav v trasovaní a umiestnení Koridorov nadradenej cestnej dopravy, považuje ho za stabilizovaný a tiež výhladovo chráni koridor pre výstavbu R3.

C. Poľnohospodárska krajina

Do týchto vymedzených plôch územia spadajú nasledovné časti riešeného územia:

P1 - Poľnohospodárska krajina, ako územie prevládajúcimi plochami poľnohospodárskej pôdy v údolnej nive.

L1 - Plochy lesov (s hospodárskymi lesmi),

Z2 - Plochy ostatnej verejnej zelene a izolačná zeleň

Poľnohospodárska krajina je tvorená prevažne plochami poľnohospodárskej pôdy, s menšími enklávami nelesných porastov mimo zastavaného územia obce a jeho miestnych častí. Do tohto územia spadajú aj vodné toky a plochy a tiež nadradená technická infraštruktúra.

Na plochách poľnohospodárskej krajiny evidujeme:

- plochy PP evidované ako orná pôda,
- plochy PP evidované ako lúky a pasienky,
- plochy nelesnej drevinovej vegetácie
- plochy vodných tokov a vodných plôch

Do vymedzeného územia zasahujú Chránené územia európskej siete Natura 2000 a plochy a lokality z GNÚSES a RÚSES.

Lesnú krajinu reprezentujú malé plochy plochy lesov.

Do tohto vymedzeného územia spadajú nasledovné urbanistické funkčné plochy:

L1 - **Plochy lesov** (s hospodárskymi lesmi)

ÚPN-O rieši a chráni Poľnohospodársku krajinu v rozhodujúcich segmentoch krajiny tvorenú prevažne plochami s PP so zameraním na obhospodarovanie ornej pôdy, lúk a pasienkov ako hlavnú funkciu.

Urbanistická koncepcia rozvoja obce

Popis súčasného stavu, determinanty návrhu urbanistickej koncepcie

Kataster obce Rakovo patrí výmerou k menším obciam. Leží v rovinatom území v nive rieky Turiec a Blatnického potoka. Najvýraznejšou krajinou štruktúrou je veľkoplošná orná pôda, ktorá sa rozprestiera na väčšine katastra, čo spôsobuje až monotónnosť vo vnímaní krajiny. Priestor však dotvárajú okolité pohoria Malá a Veľká Fatra, ktoré ohraničujú výhľady. Harmonicky veľmi výrazným prvkom je krajinný priesor okolo rieky Turiec. Vyskytujú sa tam prirodzené meandre rieky, doplnené kvalitnými brehovými porastami a vlhkými lúkami v okolí s vysokou biodiverzitou, čo bolo dôvodom vyhlásenia NPR Turiec, ktorá je vyhlásená ako tiež ako medzinárodne významná lokalita v zmysle Ramsarského Dohovoru o mokradiach a zároveň je zaradená do kategórie územie európskeho významu. Harmonicky pôsobí umiestnenie miestnych častí Lehôtka a Stariny, ktoré pôvodne tvorili staré majere, obklopené poľnohospodárskou pôdou. Rušivo pôsobí rovná línie železničnej trate ktorá zároveň rozdeľuje jadrovú časť obce. Zastavané územie jadrového územia obce je rozdelené železničnou traťou na dve časti, z ktorých severná časť je prepojená s obcou Příbovce. Výrazne sa v krajinnom priestore obce prezentujú vybudované priemyselné plochy a areály. Lesné porasty takmer chýbajú a tiež je výrazný nedostatok krajinnej zelene, ktorá je sústredená väčšinou pri Turci a Blatnickom potoku a v záhradách v zastavanom území. Nadradená cestná dopravná infraštruktúra s tranzitnou dopravou prechádza východným okrajom - v dostatočnom odstupe od zastavaného obytného územia obce.

Urbanizovaná krajina vidieckeho typu s hlavnou funkciou bývania a poľnohospodárskej výroby sa postupne dopĺňa aj funkciou priemyselnou. Časť zastavaného územia je v tesnom kontakte s obcou Příbovce, jadrová časť obce je samostatná (rozdelená železničnou traťou). Na väčšine zastavaného územia jadrovej časti obce sa nachádzajú rodinné domy so záhradami, občianska vybavenosť, dopravná a technická infraštruktúra. Obec leží prevažne na rovine so sklonom 0 - 3°, z ktorej vystupuje od centra obce v smere na juhovýchod terénna ostroha (Malý Borok 456 m.n.m.). Zastúpenie verejnej zelene je stredné, nachádza sa tu malý obecný park na každodennú rekreáciu obyvateľov. Zeleň predstavujú aj porasty lemujúce miestne komunikácie, zeleň záhrad a brehových porastov. Zastavané územie je čiastočne ohrozované záplavami pri rozvodnení rieky Turiec, plánuje sa ochrana intravilánu pomocou vybudovania protipovodňového valu, ktorý bude slúžiť zároveň ako cyklochodník.

Krajina je vhodná na bývanie, záhrady, služby, drobné výrobné a nevýrobné aktivity, občiansku vybavenosť, rekreačnú vybavenosť, čo sa týka priemyselnej výroby je vhodné ju situovať

v návaznosti na existujúce priemyselné plochy. Rozvoj priemyselnej funkcie v budúcnosti bude umocnený výstavbou rýchlostnej cesty R3, ktorá má v riešenom území plánované mimoúrovňové križovanie s cestou 1/65. Územie jadrovej časti obce má potenciál na intenzifikáciu využitia existujúceho zastavaného územia predovšetkým smerom na juhovýchod.

Vlastnú zástavbu možno v rozhodujúcej časti obce (jadrovej časti) charakterizovať ako súvislú a kompaktnú. Menšie samostatné časti sa nachádzajú mimo tohto územia a ide o miestne časti Stariny (s Kratinami) a Lehôtka s pôvodnými umiestnenými poľnohospodárskymi dvormi s dostatočným hygienickým odstupom od jadrovej časti obce. Pri m.č. Stariny sa začína menší extenzívny rozvoj pôvodne v prevládajúcej miere nastavený už v predchádzajúcej schválenej ÚPD.

Návrh urbanistickej koncepcie rozvoja zastavaného územia obce

Pri návrhu priestorovej koncepcie usporiadania a rozvoja obce Rakovo i budúceho funkčného využitia riešeného územia (katastrálne územie) ovplyvnili navrhované riešenie v ÚPN-O nasledovné faktory a determinanty:

- **historické umiestnenie výstavby s pôvodnou urbanistickou štruktúrou (Rakovo, Lehôtka, Stariny),**
- **morfológia územia (stavby na rovine a miernom svahu),**
- **obmedzenia vyplývajúce z ochrany prírody a krajiny – koridor okolo rieky Turiec,**
- **obmedzenia vyplývajúce z ochranných pásiem (R3 výhľad – 100 m, cesta 1/65 – 50 m, cesty III. triedy – 20 m, 400 kV vedenia – 25 m, 220 kV VN vedenia – 15 m, 22 kV VN vedenia – 10 m, VTL Plynovod do 200 mm - 4 m, STL Plynovod od 200 mm - 4 m),**
- **umiestňovanie stavieb (hlavne IBV), hlavne z obdobia posledných 25 rokov.**
- **relevantné navrhované riešenia v urbanistickom skelete obce s dielčimi územiami vyplývajúce z vyhodnotenia pôvodných ÚPD,**
- **ochrana poľnohospodárskej pôdy,**
- **pôvodná urbanistická štruktúra s najstaršou výstavbou v území centra obce,**
- **záujmy ochrany pamiatok,**
- **záujmy ochrany prírodných hodnôt a chránených území prírody,**
- **existencia hospodárskeho dvora poľnohospodárskej výroby v jadrovej časti obce v dotyku s obytným územím,**
- **existencia založených zastavaných území mimo jadrovej časti obce,**
- **ochranné pásmo cintorína,**
- **brehové porasty okolo vodných tokov,**
- **mešie predpoklady rozvoja CR miestneho a mikroregionálneho typu v oblasti agroturistiky.**

Intenzívne urbanizované územie v rozhodujúcej jadrovej časti je vymedzené pre umiestnenie prioritne individuálnej a doplnkovo hromadnej bytovej výstavby, zariadení občianskej vybavenosti predovšetkým na disponibilných plochách v centre obce a popri ceste III/2160 a tiež na rozvojových plochách a výroby vo väzbe na existujúce plochy. Menší podiel zaujmú polyfunkčné plochy – zmiešané územie bývania a občianskej vybavenosti predovšetkým v existujúcom zastavanom území a popri ceste III/2160.

Rozvoj obytnej výstavby, výhradne vo forme IBV, je sústredený juhovýchodne od centra obce na severovýchodnom miernom svahu (Predný Borok a Zadný Borok) vystupujúcim nad centrom obce. Navrhované riešenie kladie dôraz touto obytňou výstavbou na kompaktnosť jadrovej časti obce. Vzhľadom na exponované vnímanie tejto v rozvojovej ploche je navrhované doplnenie verejnou zeleňou a plochou občianskej vybavenosti ktorá naruší monotónnosť urbanistickej štruktúry zloženej z izolovaných rodinných domov. V časti jadrovej časti obce severne od žel. trate je riešený mimimálny extenzívny rozvoj. Je tu navrhovaná nová plocha len pre HBV, prevzaté riešenie z pôvodnej ÚPD..

Najväčšia rozvojová plocha v jadrovom území je navrhovaná pre priemysel a skladové hospodárstvo na severnom okraji k.ú. vo väzbe na existujúce priemyselné plochy. Táto rozvojová plocha využíva možnosť dopravnej a logistickej väzby na cestu 1/65 a vo výhľade na rýchlostnú cestu R3. Navrhovaná priemyselná plocha bude od obytného územia oddelená plochou PP.

V m.č. Lehôtka nie je navrhovaný extenzívny rozvoj. Súčasťou m.č. Stariny s pôvodným poľnohospodárskym dvorom budú navrhované menšie výrobné plochy a polyfunkčné plochy OV a priemyslu. V tomto území nie je navrhovaná obytná výstavba.

Výstavba v rodinných domoch bude naďalej plniť najväčší podiel vo forme bývania v obci. ÚPN-O Rakovo akceptuje súčasné plochy a územia s výstavbou rodinných domov, preberá navrhované riešenie navrhovaných plôch z pôvodnej ÚPD a navrhuje ich ďalší menší rozvoj len

v m.č. obce Rakovo. Navrhované riešenie kladie dôraz na kompaktnosť zástavby ako samostatných zastavaných územných celkov v riešenom území.

Súčasná občianska vybavenosť je akceptovaná. Nové plochy pre OV sú riešené predovšetkým vo väzbe na centrum obce cestu III/2160 (zároveň sa tak posilní jeho význam). Pri existujúcich plochách s OV sa počíta aj s intenzívnejším využívaním existujúcej infraštruktúry i pre ostatnú absentujúcu občiansku vybavenosť. Tiež sa počíta aj s pripustením intenzifikácie existujúcich areálov. Na navrhovaných plochách bude riešené umiestnenie predovšetkým absentujúcej vybavenosti. Riešenie športu navrhuje novú plochu na východnom okraji obce.

Urbanistická kompozícia riešeného územia

Základom urbanistickej kompozície sídla je jeho líniová historická os sledujúca líniu cesty III/2160, s rozvíjajúcim sa centrom v ťažiskovom priestore sídla s obecným úradom a obecným parkom. Priestor pre umiestnenie centra bol prirodzene vytvorený aditívnym umiestňovaním stavieb.

Urbanistická kompozícia riešeného územia obce Rakovo je v navrhovanom riešení ÚPN-O Rakovo založená na nasledovných zásadách.

- **Hlavnou kompozičnou osou obce v m.č. Rakovo je os sledujúca súčasnú trasu cesty III/2160 prechádzajúcu územím obce.**
- **Hlavným ťažiskovým priestorom obce v m. č. Rakovo je priestor centra obce medzi Obecným úradom a obecným parkom, po oboch stranách cesty III/2160. ÚPN-O vytvára podmienky pre dotvorenia uvedeného ťažiskového priestoru.**
- **ÚPN-O nenavrhuje výstavbu dominant v zastavanom území obce a na navrhovaných rozvojových plochách.**
- **ÚPN-O pri návrhu novej výstavby rešpektuje prírodnú scenériu a nenarušuje charakter krajiny.**
- **ÚPN-O zachováva kvalitnú zeleň v zastavanom území obce.**
- **ÚPN-O navrhuje plochu verejnej zelene v polohe najvyššieho miesta terénnej ostrohy Malý Borok čím umožní porušenie vnímania monoplošného pôsobenia obytnej výstavby vo forme IBV na mierne stúpajúcom svahu**
- **ÚPN-O rieši zachovanie, obnovu a rekonštrukciu brehových porastov pozdĺž vodných tokov.**
- **ÚPN-O navrhuje zachovať solitérnu a skupinovú zeleň vo voľnej poľnohospodárskej krajine a tiež rešpektuje priehľady na panorámu okolitej krajiny.**

Obnova, prestavba a asanácie v navrhovanom priestorovom usporiadaní obce

V ÚPN-O Rakovo sa z hľadiska obnovy, prestavby a asanácií:

- **Neuvažuje s plošnými asanáciami.**
- **Navrhuje sa aditívna prestavba a revitalizácia najstaršieho obytného územia obce s možnosťou polyfunkčného využívania disponibilných plôch a stavieb v tzv. zmiešanom území (bývanie a občianska vybavenosť).**
- **Navrhuje vytvorenie podmienok na dotvorenie ťažiskového priestoru obce s významným podielom parkovej verejnej zelene.**

Plochy, pre ktoré je potrebné vypracovať územný plán zóny a urbanistickú štúdiu

Plochy, pre ktoré navrhuje vypracovať územný plán zóny alebo urbanistickú štúdiu

Po schválení ÚPN-O Rakovo nenavrhuje obstarať a schváliť územný plán zóny (ďalej len „ÚPN-Z“).

Plochy, pre ktoré odporúča vypracovať urbanistickú štúdiu

ÚPN-O Rakovo odporúča (nie je to záväzná podmienka ktorá vyplynie z ÚPN-O) spracovať urbanistickú štúdiu (ďalej len „UŠ“) pre nasledovné územia s rozvojovými plochami:

- UŠ Rakovo „Malý Borok“ (navrhované rozvojové plochy v prevládajúcej forme pre IBV na južnom okraji obce v m.č. Rakovo).
- UŠ Rakovo „Centrum obce“ (vrátane obecného parku v m.č. Rakovo)
- UŠ Rakovo - Priemyselný areál „Pri píle“ (navrhované plochy pre priemyselnú výrobu a skladové hospodárstvo v m.č. Rakovo).

B.6 NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA OBCE

B.6.1 VŠEOBECNE

V súčasnosti i v budúcnosti možno obec Rakovo charakterizovať ako samostatné sídlo s predpokladom pre prioritný rozvoj obytnej funkcie a doplnkový rozvoj hospodárskej základne založenej na poľnohospodárskej výrobe a priemyselnej výrobe (prevádzkových, výrobných a logistických centier).

V území katastra obce Rakovo sa doplnkovo uplatňuje ochrana prírody a krajiny, ktorá čiastočne ovplyvňuje funkčné využívanie územia, hlavne v území okolo rieky Turiec a jej pravostranného prítoku Blatnického potoka.

Navrhované funkčné využitie obce je zrejmé z výkresu č.2 – Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a VPS, v M 1:10 000.

V zastavanom území a v mimo zastavaného územia (v kontakte za súčasnou hranicou zastavaného územia) prevláda návrh na využitie územia obytnou funkciou, s prislúchajúcimi funkciami občianskeho vybavenia, poľnohospodárskej výroby.

Popri obytnej funkcii sa rozvoj sústreďí pre priamyselné plochy a plochy logistického centra. Tento rozvoj pomôže riešiť diverzifikáciu ekonomickej základne obce a tiež súčasnú vysokú migráciu za prácov. Je vysoko determinovaný súčasnou i výhľadovou dostupnosťou na dopravnú infraštruktúru (I/65, R3)

Návrh riešenia funkčného využitia vychádza zo súčasného stavu a rozvojových zámerov, pri rešpektovaní obmedzení, vyplývajúcich z návrhu vyšších územníckych dokumentov (ÚPN-VÚC ŽK a jeho Zmien a doplnkov), ochranných pásiem, ekologických a krajinnoochrannárskych požiadaviek (RÚSES, KEP, NATURA), morfológie terénu a ďalších vstupov, či relevantných obmedzení v snahe o optimálne a vyvážené využitie územia.

Podrobnosť zobrazenia jednotlivých funkčných plôch zodpovedá mierke výkresov 1:10 000, zobrazená je prevládajúca funkcia. Jadrové zastavané územie reprezentuje z hľadiska priestorového usporiadania reprezentuje m.č. Rakovo.

Využitie plôch bývania, občianskej vybavenosti, športu, výroby a skladového hospodárstva, zelene, polyfunkčných plôch, (bývanie + OV, výroba + OV), poľnohospodárskych plôch a lesov je podrobnejšie rozlíšené a regulované priradením regulatívov k jednotlivým funkčným plochám.

B.6.2 ROZVOJ OBYTNEJ FUNKCIE

Pri riešení problematiky rozvoja obytnej funkcie v ÚPN-O Rakovo bolo potrebné:

- navrhnuť plochy pre bývanie predovšetkým v IBV podľa demografických prognóz do r. 2035 vrátane prípadnej urbanistickej rezervy.
- pri návrhu potreby nových plôch na bývanie vychádzať z faktu, že v súčasnosti neobývaný bytový fond v prevažne starších rodinných domoch bude využívaný na rekreačné účely a na polyfunkčnú funkciu – služby a remeslá,
- pri návrhu potreby nových bytov uvažovať s obložnosťou bytov 3,00 obyv./byt,
- prieluky vhodné na situovanie obytnej zástavby využiť na potrebu bývania,
- návrh nových obytných plôch riešiť predovšetkým v hraniciach súčasného zastavaného územia a na jeho okrajoch v nadväznosti na súčasné zastavané územie a navrhované na zastavanie v pôvodnej ÚPD,
- akceptovať navrhované plochy IBV a nízkopodlažnej HBV v území nadväzujúcim na jej navrhované situovanie v pôvodnej schválenej ÚPD,
- odstavovanie a parkovanie osobných vozidiel v IBV riešiť na pozemkoch rodinných domov a v časti nízkopodlažnej HBV riešiť v riešenom území.
- v súvislosti s predpokladanou potrebou bytového fondu riešiť v návrhovom období výstavbu pre cca 60 nových bytov predovšetkým v rámci IBV pričom s ohľadom na stupeň spracováanej ÚPD považovať navrhovaný počet bytových jednotiek len za smerný,
- v rámci novo navrhovaných plôch bývania riešiť novú komunikačnú sieť s možnosťou obojstrannej zástavby, spolu s inžinierskymi sieťami.

Rozhodujúcou plošne sa rozvíjajúcou funkciou je v obci Rakovo obytná, reprezentovaná predovšetkým IBV, ktorá sa uplatňuje len v m.č. Rakovo a m.č. Lehôtka. V m.č. Stariny sa v súčasnosti nenachádzajú obytné stavby a v Návrhu ÚPN-O Rakovo v tejto časti nie sú navrhované stavby s trvalým bývaním. Bývanie IBV v m.č. Rakovo je reprezentované IBV a dopĺňa navrhovaná HBV, reprezentovaná formou nízkopodlažných bodových domov umiestnená na severnom okraji zastavaného územia (oproti žel. zastávke Príbovce - Rakovo).

Rozvoj obytnej funkcie je navrhnutý v návaznosti na súčasné obytné plochy. Obytná funkcia predstavuje ťažiskový rozvoj v Návrhu ÚPN-O Rakovo.

Rozvoj obytnej funkcie je riešený v troch rovinách:

- na vytypovaných ucelených plochách v priamej väzbe na súčasnú výstavbu,
- dostavbou v prielukách existujúcej štruktúry,
- v rámci polyfunkčných plôch (s existujúcou i navrhovanou výstavbou).

Navrhovaný rozvoj obytnej funkcie, prostredníctvom riešených obytných plôch, prispeje ku skompaktňaniu sídla, hlavne v okrajových polohách m.č. Rakovo s už existujúcou obytnou výstavbou. Rozsah navrhovaného riešenia tejto funkcie vyplynul z pretrvávajúceho veľmi vysokého záujmu o výstavbu rodinných domov v obci, z aktuálnych demografických trendov, vytváraním podmienok súvisiacich so stabilizáciou obyvateľstva pri predpokladanej obložnosti bytov (3,00 obyv./byt), úbytku staršieho bytového fondu respektíve s predpokladanou zmenou funkčného využitia na rekreačné účely, polyfunkčné využívanie a občiansku vybavenosť (cca 14 objektov). Taktiež predpoklad rozvoja obytnej funkcie je v súlade s vysokou disponibilitou pre umiestnenie výstavby rodinných domov v obci a tiež súvisí aj s optimálnou dostupnosťou do okresného mesta Martin (s existujúcou disponibilnou infraštruktúrou vybavenosti a pracovnými príležitosťami) a navrhovanou diverzifikáciou ekonomickej základne v obci.

Navrhované rozvojové obytné plochy sú tiež determinované podmienkami dostupu na vybudovanú a do realizácie pripravovanú technickú infraštruktúru (min. podmieňujúce investície).

V navrhovaných obytných plochách v m.č. Rakovo predpokladáme a pripúšťame zmiešané obytno-rekreačné a obytno-vybavenostné využitie, hlavne v pôvodnej najstaršej obytnej výstavbe, kde môže dochádzať k postupnej prestavbe staršieho už aj často nevyužívaného bytového fondu na súkromné rekreačné objekty chalúp a víkendových rodinných domov. V rámci výstavby rodinných domov tiež pripúšťame polyfunkčné využívanie umiestňovaním neprevládajúcich prevádzok remeselnej výroby a služieb bez hygienicky negatívneho zaťaženia okolitého obytného územia. Pri takomto polyfunkčnom využití by mali prevládať funkcie a služby synergeticky pokrývajúce potreby obce a tiež služby v súvislosti s rozvojom služieb v CR.

V ÚPN-O je navrhovaný ďalší rozvoj obytnej funkcie a to:

V miestnej časti Rakovo:

- pre IBV formou prielúk v existujúcej zástavbe,
- pre IBV intenzifikáciou existujúcich obytných plôch (záhumienky, záhrady),
- pre IBV pokračovaním výstavby na juhovýchodnom okraji na nových plochách, ktoré naväzujú na plochy z pôvodnej schválenej ÚPD.

V miestnej časti Lehôtka:

- pre IBV formou prielúk v existujúcej zástavbe.

B.6.3 ROZVOJ VÝROBNEJ FUNKCIE

V riešení ÚPN-O Rakovo bolo navrhované riešenie v súvislosti s rozvojom výrobnéj funkcie a hospodárskej základne determinované:

- akceptovaním skutočnosti, že poľnohospodárska výroba bude naďalej významnou funkciou s orientáciou poľnohospodárskej výroby na obhospodarovanie ornej pôdy a TTP a chov hospodárskych zvierat v existujúcich HD a farmách v m.č. Stariny (lokality Stariny a Kratiny) a m.č. Lehôtka,

- skutočnosťou, že nebolo možné uvažovať s obnovou veľkochovu hospodárskych zvierat v bývalom hospodárskom dvore v blízkosti obytného územia obce,
- skutočnosťou, že v areáloch HD a fariem a prípadne na priľahlých rozvojových plochách je možné uvažovať aj s umiestnením výrobných a skladových plôch,
- vytvorením podmienok pre umiestňovanie výrobných služieb na polyfunkčných plochách v m.č. Rakovo a m.č. Stariny (lokalita Kratiny) za podmienky, že negatívne neovplyvnia životné prostredie,
- vytvorením podmienok pre vznik malých remeselníckych prevádzok nadväzujúcich na tradičné služby a remeslá v rozsahu drobnej výroby,
- rešpektovaním existujúcich plôch priemyselnej výroby a možnosťami návrhu ich rozšírenia na nezastavanom území v severozápadnej časti katastrálneho územia obce pozdĺž cesty I/65 (za predpokladu rešpektovania jej ochranného pásma),
- podmienkou, že navrhované výrobné plochy budú umiestnené vo väzbe na existujúce výrobné plochy tak, aby negatívne neovplyvnili rozvoj základnej funkcie bývania,
- rešpektovaním ochranných pásiem HD s poľnohospodárskou výrobou a výrobných areálov s podmienkou neumiestňovať v nich plochy bývania,
- podmienkou, že vo väzbe na plochy výroby bude riešený dostatočný počet parkovacích miest pre osobné a nákladné motorové vozidlá.
- akceptovaním podmienky zachovania funkčnosti existujúcich odvodnení v lokalite Pri píle.

B.6.3.1 Poľnohospodárska výrobná funkcia

V k.ú. Rakovo obhospodarujú poľnohospodársku pôdu Poľnohospodárske družstvo Gader Blatnica so sídlom v Karlovej (ďalej len "PD Gader") a Ekologické poľnohospodárske družstvo Lehôtka (ďalej len „EPD Lehôtka“). Špecifickú poľnohospodársku výrobu zastupuje líščia farma v lokalite Kratiny s chovom líšok a nutrií (ďalej len „LF Kratiny“). V menšej miere na PP hospodária súkromní vlastníci v záhradách a záhumienkach pri umiestnených rodinných domoch.

Sú tu umiestnené a navrhované v ÚPN-O:

- ozn. vo výkr. **H** - **LF Kratiny** (chov líšok a nutrií)
- ozn. vo výkr. **J** - **EPD Lehôtka** (rastlinná a živočíšna výroba, malá mliekareň z vlastnej produkcie)
- ozn. vo výkr. **K** - **PD Gader Blatnica, HD Stariny**, (živočíšna výroba), navrhované obnovenie prevádzky

Na území obce má PD Gader hospodársky dvor Rakovo (ďalej len „HD Rakovo“) v m.č. Rakovo a hospodársky dvor Stariny (ďalej len HD Stariny“). Na HD v m.č. Rakovo bola ukončená prevádzka, disponibilnú plochu navrhol pôvodný ÚPN-O Rakovo v ZaD č.4 ako ployfunkčnú plochu na využívanie pre zariadenia v CR so zameraním na agroturistiku príp. nezávadnú malovýrobu. Táto skutočnosť je akceptovaná a prevzatá do navrhovaného riešenia v ÚPN-O.

V HD Stariny, so zameraním na živočíšnu výrobu, sa v súčasnosti neprevádzkuje chov hospodárskych zvierat (je prerušený pôvodný výkrm ošípaných). ÚPN-O navrhuje v HD obnovu chovu hospodárskych zvierat pri dodržaní OP 150m.

EPD Lehôtka má zriadený HD v m.č. Lehôtka so zameraním na ekologickú rastlinnú a živočíšnu výrobu a tiež spracovanie mlieka z vlastnej produkcie. ÚPN-O akceptuje prevádzku v tomto HD, vyzdvihuje zameranie na ekologickú výrobu.

Malá farma - LF Kratiny, s chovom líšok a nutrií je prevádzkovaná v lokalite Kratiny.

Poľnohospodárska výroba hospodáriacich subjektov na území sídla, je zameraná predovšetkým na obhospodarovanie lúk a pasienkov a na živočíšnu výrobu - PD Gader a EPD Lehôtka. V LF Kratiny len na živočíšnu výrobu. Okrem toho je v rámci EPD Lehôtka zriadená výroba so spracovaním vlastnej produkcie mlieka - malá mliekareň s výrobňou mliečnych výrobkov.

Umiestnenie HD vyššie uvedených hospodáriacich subjektov je mimo jadrovej časti obce. HD Lehôtka je od centra obce vzdialený cca 1 500m a HD Stariny a LF Kratiny cca 2 000m.

Veterinárne ochranné pásmo pre HD Stariny je stanovené 150m (v pôvodnom ÚPN-O Rakovo ZaD č.4), EPD HD Lehôtka a LF Kratiny nemajú stanovené veterinárne ochranné pásmo.

Do nového ÚPN-O Rakovo je premietnutý súčasný stav v poľnohospodárskej výrobe s vytvorením podmienok na obnovu chovu hospodárskych zvierat v HD Stariny. HD Rakovo je

navrhovaný na zrušenie a nahradia ho navrhované polyfunkčné plochy pre občiansku vybavenosť v CR (agroturistika) a pre malé firmy v oblasti výroby, resp. výrobných služieb.

Spracovateľ ÚPN-O Rakovo odporúča hospodáriacim subjektom v k.ú. obce sa zamerať v budúcnosti na drobnú doplnkovú poľnohospodársku výrobu v oblasti pestovania liečivých bylín a korenín, včelárstvo a prípadný drobnochov hospodárskych zvierat s väzbou aj na agroturistiku.

Tento zámer je v súlade s:

- budovaním hospodárskej základne obce v oblasti výroby na poľnohospodárstvo ako EKO výroby,
- budovaním drobnej hospodárskej výroby ako stabilizujúceho prvku pri rozvoji vidieka,
- s budovaním a rozvojom vidieckeho sídla s trvalou životaschopnosťou a optimálnym vplyvom na tvorbu krajiny,
- s obnovením resp. zachovaním kultúrneho dedičstva v oblasti s historickým a tradičným zameraním na olejkárstvo, pestovanie liečivých bylín a.p..

B.6.3.2 Lesohospodárska výrobná funkcia

Lesy tvoria v k.ú. obce tvoria nepodstatnú plochu, predstavujú výmeru len 25 809 m² (cca 2,6 ha). Nachádzajú sa v dvoch lokalitách pri m.č. Stariny - lokalita "Horička" a na južnom okraji k.ú. Rakovo v kontakte s pravým brehom rieky Turiec a k.ú. obce Valentová. Sú evidované ako hospodárske lesy.

V pôvodnej ÚPD obce v ZaD č. 4 ÚPN-O bol riešený návrh na vyňatie z plochy LPF v lokalite Kratiny - "Horička" vo výmere 0,42 ha. Na území s touto plochou sa v súčasnosti nachádza LF Kratiny (chov líšok a nutrií).

ÚPN-O Rakovo navrhovaným riešením neobmedzuje hospodárenie na plochách LPF. Navrhovaným riešením je akceptované OP lesa 50m.

B.6.3.3 Priemyselná výrobná funkcia

Priemyselná výroba a jej areály sa etablovala v na severovýchodnom okraji obce vo väzbe na cestu I/65. Tvoria ju samostatné areály s existujúcimi a budúcimi najväčšími zamestnávateľmi v obci.

Sú tu umiestnené a navrhované na umiestnenie:

- ozn. vo výkr. **A** - **Max Profi, s.r.o** (výroba oceľových profilov), privedená žel. vlečka
- ozn. vo výkr. **B** - **Goralwood s.r.o** (výroba komponentov z dreva)
- ozn. vo výkr. **C** - **ANOL s.r.o.** (píla, drevovýroba)
- ozn. vo výkr. **D** - **GROLOS s.r.o.**, (návrh – lokalita Za horičkou, veľkopredaj poľnohospodárskej a lesnej techniky)
- ozn. vo výkr. **E** - **TTS Martin** (návrh – výroba priemyselných záložných zdrojov), pozn. areál bývalého Benzinolu
- ozn. vo výkr. **F** - **Logistické centrum** rozvojová lokalita Pri píle s väzbou na zbernú dopravu na ceste I/65 a vo výhlade rýchlostnú cestu R3- návrh
- ozn. vo výkr. **G** - **Sklad drevnej hmoty**
- ozn. vo výkr. **I** - **Turčan auto** v lokalite Kratiny (výroba, skladové hospodárstvo, servis a predaj caravanov) - návrh
- ozn. vo výkr. **L** - **AVC** (servis osobných automobilov),

V pôvodnej ÚPD obce v ÚPN-O Rakovo v ZaD č.4 boli navrhované boli riešené ďalšie rozvojové plochy priemyslu (výroby a výrobných služieb) a skladového hospodárstva vo väzbe na areál bývalej firmy Benzinol a cestu I/65 a nová plocha v novej lokalite "Za horičkou" ktorá je zaradená do m.č. Stariny (návrh – lokalita Za horičkou, predaj poľnohospodárskej a lesnej techniky).

V novom ÚPN-O Rakovo je riešený návrh nových priemyselných plôch (areál Logistického centra) vo väzbe na súčasné areály firiem Profil s.r.o a Goralwood s.r.o. a v rámci polyfunkčnej plochy firmy Turčan auto s.r.o. aj s možnosťou výroby, servisu obchodu a skladového hospodárstva v m.č. Stariny v lokalite Kratiny (Pri "Horičke").

Tiež z pôvodnej ÚPD v ÚPN-O Rakovo ZaD č.4 sa preberajú návrhy, ktorého vytvorili podmienky na umiestňovanie malých nezávadných výrobných prevádzok v areáli HD Gader a v rámci

polyfunkčných plôch - zmiešaných území OV + priemysel vo väzbe na areál firmy Benzinol v m.č. Rakovo.

B.6.3.4 Administratíva (podnikateľské prevádzky)

Firemná administratíva sa etablovala v obci prevažne vo väzbe na bývanie (polyfunkčné RD) alebo samostatné prevádzky v rámci obytných území (pôvodné RD).

Tvorí ju nasledovné súkromné prevádzky:

- firma INPEX MT, s.r.o (sídlo firmy, obchodná činnosť),
- firma STAVDOM s.r.o (sídlo stavebnej firmy),
- firma TURIMPEX s.r.o (sídlo firmy, obchodná činnosť- náradie, nástroje),
- firma MAX PROFI s.r.o (sídlo firmy),

V ÚPN-O Rakovo vytvárame územné predpoklady pre možnosť ďalšieho takéhoto fungovania firemnej administratívy v rámci existujúcej i navrhovanej obytnej výstavby v tzv. obytných územiach so zmiešanou funkciou i „čistých“ obytných územiach. Predpokladáme ich etablovanie aj v súčasnosti neužívaných starších RD.

B.6.3.5 Koncepcia rozvoja výrobných funkcií v obci

Aktuálna hospodárska základňa zodpovedá postaveniu obce, orientovanej v histórii kontinuálne na remeslá a poľnohospodársku rastlinnú a živočíšnu výrobu. Pri ďalšom rozvoji obce sú riešené plochy a vytvárajú podmienky v rámci polyfunkčných plôch (OV + výroba) pre umiestnenie priemyselných prevádzok v oblasti výroby, servisu a logistiky.

V obci pripúšťame umiestnenie aj malej remeselnej výroby a nezávadných výrobných služieb v rámci existujúcich a navrhovaných obytných a rekreačných území v súvislosti s predpokladaným rozvojom služieb a agrotistiky.

V ÚPN-O je navrhovaný ďalší rozvoj výrobných funkcií a to:

- na existujúcich plochách a navrhovanej ploche v lokalite Pri pile so zameraním na nezávadnú priemyselnú výrobu, logistiku a skladové hospodárstvo,
- na existujúcej ploche hospodárskeho dvora PD Gader HD Rakovo v m.č. Rakovo v rámci polyfunkčnej plochy (OV + výroba) aj pre nezávadné výrobné služby,
- na novej rozvojovej polyfunkčnej ploche v m.č. Stariny v lokalite Kratiny pre umiestnenie aj nezávadnej výroby v rámci polyfunkčnej plochy (OV + výroba).

B.6.4 ROZVOJ FUNKCIE ZARIADENÍ OBČIANSKEHO VYBAVENIA, REKREÁCIE A CESTOVNÉHO RUCHU, TELOVÝCHOVNÝCH AKTIVÍT A ŠPORTOVÝCH PLÔCH

B.6.4.1 Rozvoj funkcie zariadení občianskej vybavenosti

V návrhu ÚPN-O Rakovo bolo v rozvoji zariadení občianskej vybavenosti navrhované riešenie determinované:

- požiadavkou na riešenie plôch pre OV na nových plochách v ÚPN-O vymedzených predovšetkým v m.č. Rakovo vo väzbe na súčasné centrum obce,
- umožnením umiestnenia základnej OV v rámci obytného územia obce,
- riešením štruktúry a kapacity navrhovanej OV vo vzťahu k potrebám rozvoja obce v súvislosti s predpokladaným demografickým vývojom v návrhovom období do roku 2035,
- situovaním navrhovanej základnej občianskej vybavenosti (ďalej len „ZOV“) prioritne ku ťažiskovému priestoru centra obce, ale aj na navrhovaných rozvojových plochách bývania,
- potrebou riešenia umiestnenia dvojtriednej materskej školy na území obce v návrhovom období,
- akceptovaním faktu, že s ohľadom na demografické predpoklady nie je potrebné uvažovať s výstavbou základnej školy v návrhovom období,
- považovaním súčasného rozsahu a štruktúry zdravotníckych služieb za postačujúci aj v návrhovom období,
- požiadavkou na komplexné riešenie potrieb kultúry a spoločenského života v obci,

- akceptovaním požiadavky, že vo väzbe na ťažiskový priestor obce riešiť plochy parkovej verejnej zelene a detského ihriska,
- riešením a nastavením podmienok pre umiestnenie chýbajúcich zariadení OV predovšetkým v oblasti nevýrobných služieb,
- umožnením umiestňovania súvisiacich zariadení OV predovšetkým v oblasti obchodu, servisu, prezentácie a služieb s prevádzkami výroby v rámci plôch pre výrobu a skladové hospodárstvo a tiež v rámci polyfunkčných plôch pre zmiešané územia OV a výroby,
- riešením dostatočného počtu parkovacích miest pre motorové vozidlá vo väzbe na plochy OV,
- riešením potrieb pre realizáciu detských ihrísk v rámci existujúcich a rozvojových plôch bývania.

V obci Rakovo sa nachádza, vzhľadom na veľkosť sídla, priemerane diverzifikovaná občianska vybavenosť, ktorú v súčasnosti reprezentuje obecný úrad - kultúrny dom - knižnica, zdravotné stredisko, požiarna zbrojnica, predajňa potravinárskeho a zmiešaného tovaru, pohostinstvo, cintorín a dom smútku. V Rakove je pri ceste I/65 umiestnený motel - Rybárska bašta s reštauráciou a ubytovaním (25 lôžok).

Obec v súčasnosti využíva dostupnú základnú občiansku vybavenosť aj v susedných obciach Príbovce (predovšetkým) a Benice. V Príbovciach ide hlavne o školské zariadenia (MŠ), poštu (poštovú banku), nevýrobné služby a cirkevné zariadenia (evanjelický a katolícky kostol). Do susednej obce Benice deti z Rakova dochádzajú do ZŠ.

V ÚPN-O Rakovo bolo nutné riešiť absentujúcu športovú vybavenosť a predškolskú vybavenosť (MŠ), absenciu zariadení CR predovšetkým v oblasti agroturistiky, tiež obchodu a nevýrobných služieb a v kultúrnej oblasti – komplexným riešením v rámci komunitného centra.

Umiestňovanie ďalšej občianskej vybavenosti je riešené:

- intenzifikáciou súčasných plôch vymedzených pre občiansku vybavenosť, v rámci existujúcich plôch.
- na nových vymedzených plochách riešených predovšetkým v m.č. Rakovo a to vo väzbe na súčasné centrum obce,
- na nových vymedzených plochách riešených v m.č. Rakovo pre šport a to vo väzbe na navrhované polyfunkčné využívanie pôvodného areálu HD Rakovo,
- na nových vymedzených plochách riešených v m.č. Rakovo a to vo väzbe na uvažovaný extenzívny rozvoj na južnom okraji obce v lokalite „Malý Borok“ pre ZOV,
- na nových vymedzených plochách v dotyku s centrom obce v lokalite „Pri píle“ v oblasti obchodu a služieb.

B.6.4.2 Rozvoj funkcie zariadení rekreácie a cestovného ruchu

V návrhu ÚPN-O Rakovo bolo v rozvoji zariadení rekreácie a CR navrhované riešenie determinované:

- akceptovaním skutočnosti, že s ohľadom na charakter riešeného územia sa neuvažovalo s návrhom rekreácie a CR regionálneho a nadregionálneho významu,
- akceptovaním požiadavky, že v rámci rekreácie miestneho a mikroregionálneho významu sa uvažovalo s prípadným využitím starších rodinných domov pre potreby chalupárskej rekreácie.
- vytvorením podmienok a o možnom využití časti existujúcich hospodárskych dvorov, prípadne polyfunkčných plôch pre zariadenia v CR a agroturistike (hlavne v neprevádzkovanom HD Rakovo),
- navrhovaním nenáročných vychádzkových a náučných chodníky bez návrhu inej zástavby pozdĺž vodných tokov, pri rešpektovaní záujmov ochrany prírody,
- využívaním existujúceho parku v centre obce s malým amfiteátrom pre každodennú rekreáciu a oddych občanov,
- riešením cyklotrás vo väzbe na cyklotrasy v okolitom území.

Riešené územie z hľadiska návrhu priestorových jednotiek rekreácie a CR regionálneho a vyššieho významu v ÚPD - ÚPN-VÚC ŽK v platnom znení spadá do Turčianskeho regiónu CR s nástupným centrom Martin, ktoré patrí do rekreačného územného celku okresu Martin s nástupným centrom Martin, bez lokalizácie rekreačného útvaru.

Umiestnenie obce v širšom území s významnými sídlami pre turizmus medzinárodného a celoštátneho významu (napr. Martin, Blatnica, Mošovce, Turčianske Teplice...) vytvára predpoklady pre doplnkový rozvoj zariadení rekreácie a CR aj v obci Rakovo len ako:

- **Základňa turizmu Rakovo (ďalej len „ZT Rakovo“)**

ZT Rakovo (v rámci zastavaného územia obce a jeho rozvojových plôch) bude zameraná vo vybudovanej infraštruktúre na agroturistiku a poznávací turizmus.

Rozvoj rekreácie a CR v k.ú. obce Rakovo preberá z pôvodnej ÚPD v ÚPN-O Rakovo ZaD č.4., ktorý predpokladá hlavne rozvoj v oblasti agroturistiky a zariadení v CR (napr. areál PD Gader Blatnica v HD Rakovo).

B.6.5 ROZVOJ PLÔCH A FUNKCIE ZELENÉ

Ťažiskovú zeleň v zastavanej časti obce budú naďalej tvoriť záhrady s prevažne úžitkovou zeleňou. Taktiež sa na zeleni priamo v obci vysoko podieľajú a naďalej budú podieľať lipy a ostatné dlhoveké stromy, ktoré sa v rozptyle nachádzajú v zastavanom území obce, v obecnom parku a na plochách verejnej i súkromnej zelene. Túto zeleň, spolu so zeleňou okolo potokov je nutné v obci chrániť a naďalej zveľaďovať. Táto zeleň má významný pozitívny vplyv na životné prostredie obce a vyvažuje obytné a životné prostredie obce atakované nadradenou dopravou prechádzajúcou katastrálnym územím.

V rámci väčších areálov navrhovanej občianskej vybavenosti a zariadení športu a CR bude nutné umiestňovať plochy zelene pre umiestnenie vzrastlých a dlhovekých stromov z autochtónnych druhov drevín. Taktiež počítame so zabudovaním verejnej zelene a ulíc budúcich nových zón s výstavbou rodinných domov s uličnými stromoradiami vo verejných priestoroch.

V ťažiskovom území centra obce akceptujeme súčasný park vo väzbe na obecný úrad i ostanú umiestnenú občiansku vybavenosť.

V rámci navrhovaného zastavaného územia, v rámci najväčšej rozvojovej plochy pre IBV v lokalite Malý Borok je navrhovaná nová plocha pre umiestnenie parkovej zelene.

Zeleň tiež tvorí významný podiel v krajinných priestoroch katastra vo forme nelesnej vzrastlej vegetácie, hlavne pozdĺž vodných tokov. Jedným z odporúčaní KEP-u je aj zveľaďovanie zelene – nelesnej vegetácie, situovanej hlavne pozdĺž vodných tokov.

V území sa tiež nachádzajú genofondové lokality, ktoré je nutné v zmysle záväzných dokumentov ochrany prírody a krajiny chrániť a zachovať. Hlavné plochy s lesíkmi, nelesnou drevinovou vegetáciou a polchami s TTP umožňujú využívať túto zeleň pre nenáročné každodenné rekreačné aktivity občanov i rekreantov v obci.

B.6.6 URČENIE PRÍPUSTNÉHO, OBMEDZUJÚCEHO A ZAKAZUJÚCEHO FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA NA JEDNOTLIVÝCH FUNKČNÝCH PLOCHÁCH

B. 6.6.1 Obytné plochy - prípuštné, obmedzujúce a zakazujúce využívanie plochy

B1 - Obytné plochy rodinných domov

Prípuštné funkcie: bývanie v nízkopodlažných rodinných domoch (suterén + 2 nadzemné podlažia, alebo suterén + 1 nadzemné podlažie + podkrovia), základná občianska vybavenosť - zariadenia obchodu, verejného stravovania a nerušiacich nevýrobných služieb pre obyvateľov územia, malé ihriská pre neorganizovaný šport pre obyvateľov územia, prvky malej architektúry, pamätníky, výtvarné diela, detské ihriská, nevyhnutné plochy technického vybavenia územia, pešie, cyklistické a automobilové obslužné komunikácie, nevyhnutné odstavné plochy pre automobily, parkovo upravená zeleň, zeleň okrasných a úžitkových záhrad, malé ubytovacie zariadenia penziónového typu, malé zariadenia administratívy, menšie kostoly a motlítebné, sociálne, zdravotnícke a zariadenia, nerušiace výrobné služby ako súčasť pozemkov rodinných domov a doplnková funkcia bývania. Na rozvojových plochách výstavby rodinných domov je ako doplnková funkcia možná výstavba rekreačných rodinných domov.

Neprípuštné funkcie: zariadenia veľkoobchodu, zariadenia pre nakladanie s odpadmi, výrobné služby, výrobné a všetky ostatné činnosti, ktoré negatívnymi vplyvmi (zápach, hluk, prašnosť, nákladná doprava, zvýšený výskyt hlodavcov a pod.) zasahujú obytné plochy a plochy občianskeho vybavenia.

Doplňujúce ustanovenia: odstavné miesta obyvateľov musia byť riešené v rámci súkromných pozemkov, parkovanie užívateľov zariadení komerčného vybavenia a služieb musí byť riešené na pozemkoch ich prevádzkovateľov.

B2 - Obytné plochy bytových domov

Prípustné funkcie: bývanie bytových domoch, základná občianska vybavenosť - zariadenia obchodu, verejného stravovania a nerušiacich nevýrobných služieb pre obyvateľov územia, malé ihriská pre neorganizovaný šport pre obyvateľov územia, prvky malej architektúry, pamätníky, výtvarné diela, detské ihriská, nevyhnutné plochy technického vybavenia územia, pešie, cyklistické a motorové komunikácie a zastávky MAD, nevyhnutné odstavné plochy pre automobily, parkovo upravená obytná zeleň, malé ubytovacie zariadenia penziónového typu, malé zariadenia administratívy, nevýrobné služby, menšie kostoly a motlitebne, sociálne, zdravotnícke a zariadenia, radové garáže pre bývajúcich obyvateľov.

Neprípustné funkcie: zariadenia pre nakladanie s odpadmi, výrobné a všetky ostatné činnosti, ktoré negatívnymi vplyvmi (zápach, hluk, nákladná doprava, zvýšený výskyt hlodavcov a pod.) zasahujú obytné plochy a plochy občianskeho vybavenia.

Doplňujúce ustanovenia: odstavné miesta obyvateľov musia byť riešené v rámci pozemkov bytových domov na vyhradených odstavných plochách a na miestnych verejných komunikáciách, parkovanie užívateľov zariadení komerčného vybavenia a služieb musí byť riešené na pozemkoch ich prevádzkovateľov. Na obytných plochách zachovať a ak sú možnosti, rozširovať pôvodný stav zelene a oddychových plôch, nepovoľiť výstavbu polyfunkčných objektov a bytových domov pokiaľ by došlo k narušeniu kvality v okolitom bývaní.

B.6.6.2 Plochy cintorínov – prípustné, obmedzujúce a zakazujúce využívanie plochy

C1 - Plochy cintorínov

Prípustné funkcie: hrobové miesta, pamätníky, plochy zelene, malá architektúra a mobiliár slúžiaci primárnej funkcii cintorína, pešie komunikácie súvisiace s hlavnou funkciou, dom smútku, menšie kostoly, cintorínske kaplnky, nevyhnutné plochy technického vybavenia, verejné hygienické zariadenie.

Neprípustné funkcie: bývanie v akejkoľvek podobe, ostatné zariadenia občianskeho vybavenia, výroby, skladov, dopravných zariadení a všetky druhy činností, ktoré negatívnymi vplyvmi priamo alebo nepriamo ovplyvňujú pietny charakter lokality.

B.6.6.3 Plochy dopravných zariadení – prípustné, obmedzujúce a zakazujúce využívanie plochy

D1 - Plochy a trasy nadradenej cestnej siete

Prípustné funkcie: dopravné a technické zariadenia diaľnice R3 a cesty 1/65, plochy statickej dopravy, križovatky, izolačná zeleň, protihlukové steny, ČSPH, oddychové miesta na trase.

Neprípustné funkcie: v ochrannom pásme bývanie v akejkoľvek podobe.

Zakazujúce využívanie: v ochrannom pásme umiestnenie veľkoplošnej a priestorovej reklamy - tzv. reklamného smogu.

D2 - Plochy železničnej trate

Prípustné funkcie: dopravné a technické zariadenia železničnej trate č.118 Vrútky – Zvolen, izolačná zeleň, protihlukové steny.

Neprípustné funkcie: v ochrannom pásme bývanie v akejkoľvek podobe.

Zakazujúce využívanie: v ochrannom pásme umiestnenie veľkoplošnej a priestorovej reklamy - tzv. reklamného smogu.

B.6.6.4 Polyfunkčné plochy – prípustné, obmedzujúce a zakazujúce využívanie plochy

F1 - Polyfunkčné plochy, zmiešané územie bývania a občianskeho vybavenia

Prípustné funkcie: bývanie v bytových domoch a polyfunkčných bytových domoch, základná a vyššia občianska vybavenosť - zariadenia obchodu, verejného stravovania, ubytovania penziónového

typu, administratívy, kultúrne, sociálne a zdravotnícke zariadenia, menšie kostoly a modlitebne, nevýrobné služby, nesúťažné športové plochy, drobné a svoje okolie nerušiacie výrobné služby, nevyhnutné plochy dopravného a technického vybavenia, pešie a cyklistické chodníky, komunikácie, nevyhnutné odstavné plochy pre automobily a zastávky MAD, parkovo upravená zeleň, zeleň okrasných a úžitkových záhrad.

Neprípustné funkcie: zariadenia pre spracovanie a likvidáciu odpadov, skladovanie nebezpečných materiálov, tie výrobné a ostatné činnosti, ktoré negatívnymi vplyvmi (zápach, hluk, nákladná doprava, zvýšený výskyt hlodavcov a pod.) zasahujú obytné plochy, plochy občianskeho vybavenia a verejné priestranstvá na území funkčnej plochy F1 a v jej blízkosti.

Doplňujúce ustanovenia: odstavné miesta obyvateľov musia byť riešené v rámci pozemkov obytných stavieb na vyhradených odstavných plochách a na miestnych verejných komunikáciách, parkovanie užívateľov zariadení komerčného vybavenia a služieb musí byť riešené na pozemkoch ich prevádzkovateľov. Zachovať hodnotnú existujúcu vnútroblokovú zeleň bez možnosti zástavby.

F2 - Polyfunkčné plochy, zmiešané územie občianskeho vybavenia a výrobných služieb

Prípustné funkcie: správcovské bývanie, základná a vyššia občianska vybavenosť - zariadenia obchodu, verejného stravovania, ubytovania, administratívy, nevýrobné služby, výrobné služby a ostatné súvisiace činnosti, nevyhnutné plochy dopravného a technického vybavenia, nesúťažné športové plochy, zariadenia CR, pešie a cyklistické chodníky, komunikácie, nevyhnutné odstavné plochy pre automobily, parkovo upravená zeleň, zeleň okrasných a úžitkových záhrad.

Neprípustné funkcie: bývanie, zariadenia pre spracovanie a likvidáciu odpadov, skladovanie nebezpečných materiálov, výrobné a ostatné súvisiace činnosti, všetky ostatné činnosti mimo uvedených v prípustných funkciách.

Doplňujúce ustanovenia: odstavné miesta musia byť riešené v rámci pozemkov na vyhradených odstavných plochách a na miestnych verejných komunikáciách, parkovanie užívateľov zariadení komerčného vybavenia a služieb musí byť riešené na pozemkoch ich prevádzkovateľov. Zachovať hodnotnú existujúcu vnútroblokovú zeleň bez možnosti zástavby. V lokalite Kratiny v OP lesa neumiestňovať nadzemnú výstavbu.

B.6.6.5 Lesná krajina - prípustné, obmedzujúce a zakazujúce využívanie plochy

L1 - Lesná krajina (s hospodárskymi lesmi a ochrannými lesmi)

Prípustné funkcie: pri obhospodarovaní hospodárskych lesov vychádzať z platného programu starostlivosti o lesy, zber liečivých rastlín a lesných plodov v primeranom rozsahu.

Neprípustné funkcie: činnosti uvedené v § 31 zákona č. 326/2005 o lesoch.

Doplňujúce ustanovenia: pri umiestňovaní novej výstavby rešpektovať ochranné pásmo lesa v súlade s ustanovením § 10 ods.1) zákona č. 326/2005 Z.z.. Pri optimálnom využívaní krajiny sa riadiť odporúčaniami vyplývajúcimi z KEP.

B.6.6.6 Plochy občianskeho vybavenia - prípustné, obmedzujúce a zakazujúce využívanie plochy

O1 - Plochy občianskeho vybavenia

Prípustné funkcie: školské zariadenia (materské školy, základné školy, ľudové školy umenia,), ihriská, zdravotnícke zariadenia, zariadenia sociálnej starostlivosti (detský domov, domov dôchodcov, chránené bývanie atď.), kultúrne zariadenia (kultúrny dom, múzeum, galéria), cirkevné zariadenia (modlitebne, zborové domy atď.), obchody, stravovacie a ubytovacie zariadenia, nesúťažné športové plochy, služby, administratíva a pod., správcovské bývanie, pešie, cyklistické a automobilové komunikácie, nevyhnutné odstavné plochy pre automobily, potrebná technická vybavenosť, parkovo upravená zeleň, prvky malej architektúry, výtvarné diela.

Neprípustné funkcie: zariadenia pre nakladanie s odpadmi, výrobné a všetky ostatné činnosti s negatívnymi vplyvmi (zápach, hluk, nákladná doprava, zvýšený výskyt hlodavcov a pod.).

Doplňujúce ustanovenia: na pozemkoch zariadení občianskeho vybavenia vyčleniť dostatočné plochy pre parkovanie návštevníkov.

B.6.6.7 Poľnohospodárska krajina

P1 - Poľnohospodárska krajina v údolnej nive

Prípustné funkcie: poľnohospodárska výroba veľkobloková, líniové inžinierske siete, účelové komunikácie, plochy ostatnej nelesnej drevinovej vegetácie.

Neprípustné funkcie: akákoľvek zástavba, činnosti s nepriaznivým vplyvom na kvalitu pôdy.

Doplňujúce ustanovenia: akceptovať vychádzkové a cyklotrasové trate v polohe účelových komunikácií. Pri optimálnom využívaní krajiny sa riadiť odprúciami vyplývajúcimi z KEP.

B.6.6.8 Športové plochy

Š1 – Športové plochy a zariadenia telovýchovy a športu

Prípustné funkcie: športové a telovýchovné plochy, ihriská a športové halové objekty a zariadenia, stravovacie prevádzky pre návštevníkov, ubytovacie zariadenia, športové kluby, byty správcov zariadení, garáže súvisiacich prevádzok a obslužných zariadení, odstavné a parkovacie miesta pre potreby športových zariadení a vybavenosti, pešie, cyklistické a automobilové komunikácie, nevyhnutné plochy technického vybavenia, parkovo upravená zeleň, súvisiace prevádzky obchodu a služieb (predaj, požičovne a oprava športových potrieb).

Neprípustné funkcie: IBV, HBV, veľkoobchodné prevádzky, zariadenia pre nakladanie s odpadmi, výrobné prevádzky a všetky ostatné činnosti s negatívnymi vplyvmi (zápach, hluk, nákladná doprava, zvýšený výskyt hlodavcov a pod.).

Doplňujúce ustanovenia: na pozemkoch zariadení telovýchovy a športu vyčleniť dostatočné plochy pre parkovanie návštevníkov športových podujatí.

Š2 – Športové plochy pre nesúťažný šport

Prípustné funkcie: športové a športovo rekreačné plochy, ihriská a objekty, doplnkové stravovacie a občerstvovacie prevádzky pre návštevníkov, pešie, cyklistické a automobilové komunikácie, nevyhnutné plochy technického vybavenia, parkovo upravená zeleň, súvisiace prevádzky sociálneho zázemia, obchodu a služieb (predaj, požičovne a oprava športových potrieb).

Neprípustné funkcie: IBV, HBV, veľkoobchodné prevádzky, zariadenia pre nakladanie s odpadmi, výrobné prevádzky a všetky ostatné činnosti s negatívnymi vplyvmi (zápach, hluk, nákladná doprava, zvýšený výskyt hlodavcov a pod.).

B.6.6.9 Plochy technickej vybavenosti

T1 - Plochy a zariadenia technickej vybavenosti

Prípustné funkcie: plochu využívať výhradne pre technickú infraštruktúru, zariadenia a vybavenosť v oblasti vodného hospodárstva (vodojemy, ochranné pásmo vodojemu I. stupňa je dané oplotením vodojemu, čerpacie stanice, malé ČOV), energetiky (trafostanice, výmenikové stanice, regulačné stanice), telekomunikácií (vykrývače signálu).

Neprípustné funkcie: všetky ostatné funkcie.

B.6.6.10 Plochy výroby

V1 - Plochy priemyslu (výroba, výrobné služby, skladové a logistické prevádzky)

Prípustné funkcie: zariadenia priemyselnej výroby a výrobných služieb, sklady, manipulačné plochy, plochy dopravného a technického vybavenia, izolačná a vnútroareálová zeleň.

Neprípustné funkcie: bývanie, zariadenia občianskeho vybavenia (okrem súvisiacich služieb pre zamestnancov).

Doplňujúce ustanovenia: parkovanie a odstavovanie vozidiel majiteľov, zamestnancov riešiť na vlastnom pozemku, ekologické výrobné procesy bez hygienicky prípustných negatívnych vplyvov na okolité funkčné plochy. Revitalizácia nevyužívaných priemyselných plôch.

V2 - Plochy a zariadenia poľnohospodárskej výroby

Prípustné funkcie: zariadenia poľnohospodárskej výroby (ustajnenie hospodárskych zvierat vrátane súvisiacich zariadení, agroturistická vybavenosť, opravárenské a skladovacie objekty, služobné ubytovanie, nevyhnutné plochy technického vybavenia, odstavné miesta a garáže, manipulačné plochy), areálová zeleň.

Neprípustné funkcie: bývanie, zariadenia občianskeho vybavenia, rekreácie.

Doplňujúce ustanovenia: parkovanie a odstavovanie vozidiel majiteľov a zamestnancov riešiť na vlastnom pozemku, veterinárne ochranné pásmo (ďalej len „VOP“) od ustajnenia z počtu a druhu chovaných hospodárskych zvierat nesmie zasahovať do obytného územia.

B.6.6.11 Plochy zelene

Z1 - Plochy verejnej parkovej zelene

Prípustné funkcie: parkovo usporiadaná a upravená vysoká a nízka zeleň, vodné plochy, pešie komunikácie a plochy, prvky malej architektúry, pamätníky, prírodné malé amfiteátre, výtvarné diela, detské ihriská, nevyhnutné plochy technického vybavenia.

Neprípustné funkcie: bývanie, výroba, výrub zelene bez konzultácie s odbornou organizáciou ochrany prírody, všetky činnosti, ktoré negatívnymi vplyvmi obťažujú oddychový a rekreačný charakter plochy.

Doplňujúce ustanovenia: vymedzené plochy parkov využiť predovšetkým na zeleň, spevnené a dláždené plochy budovať v obmedzenej miere. Na plochách existujúcich a navrhovaných parkov uskutočniť pasport existujúcich drevín. Pre každú navrhovanú alebo revitalizovanú plochu zelene zabezpečiť vypracovanie odbornej dokumentácie a pravidelnú údržbu.

Z2 – Plochy ostatnej verejnej zelene a izolačná zeleň (zeleň okolo automobilových komunikácií, brehové porasty, nelesná drevinná vegetácia).

Prípustné funkcie: vysoká a nízka zeleň založená a udržiavaná podľa jej špecifickej funkcie.

Neprípustné funkcie: všetky ostatné funkcie.

Doplňujúce ustanovenia: Na plochách existujúcej a navrhovanej zelene uskutočniť pasport existujúcich drevín. Odstraňovať invazívne druhy rastlín. Pre každú navrhovanú alebo revitalizovanú plochu zelene zabezpečiť vypracovanie odbornej dokumentácie a pravidelnú údržbu. Funkciu izolačnej zelene môžu plniť aj súkromné záhrady s požiadavkou umiestnenia vzrastlej – sadovej zelene).

Z3 - Plochy súkromnej zelene (záhrady, sady)

Prípustné funkcie: plochy hospodárskej a okrasnej zelene, altánky, obslužné komunikácie ihriská,

Neprípustné funkcie: všetky ostatné funkcie, ktoré negatívnymi vplyvmi (zápach, hluk, zvýšený výskyt hlodavcov a pod.) obťažujú oddychový a rekreačný charakter plochy.

Doplňujúce ustanovenia: Pripúšťa sa oplotenie funkčnej plochy.

B.7 NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA, VÝROBY A REKREÁCIE

B.7.1 NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA

B.7.1.1 Súčasný stav, vstupné podmienky

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov uskutočneného v roku 2011 sa v obci nachádzalo 115 domov. Z uvedeného počtu bolo 97 domov obývaných a 18 neobývaných. Z celkového počtu 97 obývaných domov bolo 95 rodinných domov. Z celkového počtu 122 bytov bolo 104 trvalo obývaných a 18 neobývaných, z ktorých je 12 využívaných na rekreáciu.

V návrhovom období je možné predpokladať odpad bytového fondu v počte cca 14 – 20 bytov hlavne z dôvodu ich nevyhovujúceho technického stavu.

Počet trvalo obývaných bytov podľa údajov v r. 2016.....	104
Odpad bytového fondu do r. 2035	cca 14
Zostatok bytového fondu	90
Potreba bytov v r. 2035 pri predpokladanej obľobnosti 3,00 a počte cca 450 obyv....	150
Potreba výstavby nových bytov do r. 2035	60

Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že s ohľadom na predpokladaný demografický vývoj a odpad súčasného bytového fondu bude potrebné v návrhovom období vytvoriť podmienky pre výstavbu cca 60 bytov predovšetkým v rámci IBV, prípadne aj v nízkopodlažnej HBV.

S ohľadom na stupeň a podrobnosť spracovania obstarávanej ÚPD je však uvedený počet nových bytov potrebné považovať len za smerný.

Takto naznačená akcelerácia úzko súvisí s rozvojom hospodárskej základne v oblasti rekreácie a cestovného ruchu v obci, ale hlavne s vytvorením podmienok pre zamestnanosť v rekreácii a CR, v poľnohospodárskej výrobe, výrobných a nevýrobných službách a remeselných prevádzkach priamo v obci.

Potreba nových bytov, hlavne vo forme IBV vyplýva:

- z dôvodu že, neobývaný bytový fond z prevažne starších rodinných domov bude využívaný na rekreačné účely a polyfunkčnú výstavbu v centre obce,
- z dôvodov, že sa taktiež sa predpokladá vytvorenie podmienok s rozvojom zamestnanosti v obci hlavne v priemyselnom výrobnom sektore a doplnkovo v sektore v CR a poľnohospodárskom výrobnom sektore,
- Z dôvodu že obec Rakovo má vhodné podmienky pre obytné a životné prostredie čo predurčuje vytvoriť priestorové podmienky pre prípadnú migráciu obyvateľstva do obce.

Z grafickej časti Návrhu ÚPN-O Rakovo vyplýva potencionálny rozvoj hlavne v hraniciach súčasného zastavaného územia a na jeho okrajoch - na vhodných miestach naväzujúcich na súčasné zastavané územie, hlavne pre rozvoj individuálnej bytovej výstavby.

B.7.1.2 Navrhované riešenie k návrhovému roku 2035

Návrh lokalít s rozvojom bytového fondu vyplynul z prirodzeného krajinno-priestorového a urbanistického členenia územia obce, ktoré reprezentuje pôvodný založený systém osídlenia. Najvyšší (rozhodujúci) rozvoj s vytváraním podmienok pre rozvoj bytového fondu je riešený v miestnej časti Rakovo, menší v miestnej časti Sebeslavce. V obidvoch týchto polohách je riešený v priamej väzbe na obdobie využívané územie.

V návrhovom období sa počíta s odpadom bytového fondu k návrhovému roku 2035 v počte 45 bytov, z toho väčšina z dôvodu nevyhovujúceho technického stavu. Návrh riešenia bytového fondu a obyvateľov akceptuje požiadavky vyplývajúce zo schváleného Zadania pre ÚPN-O Rakovo.

Návrh bytov

▪ Počet trvalo obývaných bytov v r. 2016	104
▪ Odpad bytového fondu do r. 2035	14
▪ Zostatok súčasného bytového fondu	90
▪ Návrh nových bytov do r. 2035 (pri obl. 2,75 obyv./byt)	60
Z toho:	
– na nových plochách	15
– na ešte nezastavaných plochách schválených pôv. ÚPN-O	45
▪ Celkový počet bytov do r. 2035	150

Návrh obyvateľov

▪ Súčasný počet obyv. (údaj 31.12.2016)	355
▪ Navrhovaný počet obyv (k roku 2035)	450
▪ Prírastok obyvateľov	95
▪ Uvažovaná obložnosť bytov	3,00 obyv. / byt

B.7.2 NÁVRH RIEŠENIA OBČIANSKEHO VYBAVENIA

Návrh občianskeho vybavenia v obci Rakovo komplexne poníma sortiment a potreby týchto zariadení navrhovaných podľa zariadenia v jednotlivých skupinách:

- **ŠKOLSTVO**
- **ZDRAVOTNÍCTVO A SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ**
- **KULTÚRA**
- **ŠPORTOVÉ A REKREAČNÉ ZARIADENIA**
- **MALOOBCHOD**
- **STRAVOVANIE**

- **UBYTOVANIE**
- **NEVÝROBNÉ SLUŽBY**
- **ADMINISTRATÍVA**

Zoznam existujúcej občianskej vybavenosti v obci Rakovo (ozn. vo výkresovej časti)

Zoznam občianskej vybavenosti v obci Rakovo (ozn. vo výkresovej časti)

- ozn. vo výkr. **1** obecný úrad Rakovo, kultúrny dom, knižnica, hasičská zbrojnica
- ozn. vo výkr. **2** predajňa potravín, pohostinstvo,
- ozn. vo výkr. **3** bývalý kaštieľ Rakowských (len urbanistická stopa)
- ozn. vo výkr. **4** zdravotné stredisko, lekáreň
- ozn. vo výkr. **5** železničná stanica Příbovce - Rakovo
- ozn. vo výkr. **6** obecný park, malý amfiteáter, detské ihrisko
- ozn. vo výkr. **7** cintorín, dom smútku (bývalá kaplnka Benických),
- ozn. vo výkr. **8** motel Rybárska bašta

Zoznam navrhovanej občianskej vybavenosti v obci Rakovo (ozn. vo výkresovej časti)

- ozn. vo výkr. **9** obecný park, detské ihrisko - návrh
- ozn. vo výkr. **10** rozhľadňa - vyhládka - návrh
- ozn. vo výkr. **11** materská škola, komunitné kultúrno - spoločenské centrum - návrh
- ozn. vo výkr. **12** agroturistické centrum - návrh
- ozn. vo výkr. **13** obecný športový areál (futbalové ihrisko) - návrh
- ozn. vo výkr. **14** športovo - rekreačné centrum – návrh
- ozn. vo výkr. **15** obchodné centrum, dom nevýrobných služieb - návrh

B.7.2.1 Školstvo a výchova

Predškolské zariadenia

- ozn. vo výkr. **11** materská škola - návrh

V obci Rakovo sa nenachádza predškolské zariadenie – materská škola.

V súčasnosti deti predškolského veku navštevujú MŠ v susednej obci Příbovce.

V pôvodnom ÚPN-O Rakovo ZaD č.4 bol riešený návrh umiestnenia MŠ v miestnej časti Rakovo v rámci rozvojovej plochy v lokalite Predný Borok. ÚPN-O uvedený návrh akceptuje.

Navrhovaný zámer umiestnenia predškolského zariadenia v m.č. Rakovo bude postačovať pre rozvojové zámery obce, ktoré budú súvisieť s akceleráciou rozvoja obce v oblasti nárastu počtu obyvateľov k návrhovému roku 2035. V MŠ je nutné v 1. etape uvažovať s 2 triedami pre cca 40 detí detí, čo bude predstavovať optimálnych 20 detí na triedu.

Základné školstvo

V obci Rakovo sa nenachádza školské zariadenie – základná škola.

Školopovinné deti z obce dochádzajú do ZŠ v susednej obci Benice, prípadne v Martine. Umiestnenie ZŠ k návrhovému roku 2035, vzhľadom na predpokladaný prírastok obyvateľov nie je prijateľný. Naďalej je potrebné uvažovať s dochádzkou detí do ZŠ mimo obce.

B.7.2.2 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

- ozn. vo výkr. **4** zdravotné stredisko, lekáreň
- ozn. vo výkr. **11** komunitné kultúrno - spoločenské centrum - návrh

V obci Rakovo sa nachádza zariadenie zdravotníctva.

V obci Rakovo je vybudované samostatné zdravotné stredisko v základnej zdravotnej starostlivosti.

V objekte zdravotného strediska sú zriadené ambulancia všeobecného lekára, detská ambulancia, lekáreň a je vytvorená ambulancia pre dochádzanie lekárov špecialistov. Zdravotné stredisko funguje aj pre obce Příbovce, Benice, Ležiachov a Ďanovú.

Uvedené lekárske ambulancie zabezpečujú každodennú lekársku starostlivosť. Z počtu obyvateľov v tomto spádovom území vyplýva potreba vybudovania ďalšej ambulancie všeobecného

lekára príp. aj detskej a zubnej ambulancie. Disponibilné plošno-priestorové podmienky súčasného ZS umožňujú dostavbu zdravotníckeho zariadenia

Ústavnú zdravotnú starostlivosť a lekársku starostlivosť špecialistov zabezpečujú štátne a súkromné zdravotnícke zariadenia vybudované v okresnom meste Martin.

Obec Rakovo v súčasnosti nerealizuje na území obce zabezpečovanie sociálnej starostlivosti rodinnými príslušníkmi. S prevádzkou domova dôchodcov v správe obce sa neuvažuje. V rámci zámeru vybudovať komunitné centrum by bolo možné zriadiť prevádzku so zameraním na sociálnu starostlivosť pre občanov obce.

B.7.2.3 Kultúrne zariadenia

- ozn. vo výkr. **1** kultúrny dom, knižnica
- ozn. vo výkr. **6** malý amfiteáter
- ozn. vo výkr. **11** komunitné kultúrne - spoločenské centrum - návrh

Na území obce Rakovo sa nachádzajú kultúrne zariadenia.

V súčasnosti je v obci v prevádzke samostatná kultúrne - spoločenská prevádzka kultúrny dom v budove obecného úradu. Spoločenská sála má kapacitu cca 100 osôb. V obecnom parku je vybudovaný malý amfiteáter, ktorý slúži pre uskutočňovanie obecných kultúrno spoločenských podujatí. V pôvodnom ÚPN-O Rakovo ZaD č.4 bol riešený návrh umiestnenia Komunitného centra v m. č. Rakovo v rámci rozvojovej plochy v lokalite Predný Borok. Uvedený návrh je v ÚPN-O akceptovaný.

Vybavenosť obce kultúrnymi zariadeniami je nedostatočná a v obci nie sú vytvorené optimálne priestory pre kultúrnu činnosť a vyžitie občanov obce i rekreačných návštevníkov v obci. Realizáciou výstavby Komunitného centra sa podmienky pre kultúrne - spoločenské vyžitie občanov i návštevníkov obce zlepšia.

B.7.2.4 Cirkevné zariadenia

- ozn. vo výkr. **7** cintorín, dom smútku (bývalá kaplnka Benických),

Na území obce Rakovo sa nachádzajú cirkevné zariadenia, V obci je umiestnený cintorín s domom smútku.

Občania obce chodia podľa vierovyznania na bohoslužby v obci Príbovce, kde sú katolícky a evanjelický kostol. Do budúcnosti nie je nutné uvažovať s výstavbou nového kostola.

TAB. 118 Obyvateľstvo podľa pohlavia a náboženského vyznania			
Náboženské vyznanie	Muži	Ženy	Spolu
Rakovo			
Rímskokatolícka cirkev	62	76	138
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	38	38	76
Evanjelická cirkev metodistická	0	1	1
Ústredný zväz židovských náboženských obcí	1	0	1
Bez vyznania	39	34	73
Nezistené	15	7	22
Spolu	155	156	311

Cintorín umiestnený v m.č. Rakovo sa nachádza na západnom okraji zastavaného územia v priamej väzbe na zastavané územie. Má dostatočnú rezervu plôch na pochovávanie k návrhovému roku 2035. Priemerne sa za rok uskutočnia cca 2-3 pohreby, na cintoríne je ešte rezerva pre umiestnenie cca 80 klasických hrobových miest (cca 1/3 cintorína), čo si nevyžiada vyžiada novú plochu cintorína. Ochranné pásmo cintorína zasahuje do existujúceho obytného územia a navrhovanej plochy občianskej vybavenosti, nezasahujú do navrhovaných obytných plôch.

Obec v pôvodnom ÚPN-O Rakovo ZaD č.4 riešila návrh plochy pre rozšírenie cintorína. Uvedený návrh je prevzatý do nového ÚPN-O Rakovo a tak sa vytvoria podmienky pre pochovávanie aj po návrhovom roku 2035.

B.7.2.5 Telovýchova a šport, športovo - rekreačná vybavenosť

Športové zariadenia

- ozn. vo výkr. **6** obecný park, malý amfiteáter, detské ihrisko

- ozn. vo výkr. **9** obecný park, detské ihrisko - návrh
- ozn. vo výkr. **13** obecný športový areál (futbalové ihrisko, vonkajšie ihriská, telocvičňa) - návrh,
- ozn. vo výkr. **14** športovo - rekreačné centrum - návrh.

Na území obce Rakovo sa nenachádzajú športové zariadenia a športovo-rekreačné zariadenia.

Športová vybavenosť v obci chýba. V pôvodnom ÚPN-O v Doplnku - Šport a rekreácia bol navrhovaný areál s ihriskami pre kolektívne hry a prislúchajúce zariadenia (sociálna budova) vo väzbe na centrum obce a v Zmene a Doplnku č.4 bol navrhovaný športový areál s futbalovým ihriskom na juhovýchodnom okraji obce.

Uvedené zámery sú prevzaté do nového ÚPN-O Rakovo a vytvorí sa tak dostatočné plošno - priestorové podmienky pre rozvoj športu a rekreačného športu v obci.

V novom ÚPN-O bude umožnené umiestňovanie detských ihrísk. Pre tie sa javia najvhodnejšie priestory na existujúcich a navrhovaných plochách s verejnou zeleňou - v parkoch.

Okrem toho sa predpokladá, že okrem občanov športovú a športovo - rekreačnú vybavenosť by mohli vyžívať návštevníci obce.

B.7.2.6 Obchod

- ozn. vo výkr. **2** predajňa potravín,
- ozn. vo výkr. **4** lekáreň
- ozn. vo výkr. **15** obchodné centrum, dom nevýrobných služieb - návrh

Na území obce Rakovo sa nachádzajú obchodné prevádzky:

V Rakove je vybudované jedna obchodná prevádzka s rôznym sortimentom predaja umiestnená v centre obce. Existujúce zariadenie v čiastočne pokrýva potreby v ZOV s maloobchodnou vybavenosťou (v sortimente základných potravín) potreby obce. V obci sa v rámci zdravotného strediska nachádza lekáreň. ÚPN-O navrhuje umiestnenie nového obchodného centra na rozvojovej ploche v kontakte s centrom obce

V súvislosti s diverzifikáciou obchodnej základne v obci Rakovo v ÚPN-O Rakovo vytvára podmienky pre synergetický rozvoj maloobchodných obchodných prevádzok v obci a to:

- na navrhovaných nových plochách pre občiansku vybavenosť a polyfunkčných plochách,
- v rámci existujúcej výstavby (aj obytnej IBV), hlavne v rozvíjajúcom sa centre obce v tzv. polyfunkčných RD v tzv. obytnej zóne, so zmiešaným funkčným využívaním s občianskou vybavenosťou a nevýrobnými službami,
- intenzifikáciou existujúcich prevádzok na disponibilných plochách s umiestnenými objektami.
- Na výrobných plochách v súvislosti so súvisiacim predajom výrobkov z prevádzkovej výroby,

B.7.2.7 Stravovanie

- ozn. vo výkr. **2** pohostinstvo,
- ozn. vo výkr. **8** motel Rybárska bašta
- ozn. vo výkr. **11** komunitné kultúrne - spoločenské centrum - návrh
- ozn. vo výkr. **12** agroturistické centrum - zámer
- ozn. vo výkr. **13** obecný športový areál (futbalové ihrisko, vonkajšie ihriská, telocvičňa) - návrh
- ozn. vo výkr. **14** športovo - rekreačné centrum - návrh
- ozn. vo výkr. **15** obchodné centrum, dom nevýrobných služieb - návrh

Na území obce Rakovo sa nachádzajú reštauračné, stravovacie a občerstvovacie zariadenia - motel Rybárska bašta a pohostinstvo.

Existujúce stravovacie zariadenia nepokrývajú dostatočne a sortimentne potreby obyvateľov obce a návštevníkov obce. Rybárska bašta umiestnená pri ceste I/65 slúži pre mototuristov.

V rámci umiestnenia zariadení vo vyššie uvedených zámeroch je možné umiestniť aj stravovacie služby rôznej kategórie.

S predpokladaným rozvojom rekreácie a voľného i viazaného CR predpokladáme synergetický vstup investorov zo súkromného sektora, ktorí pomôžu dobudovať absentujúce stravovacie zariadenia, ako samostatné prevádzky i vo väzbe na umiestňované ubytovanie.

Takéto zariadenia by mali vznikať v nasledovných polohách:

- vybudovaním, prípadne rekonštrukciou vhodných nevyužívaných objektov (aj staršej IBV), a prielúk v rámci zastavaného územia obce (občerstvenie – bufety, cukrárne, bary príp. penzióny s ponukou stravovacích služieb),
- budovaním takýchto zariadení v rámci navrhovaných plôch rozvoja občianskej vybavenosti a na polyfunkčných plochách,
- budovaním takýchto zariadení v navrhovaných lokalitách s rozvojom zariadení vo voľnom CR (napr. penzióny).

B.7.2.8 Ubytovanie

- ozn. vo výkr. **8** motel Rybárska bašta
- ozn. vo výkr. **13** obecný športový areál (futbalové ihrisko, vonkajšie ihriská, telocvičňa) - návrh

Na území obce Rakovo sa nachádza ubytovacie zariadenie, motel Rybárska bašta s 25 lôžkami:

V návrhu ÚPN-O Rakovo sa počíta s budovaním zariadení s ubytovaním hlavne vo voľnom CR. Predpokladáme aj ďalší rozvoj ubytovania vo viazanom CR (rekreačné chaupy v pôvodných starších RD). V prípade realizácie obecného športového areálu sa odporúča umiestniť ubytovacie zariadenie nižšej kategórie. ÚPN-O priúšťa umiestnenie ubytovacích zariadení na navrhovaných polyfunkčných plochách.

Rozvoj ubytovacích zariadení bude prebiehať v nasledovných priestoroch obce:

- vybudovaním, prípadnou rekonštrukciou vhodných nevyužívaných objektov a prielúk v rámci územia obce – polyfunkčné RD (ubytovanie na súkromí), penzióny v m.č. Rakovo a rozvojovej m.č. Lehôtka.
- budovaním takýchto zariadení vo voľnom CR na navrhovaných polyfunkčných plochách,
- vybudovaním ubytovacieho zariadenia v rámci vybudovania športového areálu (napr. ubytovňa nižšej kategórie).

Okrem umiestňovania ubytovacích zariadení vo voľnom CR predpokladáme ďalší rozvoj zariadení vo viazanom cestovnom ruchu na báze chalupárskej individuálnej rekreácie v miestnej časti Rakovo a príp. m.č. Lehôtka.

B.7.2.9 Nevýrobné a výrobné služby

- ozn. vo výkr. **1** hasičská zbrojnica
- ozn. vo výkr. **11** komunitné centrum - zámer
- ozn. vo výkr. **12** agroturistické centrum - zámer
- ozn. vo výkr. **15** obchodné centrum, dom nevýrobných služieb - návrh

V obci Rakovo sa nenachádzajú zariadenia a prevádzky nevýrobných a výrobných služieb

V obci Rakovo uvažujeme s rozvojom nevýrobných služieb hlavne vo väzbe pre obyvateľov a na návštevníkov v CR. Pre ich rozvoj sú v ÚPN-O Rakovo nastavené podmienky pre ich umiestňovanie v rámci existujúcich i navrhovaných plôch. Rozvoj týchto služieb bude prebiehať synergeticky.

B.7.2.10 Administratíva

V obci Rakovo sa nachádzajú tieto zariadenia administratívy:

- ozn. vo výkr. **1** Obecný úrad Rakovo

V obci Rakovo sa nachádza zariadenie administratívy, budova obecného úradu v centre obce. V súvislosti s riešením ÚPN-O Rakovo nepredpokladáme riešenie nových zariadení administratívy a k nim prislúchajúcich plôch.

B.7.3 NÁVRH VÝROBY A VÝROBNÝCH SLUŽIEB

B.7.3.1 Hospodárska základňa všeobecne

Poloha a veľkosť sídla, prírodné podmienky, morfológia terénu a komunikačné väzby predurčujú v obci primeraný a zodpovedajúci rozvoj hospodárskej základne. S históriou obce Rakovo je spojené súvislé budovanie hospodárskej základne. Pôvodné historické zameranie na poľnohospodársku rastlinnú a živočíšnu výrobu (majere) bolo postupne v menšej miere dopĺňané vznikom spočiatku remeselnej a cechovej výroby, neskôr malej priemyselnej výroby (píly, pálenice, mlyny).

V druhej polovici 20 stor. patrilo Rakovo pod strediskovú obec Príbovce. V tomto období sa v riešenom území etablovali priemyselné prevádzky v severnom cípe k.ú. Rakovo, vo väzbe na cestu 1/65. Tieto umiestnené výrobné prevádzky sú prevádzkované aj v súčasnosti (Profil s.r.o Rakovo, Goralwood s.r.o., Píla ANOL s.r.o.) a zastávajú polohu najväčších zamestnávateľov v obci.

Obec Rakovo bola do roku 1989, hlavne v súvislosti s úspešne fungujúcimi umiestnenými prevádzkami priemyselnej a poľnohospodárskou výrobou charakterizovaná aj ako sídlo s významnou zamestnaneckou základňou. Vzhľadom k výrazným politickým, kultúrno-spoločenským a sociálno-ekonomickým zmenám po roku 1989 zmena tejto charakteristiky sa zmenila len čiastočne. Prechod na trhové hospodárstvo, privatizácia, podnikateľské aktivity vytvorili podmienky na drobné podnikanie v rozsahu remeselnej malovýroby, ktoré aj v budúcnosti bude (aj popri vytváraní pracovných príležitostí v oblasti rozvíjajúceho sa CR) tvoriť základ zamestnanosti občanov v obci.

V oblasti poľnohospodárskej výroby je rozhodujúcou výrobnou prevádzkou v obci hospodársky dvor PD Gader Blatnica so sídlom v Karlovej, ktorý má v riešenom území dva hospodárske dvory (HD). HD v m.č. Rakovo je v súčasnosti mimo prevádzky a pôvodný ÚPN-O Rakovo ZaD č.4 na tejto disponibilnej ploche pripusti vznik malých výrobných prevádzok a agroturistických zariadení. HD Stariny s pôvodnou výkrmňou ošípaných má prerušenú prevádzku. Významné postavenie zaujímajú v k.ú umiestnené EPD Lehôtka ako súkromná poľnohospodárska farma so zameraním na rastlinnú a živočíšnu výrobu no aj na spracovanie mliečnych výrobkov z vlastnej produkcie

Napriek uvedenému Je nutné konštatovať súčasnú vysokú migráciu obyvateľov za prácou, tá je aj napriek kontinuálnej synergetickej diverzifikácii na existujúcich plochách a prevádzkach. Vytvorenie podmienok pre koncepčnú diverzifikáciu hospodárskej základne v obci je jedným z cieľov pri nastavení rozvoja v spracovávanom ÚPN-O Rakovo. Rozhodujúcou bude naďalej poľnohospodárska výroba i priemyselná výroba, no je nutné vytvoriť podmienky aj pre rozvoj hospodárskej základne v CR sa zameraním na agroturistiku.

Je treba konštatovať fakt, že sa v poslednom období znižuje sa počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci.

Evidovaní uchádzači o zamestnanie

		2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rakovo	Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie spolu	15	13	18	7	8	10
Rakovo	Počet evidovaných uchádzačiek o zamestnanie	4	5	8	4	6	6

Právnické osoby za obce SR

		2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rakovo	Právnické osoby spolu	28	28	28	29	27	28
Rakovo	Právnické osoby ziskové	26	26	26	27	26	27
Rakovo	Právnické osoby neziskové	2	2	2	2	1	1

Fyzické osoby – podnikatelia v RO podľa právnych foriem za obce SR

		2015	2016
Rakovo	Fyzické osoby - podnikatelia (osoby)	29	35
Rakovo	Živnostníci	28	34

Zoznam výrobných prevádzok, areálov a zariadení so sídlom v k.ú. Rakovo (vrátane zistených zámerov) :

- ozn. vo výkr. H - LF Kratiny (chov líšok a nutrií)

- ozn. vo výkr. J - **EPD Lehôtka** (rastlinná a živočíšna výroba, malá mliekareň z vlastnej produkcie)
- ozn. vo výkr. K - **PD Gader Blatnica, HD Stariny**, (živočíšna výroba), navrhované obnovenie prevádzky
- ozn. vo výkr. A - **Max Profi, s.r.o** (výroba oceľových profilov), privedená žel. vlečka
- ozn. vo výkr. B - **Goralwood s.r.o** (výroba komponentov z dreva)
- ozn. vo výkr. C - **ANOL s.r.o.** (píla, drevovýroba)
- ozn. vo výkr. D - **GROLOS s.r.o.**, (návrh – lokalita Za horičkou, veľkopredaj poľnohospodárskej a lesnej techniky)
- ozn. vo výkr. E - **TTS Martin** (návrh – výroba priemyselných záložných zdrojov), pozn. areál bývalého Benzinolu
- ozn. vo výkr. F - **Logistické centrum** rozvojová lokalita Pri píle s väzbou na zbernú dopravu na ceste I/65 a vo výhlade rýchlostnú cestu R3- návrh
- ozn. vo výkr. G - **Sklad drevnej hmoty**
- ozn. vo výkr. H - **LF Kratiny** (chov líšok a nutrií)
- ozn. vo výkr. I - **Turčan auto** v lokalite Kratiny (výroba, skladové hospodárstvo, servis a predaj caravanov) – návrh
- ozn. vo výkr. J - **EPD Lehôtka** (rastlinná a živočíšna výroba, malá mliekareň z vlastnej produkcie)
- ozn. vo výkr. K - **PD Gader Blatnica, HD Stariny**, (živočíšna výroba), navrhované obnovenie prevádzky
- ozn. vo výkr. L - **AVC** (servis osobných automobilov),

Koncepcia rozvoja hospodárskej základne v obci Rakovo je v ÚPN-O riešená:

- využívaním a intenzifikáciou priestorov pôvodného výrobného hospodárskych areálu poľnohospodárskej výroby PD Gader HD Rakovo aj na drobnú remeselnú výrobu (popri agroturistike a CR) s intenzívnym rozvojom,
- zachovaním a trvalo udržateľným rozvojom prevádzky poľnohospodárskej rastlinnej a živočíšnej výroby v HD EPD Lehôtka a obnovením živočíšnej výroby v PD Gader HD Stariny,
- umožnením extenzívneho rozvoja pre umiestnenie ďalších výrobných prevádzok vo väzbe na existujúce v lokalite Pri píle a v rámci polyfunkčnej plochy v lokalite Kratiny,
- vytvorením podmienok a podporovaním vzniku malých remeselníckych prevádzok, naväzujúcich na tradičné služby a remeslá v rozsahu drobnej výroby,
- posilovaním zamestnanosti občanov so zameraním na služby vo voľnom CR a zariadeniach rekreácie v rámci Strediska turizmu (ST) Rakovo v m.č. Rakovo a m.č. Lehôtka.
- Umožnením výstavby na rozvojových plochách pre priemysel a skladové hospodárstva a výrobu a výrobné služby na polyfunkčných plochách v tzv. zmiešaných územiach s občianskou vybavenosťou riešených a prevzatých do ÚPN-O v pôvodnej ÚPD (ÚPN-O Rakovo ZaD č.4) a obdobne na navrhovaných polyfunkčných plochách – tzv. zmiešaného územia pre OV a výroby.

B.7.3.2 Ťažba nerastných surovín

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra (ŠGÚDŠ), po oznámení o začatí obstarávania ÚPN-O Rakovo, poskytol pre riešené územie relevantné údaje týkajúce sa:

- objektov na ktoré sa vzťahuje ochrana ložísk nerastných surovín, (neviduje),
- starých banských diel v zmysle § 35 ods.1, zákona č.44/1988, (neviduje),
- prieskumných území pre nevyhradený nerast, (neviduje),
- údaje o zosuvoch a svahových deformáciách, (podľa priloženej mapy - neviduje),
- údaje o skládkach odpadov, (podľa priloženej mapy - eviduje odvezené),
- geotermálne údaje (podľa info na webovej stránke - nie sú, k riešenému územiu sa vzťahujú OP),
- radónového rizika (riešené územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika, neviduje Radónové riziko - referenčné plochy, neviduje prognózu zvýšeného radónového rizika - eU nad 4 ppm).

Obvodný banský úrad Banská Bystrica v priestore katastrálneho územia obce neviduje záujmy chránené banskými predpismi.

Riešiteľ ÚPN-O Rakovo premietol do grafickej časti údaje o zosuvoch, skládkach a odpadoch z nadradenej ÚPD – ÚPN VÚC ŽK, KEP Rakovo a internetu (enviroportál SR).

B.7.3.3 Poľnohospodárstvo a organizácia poľnohospodárskej výroby

Všeobecne

V k.ú. obce Rakovo evidujeme podľa údajov z roku 2016 výmeru poľnohospodárskej pôdy 471,11 ha (4 711 169 m²). Z toho predstavuje:

- Orná pôda 2 902 968 m² (290,2968 ha)
- Záhrada 96 825 m² (9,6825 ha)
- TTP 1 711 376 m² (171,1376 ha)

Na základe týchto údajov prevláda orná pôda. TTP zastupujú kosné lúky a pasienky.

V riešenom území evidujeme existenciu hydromelioračných zariadení (v zmysle pôvodného ÚPN-O Rakovo ZaD č.4). Tieto zariadenia boli premietnuté do grafickej časti ÚPN-O Rakovo. Podľa ich umiestnenia nemajú a ani v blízkej budúcnosti nebudú mať rozhodujúci vplyv na plánovaný extenzívny rozvoj obce Rakovo.

Hospodárenie na PP v riešenom území je realizované v dvoch formách. Na malých plochách (záhumienky a záhrady) hospodária súkromní vlastníci PP, prevažne na plochách pri rodinných domoch. Na scelených plochách hospodária PD Gader so sídlom v Karlovej a EPD Lehôtka (na plochách vo vlastníctve subjektu).

PD Gader Blatnica (HD Rakovo a HD Stariny), EPD Lehôtka, LF Kratiny

V riešenom území hospodária nasledovné subjekty s poľnohospodárskou výrobou:

- ozn. vo výkr. **H** - **Líščia farma Kratiny** (chov líšok a nutrií)
- ozn. vo výkr. **J** - **EPD Lehôtka** hospodárske, prevádzkové a skladové priestory, ustajnenie cca 250 ks hovädzieho dobytku, chov ošipaných cca 100 ks, Mliekareň -, výroba mliečnych výrobkov (v areáli HD Lehôtka)
- ozn. vo výkr. **K** - **PD Gader Blatnica** (so sídlom v Karlovej), **HD Stariny**, (živočišná výroba), "mimo prevádzky", návrh na obnovenie prevádzky

PD Gader Blatnica so sídlom v Karlovej

Rozhodujúci subjekt, ktorý obhospodaruje pôdu v obci je Poľnohospodárske družstvo Gader Blatnica so sídlom v Karlovej.

Ten má na území obce Rakovo, na juhovýchodnom okraji v miestnej časti Rakovo, zriadený hospodársky dvor (HD), ktorý priamo nadväzuje na obytné územie. V súčasnosti je mimo prevádzky a navrhovaný na zrušenie (v ÚPN-O Rakovo ZaD č.4 bolo navrhované nové funkčné využívanie - agroturistika a malé výrobné prevádzky a prevádzky výrobných služieb). PD Gader má v k.ú obce ešte druhý HD v lokalite Stariny.

V HD Stariny je v súčasnosti prerušená živočišná výroba (pôvodne výkrm cca 450 ks ošipaných). Disponibilné plochy neumožňujú intenzívnejšie využívanie súčasných plôch a infraštruktúry. Pôvodný ÚPN-O v ZaD č.4 zachoval na ploche umiestnenú prevádzku pre živočišnú výrobu (chov ošipaných). Pôvodne bol v areáli HD na Starinách bitúnok, kôli sprísneniu noriem ŠVS bol v roku 2005 dočasne zatvorený. Veterinárne ochranné pásmo je stanovené na 150m (v ÚPN-O Rakovo, ZaD č.4).

PD Gader Blatnica v súčasnosti hospodári na ornej pôde a trvalo trávnatých porastoch v k.ú. Obce Rakovo. V súčasnosti sa zameriava na rastlinnú výrobu a živočišnú výrobu.

PD Gader Blatnica pri rastlinnej výrobe obhospodaruje v k.ú. Rakovo 351 ha poľnohospodárskej pôdy, z toho 244 ha je orná pôda a 107 ha TTP. Zameranie rastlinnej výroby je na krmoviny obilniny a repku olejnú. Repka olejná je spracovávaná v areáli PD HD v Blatnici na výrobu repkového oleja. V HD v Blatnici je umiestnená mliekareň so zameraním na mliečne výrobky z produkcie mlieka z vlastného chovu dojníc.

Vedenie PD Gader so sídlom v Karlovej poskytlo nasledovné informácie o zámeroch v rozvoji PD Blatnica v prevádzkach HD Rakovo a HD Stariny do budúcnosti:

- v HD Rakovo definitívne ukončilo prevádzku. Nové funkčné využívanie areálu riešil pôvodný ÚPN-O rakovo, ZaD č.4. Plocha je navrhovaná na využívanie pre občiansku vybavenosť v CR a agroturistike a tiež umožňuje v areáli umiestniť drobnú priemyselnú výrobu a výrobné služby, ktoré nebudú mať negatívny vplyv na dotykové obytné a životné prostredie,

- v HD Stariny obnoviť živočíšnu výrobu - chov ošípaných.

Upozornenie:

Pri obnove akéhokoľvek chovu treba dodržať VOP 150m.

EPD Lehôtka

Významný súkromný poľnohospodársky producent je aj EPD Lehôtka. Hospodári na vlastných pozemkoch a vlastnom HD v lokalite Lehôtka so zameraním na rastlinnú a živočíšnu výrobu a tiež výrobu mliečnych výrobkov z vlastnej produkcie na vlastných pozemkoch. V súčasnosti je v HD ustajnených cca 250 ks hovädzieho dobytku a pre výkrm 100 ks ošípaných.

LF Kratiny

V riešenom území je prevádzkovaná malá farma LF Kratiny s chovom líšok a nutrií v lokalite Kratiny "Horička". Pre rozvoj tejto malej farmy bol v ÚPN-O Rakovo ZaD č.4 riešený návrh na súhlas s vyňatím z LPF na cca 0,4 ha. Podľa dostupných informácií pôsobí v tejto lokalite od roku 1978.

Veterinárne ochranné pásmo (VOP)

Pri živočíšnej výrobe bude nutné, v zmysle materiálu vydanom MPaV SR „Zásady chovu hospodárskych zvierat v zastavanom území a mimo zastavaného územia obcí SR“, stanoviť výpočtové veterinárne ochranné pásmo (ďalej len „VOP“) na dobyťiu jednotku vyplývajúce z počtu a druhu ustajnených zvierat. Pri návrhu novej obytnej výstavby VOP smerne nemá zasahovať do navrhovaného obytného územia.

Pri výpočte VOP v PD Gader Blatnica HD Stariny s limitom 150m (požiadavka OcÚ Rakovo) a akceptovať túto požiadavku aj z Návrhu ÚPN-O Rakovo.

Pri výpočte VOP bude nutné uplatniť nasledovné vzorce:

- Pri stanovení VOP pre hovädzí dobytok (..... ks : 1,612 VDJ) = bude..... m (od ustajnenia).
- Pri stanovení VOP pre ovce (..... ks : 10 VDJ) = budem (od ustajnenia).
- Pri stanovení VOP pre hydinu (..... ks : 625 VDJ) = bude..... m (od ustajnenia).
- Pri stanovení VOP pre ošípané (..... ks : 7,142 VDJ) = bude..... m (od ustajnenia).
- Pri stanovení VOP pre líšku (..... ks : 100 VDJ) = bude..... m (od ustajnenia).

B.7.3.4 Lesné hospodárstvo

Les je súvislý súbor rastlín (prevažne stromovitého vzrastu), živočíšstva a podmienok prostredia, ktoré tvoria jednotný celok.

Lesy sú jedným z najväčších bohatstiev štátu a predstavujú významnú zložku životného prostredia a krajiny, poskytujú trvalý a jediný náš obnoviteľný surovínový zdroj - drevo. Ovpływujú a zlepšujú podnebie, vodné a pôdne pomery, vytvárajú prirodzené prostredie pre mnohé druhy rastlín a živočíchov, vytvárajú prírodné krásy, a sú zároveň zdrojom zdravia a osvieženia obyvateľstva. Pre tieto funkcie sa treba o les starať sústavne a cieľavedome ich ochraňovať a zveľaďovať.

Podkladom pre zabezpečenia takejto starostlivosti je riešenie v platnom Programe starostlivosti o lesy (ďalej len „PSoL“), ktorý má v riešenom území platnosť do roku 2019.

Lesy majú v riešenom území zanedbateľnú výmeru. Tvoria ich takmer výlučne listnaté dreviny. Lesné porasty z ekologického hľadiska predstavujú jednu z najdôležitejších zložiek krajiny predovšetkým pre ich ekologickú stabilitu, biodiverzitu, ochrannú funkciu (pôda, klíma, biota). Nedostatok lesných porastov významne znižuje ekologickú stabilitu územia.

Lesné pozemky v riešenom území predstavujú výmeru 25809 m² (2,58 ha), ide o hospodárske lesy.

Lesy sú zaradené do Lesného hospodárskeho celku Blatnica (ďalej len „LHC Blatnica“). LHC Blatnica má vypracovaný aktuálny Program starostlivosti o lesy (ďalej len „PSoL“) platný na roky 2010 – 2019. Vypracovala ho organizácia Lesotaxácia s.r.o., Predmestská 68, Žilina.

V zmysle legislatívnych noriem platí povinnosť hospodáriť vo všetkých lesoch podľa Lesného hospodárskeho plánu (ďalej len „LHP“). Pre lesné porasty na území k. ú. Rakovo platí LHP, ktorý bol vypracovaný s platnosťou do roku 2019 lesné užívateľské celky (ďalej len „LUC“). Dodržiavanie záväzných predpisov LHP kontrolujú orgány štátnej správy.

Realizáciou predpisov platného LHP (resp. PSoL) je možné dosiahnuť nielen ekonomický efekt zvyšovaním prírastku, ale aj trvalé zabezpečenie všetkých ekologických funkcií.

Subjekty hospodáriace v lesoch k. ú. Rakovo:

- Súkromný vlastník

B.7.3.5 Priemyselná a remeselná výroba, stavebníctvo a skladové hospodárstvo

V obci Rakovo evidujeme nasledovné prevádzky priemyselnej a remeselnej výroby, stavebníctva a skladového hospodárstva:

- ozn. vo výkr. **A** - **Max Profi, s.r.o** (výroba oceľových profilov), privedená žel. vlečka
- ozn. vo výkr. **B** - **Goralwood s.r.o** (výroba komponentov z dreva)
- ozn. vo výkr. **C** - **ANOL s.r.o.** (píla, drevovýroba)
- ozn. vo výkr. **D** - **GROLOS s.r.o.**, (návrh – lokalita Za horičkou, veľkopredaj poľnohospodárskej a lesnej techniky)
- ozn. vo výkr. **E** - **TTS Martin** (návrh – výroba priemyselných záložných zdrojov), pozn. areál bývalého Benzinolu
- ozn. vo výkr. **F** - **Logistické centrum** rozvojová lokalita Pri píle s väzbou na zbernú dopravu na ceste I/65 a vo výhlade rýchlostnú cestu R3- návrh
- ozn. vo výkr. **G** - **Sklad drevnej hmoty**
- ozn. vo výkr. **I** - **Turčan auto** v lokalite Kratiny (výroba, skladové hospodárstvo, servis a predaj caravanov) - návrh
- ozn. vo výkr. **L** - **AVC** (servis osobných automobilov),

V návrhu ÚPN-O Rakovo riešime nasledovné zámery v rozvoji riešenia problematiky hospodárskej základne v oblasti priemyselnej a remeselnej výroby, stavebníctva a skladového hospodárstva:

- pripustením umiestňovania menších výrobných prevádzok a výrobných služieb v existujúcom (v súčasnosti neprevádzkovanom) areáli PD Gader HD Rakovo,
- akceptovaním navrhovaného riešenia rozvojovej plochy v pôvodnom ÚPN-O Rakovo ZaD č.4 v lokalite Za horičkou ktorá sa stane súčasťou m.č. Stariny,
- akceptovaním navrhovaného riešenie pre umiestnenie výroby v rámci polyfunkčnej plochy v lokalite Kratiny,
- umožnením vytvorenia podmienok pre umiestňovanie ďalších extenzívnych plôch pre nezávadné výrobné prevádzky naväzujúcich na existujúce obdobne využívané plochy v lokalite Pri píle vo väzbe na cestu I/65.
- umožnením vytvorenia podmienok pre umiestňovanie drobných výrobných prevádzok vo väzbe na tradičnú malovýrobu, tradičné služby a remeslá v rozsahu drobnej výroby, v rámci obytných plôch (polyfunkčné využívanie plôch v rámci existujúcej a navrhovanej IBV).

B.7.4 NÁVRH REKREÁCIE A CESTOVNÉHO RUCHU

Riešené územie z hľadiska návrhu priestorových jednotiek rekreácie a CR regionálneho a vyššieho významu v ÚPD - ÚPN-VÚC ŽK v platnom znení spadá do Turčianskeho regiónu CR s nástupným centrom Martin, ktoré patrí do rekreačného územného celku okresu Martin s nástupným centrom Martin, bez lokalizácie rekreačného útvaru.

Krajinný celok Turčianskej kotliny vystupuje ako ponukový priestor pre domáci i zahraničný cestovný ruch, najmä však pre návštevníkov z juhozápadnej časti Žilinského kraja, hlavne však pre obyvateľov z vlastného územia a okresov Martin, Turčianske Teplice a Žilina.

Umiestnenie obce v širšom území s významnými sídlami pre turizmus medzinárodného a celoštátneho významu (napr. Martin, Blatnica, Mošovce, Turčianske Teplice...) vytvára predpoklady len pre doplnkový rozvoj zariadení rekreácie a CR aj v obci Rakovo ako:

- **Základňa turizmu a CR Rakovo (ďalej len „ZT Rakovo“)**

ZT Rakovo (v rámci zastavaného územia obce a jeho rozvojových plôch) bude zameraná vo vybudovanej infraštruktúre na agroturistiku a poznávací turizmus.

Rozvoj rekreácie a CR v k.ú. obce Rakovo bol riešený už v pôvodnom ÚPN-O Rakovo ZaD č.4., ktorý predpokladá hlavne rozvoj v oblasti agroturistiky a zariadení v CR. Tieto zámery sú prevzaté do ÚPN-O Rakovo.

Hlavné druhy rekreačných činností a CR v k.ú obce Rakovo budú zamerané v nasledovných oblastiach:

- **cykloturistika** (značené cyklotrasy),

- **hipoturistika, westernové jazdenie** (ako pripustenie v hospodárskom dvore PD Gader HD Rakovo – návrh)
- **poznávací turizmus** (NKP v území),
- **kultúrne spoločenské pobyty a akcie** (folklórne a kultúrne spoločenské podujatia v m.č. Rakovo – amfiteáter v obecnom parku),
- **agroturistika** (PD Gader HD Rakovo – vytvorené podmienky pre návrh umiestnenia, EPD Lehôtka - návrh),
- **vidiecky turizmus** (ZT Rakovo),
- **náučné chodníky** (pozdĺž rieky Turiec, príp. Blatnického potoka - návrh).

B.7.4.1 Rekreačné útvary, rekreačné zariadenia a vybavenosť

Územné rozloženie rekreačných útvarov a zariadení úzko súvisí s nastavením rozvoja rekreácie a CR v nadradenej ÚPD v ÚPN-VÚC ŽK (riešenie v ZaD č.3 ÚPN-VÚC ŽK) platným pre riešené územie (k.ú. Rakovo), kde nie je navrhovaný žiadny rekreačný útvar.

Do navrhovaných rekreačných útvarov a zariadení bude zaradené nové (zámer ktorý vyplynul z vyhodnotenia PR+R ÚPN-O Rakovo. V ÚPN-O Rakovo je navrhované:

- **Základňa turizmu Rakovo (ďalej len „ZT Rakovo“)**
Evidovaný zámer obstarávateľ i hlavný riešiteľ premieta do ÚPN-O Rakovo.

Územné rozloženie rekreačných útvarov a zariadení a rekreačné územia a zóny

V širšom území evidujeme rekreačné územie Veľká Fatra na ploche NP Veľká Fatra. Ide o územie s horským masívom, ktoré sa rozprestiera na ploche NP Veľká Fatra a s podhorím ktoré v prevažnej miere spadá do OP NP Veľká Fatra. Na ploche tohto územia platia pravidlá vyplývajúce z ochrany prírody a krajiny t.j. bez umiestňovania nových stavieb. Priamo v riešenom území sa nenachádzajú rekreačné územia a zóny. ÚPN-O ich nenavrhuje.

Zo spracovaného ÚPN-O Rakovo a KEP Rakovo vyplynú pre toto územie ďalšie podrobnejšie krajinné - ekologické opatrenia. V zásade pôjde o obmedzené využívanie územia pre nenáročné rekreačné účely bez možnosti umiestňovania ďalších stavebných objektov.

V súčasnosti sú tomto území, okrem rozvíjajúcich sa ZT Rakovo umiestnené nasledovné zariadenia:

Značené cykloturistické trasy, ktoré prechádzajú katastrálnym územím obce a sú vyznačené ako cykloturistické trasy (<http://www.freemap.sk/>).

- Katastrálnym územím obce prechádza značená cykloturistická trasa (<http://www.freemap.sk/>)
zelená trasa s číslom 5427 : Príbovce - Rakovo (po ceste III/2060) - Valentová - Socovce - ...

Kúpeľné územia

V katastri obce Rakovo nie sú v súčasnosti evidované kúpeľné územia, a ani sa voči obci nevzťahujú opatrenia súvisiace s vonkajšími kúpeľnými územiami, podľa štatútu kúpeľného miesta.

Rekreačné areály a zariadenia CR

Na území obce Rakovo v súčasnosti nenachádza žiadny rekreačný areál a rekreačné zariadenie či zariadenia v CR.

V ÚPN-O Rakovo je riešený len rozvoj areálov a zariadení CR v rámci ZT Rakovo. Rekreačné areály ÚPN-O nenavrhuje.

Najväčšie predpoklady pre umiestnenie areálu so zariadeniami v CR má disponibilná plocha nevyužívaného PD Gader Blatnica HD Rakovo, najmä pre agroturistiku. Bude tu možné umiestniť aj ubytovacie a stravovacie zariadenia.

Pre prípadné umiestňovanie zariadení v CR ÚPN-O vytvára zastavovacie podmienky a regulatívy. Ubytovacie a stravovacie zariadenia v kategórii penzión je možné umiestniť v rámci obytných plôch a plôch OV. Takéto umiestňovanie sa bude realizovať synergeticky.

B.8 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

ÚPN-O Rakovo navrhuje rozšírenie súčasného zastavaného územia obce o navrhované plochy v lokalitách s navrhovanou výstavbou. Navrhované zastavané územia z predchádzajúcej ÚPD sú premietnuté do ÚPN-O

Navrhované rozšírenie je zrejmé z grafickej časti. Do zastavaného územia sú na začlenenie navrhované:

plochy pre rozvoj IBV a prislúchajúcu občiansku vybavenosť:

- v m.č. Rakovo rozvojové plochy na južnom a východnom okraji riešeného územia,

pre polyfunkčné plochy:

- v m.č. Stariny pre navrhovanú rozvojovú plochu zmiešaného územia výroby a OV v lokalite Kratiny

pre výrobu a skladové hospodárstvo

- v m.č. Rakovo pre priemyselné plochy v lokalitě Pri píle naväzujúce na existujúce na východnom okraji obce.

B.9 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

B.9.1 OCHRANA PRÍRODNÝCH HODNÔT

B.9.1.1 Chránené časti prírody a ich ochranné pásma

Osobitne chránenými časťami prírody a krajiny v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov rozumieme územia začlenené v národnej sústave chránených území, kde sa uplatňuje druhý až piaty stupeň ochrany a chránené stromy, ďalej územia, ktoré boli zaradené do európskej sústavy chránených území Natura 2000 (územia európskeho významu a chránené vtáčie územia).

Do riešeného územia zasahujú nasledovné osobitne chránené územia:

NPR Turiec

Nachádza sa v k.ú. Martin, Bystrica, Košťany nad Turcom, Príbovce, Benice, Rakovo, Valentová, Kláštor pod Znievom, Laskár, Socovce, Blázovce, Abramová, Ivančina, Jazernica, Slovenské Pravno, Kaľamenová, Dvorec nad Turcom, Veľký Čepčín, Turčianske Teplice, Dubové, Dolná Štubňa, Sklené, Dolný Turček).

- Evidenčné číslo štátneho zoznamu je 458.
- Výmera dosahuje 89,2899 ha, ochranné pásmo OP NPR má 543,3089 ha
- V NPR platí 4. stupeň ochrany, v ochrannom pásme 3 stupeň.
- Predmet ochrany: Zachovalý úsek toku podhorskej rieky s prirodzeným charakterom meandrujúceho koryta a brehových porastov sprevádzaný vlhkými lúkami a spoločenstvami vysokých ostríc v inundačnom území. Tvorí kostru ramsarskej lokality Mokrade Turca.

Chránené stromy

Kultúrne, vedecky, ekologicky, krajinotvorne alebo esteticky mimoriadne významné stromy alebo ich skupiny môžu byť podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny vyhlásené za chránené stromy.

V riešenom území sa chránené stromy nevyskytujú.

B.9.1.2 Európska sústava chránených území Natura 2000.

Územia európskeho významu (SKUEV)

Cieľom programu budovania sústavy NATURA 2000 je zachovanie prírodných biotopov a biotopov ohrozených druhov rastlín a živočíchov v celoeurópskom meradle. Program je postavený na prísne vedeckých princípoch na základe presne stanovených kritérií. Vychádza z poznania rozšírenia biotopov a biotopov druhov,). Sústavu Natura 2000 tvoria dva typy území:

Územia európskeho významu (vyčlenené na základe smernice rady č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín, na ochranu ktorých sa vyčleňujú osobitné chránené územia.

Chránené vtáčie územia (vyčlenené na základe Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva, známa tiež ako smernica o vtákoch Birds Directive.

Územia európskeho významu (SKUEV)

V riešenom území k.ú. Rakovo sa nachádza jedno územie európskeho významu, a to:

SKUEV 0382 Turiec a Blatnický potok

Zasahuje do k.ú. Bystrica, Ďanová, Benice, Blatnica, Kláštor pod Znievom, Košťany nad Turcom, Laskár, Martin, Příbovce, Rakovo, Socovce, Valentová, Dolná Štubňa, Dubové, Dvorec nad Turcom, Abramová, Blažovce, Ivančiná, Jazernica, Kaľamenová, Sklené, Slovenské Pravno, Dolný Turček, Veľký Čepčín.

Výmera: 284,16 ha , platí stupeň ochrany 2 a 4.

Biotopy európskeho významu

- 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky,
- 3260 Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion*,
- 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa,
- 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz.

Druhy európskeho významu

Živočíchy

korýtko riečne (*Unio crassus*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), priadkovec trnkový (*Eriogaster catax*), spriadač kostihojový (**Callimorpha quadripunctaria*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), klinovka hadia (*Ophiogomphus cecilia*), šidielko (*Coenagrion omatum*), mlok hrebenatý (*Triturus cristatus*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), plž severný (*Cobitis taenia*), hlavátka podunajská (*Hucho hucho*), hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobio*), kolok vretenovitý (*Zingel streber*), vydra riečna (*Lutra lutra*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*).

Chránené vtácie územia

Národný zoznam navrhovaných chránených vtáčích území bol schválený vládou Slovenskej republiky dňa 9.7.2003, obsahoval 38 území. V súčasnosti aktualizovaný národný zoznam obsahuje spolu 41 chránených vtáčích území, pre ktoré boli vydané platné vyhlášky.

Chránené vtácie územie sa v riešenom území nenachádza.

B.9.1.3 Územia chránené podľa medzinárodných dohovorov

Významný je Dohovor o mokradiach majúcich medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva (Ramsarský dohovor). Predmetom Dohovoru je ochrana a trvalo udržateľné využívanie všetkých mokradí.

Najvýznamnejšie lokality sú zapísané v Zozname medzinárodne významných mokradí, tzv. ramsarských lokalít.

V riešenom území je zapísaná jedna lokalita.

Mokrade Turca

- Výmera: 466,89 ha (z toho v okrese Martin 338,11 ha).
- Zasahuje do katastrálnych území: Benice, Bystrica, Kláštor pod Znievom, Košťany nad Turcom, Laskár, Ležiachov, Martin, Příbovce, Rakovo, Slovany, Socovce, Trebostovo, Trnovo, Turčiansky Ďur, Turčiansky Peter. (k.ú. mimo okresu Martin: Abramová, Blažovce, Dolná Štubňa, Dubové, Ivančiná, Jazernica, Kaľamenová, Moškovec, Sklené, Slovenské Pravno, Turček, Turčianske Teplice, Veľký Čepčín)
- Plošné vymedzenie je približne podľa hranice SKUEV 0382 Turiec a Blatnický potok.
- Rieka Turiec vytvára meandrujúce, takmer prírodné koryto s málo narušeným vodným režimom, so zachovalou vegetáciou a spolu s viacerými prítokmi podmieňuje existenciu cenných priľahlých mokradí. Vznikla mozaika mokraďových ekosystémov rôzneho typu v Turčianskej kotline. Lokalita je významná z hľadiska diverzity bentických organizmov, rýb, mokraďových spoločenstiev, biogeografického, hydrologického aj krajinárskeho.
- Kritériá a dôvody zaradenia medzi ramsarské lokality:
 - reprezentatívny, zriedkavý a jedinečný príklad prírodného a prírodnému blízkeho typu mokradí v oblasti Západných Karpát
 - v území žije veľké množstvo vzácných, zraniteľných a/alebo ohrozených druhov rastlín, živočíchov a ich spoločenstiev

- lokalita má mimoriadny význam pre udržiavanie biologickej rozmanitosti vnútorných Západných Karpát
- v lokalite sa pravidelne vyskytujú významné počty hniezdiacich vodných vtákov, migrujúcich a zimujúcich vtákov, ale aj rýb, obojživelníkov a cicavcov
- v rieke a prítokoch sa vyskytujú významné populácie pôvodných druhov rýb a ich vývojových štádií, je neresiskom a odchovňou mlade týchto rýb.

Národne významné mokrade

Zaraďujeme sem mokrade významné z celoslovenského (národného) hľadiska. Sú to mokrade významom presahujúce jeden okres, kraj alebo geomorfologický celok, lokality charakteristické pre Slovensko z hľadiska botanického, zoologického, limnologického alebo hydrologického, najmä prírodné a prírode blízke mokrade charakteristické pre väčší biogeografický celok (napr. Západné Karpaty). Do tejto kategórie patria tiež mokrade s podstatnou úlohou hydrologickou, biologickou alebo ekologickou v prirodzenom fungovaní veľkého povodia. Patria sem aj špecifické typy mokradí, vzácne alebo neobvyklé na území Slovenska.

Národne významné mokrade v k.ú. Rakovo

Názov	k.ú.	Výmera (m2)
Blatničianka (4,7 km + 1,6 km úsek)	Blatnica, Ďanová, Rakovo, Príbovce	230 000

Regionálne mokrade

Do kategórie mokradí regionálneho významu patria lokality rôznej veľkosti s výraznejším hydrologickým, biologickým a ekologickým ovplyvňovaním okolia (minimálne niekoľkých obcí). V riešenom území nie sú vymedzené.

Regionálne významné mokrade v k.ú. Rakovo

Názov	k.ú.	Výmera (m2)
Jelšovec - nad sútokom s Blatničiankou	Rakovo	2500
Pod Borkom		500

Lokálne mokrade

K mokradiam lokálneho významu zaraďujeme menšie lokality ovplyvňujúce najbližšie okolie, so sústredeným výskytom bežných druhov rastlín a živočíchov viazaných na mokrade. Patria k nim aj mokrade s miestnym hydrologickým významom a lokality významné svojou ekostabilizačnou funkciou, napríklad ako liahniská obojživelníkov.

Názov	k.ú.	Výmera (m2)
Rakovo – Z od obce, medzi obcou a Turcom	Rakovo	20 000
Bahrovec III. - JZ od Príboviec, pri Turci		5 000
Bahrovec II. JZ od Príboviec		2 500
Bahrovec I. - J od Príboviec		100

B.9.1.4 Druhovú ochranu

Chránené stromy

Kultúrne, vedecky, ekologicky, krajnotvorne alebo esteticky mimoriadne významné stromy alebo ich skupiny môžu byť podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, § 49 vyhlásené za chránené stromy.

V riešenom území nie sú vyhlásené chránené stromy.

B.9.2 OCHRANA POVRCHOVÝCH A PODZEMNÝCH VÔD A VODNÝCH ZDROJOV

Funkčné členenie a organizáciu riešeného územia z hľadiska vodného hospodárstva ovplyvňujú nasledovne evidované plošno – priestorové javy:

Ochrana vodných pomerov a vodárenských zdrojov

Všeobecné povinnosti, §30, zákona č.364/2004 Z.z. (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

- 1) Ten, kto vykonáva činnosť, ktorá môže ovplyvniť stav povrchových a podzemných vôd a vodných pomerov, je povinný vynaložiť potrebné úsilie na ich uchovanie a ochranu.
- 2) Vlastník, správca alebo nájomca (ďalej len „vlastník“) poľnohospodárskych pozemkov a lesných pozemkov je povinný ich obhospodarovať takým spôsobom, ktorý nielen zachová vhodné podmienky na výskyt vôd, ale aj napomáha zlepšovanie vodných pomerov; je povinný najmä zabráňovať škodlivým zmenám odtokových pomerov, splavovaniu pôdy a dbať o udržiavanie pôdnej vody a o zlepšenie retenčnej schopnosti územia.
- 3) Orgán štátnej vodnej správy môže uložiť vlastníkom poľnohospodárskych a lesných pozemkov vykonať opatrenia smerujúce k splneniu povinností uvedených v odseku 2.

Inundačné územie

Inundačným územím je územie priľahlé k vodnému toku, zaplavované vyliatím vody z koryta, vymedzené záplavovou čiarou najvyššej známej alebo navrhovanej úrovne vodného stavu.

Rozsah inundačného územia určuje orgán štátnej vodnej správy na návrh správcu vodného toku. Vodný tok Turiec, je súčasťou spracovaného plánu manažmentu plánu povodňového rizika, v rámci ktorého boli v mapách povodňového rizika a povodňového ohrozenia s vyznačením záplavových čiar. Záplavová čiara Q_{100} je vyznačená v grafickej časti ÚPN-O Rakovo vo výkrese č. 4 v mierke 1:10 000. Výstavbu je potrebné umiestňovať nad hladinu Q_{100} , mimo zistené inundačné územie.

Správa vodných tokov

Oprávnenia pri správe vodných tokov, § 49, odst.2, zákona č.364/2004 Z.z. (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

Pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky.

V katastrálnom území obce Rakovo sú pobrežnými pozemkami pri vodohospodársky významnom vodnom toku Turiec a Blatnický potok - pozemky min. 6 m od brehovej čiary, pri ostatných tokoch min. 4 m od brehovej čiary, resp. vzdušnej päty hrádze.

Zdroje znečistenia povrchových a podzemných vôd

V katastrálnom území obce Rakovo sa nenachádzajú významní znečisťovatelia vôd. Kvalita povrchových a podzemných vôd širšieho územia vyplýva z charakteru urbánneho prostredia. Zdroje znečistenia povrchových a podzemných vôd sú predovšetkým priemysel, komunálne odpadové vody, poľnohospodárska činnosť a skládky odpadov.

Pre sledovanie a hodnotenie kvality povrchových vôd (SHMÚ Bratislava) sú v širšom území zriadené odberné miesta.

Kvalita povrchových vôd

Profil	Ukazovatele podľa STN 75 7221				
	A	B	C	D	E
Rieka Váh					
Dubná Skala	II	II	II	II	III
Rieka Turiec					
Vrútky	I	II	III	II	III

Vysvetlivky:

A - ukazovatele kyslíkového režimu

B - základné chemické ukazovatele

C - dopĺňujúce chemické ukazovatele

D - ťažké kovy

E - biologické a mikrobiologické ukazovatele

I - najnižší stupeň znečistenia

V – najvyšší stupeň znečistenia

Odtokové pomery

Širšie záujmové územie patrí do povodia ľavostranného prítoku Váhu - rieky **Turiec** (číslo hydrologického povodia 4-21-05-6871). Turiec pramení v Kremnických vrchoch v nadmorskej výške 1090 m.n.m. a do rieky Váh sa vlieva pri Vrútkach. Dĺžka toku je 77,4 km a priemerný prietok v profile

Martin je 10,77 m³/s. Celková plocha povodia je 934 km². Prietokové charakteristiky rieky Turiec: Q₃₅₅=3,485 m³/s, Q₂₇₀=5,740 m³/s, Q_A= 11,06 m³/s.

Katastrálnym územím obce Rakovo pretekajú vodohospodársky významné toky Turiec a Blatnický potok a menej významný Karlovský potok a ostatné drobné (bezmenné) toky v správe Slovenského vodohodpodárskeho podniku š.p.

Vo všetkých prípadoch ide o toky so zachovalým prevažne prirodzeným charakterom koryta a prietokových pomerov.

Povodie je súčasťou stredohorskej oblasti so snehovo-dažďovým typom režimu odtoku, s akumuláciou v mesiacoch november až február a najvyššou vodnosťou v mesiacoch marec až máj.

Ročné úhrny zrážok sú pomerne vysoké, dosahujú priemerne 900 – 1200 mm. V januári je priemerný úhrn zrážok 50 – 60 mm, v júli 100 – 120 mm. Počet dní so snehovou pokrývkou je 80 - 100.

Ochranné pásma prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd

V zmysle zákona č. 538/2005 Z.z., z 27.10.2005, o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, južná časť extravilánu katastrálneho územia obce Rakovo zasahuje do územia ochranného pásma II. stupňa prírodných minerálnych zdrojov v Kláštore pod Znievom a v Socovciach (vyhláška MZ SR č. 367/2009 z.z.).

B.9.3 OCHRANA KULTÚRNYCH PAMIATOK

Národné kultúrne pamiatky

V rámci riešeného územia obce Rakovo sa nachádzajú nasledujúce národné kultúrne pamiatky (ďalej len „NKP“) evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR (ďalej len „ÚZPF“):

- Mauzóleum rod. Rakowských, č. súp. 171, situované na parc. č. KN C 36, k.ú. Rakovo, č. ÚZPF 11562/1
- Hrádok, poloha "Južne od Rakova - Lehôtka, kóta 452" - mladšia doba bronzová, stredovek, situované na parc. č. KN C 461, 462, 463, k.ú. Rakovo, č. ÚZPF 2201/1, zaužívaný názov Hrádok Podsádka.

Pri všetkých národných kultúrnych pamiatkach akceptovať znenie § 32 ods. 1 a 2 pamiatkového zákona „Obnova kultúrnej pamiatky podľa tohto zákona je súbor špecializovaných umelecko-remeselných činností a iných odborných činností, ktorými sa vykonáva údržba, konzervovanie, oprava, adaptácia alebo rekonštrukcia kultúrnej pamiatky alebo jej časti s cieľom zachovať jej pamiatkové hodnoty. Obnovou na účely tohto zákona sa rozumie aj činnosti, ktoré nepodliehajú ohláseniu ani povoleniu podľa osobitného predpisu“ a „pred začatím obnovy je vlastník kultúrnej pamiatky povinný krajskému pamiatkovému úradu predložiť žiadosť o vydanie rozhodnutia o zámere obnovy“. Ak vlastník začne obnovu bez právoplatného rozhodnutia o zámere obnovy, krajský pamiatkový úrad začne konanie o obnove vydaním oznámenia o začatí konania o obnove, ktoré doručí vlastníčkovi kultúrnej pamiatky, a vyzve ho, aby práce až do vydania rozhodnutia zastavil“.

Rovnako akceptovať znenie § 27 ods. 2 pamiatkového zákona „V bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok“.

V Centrálnej evidencii archeologických nálezísk na Slovensku a z odbornej literatúry sú z katastra obce Rakovo známe nasledovné archeologické náleziská:

- Rakovo, poloha "v obci pri ceste č.2160 z Rakova do osady Lehôtka - 2.pol. 18.stor., kúria Benických,
- Rakovo, poloha "v obci pri ceste č.2160 z Rakova do osady Lehôtka - novovek, hospodársky areál kúrie Benických,
- Rakovo, poloha "v parku pri ceste č.2160 z Rakova do osady Lehôtka " - oproti kúrii Benických", novovek, zaniknutá kúria Adolfa Rakovského,
- Rakovo, poloha "severovýchodná časť obce, park a jeho okolie " - novovek, hospodársky areál zaniknutej kúrie Adolfa Rakovského,
- Rakovo, poloha "neznáma" eneolit a staršia doba železná, stopy osídlenia,
- Rakovo, poloha "obecný cintorín" - rok 1875, pohrebná kaplnka Benickovcov,

- Rakovo, poloha "Kúty na ľavom brehu rieky Turiec" - novovek, zaniknutý vodný mlyn,
- Rakovo, poloha "na severozápad od miestnej časti Lehôtka" - púchovská kultúra, stredovek, novovek, sídlisko(?),
- Rakovo, poloha "mierne na severovýchod od miestnej časti Lehôtka" - pravek (?), vrcholný stredovek, novovek, sídlisko (?),
- Rakovo, poloha "Lehôtka - východná časť" - rok 1801, kúria Dionýza Lehockého),
- Rakovo, poloha "Lehôtka - východná časť" - pravdepodobne rok 1908, kúria Alexandra (III.) Velitsa,
- Rakovo, poloha "Lehôtka" - stredovek, novovek, zaniknutá osada,
- Rakovo, poloha "Majer, historicky Starini" - 19. stor., hospodárska usadlosť - majer,
- Rakovo, poloha "mierne na juh od miestnej časti Majer, historicky Starini" - 19. stor. , zaniknutý vodný mlyn zrejme prináležiaci k majeru.

Ako plochy s predpokladaným značným výskytom archeologických nálezov a nálezísk treba považovať aj historickú časť chotára obce Rakovo aj miestnych častí Lehôtka a Majer.

Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že obec Rakovo má bohatý archeologický potenciál a vzhľadom k tomu, že v jeho katastri sa doteraz nerealizoval systematický archeologický prieskum je veľký predpoklad, že sa tu nachádzajú aj doteraz nevidované a nám neznáme archeologické náleziská, ktoré môžu byť narušené akoukoľvek stavebnou činnosťou. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, aby v územných a stavebných konaniach akejkoľvek stavby, pri ktorej sa predpokladá zásah do terénu (zakladanie stavieb všetkého druhu, líniové podzemné vedenia, komunikácie, hrubé terénne úpravy, rekultivácie a pod.), musí byť oslovený Krajský pamiatkový úrad Žilina, ktorého záväzné stanovisko bude podkladom pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia. V opodstatnených prípadoch – predovšetkým na vyznačenom území archeologického potenciálu Krajský pamiatkový úrad Žilina stanoví požiadavku na zabezpečenie archeologického výskumu.

Archeologické náleziská evidované ako národné kultúrne pamiatky podliehajú osobitnej ochrane podľa pamiatkového zákona a preto nie je možné ich územie využívať na akékoľvek stavebné zámery.

Podľa § 40 ods. 4 pamiatkového zákona a § 127 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov v prípade zistenia, resp. narušenia archeologických nálezov počas stavby musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác ihneď ohlásiť nález Krajskému pamiatkovému úradu Žilina. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu, pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s krajským pamiatkovým úradom. Podľa § 40 pamiatkového zákona archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu.

B.9.4 OCHRANA POHREBÍSK

Akceptovať ustanovenia zákona NR SR č.131/2010 Z.z. o pohrebníctve. Z uvedeného zákona vyplýva ochranné pásmo cintorína v m.č. Rakovo, 50m od okraja pohrebísk.

B.9.5 ŠPECIÁLNA OCHRANA

Na území katastra obce neevidujeme vyhradené priestory špeciálnej ochrany.

B.9.6 OCHRANNÉ A BEZPEČNOSTNÉ PÁSMA HLAVNÝCH RÁDOV TECHNICKEJ A DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY, OSTATNÉ OCHRANNÉ PÁSMA

B.9.6.1 Ochranné pásma technickej infraštruktúry

Pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií

Pásma ochrany sú vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného potrubia alebo kanalizačného potrubia na obidve strany :

- 1,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm vrátane,
- 2,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm.

V katastrálnom území obce Rakovo ide o pásmo ochrany 1,5 m pri verejnom vodovode aj kanalizácii.

Plynovody

Ochranné pásmo je územia bezprostredne priľahlé ku plynárenskému zariadeniu a plynovodu, jeho vzdialenosť je od osi plynovodu na každú stranu, alebo od oplotenia regulačnej stanice. V zmysle zákona č.251/ 2012 pre rozvody plynu sú stanovené pásma ochrany:

- STL plynovod D 200 – voľný terén - 4 m
- STL plynovod v zastavanom území - 1 m
- Regulačná stanica - 8 m

Bezpečnostné pásma slúžia na zamedzenie, respektíve zmiernenie účinkov prípadných porúch, havárií plynárenských zariadení. Pásmo ochrany je od osi plynovodu na každú stranu:

- STL a plynovodné prípojky vo voľnom teréne s tlakom do 0,4 MPa - 10 m,
- STL zastavané územie – určuje dodávateľ plynu pri rešpektovaní normy STN 386415, STN 736005,
- Regulačná stanica - 50 m,
- Podľa § 57 odsek (3), Pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe, bezpečnostné pásma určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľa distribučnej siete.

Elektrorozvody

Ochranné pásmo je územia bezprostredne priľahlé ku elektrickému zariadeniu a vedeniu, jeho vzdialenosť je od krajných vodičov na každú stranu – Zbierka zákonov č. 251/2012 § 43 Ochranné pásma sú identifikované:

- podľa ods. 1: Na ochranu zariadení elektrizačnej sústavy sa zriaďujú ochranné pásma. Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti zariadenia sústavy, ktorá je určený na zabezpečenie spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.
- podľa ods. 2: Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Vzdialenosť obidvoch rovín od krajných vodičov je pri napätí:
 - 22 kV vedenie vzdušné 10 m,
 - 22 kV kábel 1m
 - 22 kV vedenie v lesných priesekoch 7 m,
 - vonkajšie trafostanice 22/0,4 kV 10 m od konštrukcie stožiaru,
 - kioskové trafostanice nevyžadujú ochranné pásmo, toto je dané samotnou stavbou TS.
- podľa ods. 4: V ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je okrem prípadov odseku 14 zakázané:
 - a) zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
 - d) uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
 - e) vykonávať činnosť ohrozujúcu bezpečnosť osôb a majetku
 - f) vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie
- podľa ods. 9: Ochranné pásmo elektrickej stanice
 - a) vonkajšieho vyhotovenia s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice,
- podľa ods. 11: V blízkosti ochranného pásma elektrických zariadení uvedených v odsekoch 2, 4, 7, 8 a 9 je osoba, ktorá zriaďuje stavby, alebo vykonáva činnosť ktorou sa môže priblížiť k elektrickým zariadeniam, povinná vopred oznámiť takúto činnosť prevádzkovateľovi prenosovej sústavy, prevádzkovateľovi distribučnej sústavy a vlastníkovi priameho vedenia a dodržať nimi určené podmienky,
- podľa ods.14: Zriaďovať stavby v ochrannom pásme elektroenergetiky možno iba po predchádzajúcom súhlase prevádzkovateľa sústavy. Súhlas prevádzkovateľa sústavy na zriadenie stavby v ochrannom pásme elektroenergetického zariadenia je dokladom pre územné konania a stavebné konanie,
- podľa ods.15: Stavby, konštrukcie, skládky, výsadbu trvalých porastov, práce a činnosti vykonávané v ochrannom pásme je povinný odstrániť na vlastné náklady ten, kto ich bez súhlasu vykonal, alebo dal vykonať.

B.9.6.2 Ochranné pásma dopravnej infraštruktúry

Mimo zastavaného územia, alebo územia určeného k zastavaní, sú na ochranu ciest a premávky na nich určené ochranné pásma definované v Zákone o pozemných komunikáciach - Zákon č. 135/61 Z.z. v znení zákona č. 524/2003 Z.z. V prípade obce Rakovo sa uplatnia tieto ochranné pásma:

▪ rýchlостná cesta	100 m od osi krajného jazdného pruhu,
▪ cesty I. triedy	50 m od osi cesty,
▪ cesty III. triedy	20 m od osi cesty.
▪ železničná trať	60 m od osi krajnej koľaje
▪ železničná vlečka	60 m od osi krajnej koľaje

B.9.7 VETERINÁRNE OCHRANNÉ PÁSMO (VOP)

Pri živočíšnej výrobe bude nutné, v zmysle materiálu vydanom MPaV SR „Zásady chovu hospodárskych zvierat v zastavanom území a mimo zastavaného územia obcí SR“, stanoviť výpočtové veterinárne ochranné pásmo (ďalej len „VOP“) na dobyčiu jednotku vyplývajúce z počtu a druhu ustajnených zvierat. Pri návrhu novej obytnej výstavby VOP smerne nemá zasahovať do navrhovaného obytného územia.

Pri výpočte VOP v PD Gader Blatnica HD Stariny s limitom 150m (požiadavka OcÚ Rakovo) a zapracovať požiadavku do Návrhu ÚPN-O Rakovo.

Pri výpočte VOP bude nutné uplatniť nasledovné vzorce:

- Pri stanovení VOP pre hovädzí dobytok (..... ks : 1,612 VDJ) = bude..... m (od ustajnenia).
- Pri stanovení VOP pre ovce (..... ks : 10 VDJ) = budem (od ustajnenia).
- Pri stanovení VOP pre hydinu (..... ks : 625 VDJ) = bude..... m (od ustajnenia).
- Pri stanovení VOP pre ošípané (..... ks : 7,142 VDJ) = bude..... m (od ustajnenia).
- Pri stanovení VOP pre lúčku (..... ks : 100 VDJ) = bude..... m (od ustajnenia).

B.10 NÁVRH RIEŠENIA ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, CIVILNEJ OCHRANY A OCHRANY PRED POVODŇAMI

B.10.1 ZÁUJMY OBRANY ŠTÁTU

Na území katastra obce Rakovo sa nenachádzajú vyhradené priestory záujmov obrany štátu.

B.10.2 ŠPECIÁLNA OCHRANA

Na území katastra obce Rakovo sa nenachádzajú vyhradené priestory so záujmami špeciálnej ochrany.

B.10.3 POŽIARNA OCHRANA

Požiarnu ochranu v obci zabezpečuje obecný dobrovoľný hasičský zbor a v prípade potreby je zásah realizovaný Hasičským a záchranným zborom z Martina. Zdrojom požiarnej vody je verejný vodovod a povrchová voda z vodných tokov. Podrobnosti pre zabezpečenie požiarnej vody stanovuje STN 92 0400 a Vyhláška MV SR č. 699/2004 Z. z.

V návrhu doporučujeme vnútornú požiarnu vodu zabezpečiť z rozvodu pitnej vody a miestnych vodných tokov.

Pri ochrane pred požiarmi sa bude v obci Rakovo potrebné riadiť v súlade s ustanoveniami § 28 zákona č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov, a to:

- na zabezpečenie stavieb vodou na hasenie požiarov v zmysle vyhl. MV SR č. 699/2004 Z.z.,
- na zabezpečenie prístupových komunikácií a nástupných plôch na zásah hasičskou technikou podľa vyhl. MV SR č. 94/2004 Z.z. ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb v znení neskorších predpisov,
- na zabezpečenie ochrany stavieb proti povodňam podľa zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov.

Pri návrhu ÚPN-O Rakovo bolo potrebné:

- akceptovať požiadavky protipožiarnej bezpečnosti vyplývajúce z platných predpisov na úseku ochrany pred požiarmi podľa zákona č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov a vyhlášky MV SR č. 12/2002 Z.z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov,
- požiaru vodu zabezpečovať z existujúcich rozvodov verejného vodovodu a miestnych vodných tokov,
- uvedenú problematiku riešiť v súlade s Vyhláškou MV SR č. 699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov,
- v súlade s vyhláškou 699/2004 Z.z. navrhnuť trasovanie vodovodu tak, aby na ňom bolo možné vytvoriť odberné miesta – požiarne hydranty s týmito parametrami:
- minimálny hydrostatický pretlak 0,25 MPa (§ 9 ods. 2 vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z.z.),
- maximálna vzdialenosť od stavieb na bývanie a ubytovanie skupiny A (definované v § 94 ods. 3) vyhlášky MV SR č. 94/2004 Z.z.) 200 m, od ostatných stavieb 80 m (§ 8 ods. 9) vyhlášky 699/2004 Z.z.),
- najmenšiu dimenziu potrubia, resp. prietok, v závislosti od druhu zástavby stanoviť podľa prílohy č.1 vyhlášky č. 699/2004 Z.z., resp. tabuľky č.2 STN 920400 požiarne bezpečnosť stavieb, Zásobovanie vodou na hasenie požiarov,
- rešpektovať ustanovenia Vyhlášky MV SR č. 94/2004 Z.z., ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarne bezpečnosť stavieb pri výstavbe a pri užívaní stavieb,
- riešiť zabezpečenie prístupových komunikácií a nástupných plôch na zásah hasičskou technikou podľa vyhlášky MV SR č. 94/2004 Z.z.

V návrhu doporučujeme vnútornú požiaru vodu zabezpečiť z rozvodu pitnej vody a miestnych vodných tokov.

Pri ochrane pred požiarmi sa bude v obci Rakovo potrebné riadiť v súlade s ustanoveniami § 28 zákona č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov, a to:

- na zabezpečenie stavieb vodou na hasenie požiarov v zmysle vyhl. MV SR č. 699/2004 Z.z.,
- na zabezpečenie prístupových komunikácií a nástupných plôch na zásah hasičskou technikou podľa vyhl. MV SR č. 94/2004 Z.z. ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarne bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb v znení neskorších predpisov,
- na zabezpečenie ochrany stavieb proti povodňam podľa zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov.

B.10.4 CIVILNÁ OCHRANA

Obecný úrad v Rakove má v súvislosti s plánmi ochrany obyvateľstva vypracovaný nasledovný dokument:

- Protipovodňový plán záchranných prác obce Rakovo (rok spracovania 2011, č.467/2011).

Úlohy evakuácie a ochrany zabezpečuje Obecný úrad v závislosti na skutočnej meteorologickej situácii. Ohrozenie obyvateľstva môže nastať tiež v súvislosti s požiarmi v lesných masívoch, ktoré potencionálne môžu zasiahnuť hlavne zástavbu na okrajových územiach obce.

V prípade vzniku mimoriadnych udalostí spojených s únikom nebezpečnej látky, alebo veľkých požiarov budú k vykonávaniu záchranných, lokalizačných a likvidačných prác vyžiadané profesionálne jednotky štátu, ktorým zabezpečovacie a výpomocné práce budú vykonávať jednotky CO obce.

V návrhu ÚPN-O Rakovo bude riešená koncepcia a umožnenie vytvorenie podmienok a zároveň podmienenie následnej výstavby v obci pre ukrytie obyvateľstva obce podľa §4 ods. 3, a § 15 ods. 1, písm. e) Zákona č. 42/1994 Zb. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a § 4 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany. Riešenie a umožnenie vytvorenia podmienok a zároveň riadenie následnej výstavby v obci pre ukrytie obyvateľstva bude v kompetencii Obecného úradu v Rakove a príslušných orgánov štátnej správy v oblasti civilnej ochrany (OÚ Martin, odbor krízového riadenia). V tejto oblasti CO sa v návrhu ÚPN-O Rakovo uplatnia nasledovné regulatívy:

- pri budovaní ochranných stavieb vychádzať zo skutočnosti, že z hľadiska kategorizácie územia Slovenska vyúsťujúcej z analýzy jej územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí

a pre obdobie vojen a vojnového stavu patrí obec Rakovo do územného obvodu I. kategórie mimo oblasť ohrozenia.

- v rámci navrhovaných plôch IBV zabezpečiť ukrytie s kapacitou do 50 ukrývaných osôb v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne.
- v rámci umiestňovaných objektov občianskej vybavenosti zabezpečiť ukrytie podľa projektovanej kapacity na najpočetnejšiu zmenu pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti v JÚBS za dodržania ustanovení §4 ods.5 vyhlášky MV SR č.532/2006 Z.z.
- v následných stupňoch projektovej dokumentácie pri návrhu ochranných stavieb rešpektovať ustanovenia §4 ods.4 a 5 vyhlášky MV SR č. 532/2006 o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a o technických podmienkach zariadení civilnej ochrany v znení neskorších predpisov

Ďalej v návrhu ÚPN-O Rakovo riešiť koncepciu a umožniť vytvorenia podmienok a zároveň podmieniť následnú výstavbu v obci pre spôsob a rozsah ukrytia zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti právnických a fyzických osôb podľa § 4 ods.3 a § 16 ods. 1 písm. e), resp. § 16 ods. 12 zákona č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a § 4 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany. Riešenie a umožnenie vytvorenia podmienok a zároveň riadenie následnej výstavby v obci pre ukrytie zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti právnických a fyzických osôb je v kompetencii príslušných jednotlivých prevádzok ktoré sa nachádzajú na území obce Rakovo. V tejto oblasti CO sa v návrhu ÚPN-O Rakovo uplatnia nasledovné regulatívy:

- v budove Obecného úradu zabezpečiť ukrytie pre plánovaný počet zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v JÚBS za dodržania ustanovení §4 ods. 5 vyhlášky MV SR č.532/2006 Z.z.
- v rámci materských škôl a základnej školy zabezpečiť ukrytie podľa prevádzkovej kapacity pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti v JÚBS za dodržania ustanovení §4 ods.5 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z.
- v rámci vymedzených území pre objekty a areály výroby a podnikateľských aktivít zabezpečiť ukrytie podľa charakteru prevádzky, prevádzkovej kapacity pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti v JÚBS za dodržania ustanovení §4 ods.5 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z.

Ďalej v návrhu ÚPN-O Rakovo riešiť koncepciu a umožniť vytvorenie podmienok zabezpečenia ochrany obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok pri mimoriadnej udalosti spojených s ich únikom v súlade s ustanoveniami vyhlášky MV SR č.533/2006 Z.z. o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok, ktoré sa prepravujú v rámci dopravnej infraštruktúry nadradenej dopravy a to po ceste I. triedy 1/65 a vo výhlade rýchlostnej cesty R3. V obci sa nenachádzajú prevádzky s nebezpečnými látkami a v návrhu ÚPN-O neumožniť ich umiestnenie v obci.

Ďalej v návrhu ÚPN-O Rakovo riešiť koncepciu a umožniť zabezpečenie pre obec materiálom civilnej ochrany a humanitnej pomoci v súlade s ustanoveniami vyhlášky MV SR č.314/1998 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečovanie hospodárenia s materiálom civilnej ochrany. Riešiť a umožniť vytvorenie podmienok pre zabezpečenie materiálom civilnej ochrany a humanitárnej pomoci pre obyvateľstvo ktoré bude v kompetencii Obecného úradu v Rakove a príslušných orgánov štátnej správy v oblasti civilnej ochrany. V tejto oblasti CO sa uplatnia nasledovné regulatívy:

- vychádzať z predpokladu, že do konca návrhového obdobia – roku 2035 vzrastie počet obyvateľov oproti súčasným o cca 95 obyvateľov na 450.
- v súvislosti s rastom počtu obyvateľov vychádzať z predpokladu, že obec Rakovo zabezpečí doplnenie materiálu CO do skladov materiálu CO v súčinnosti s Obvodným úradom Žilina, odborom CO a KR Žilina a Okresným úradom Martin, odborom krízového riadenia.
- v následných stupňoch projektovej dokumentácie rešpektovať ustanovenia vyhlášky MV SR č.314/1998 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie hospodárenia s materiálom CO v znení neskorších predpisov.

Ďalej v návrhu ÚPN-O Rakovo riešiť a umožniť zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v súlade s ustanoveniami vyhlášky MV SR č.388/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany. Riešenie a umožnenie vytvorenia podmienok pre zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany bude

v kompetencii Obecného úradu v Rakove. V existujúcej a navrhovanej výstavbe bude nutné umožniť umiestnenie informačného systému civilnej ochrany. V súlade s požiadavkami príslušných orgánov štátnej správy v oblasti civilnej ochrany:

- vychádzať zo skutočnosti, že navrhované rozvojové plochy bývania, občianskeho vybavenia a výroby budú v dosahu počuteľnosti sirén ako prostriedku varovania CO.
- z dôvodu počuteľnosti prostriedkov vyznamenania riešiť rozšírenie miestny rozhlas na navrhovaných plochách bývania, výroby a občianskej vybavenosti.
- v následných stupňoch projektovej dokumentácie podmieniť riešenie ustanoveniami v návrhu ÚPN-O Rakovo pre rešpektovanie ustanovení vyhlášky MV SR č. 388/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému CO v znení neskorších predpisov

Individuálna bytová výstavba bude v návrhu ÚPN-O Rakovo navrhovaná mimo území určených na výstavbu a prevádzkovanie výrobných zón.

Výstavba v návrhu ÚPN-O Rakovo bude navrhovaná mimo aktívnych zosuvných území a podmienená v územiach s potencionálnym zosuvom podrobným geologickým prieskumom.

Výstavba v návrhu ÚPN-O Rakovo bude navrhovaná mimo vymedzených území ohrozených 50-ročnou, resp. 100-ročnou vodou. Pre katastrálne územie obce nie je spracovaná mapa povodňového ohrozenia, ktorá orientačne zobrazuje rozsah povodne znázornený záplavovou čiarou (priesečnica hladiny vody záplavy s terénom). Podľa zákona č.7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami § 6, ods.8, mapu povodňového ohrozenia mal zabezpečiť správca vodohospodársky významných vodných tokov do 22.12.2013. Podľa §8, ods.10 zákona č.7/2010 Z.z. obec zabezpečí vyznačenie všetkých záplavových čiar zobrazených na mapách povodňového ohrozenia do územného plánu obce alebo územného plánu zóny.

V následných stupňoch projektovej dokumentácie podmieniť riešenie ustanoveniami v návrhu ÚPN-O Rakovo pre spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva obce podľa §4 ods.3 a §15 ods.1 písm.e) Zákona č.42/1994 Z.z. a §4 Vyhlášky MV SR č.532/2006 Z.z.

V následných stupňoch projektovej dokumentácie podmieniť riešenie ustanoveniami v návrhu ÚPN-O Rakovo pre spôsob a rozsah ukrytia zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti právnických a fyzických osôb riešiť podľa §4 ods.3 a §16 ods.1 písm. e) resp. §16 ods. 12 Zákona č. 42/1994 Z.z. a §4 Vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z.

B.10.5 OCHRANA PRED POVODŇAMI

Intravilánom obce pretekajú toky, ktoré by v jarňých a jesenných mesiacoch, hlavne po prietrzích mračen, mohli ohrozovať priľahlé územie.

Podľa povodňového plánu obce nastáva:

- stav bdelosti pri náhlom očakávanom odmäku
- stav pohotovosti po veľkých búrkach na jar a v jeseni po odchode ľadov
- stav ohrozenia pri búrkach, keď voda berie stromy a ľady.

Pre účely vyhotovenia plánov manažmentu povodňového rizika (§ 8, ods. 7 zákona č. 7/2010) boli vypracované mapy povodňového rizika a mapy povodňového ohrozenia s vyznačenou záplavovou čiarou (mierka 1 :10 000). Podľa § 6 odst. 10 zákona č. 7 /2010 o ochrane pred povodňami Z.z. obec zabezpečuje vyznačenie všetkých záplavových čiar zobrazených na mapách povodňového ohrozenia do územného plánu obce. Záplavová čiara Q₁₀₀ je vyznačená v grafickej časti vo výkrese č. 4.

Vodný tok Turiec je súčasťou spracovaného plánu manažmentu povodňového rizika, v rámci ktorého bolo priľahlé územie zaradené medzi geografické oblasti s potenciálne významným povodňovým rizikom.

V súčasnosti správca vodných tokov – Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. – nemá v rámci svojho Podnikového rozvojového programu investícií zaradené investičné akcie v súvislosti s úpravou vodných tokov v riešenom území, taktiež neplánuje riešiť protipovodňovú ochranu daného územia.

Pri návrhu ochrany pred povodňami v ÚPN-O Rakovo bolo potrebné:

- **Rešpektovať skutočnosť, že Blatnický potok je lokalita zaradená do chránených území NATURA 2000, je možné pri prípadných úpravách uvažovať iba s činnosťami, ktoré nebudú mať vplyv na chránené lokality. Nepriaznivými úpravami pre toto územie patria**

úpravy toku, umiestňovanie vodných diel a likvidácia brehových porastov holorubným spôsobom nad 100 m dĺžky (oprávnenie má správca toku).

- Akceptovať, že podľa § 8 ods. 10) zákona č. 7/2010 Z.z. v rámci návrhu protipovodňových úprav v návrhu ÚPN-O Rakovo majú byť všetky záplavové čiary zobrazené na mapách povodňového ohrozenia vyznačené v ÚPN-O. Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., ako správca vodohospodársky významných vodných tokov zabezpečil, v súlade s príslušnou legislatívou, vypracovanie máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika s kartografickou interpretáciou v mierke 1: 10 000 s vyznačenou záplavovou čiarou.
- Akceptovať, že mapa povodňového ohrozenia a mapa povodňového rizika bola vypracovaná pre takú geografickú oblasť, v ktorej existuje potenciálne významné povodňové riziko alebo v ktorej možno predpokladať, že je pravdepodobný výskyt významného povodňového rizika (§6 ods.1 zákona č. 7/2010 o ochrane pred povodňami). Vodný tok Turiec v obci Rakovo bol zaradený medzi oblasti s potenciálne významným povodňovým rizikom.
- Nenavrhopovať novú zástavbu v inundačnom území miestnych tokov, prípadne navrhnúť ich adekvátnu protipovodňovú ochranu, ktorá negatívne neovplyvní odtokové pomery vodných tokov,
- Akceptovať že, v rámci odvádzania dažďových vôd realizovať opatrenia na zadržiavanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvyšovaný voči stavu pred realizáciou úprav a navrhovanej zástavby.

B.11 NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY

B.11.1 OCHRANA PRÍRODNÝCH HODNÔT, IDENTIFIKÁCIA PRVKOV R-ÚSES V KATASTRI

B.11.1.1 Legislatívna ochrana prírody a krajiny

Chránené časti prírody a ich ochranné pásma

Osobitne chránenými časťami prírody a krajiny v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov rozumieme územia začlenené v národnej sústave chránených území, kde sa uplatňuje druhý až piaty stupeň ochrany a chránené stromy, ďalej územia, ktoré boli zaradené do európskej sústavy chránených území Natura 2000 (územia európskeho významu a chránené vtáčie územia).

Do riešeného územia zasahujú nasledovné osobitne chránené územia:

NPR Turiec

Nachádza sa v k.ú. Martin, Bystrička, Košťany nad Turcom, Príbovce, Benice, Rakovo, Valentová, Kláštor pod Znievom, Laskár, Socovce, Blážovce, Abramová, Ivančiná, Jazernica, Slovenské Pravno, Kaľamenová, Dvorec nad Turcom, Veľký Čepčín, Turčianske Teplice, Dubové, Dolná Štubňa, Sklené, Dolný Turček).

- Evidenčné číslo štátneho zoznamu je 458.
- Výmera dosahuje 89,2899 ha, ochranné pásmo OP NPR má 543,3089 ha
- V NPR platí 4. stupeň ochrany, v ochrannom pásme 3 stupeň.
- Predmet ochrany: Zachovalý úsek toku podhorskej rieky s prirodzeným charakterom meandrujúceho koryta a brehových porastov sprevádzaný vlhkými lúkami a spoločenstvami vysokých ostríc v inundačnom území. Tvorí kostru ramsarskej lokality Mokrade Turca.

Chránené stromy

Kultúrne, vedecky, ekologicky, krajinotvorne alebo esteticky mimoriadne významné stromy alebo ich skupiny môžu byť podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny vyhlásené za chránené stromy.

V riešenom území sa chránené stromy nevyskytujú.

Európska sústava chránených území Natura 2000

Cieľom programu budovania sústavy NATURA 2000 je zachovanie prírodných biotopov a biotopov ohrozených druhov rastlín a živočíchov v celoeurópskom meradle. Program je postavený na prísne vedeckých princípoch na základe presne stanovených kritérií. Vychádza z poznania rozšírenia biotopov a biotopov druhov.). Sústavu Natura 2000 tvoria dva typy území:

Územia európskeho významu (vyčlenené na základe smernice rady č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín, na ochranu ktorých sa vyčleňujú osobitné chránené územia.

Chránené vtáčie územia (vyčlenené na základe Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva, známa tiež ako smernica o vtákoch Birds Directive).

Územia európskeho významu (SKUEV)

V riešenom území k.ú. Rakovo sa nachádza 1 územie európskeho významu, a to:

SKUEV 0382 Turiec a Blatnický potok

Zasahuje do k.ú. Bystrička, Ďanová, Benice, Blatnica, Kláštor pod Znievom, Košťany nad Turcom, Laskár, Martin, Příbovce, Rakovo, Socovce, Valentová, Dolná Štubňa, Dubové, Dvorec nad Turcom, Abramová, Blažovce, Ivančiná, Jazernica, Kaľamenová, Sklené, Slovenské Pravno, Dolný Turček, Veľký Čepčín.

Výmera: 284,16 ha , platí stupeň ochrany 2 a 4.

Biotopy európskeho významu

- 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky,
- 3260 Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion*,
- 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa,
- 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz.

Druhy európskeho významu

Živočích

korýtko riečne (*Unio crassus*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), priadkovec trnkový (*Eriogaster catax*), spriadač kostihojový (**Callimorpha quadripunctaria*), ohnivák veľký (*Lycaena dispar*), klinovka hadia (*Ophiogomphus cecilia*), šidielko (*Coenagrion omatum*), mlok hrebenatý (*Triturus cristatus*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), pľž severný (*Cobitis taenia*), hlavátka podunajská (*Hucho hucho*), hlaváč bielooplutvý (*Cottus gobio*), kolok vretenovitý (*Zingel streber*), vydra riečna (*Lutra lutra*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*).

Chránené vtáčie územia

Národný zoznam navrhovaných chránených vtáčích území bol schválený vládou Slovenskej republiky dňa 9.7.2003, obsahoval 38 území. V súčasnosti aktualizovaný národný zoznam obsahuje spolu 41 chránených vtáčích území, pre ktoré boli vydané platné vyhlášky.

Chránené vtáčie územie sa v riešenom území nenachádza.

Územia chránené podľa medzinárodných dohovorov

Významný je Dohovor o mokradiach majúcich medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva (Ramsarský dohovor). Predmetom Dohovoru je ochrana a trvalo udržateľné využívanie všetkých mokradí.

Najvýznamnejšie lokality sú zapísané v Zozname medzinárodne významných mokradí, tzv. ramsarských lokalít.

V riešenom území je zapísaná jedna lokalita.

Mokrade Turca

- Výmera: 466,89 ha (z toho v okrese Martin 338,11 ha).
- Zasahuje do katastrálnych území: Benice, Bystrička, Kláštor pod Znievom, Košťany nad Turcom, Laskár, Ležiachov, Martin, Příbovce, Rakovo, Slovany, Socovce, Trebstovo, Trnovo, Turčiansky Ďur, Turčiansky Peter. (k.ú. mimo okresu Martin: Abramová, Blažovce, Dolná Štubňa, Dubové, Ivančiná, Jazernica, Kaľamenová, Moškovec, Sklené, Slovenské Pravno, Turček, Turčianske Teplice, Veľký Čepčín)
- Plošné vymedzenie je približne podľa hranice SKUEV 0382 Turiec a Blatnický potok.

- Rieka Turiec vytvára meandrujúce, takmer prírodné koryto s málo narušeným vodným režimom, so zachovalou vegetáciou a spolu s viacerými prítokmi podmieňuje existenciu cenných priľahlých mokradí. Vznikla mozaika mokraďových ekosystémov rôzneho typu v Turčianskej kotline. Lokalita je významná z hľadiska diverzity bentických organizmov, rýb, mokraďových spoločenstiev, biogeografického, hydrologického aj krajinárskeho.
- Kritériá a dôvody zaradenia medzi ramsarské lokality:
 - reprezentatívny, zriedkavý a jedinečný príklad prírodného a prírodnému blízkeho typu mokradí v oblasti Západných Karpát
 - v území žije veľké množstvo vzácných, zraniteľných a/alebo ohrozených druhov rastlín, živočíchov a ich spoločenstiev
 - lokalita má mimoriadny význam pre udržiavanie biologickej rozmanitosti vnútorných Západných Karpát
 - v lokalite sa pravidelne vyskytujú významné počty hniezdiacich vodných vtákov, migrujúcich a zimujúcich vtákov, ale aj rýb, obojživelníkov a cicavcov
 - v rieke a prítokoch sa vyskytujú významné populácie pôvodných druhov rýb a ich vývojových štádií, je neresiskom a odchovňou mlade týchto rýb.

Národne významné mokrade

Zaraďujeme sem mokrade významné z celoslovenského (národného) hľadiska. Sú to mokrade významom presahujúce jeden okres, kraj alebo geomorfologický celok, lokality charakteristické pre Slovensko z hľadiska botanického, zoologického, limnologického alebo hydrologického, najmä prírodné a prírode blízke mokrade charakteristické pre väčší biogeografický celok (napr. Západné Karpaty). Do tejto kategórie patria tiež mokrade s podstatnou úlohou hydrologickou, biologickou alebo ekologickou v prirodzenom fungovaní veľkého povodia. Patria sem aj špecifické typy mokradí, vzácné alebo neobvyklé na území Slovenska.

Národne významné mokrade v k.ú. Rakovo

Názov	k.ú.	Výmera (m ²)
Blatničianka (4,7 km + 1,6 km úsek)	Blatnica, Ďanová, Rakovo, Příbovce	230 000

Regionálne mokrade

Do kategórie mokradí regionálneho významu patria lokality rôznej veľkosti s výraznejším hydrologickým, biologickým a ekologickým ovplyvňovaním okolia (minimálne niekoľkých obcí). V riešenom území nie sú vymedzené.

Regionálne významné mokrade v k.ú. Rakovo

Názov	k.ú.	Výmera (m ²)
Jelšovec - nad sútokom s Blatničiankou	Rakovo	2500
Pod Borkom		500

Lokálne mokrade

K mokradiam lokálneho významu zaraďujeme menšie lokality ovplyvňujúce najbližšie okolie, so sústredeným výskytom bežných druhov rastlín a živočíchov viazaných na mokrade. Patria k nim aj mokrade s miestnym hydrologickým významom a lokality významné svojou ekostabilizačnou funkciou, napríklad ako liahniská obojživelníkov.

Názov	k.ú.	Výmera (m ²)
Rakovo – Z od obce, medzi obcou a Turcom	Rakovo	20 000
Bahrovec III. - JZ od Příbovíc, pri Turci		5 000
Bahrovec II. JZ od Příbovíc		2 500
Bahrovec I. - J od Příbovíc		100

Priemet územného systému ekologickej stability

Generel nadregionálneho ÚSES (GNÚSES) SR bol schválený uznesením Vlády SR č. 319/1992. Vyčlenené boli nadregionálne biocentrá, v rámci nich jadrá a prechodné zóny. V rámci spracovania Koncepcie územného rozvoja Slovenska (KURS 2001) bol ako podklad vypracovaný aktualizovaný GNÚSES, v ktorom boli biocentrá a biokoridory na základe nových poznatkov prehodnotené a doplnené a boli v ňom tiež premietnuté návrhy vyplývajúce z odporúčaní regionálnych RÚSES (spracovaných v rokoch 1993-1995).

Pre riešené územie je platný Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Martin (SAŽP, 2013). Miestny územný systém ekologickej stability nebol spracovaný.
V zmysle dokumentácie RÚSES sú v území vyčlenené nasledovné prvky ekologickej siete:

Biocentrá

NRBc 3 Turiec

- Kategória: nadregionálne biocentrum.
- Rozloha: 570,44 ha.
- Príslušnosť k.ú. : Martin, Bystrička, Košťany nad Turcom, Příbovce, Benice, Rakovo, Valentová, Kláštor pod Znievom, Laskár, Socovce, Turčiansky Ďur.
- Charakteristika: Zachovalý úsek toku podhorskej rieky s prirodzeným charakterom meandrujúceho koryta s príľahlými občasne zaplavovanými lúkami a pasienkami, slepými ramenami s vyvinutou vodnou a litorálnou vegetáciou, mozaika vodných, slatinných i iných mokraďových ekosystémov, rozsiahlejšie xerothermné trávnobylinové i krovinové fytocenózy.
- Legislatívna ochrana, genofondové lokality: Súčasťou je NPR Turiec, OP NPR Turiec, NPR Kláštorské lúky, SKUEV 0382Turiec a Blatničianka, Ramsarská lokalita Mokrade Turca. Vyčlenené sú GL123, 124, 125, 126, 127, 128, 129 ,130, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 169, 183, 184.
 - Ohrozenia:
 - narušenie vodného režimu,
 - sukcesia,
 - eutrofizácia,
 - úpravy koryta,
 - šírenie invázných druhov,
 - nečistenie odpadmi,
 - výstavba bariér a hatí,
 - výstavba infraštruktúry,
 - rekreačné aktivity (motokros).
 - Ekostabilitačné a manažmentové opatrenia:
 - zákaz ťažby štrku v riečišti,
 - vylúčenie výrubov v brehových porastoch s výnimkou odstraňovania drevín zasahujúcich do vody,
 - odstránenie resp. spriechodnenie existujúcich bariér,
 - likvidácia porastov invázných druhov,
 - odstraňovať nelegálne skládky odpadov,
 - pri výstavbe a údržbe ciest minimalizovať zásahy do ekosystémov vodných tokov,
 - pri výstavbe vodovodov a kanalizácií zmierniť dopady realizáciou technických opatrení - zabezpečujúcich priechodnosť a funkčnosť biocentra,
 - pri výstavbe neumiestňovať stavby v blízkosti toku (len vo vzdialenosti 500 m a viac).

RBc 14 Blatnický potok - Ďanovská terasa

- Kategória: regionálne biocentrum.
- Rozloha: 144 ha.
- Príslušnosť k.ú. : Příbovce, Ďanová, Rakovo
- Charakteristika: Najcennejšie úseky prirodzeného toku Blatnického potoka, vrátane brehových porastov, Ďanovského rybníka a príľahlých terás. Biocentrum sa skladá z dvoch častí, ktoré sú oddelené intravilánom obce Ďanová. Územie sa vyznačuje mimoriadne vysokou biodiverzitou. Významné sú veľmi dobre vyvinuté krovito-stromovité brehové porasty s prevahou vrby krehkej s vysokou druhovou bohatosťou krovinového a bylinového poschodia, ďalej slatiniskové lúky (čiastočne narušené výstavbou zariadenia Slovrub a melioráciami), hrany a strány terasy s juhozápadnou orientáciou so zvyškami dubohrabín a xerothermofilnými trávnobylinovými fytocenózami, rybník s nesúvislými úzkymi lemami litorálnych fytocenóz.
- Legislatívna ochrana, genofondové lokality: SKUEV 0382 (časť), GL 132, 133, 134, 180, 181, 182.
 - Ohrozenia:
 - narušenie vodného režimu,

- sukcesia, ruderalizácia,
- zmena druhového zloženia dubovo-hrabových porastov (výsadba *Picea abies*),
- znečisťovanie odpadmi,
- invázne druhy.
- Ekostabilitačné a manažmentové opatrenia:
 - vylúčenie výrubov v brehových porastoch,
 - likvidácia porastov inváznych druhov,
 - pri výstavbe a údržbe ciest minimalizovať zásahy do ekosystémov vodných tokov,
 - pri výstavbe vodovodov a kanalizácií zmierniť dopady realizáciou technických opatrení zabezpečujúcich priechodnosť a funkčnosť biocentrá,
 - pri výstavbe neumiestňovať stavby v blízkosti toku,
 - zahrnúť lúčne a slatinné biotopy do bežného obhospodarovania a udržiavať ich výrubmi sukcesných drevín a kosením,
 - zabrániť výstavbe, ťažbe sedimentov, odvodňovaniu a podobným zásahom,
 - realizovať opatrenia na zlepšenie vodného režimu lokalít,
 - zabrániť rozšľapavaniu a eutrofizácii plôch priehonmi dobytká (občasné extenzívne prepasenie však paušálne nevylučovať),
 - zachovávať pôvodné druhové zloženie lesíkov podľa zloženia potenciálnej prirodzenej vegetácie,
 - nenarušovať ťažkými mechanizmami pôdu

Biokoridory

RBk 12 Blatnický potok

- Kategória: regionálny biokoridor.
- Príslušnosť k.ú.: Rakovo, Ďanová, Rakovo.
- Dĺžka, výmera: Dĺžka 8,3 km, výmera 717 ha.
- Charakteristika: hydricko - terestrický biokoridor, tvorený vodným tokom Blatnického potoka a rozľahlým územím poľnohospodárskej krajiny v priestore medzi Blatnicou a Folkušovou. Prepája PRBc 2 Bralná Fatra, RBc14 Blatničianka – Ďanovská terasa a NRBc3 Turiec. Horný tok Blatnického potoka je súčasťou PRBc 2 Bralná Fatra. Celková dĺžka Blatnického potoka je 18,6 km, plocha povodia je 100,05 km² a priemerný prietok toku je 1,38m³.s-1. Nad obcou Rakovo priberá najvýznamnejší prítok - Gaderský potok (dĺžka 17,7 km, plocha povodia 55,0 km², prietok 0,81 m³.s-1). Celkovo sa pozdĺžny sklon pohybuje v rozpätí 5-17 ‰. V prirodzených úsekoch má tok typický kotlinový charakter - široké zákruty až meandre s výrazne vyvinutými nárazovými a nánosovými brehmi, s prirodzenými procesmi transportu materiálu, jeho usadzovaním na nánosových brehoch a v štrkovo-piesčitých síhotiach (ostrovoch) a s miestami výraznou laterálnou eróziou nárazových brehov. Účinky týchto procesov sú však deštruktívne len na miestach s nedostatočne zachovanými a málo širokými brehovými porastmi. Potok napája VN Ďanová a rybníčné hospodárstvo Slovyb Príbovce. Územie medzi obcami Rakovo a Folkušová je charakteristické pestrú krajinou štruktúrou, s obhospodaroványmi aj extenzívne využívanými lúkami a pasienkami, lesíkmi, brehovými porastami, medzami so skupinovou NDV a alejami popri cestách. Významný biokoridor pre vysokú zver.
- Legislatívna ochrana, genofondové lokality: SKUEV 0382 Turiec a Blatnický potok (súčasť biocentra), GL 185, 186.
 - Ohrozenia:
 - regulácia tokov v intravilánoch, absencia brehových porastov,
 - šírenie inváznych druhov rastlín,
 - výstavba v blízkosti toku,
 - pripravovaná výstavba rýchlostnej cesty R3.
 - Konfliktné uzly:
 - existujúce bariéry – MVE na toku v obci Rakovo a v Ďanovej,
 - križovanie s cestami, železnicou a elektrickým vedením.
 - Ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:
 - odstrániť alebo spriechodniť existujúce bariéry a zamedziť vytváraniu nových,
 - revitalizovať regulované vodné toky, znižovať bariérový efekt umelo upravených brehov,
 - odstraňovať porasty inváznych druhov,

- pri výstavbe neumiestňovať stavby v blízkosti tokov,
- zmierniť dopady výstavby dopravnej infraštruktúry realizáciou technických opatrení zabezpečujúcich - priechodnosť a funkčnosť biokoridorov (podchody, navádzacie zábrany, odstraňovanie bariér),
- pri výstavbe vodovodov a kanalizácií zmierniť dopady realizáciou technických opatrení zabezpečujúcich priechodnosť a funkčnosť biokoridoru.

Regionálne významné genofondové lokality

Uvedený je popis lokality, výskyt biotopov, výskyt významných druhov rastlín a živočíchov (uvedené sú len latinské názvy), ohrozenia a negatívne faktory, ktoré môžu spôsobovať degradáciu genofondovej lokality.

- Skupiny biotopov (komplexy) a kód manažmentových opatrení:
Komplexy rašeliniskových biotopov (manažmentové opatrenia A1).
Komplexy biotopov vodných tokov, mŕtvych ramien a ich sprievodnej vegetácie (manažmentové opatrenia A2).
- Manažmentové opatrenia:
A1 starostlivosť o komplexy rašeliniskových biotopov (rašeliniská, slatiny, prameniská, podmáčané plochy)
- Patria sem biotopy : Ra1, Ra3, Ra6, Ra7, Vo3, Lk6, Pr3, Vo1, Vo5, Kr8, Lk4, Lk10, Lk11, Ls7.4, Ls7.1.
 - Opatrenia:
 - zahrnúť tieto biotopy do bežného obhospodarovania a udržiavať ich výrubmi sukcesných drevín a kosením,
 - zabrániť výstavbe, ťažbe sedimentov, odvodňovaniu a podobným zásahom v okolí lokalít,
 - zabrániť rozšľapavaniu a eutrofizácii plôch priehonmi dobytky (občasné extenzívne prepasenie však paušálne nevylučovať),
 - na najcennejších plochách zabezpečiť hydrologický a hydrogeologický výskum a navrhnuť a realizovať opatrenia na zlepšenie vodného režimu lokalít,
 - eliminovať invázne druhy rastlín v okolí.
- A2 starostlivosť o komplexy biotopov vodných tokov a plôch, mŕtvych ramien a ich sprievodnej vegetácie
- Do tejto skupiny biotopov zahrňujeme biotopy: Vo2, Vo4, Vo7, Vo8, Vo9, Br1, Br2, Br4, Br5, Br6, Br7, Br8, Kr8, Kr9, Lk6, Lk7, Lk8, Lk9, Lk10, Lk11, Ls1.1, Ls1.2, Ls1.3, Ls1.4, Vo6, Pr2.
 - Opatrenia:
 - zákaz ťažby štrku v riečišti Turca a Váhu (ak povoľovať ťažbu, tak hlavne jemnozrnných sedimentov vyplavených z priehrad),
 - vylúčiť výruby v brehových biotopoch Turca a mimo koryta aj popri Váhu a ich významnejších prítokoch, s výnimkou odstraňovania vývrátov, suchých a dolámaných stromov alebo konárov krov, ktoré zasahujú do vody, výruby v koryte a brehových porastoch Váhu a prítokov minimalizovať,
 - odstrániť, resp. spriechodniť existujúce bariéry (hate na Turci) a zabrániť vytváraniu nových,
 - pri výstavbe a opravách lesných ciest a doprave dreva minimalizovať zásahy do ekosystémov vodných tokov (vrátane brehových porastov) umiestňovaním lesných ciest mimo nich, kvalitnou výstavbou ciest a ich odvodnením (odrážky, premostenia, priepusty)
 - pri výstavbe neumiestňovať stavby v blízkosti tokov (v prípade NPR Turiec a ďalších významných tokov len vo vzdialenosti 500 m a viac), ani inak nenarušovať brehové porasty vodných tokov,
 - odporúčať výsadbu brehových porastov (aspoň línii) na ochranu brehov vodných tokov a izoláciu pred znečistením aj v intravilánoch tam, kde je to z priestorového hľadiska možné,

- dôkladné dodržiavať zákon o odpadoch, vrátane sankcií, pri vydávaní súhlasov na uskladnenie prebytočnej zeminu uprednostniť zdevastované územia a intravilány,
- vytipovať štrkoviská, ktoré bude vhodné ponechať na prirodzenú sukcesiu,
- mŕtve ramená a ťažobné jamy nevyužívať na chov rýb a rybolov, ak si takéto využitie vyžaduje úpravy brehov a zásahy do porastov, ktoré by mali za následok zničenie a/alebo poškodenie mokraďových biotopov európskeho a národného významu,
- usmerniť letné rekreačné využitie stojatých vôd s ohľadom na citlivé biotopy a druhy,
- eliminovať porasty invázných druhov,
- zachovať brehové porasty v štruktúre lesa – v rámci prieskumov PSoL je potrebné zmapovať brehové porasty a v PSoL ich chrániť pred výrubom, výstavbou lesných ciest a pod.

Tab. Regionálne významné genofondové lokality

123 pôv.č. 128	Riečny ekosystém Turca k.ú. Martin, Bystrica, Trnovo, Košťany nad Turcom, Benice, Rakovo, Ležiacov, Príbovce, Kláštor pod Znievom, Socovce, Laskár	2 A2	NPR Turiec, územie európskeho významu, Ramsarská lokalita. Prírode blízky ekosystém podhorskej rieky Turiec s veľmi dobre vyvinutými a druhovo bohatými brehovými porastami, prirodzeným režimom toku i charakterom koryta a s nadregionálne významnou refugiálnou a interakčnou (koridorovou) funkciou. Príbrežné mokraďové trávno-bylinové spoločenstvá s výskytom <i>Sesleria uliginosa</i>, <i>Carex bukkii</i>, <i>C. cespitosa</i>, <i>C. diandra</i>, <i>Bidens cernua</i>, <i>Scrophularia umbrosa</i>, <i>Thalictrum aquilegifolium</i>, <i>Geranium palustre</i>, <i>Filipendula ulmaria</i>, spoločenstvá hydrofytov s <i>Batrachium aquatile</i>, <i>B. trichophyllum</i>, <i>Potamogeton crispus</i>, <i>P. perfoliatus</i>, <i>Coelogeton pectinatus</i>, <i>Zanichellia palustris</i>. viac ako 800 druhov bentosu (56 nových pre faunu resp. flóru Slovenska): <i>Rhithrogena lobata</i>, <i>Baetis pentaplebeodes</i>, <i>Ecdyonurus macani</i>, <i>Taeniopteryx nebulosa</i>, <i>Nemoura dubitans</i>, <i>Siphonoperla taurica</i>, <i>Brachyptera starmachi</i>, <i>Capnia vidua</i>, <i>C. bifrons</i>, <i>Drusus monticola</i>, <i>D. biguttatus</i>, <i>Liponeura brevirostris</i>, <i>L. vimmeri</i>, <i>L. decipiens</i>, významné druhy vážok, zo stavovcov <i>Eudontomyzon mariae</i>, 26 druhov rýb (<i>Hucho hucho</i>, <i>Zingel streber</i>, <i>Cobitis taenia</i>, <i>Alburnoides bipunctatus</i>), viacero druhov obojživelníkov a plazov (<i>Rana kl. esculenta</i>), vyše 170 druhov vtákov (78 hniezdičov) a významné druhy cicavcov, najmä <i>Lutra lutra</i>, <i>Neomys anomalus</i>, <i>Sicista betulina</i>. Biotopy: Ls1.1 Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy, Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy, Ls1.4 Horské jelšové lužné lesy, Ls2 Dubovo-hrabové lesy, Ls7.4 Slatinné jelšové lesy, Kr7 Trnkové a lieskové kroviny, Kr8 Vrbové kroviny stojatých vôd, Kr9 Vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek, Br1 Štrkové lavice bez vegetácie, Br2 Horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž ich brehov, Br5 Rieky s bahnatými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov <i>Chenopodium rubri</i> p. p. a <i>Bidens</i> p. p., Br6 Brehové porasty deväťsilov, Br7 Bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek, Br8 Bylinné brehové porasty tečúcich vôd, Vo2 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu <i>Magnopotamion</i> alebo <i>Hydrocharition</i>, Vo4 Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu <i>Ranunculion fluitantis</i> a <i>Callitriche-Batrachion</i>, Vo5 Oligotrofné až mezotrofné vody s bentickou vegetáciou chár, Vo6 Mezo - až eutrofné poloprirodzené a umelé vodné nádrže so stojatou vodou s plávajúcou alebo ponorenou vegetáciou, Vo8 Spoločenstvá bylín a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou, Ra7 Sukcesne zmenené slatiny, Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky, Lk4 Bezkolencové lúky, Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach, Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí, Lk7 Psiarkové aluviálne lúky, Lk9 Zaplavované trávinné spoločenstvá, Lk10 Vegetácia vysokých ostríc, Lk11 Trstinové spoločenstvá mokradí (<i>Phragmites</i>), Tr1 Suchomilné trávno-bylinné a krovinné porasty na vápnom substráte, Tr7 Mezofilné lemy Ohrozenie: narušenie vodného režimu, úpravy koryta, eutrofizácia, sukcesia, znečisťovanie odpadmi, výstavba v blízkosti.
----------------------	---	---------	--

128 pôv.č. 136	Bahrovec k.ú. Rakovo	2 A2	Malé jazierko s lemom s prevahou jeľší, s vodnou a litorálnou vegetáciou (<i>Callitriche</i> sp., <i>Carex paniculata</i>) a s výskytom <i>Gallinula chloropus</i> . Biotopy: Ls1.3 Jaseňovo-jeľšové podhorské lužné lesy, Vo7 Makrofytná vegetácia plytkých stojatých vôd (<i>Ranunculus aquatilis</i>), Lk10 Vegetácia vysokých ostríc. Ohrozenie: narušenie vodného režimu, sukcesia, eutrofizácia.
130 pôv.č. 138, nové rozšírenie	Niva pri Lehôtke-Pod Borkom k.ú. Rakovo	1,2 A1, A2	Odvodnením čiastočne narušená mokraď s fytocenózami zväzu Molinion a Caricion davallianae. s výskytom <i>Sesleria uliginosa</i> , <i>Ranunculus</i> sect. <i>Auricomis</i> sp. div., <i>Selinum carvifolia</i> , <i>Valeriana officinalis</i> , <i>Parnassia palustris</i> , <i>Carex bukkii</i> , <i>C. cespitosa</i> , <i>C. diandra</i> , <i>Bidens cernua</i> , <i>Scrophularia umbrosa</i> , <i>Thalictrum aquilegifolium</i> , <i>Geranium palustre</i> , <i>Filipendula ulmaria</i> , spoločenstvá hydrofytov s <i>Batrachium aquatile</i> , <i>B. trichophyllum</i> , <i>Potamogeton crispus</i> , <i>P. perfoliatus</i> , <i>Coelogeton pectinatus</i> , <i>Zanichellia palustris</i> . (hniezdenie <i>Saxicola rubetra</i> , <i>Emberiza schoeniclus</i> . a významné druhy cicavcov, najmä <i>Lutra lutra</i> , <i>Neomys anomalus</i> , <i>Sicista betulina</i> . Biotopy: Ls1.1 Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy, Ls1.3 Jaseňovo-jeľšové podhorské lužné lesy, Ls1.4 Horské jeľšové lužné lesy, Ls2 Dubovo-hrabové lesy, Ls7.4 Slatinné jeľšové lesy, Kr7 Trnkové a lieskové kroviny, Kr8 Vrbové kroviny stojatých vôd, Kr9 Vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek, Br1 Štrkové lavice bez vegetácie, Br2 Horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž ich brehov, Br5 Rieky s bahnatými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzu <i>Chenopodium rubri</i> p. p. a <i>Bidens</i> p. p., Br6 Brehové porasty devätsilov, Br7 Bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek, Br8 Bylinné brehové porasty tečúcich vôd, Vo2 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu <i>Magnopotamion</i> alebo <i>Hydrocharition</i> , Vo4 Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu <i>Ranunculus fluitans</i> a <i>Callitriche-Batrachion</i> , Vo5 Oligotrofné až mezotrofné vody s bentickou vegetáciou chár 3140, Vo6 Mezo - až eutrofné poloprirodzené a umelé vodné nádrže so stojatou vodou s plávajcou alebo ponorenou vegetáciou, Vo8 Spoločenstvá bylín a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou, Ra7 Sukcesne zmenené slatiny, Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky 6510, Lk4 Bezkolencové lúky, Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach, Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí, Lk7 Psiarkové aluviálne lúky, Lk9 Zaplavované travinné spoločenstvá, Lk10 Vegetácia vysokých ostríc, Lk11 Trstinové spoločenstvá mokradí (<i>Phragmites</i>), Tr1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápniťom substráte, Tr7 Mezofilné lemy. Ohrozenie: narušenie vodného režimu, úpravy koryta, eutrofizácia, sukcesia, znečisťovanie odpadmi.
134 pôv.č. 142	Ďanová –Pod Chrasťou k.ú. Rakovo, Príbovce	1 A1	Melioráciou narušená slatinná lúka s fytocenózami zväzu Caricion davallianae s viacerými diagnostickými druhmi. Biotopy: Ra7 Sukcesne zmenené slatiny. Ohrozenie: narušenie vodného režimu, sukcesia.
172 pôv.č. 174	Kút k.ú. Ležiachov, Slovany, Kláštor pod Znievom, Rakovo	1,2 A1, A2	Hygrofilné pravidelne zaplavované a zväčša i kosené lúky s výskytom <i>Sesleria uliginosa</i> , <i>Carex hostiana</i> , <i>C. davalliana</i> , <i>Parnassia palustris</i> , <i>Triglochin palustre</i> , <i>Trollius altissimus</i> , <i>Carex flava</i> , <i>Dactylorhiza majalis</i> . Z vtákov hniezdisko <i>Crex crex</i> , <i>Saxicola rubetra</i> . Biotopy: Ra6 Slatiny s vysokým obsahom báz, Ra7 Sukcesne zmenené slatiny, Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí, Lk10 Vegetácia vysokých ostríc, Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky Ohrozenie: narušenie vodného režimu, sukcesia, intenzifikácia.
175 pôv.č. 163	Terasy medzi Valentovou a Lehôtkou k.ú. Rakovo	5 A5	Zvyšky xerothermofilných fytocenóz s prevahou <i>Festuca rupicola</i> a s výskytom <i>Pilosella macrantha</i> , <i>Anthericum ramosum</i> , <i>Koeleria gracilis</i> , <i>Polygala major</i> , <i>Senecio umbrosus</i> , <i>Ligustrum vulgare</i> . Zo živočíchov výskyt teplomilnej arachnofauny.
181 pôv.č. 139	Ekosystém Blatnického potoka k.ú. Príbovce, Ďanová, Rakovo	2 A2	Veľmi dobre vyvinuté krovito-stromovité brehové porasty s prevahou vrbí krehkej s vysokou druhovou bohatosťou krovinného a bylinového poschodia. Rastliny: <i>Fontinalis antipyretica</i> , <i>Carex</i> spp., <i>Molinia arundinacea</i> , <i>Geranium palustre</i> , <i>Thalictrum aquilegifolium</i> , <i>Aconitum variegatum</i> , <i>Aquilegia vulgaris</i> , <i>Listera ovata</i> , <i>Lycopus europaeus</i> , <i>Lunaria rediviva</i> , <i>Scirpus sylvaticus</i> , <i>Scrophularia umbrosa</i> , <i>Valeriana sambucifolia</i> . Živočíchy: ryby Hucho hucho, <i>Thymallus thymallus</i> ,

			Salmo trutta trutta m. fario, Phoxinus phoxinus, Lota lota, Cottus poecilopus, plazy Natrix natrix, vtáky Falco subbuteo, Actitis hypoleucos, Streptopelia turtur, Remiz pendulinus, Muscicapa striata, Ficedula hypoleuca, Saxicola rubetra, Cinclus cinclus, cicavce Micromys minutus, Neomys fodiens, Mustela erminea, Lutra lutra. Biotopy: Br1 Štrkové lavice bez vegetácie, Br2 Horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž ich brehov, Br4 Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia s vrbou sivou (Salix elaeagnos), Br6 Brehové porasty devätsilov, Br7 Bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek, Br8 Bylinné brehové porasty tečúcich vôd, Kr8 Vrbové kroviny stojatých vôd, Kr9 Vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek, Vo7 Makrofytná vegetácia plytkých stojatých vôd (Ranunculus aquatilis), Vo8 Spoločenstvá bylín a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou, Vo9 Ruderalizované porasty v zamokrených depresiách na poliach a na obnažených dnách rybníkov, Ra6 Slatiny s vysokým obsahom báz, Ra7 Sukcesne zmenené slatiny, Lk4 Bezkolencové lúky, Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach, Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí, Lk10 Vegetácia vysokých ostríc, Lk11 Trstinové spoločenstvá mokradí (Phragmites), Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy. Ohrozenie: narušenie vodného režimu, sukcesia, znečisťovanie odpadmi.
--	--	--	---

Biotopy európskeho významu a národného významu

V riešenom území sa nachádzajú NPR Turiec a 0382 SKUEV Turiec a Blatnický potok sa vyskytujú nasledovné biotopy európskeho významu:

- 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky
- 3260 Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu Ranunculion fluitantis a Callitriche-Batrachion
- 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa
- 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz

Biotopy národného významu

- Lk7 Psiarkové aluviálne lúky,
- Lk9 Zaplavované travné spoločenstvá,
- Lk10 Vegetácia vysokých ostríc,

Jaskyne a prírodné vodopády

V riešenom území sa nenachádzajú.

B.11.2 KRAJINNOEKOLOGICKÝ PLÁN (OPTIMÁLNE PRIESTOROVÉ A FUNKČNÉ VYUŽÍVANIE ÚZEMIA OBCE RAKOVO)

Návrh ekologicky optimálneho využívania územia je výsledkom konfrontácie navrhovaných aktivít, vyhodnotených podľa miery ich vhodnosti so súčasnou krajinou štruktúrou. Grafickým výsledkom tohto procesu je výsledná mapa ekologicky optimálneho priestorového usporiadania a využívania územia (Krajinnoekologický plán).

Alternatívny ekologický výber bol vykonaný párovým porovnávaním pri tvorbe komplexných jednotiek. Priorita je daná prvku s najväčším absolútnym stupňom významnosti.

B.11.2.1 Krajinnoekologický plán

Riešené územie je rozčlenené do krajinnoekologických komplexov (KEK) vzhľadom na krajinnoekologické podmienky a okolité väzby a vzťahy, ako i s prihliadnutím na spoločenské potreby a nároky v území a historický spôsob využívania krajiny. Každý KEK je charakterizovaný z hľadiska krajiny štruktúry, výskytu pozitívnych a negatívnych javov, je zhodnotený jeho potenciál a navrhnuté konkrétne krajinnoekologické a ekostabilizačné opatrenia na optimalizáciu jeho využívania.

Optimálne priestorové usporiadanie a funkčné využitie katastrálneho územia je vyjadrené v grafickej prílohe Krajinnoekologický plán (samostatný elaborát).

Krajinnoekologický komplex č.1	Zastavané a kontaktné územie obce
---------------------------------------	--

Krajinnoekologický komplex č. 2	Územie poľnohospodárskych areálov
Krajinnoekologický komplex č. 3	Prírodná krajina v nive Turca a Blatnického potoka
Krajinnoekologický komplex č. 4	Intenzívne využívaná oráčinová krajina
Krajinnoekologický komplex č. 5	Poľnohospodársky využívaná lúčna krajina
Krajinnoekologický komplex č. 6	Pahorkatinná oráčinovo-pasienkárská krajina

Krajinnoekologický komplex č.1 - Zastavané a kontaktné územie obce

Urbanizovaná krajina vidieckeho typu s hlavnou funkciou bývania, ktorá sa postupne dopĺňa aj funkciou priemyselnou a plánuje sa riešiť aj rekreačno-športová funkcia.

Časť zastavaného územia je v tesnom kontakte s obcou Priboce, hlavná časť je samostaná, rozdelená železničnou traťou. na väčšine územia sa nachádzajú rodinné domy so záhradami, občianska vybavenosť, dopravná a technická infraštruktúra.

Obec leží na rovine so sklonom 0 - 3°, prevažujú pôdy luvizeme, až fluvizeme, vy skytuje sa pomerne vysoká hladina podzemných vôd. Zastúpenie verejnej zelene je stredné, nachádza sa tu niekoľko plôch s potenciálom premeny na obecný park na každodennú rekreáciu obyvateľov. Zeleň predstavujú aj porasty lemujúce miestne komunikácie, zeleň záhrad a brehových porastov. Zastavané územie je čiastočne ohrozované záplavami pri rozvodnení rieky Turiec, plánuje sa ochrana intravilánu pomocou vybudovania protipovodňového valu, ktorý bude slúžiť zároveň ako cyklochodník.

Krajina je vhodná na bývanie, záhrady, služby, drobné výrobné a nevýrobné aktivity, občiansku vybavenosť, rekreačnú vybavenosť, čo sa týka priemyselnej výroby bolo by vhodné ju situovať v náväznosti na existujúce priemyselné plochy. Rozvoj priemyselnej funkcie v budúcnosti bud umocnený výstavbou rýchlostnej cesty R3, ktorá má v riešenom území plánovanú mimoúrovňovú križovanie. Územie má potenciál na intenzifikáciu využitia existujúceho zastavaného územia, je záujem ho rozšíriť, predovšetkým smerom na juhovýchod.

Krajinnoekologický komplex č. 2 Územie poľnohospodárskych areálov

Poľnohospodársky areál, ktorý patrí PD Gader, v súčasťou hlavnej časti intravilánu, je opustený a pripravený na premenu na priemyselnú funkciu a občiansku vybavenosť.

Ďalšie dva poľnohospodárske areály sú lokalizované v krajine na miestach bývalých panských majerov. V súčasnosti okrem poľnohospodárskej činnosti sú zamerané aj na rekreačnú a agroturistickú ponuku.

Krajinnoekologický komplex č. 3 Prírodná krajina v nive Turca a Blatnického potoka

Cenný fragment ukážky kotlinovej krajiny s prírodným meandrujúcim vodným tokom a so zachovalými ekosystémami, ktoré boli vyhlásené ako národná prírodná rezervácia Turiec, územie európskeho významu, ako aj Ramsarská lokalita. Zahŕňajú tiež viaceré genofondové lokality mokradového typu. Prevažujú plochy TTP, kôli vysokej hladine spodnej vody sú lúky podmáčané, majú polointenzívne až ontenzívne využívanie – kosenie, pasenie. Pôdy sú fluvizeme, luvizeme, kambizeme, pri Blatnickom potoku aj čiernice. Vysokú zeleň predstavujú najmä brehové porasty.

KEK je vhodný na ochranu prírody a krajiny, ekosystémov a druhov vlhkých lúk a vodnej bioty. Prípustné je i opatrné poľnohospodárske využívanie, najmä kosenie lúk je nevyhnutné. Je však potrebné obhospodarovat lúky v režime vhodnom pre tento typ biotopov. Nie je prípustná žiadna nová stavba, rozširovanie existujúcich lokalít bývania a služieb. Budovanie protipovodňového valu na ochranu intravilánu zníži riziko záplav, zároveň však budú ovplyvnené biotopy, odstrihnuté od prepojenia so spodnými vodami. Novú výstavbu je nutné v záujme ochrany hydrologického režimu a ochrany vlhkých lúk budovať najmenej 500 m od brehovej čiary rieky Turiec.

Krajinnoekologický komplex č. 4 Intenzívne využívaná oráčinová krajina

Monotónna poľnohospodárska krajina, plne využíva svoj poľnohospodársky potenciál na intenzívne pestovanie rôznych plodín od obilnín, kukurice, krmovín, repky a podobne. Sú tu zriadené veľkoplošné parcely, bez vysokej zelene, pôdy sú čiastočne meliorované, typologicky prevládajú luvizeme, čiernice, v menšom množstve kambizeme a fluvizeme, Veľká výmera pôd je chránená. Vhodné použitie predstavuje tak ako doteraz poľnohospodárska výroba, na zatraktívnenie krajiny by bolo vhodné vysadiť viacej nelesnej drevinovej vegetácie na poľných cestách a popri regulovaných tokoch.

Krajinnoekologický komplex č. 5 Poľnohospodársky využívaná lúčna krajina

Územie s intenzívnymi TTP na rovine s meliorovanými pôdami a viacerými krytými podzemnými kanálmi. Na tomto území sú pripravené pomerne rozsiahle projekty výstavby rôznych

kategórií. Je potrebné odoberať poľnohospodársku pôdu čo najmenej a snažiť sa o zachovanie rozľahlých lúk medzi dvoma časťami Rakova. Pri výstavbe je nutné čo najmenej degradovať pôdu a doplniť krajinnú zeleň.

Krajinnoekologický komplex č. 6 Pahorkatinná oráčinovo-pasienkárska krajina

Krajina je podobná predchádzajúcemu typu, je však pahorkatinného rázu, sklonitosť dosahuje 3 - 7° primiešané sú tu aj menšie plochy ornej pôdy. Je vhodná na zachovanie súčasného spôsobu využívania, potrebné je zlepšiť krajinný obraz doplnením vysokou zeleňou.

B.11.2.2 Návrh ekostabilizačných opatrení

Ekologickú stabilitu v krajine možno podporiť predovšetkým systémom ekostabilizačných opatrení (urbanistických, agrotechnických, lesohospodárskych a iných. Navrhujú sa druhy ekostabilizačných opatrení, ktoré sú priamo smerované na jednotlivé vyčlenené krajinnoekologické komplexy s prihliadnutím na ich predpokladané využívanie.

Krajinnoekologický komplex č.1 Zastavané a kontaktné územie obce

- Zachovať vidiecky charakter novej výstavby.
- Zachovať všetky architektonicky a kultúrno-historicky cenné stavby ako súčasť národnej a regionálnej histórie, nepovoľovať ich rušivé prestavby, prístavby a ďalšie znehodnocovanie.
- Pri výstavbe zachovať čo najvyšší podiel nedegradovanej pôdy.
- Priemyselné areály izolovať vysokou krajinnou vegetáciou.
- Protipovodňové opatrenia realizovať s ohľadom na blízkosť NPR Turiec.
- Doplniť sídelnú zeleň.

Krajinnoekologický komplex č. 2 Územie poľnohospodárskych areálov

- Zachovať poľnohospodársky charakter areálov, prípadne aj s rekreačným využitím.
- Zabrániť vzniku nelegálnych skládok.
- Netolerovať v území zaburinené plochy s výskytom invázných druhov rastlín, eliminovať riziko ich šírenia.

Krajinnoekologický komplex č. 3 Prírodná krajina v nive Turca a Blatnického potoka

- Neumiestňovať stavby v okolí toku Turiec do 500 m od brehovej čiary
- Nenarušovať brehové porasty
- Zachovať hydrologický režim územia, vrátane prírodného charakteru tokov a priľahlých vlhkých lúk
- Vlhké lúky citlivo obhospodarovvať, chrániť pred zarastaním a degradáciou
- Zabrániť vytváraniu nelegálnych skládok odpadu

Krajinnoekologický komplex č. 4 Intenzívne využívaná oráčinová krajina

- Zachovať doterajší spôsob využívania .
- Doplniť krajinnú zeleň pozdĺž regulovaných drobných tokov a účelových komunikácií.

Krajinnoekologický komplex č. 5 Poľnohospodársky využívaná lúčna krajina

- Zachovať doterajší spôsob využívania.
- Doplniť vysokú zeleň pozdĺž hraníc pozemkov a poľných ciest.
- Doplniť v krajine solitérnu zeleň.

Krajinnoekologický komplex č. 6 Pahorkatinná oráčinovo-pasienkárska krajina

- Zachovať doterajší spôsob využívania.
- Doplniť líniovú a solitérnu vysokú zeleň.

B.11.2.3 Všeobecné ekostabilizačné opatrenia, aplikovateľné v každom type krajiny

Opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity

Starostlivosť o komplexy biotopov vodných tokov a plôch, mŕtvych ramien a ich sprievodnej vegetácie. V území sa jedná o lokality s vysokou biodiverzitou popri toku Turiec a jeho prítoku Blatnického potoka.

- zákaz ťažby štrku v riečišti Turca,
- vylúčiť výrubu v brehových biotopoch Turca a ich významnejších prítokoch, s výnimkou odstraňovania vývrátov, suchých a dolámaných stromov alebo konárov krov, ktoré zasahujú do vody,
- odstrániť, resp. spriechodniť existujúce bariéry (hate na Turci) a zabrániť vytváraniu nových,
- pri výstavbe neumiestňovať stavby v blízkosti tokov (v prípade NPR Turiec a ďalších významných tokov len vo vzdialenosti 500 m a viac), ani inak nenarušovať brehovú porasty vodných tokov,
- odporúčať výsadbu brehovú porastov (aspoň línií) na ochranu brehov vodných tokov a izoláciu pred znečistením aj v intravilánoch tam, kde je to z priestorového hľadiska možné,
- dôkladne dodržiavať zákon o odpadoch, vrátane sankcií, pri vydávaní súhlasov na uskladnenie prebytočnej zeme uprednostniť zdevastované územia a intravilány,
- eliminovať porasty invázných druhov,
- zachovať brehovú porasty v štruktúre lesa – v rámci prieskumov PSoL je potrebné zmapovať brehovú porasty a v PSoL ich chrániť pred výrubom, výstavbou lesných ciest a pod.

Opatrenia na zachovanie a udržiavanie vegetácie v sídlach

- Dôsledne dorážať ustanovenia zákona č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny, týkajúce sa ochrany drevín.
- Nové lokality výstavby riešiť tak, aby bolo možné doplniť priestor verejnou zeleňou (parky, parčíky) a sprievodnou zeleňou komunikácií.
- Údržbu drevín (orezávanie) realizovať s ohľadom na druh dreviny, vyhnúť sa drastickým zásahom.

Opatrenia na zlepšenie pôsobenia štruktúry vnímanej krajiny

- Zachovať a cielene udržiavať prírodné toky a ich okolie v území minimalizovať zásahy do koryta, zabrániť výstavbe v ich blízkosti.
- Revitalizovať regulované vodné toky, znižovať bariérový efekt umelo upravených brehov.
- Neuvažovať s budovaním nových sídelných častí vo voľnej krajine bez návaznosti na existujúce zastavané územie a vnášaniu nepôvodných a nevhodných prvkov do vidieckeho prostredia.
- Udržiavať poľnohospodárske využívanie krajiny, zabrániť opúšťaniu a spustnutiu pôdy, doplniť veľkoplošné orné pôdy líniovou a soliternou zeleňou.

B.12 NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA

B.12.1 NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO VYBAVENIA

B.12.1.1 Napojenie územia na nadradenú dopravnú sieť

Obec Rakovo sa nachádza približne 10 km južne od okresného mesta Martin, v strednej časti turčianskej kotliny v jej údolnej nive, na brehoch rieky Turiec medzi pohoriami Malá Fatra a Veľká Fatra.

Z nadradenej cestnej siete prechádzajú katastrom obce cesty I. triedy I/65 a cesty III. triedy III/2160 a III/2140.

Cesta I/65 patrí do hlavnej cestnej siete SR a z celoslovenského hľadiska je významnou komunikáciou nadregionálneho významu spájajúca jednotlivé regióny Slovenska, od Martina až po Žiar nad Hronom - po mimoúrovňovú križovatku s cestou R1 v Šášovskom Podhradí.

Cesta I/65 v hodnotenom úseku má nevyhovujúci technický stav, najmä čo sa týka stavebno-technického stavu vozovky (cesta I/65 bola budovaná ako tzv. panelová cesta), prechádza priamo cez sídelný útvar Martin, kde je doprava v dôsledku umiestnenia častých úrovňových križovatiek spomaľovaná, čím dochádza k zvyšovaniu negatívnych vplyvov z dopravy pre obyvateľstvo okresného mesta. Pre potreby navrhovaných činností v regióne Turca je nutná čo dokladuje súčasné preťaženie a kolízny stav. Na súčasnú cestu I/65 sú napájané ďalšie komunikácie II. a III. triedy, ktoré spájajú jednotlivé obce regiónu s okresnými sídlami Martin a Turčianske Teplice, ako aj prepájajú samotný región Turca so susednými regiónmi Žilinského kraja. Uvedené skutočnosti poukazujú na vhodnosť ako aj zvýšenú potrebu výstavby navrhovanej rýchlostnej cesty R3 v úseku Martin – Horná Štubňa.

Vo výhľade sa rýchlostná cesta R3 stane súčasťou siete rýchlostných ciest SR ustanovených v uznesení vlády SR č. 161/2001 Z.z. Rýchlostný ťah R3 je v koncepcii rýchlostných ciest definovaný ako ťah štátna hranica MR/SR – Šahy – Krupina – Zvolen – Žiar nad Hronom – Turčianske Teplice – Martin – Kľačany – Dolný Kubín – Trstená – štátna hranica SR/PR. Aktualizácia nového projektu výstavby diaľnic a rýchlostných ciest odsúhlasený uznesením vlády SR č. 253/2003 podporuje

navrhované cestné koridory (D1 až D4, resp. R1 až R5) v Konceptia urbanistického rozvoja Slovenska 2001 (ďalej len „KURS 2001“), ktoré vytvárajú dobrý predpoklad pre rozvoj sídelnej štruktúry a zabezpečujú rovnocennú dostupnosť všetkých krajských centier a ostatných významných sídelných rozvojových pólov k európskym nadradeným cestným trasám, ako aj k aglomeráciám európskeho významu.

B.12.1.2 Organizácia dopravy

Cestná doprava

Komunikačnými osami obce sú cesty I. triedy I/65 (okrajovo) a cesty III. triedy III/2160 a III/2140:

- cesta prvej triedy I/65 v trase Martin križovatka s cestou I/18 - Rakovo - Turčianske Teplice,
- cesta tretej triedy III/2160 v trase Príbovce križovatka s cestou II/519) - Rakovo - Valentová -,
- cesta tretej triedy III/2140 v trase Rakovo križovatka s cestou I/65 – Daňová,

Komunikačné osi obce Rakovo dopĺňa sieť obslužných komunikácií funkčnej triedy C3, ktoré umožňujú priamu obsluhu objektov. Obslužné komunikácie predstavujú jednopruhovú obojsmernú komunikáciu s nespevneným povrchom (štrk) alebo so spevneným povrchom (živica, panely), šírky cca 3,00 - 3,50 m, bez výhybní alebo obslužné komunikácie dvojpruhovej obojsmernej so spevneným povrchom (živica), šírky cca 5 – 6 m.

Dopravný systém obsluhy územia týmito komunikáciami sa v maximálnej miere prispôbil existujúcej zástavbe.

Na sieť obslužných komunikácií sa napájajú poľné cesty, ktoré ďalej umožňujú sprístupnenie extravilánu obce.

Návrh riešenia

Stanovisko NDS :

- Národná diaľničná spoločnosť (NDS) konštatuje, že katastrálnym územím obce Blatnica prechádza pripravovaná rýchlostná cesta R3 Martin – Horná Štubňa, pre ktorú bol v roku 2011 ukončený proces EIA a bolo vydané záverečné stanovisko MŽP SR č. 1867/2010-3.4/ml.
- V roku 2016 bola vypracovaná Štúdia realizovateľnosti „Rýchlostná cesta R3 Martin – Šášovske Podhradie“ (ďalej len „ŠR“), ktorá odporučila ďalšiu prípravu v úsekoch Martin – Rakovo a Rakovo – Mošovce variant „A modrý“ rýchlostnej cesty R3, ktorý sa dotýka aj katastrálneho územia obce Rakovo. V zmysle výsledkov ŠR má byť však z dlhodobého hľadiska doprava v úseku Rakovo – Mošovce vedená v trase existujúcej cesty I/65. Po naplnení jej kapacity doporučuje ŠR ďalej pokračovať rýchlostnou cestou R3 vo variante „A modrý“, ktorý však nebol posúdený v rámci procesu EIA.
- Na základe vyššie uvedeného NDS požaduje do návrhovej časti územného plánu zapracovať variant rýchlostnej cesty R3 v zmysle vydaného záverečného stanoviska MŽP SR č. 1867/2010-3.4/ml a zároveň do výhľadovej časti územného plánu zapracovať aj odporúčaný variant rýchlostnej cesty R3 „A modrý“ v zmysle odporúčaní ŠR. Pre úsek Martin – Rakovo v súčasnosti prebieha proces EIA – zisťovacie konanie vo veci posudzovania predpokladaných vplyvov zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie. Predpoklad vydania rozhodnutia vydaného v zisťovacom konaní je 10/2016.
- NDS ďalej neodporúča navrhovať nové lokality bývania v ochrannom pásme pripravovanej rýchlostnej cesty R3. NDS v súvislosti s uvedeným upozorňuje, že budúcim funkčným využitím navrhovaných lokalít s funkciou bývania, môže byť narušený komfort bývania budúcou prevádzkou rýchlostnej cesty R3 v tejto lokalite. V prípade, že sa funkčné plochy v blízkosti okolitých rýchlostnej cesty plánujú využiť na bývanie, je nevyhnutné venovať pozornosť posúdeniu objektivizácie hluku a prípadné prekročenie prípustných hodnôt hluku vo vonkajšom prostredí následne eliminovať návrhom opatrení výhrade na strane investora budúcej zástavby. Upozorňujeme, že dodatočné protihlukové opatrenia nebude možné nárokovvať u správcu rýchlostnej cesty.

Stanovisko SSC :

- mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty prvej triedy v kategórii C 11,5/80 v zmysle STN 73 6101;
- v zastavanom území rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty prvej triedy vo funkčnej triede B1 v kategórii MZ 14/60, zmysle STN 6110;

- mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie ciest tretej triedy v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 73 6101;
- v zastavanom území rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie ciest tretej triedy v kategórii MZ 8,5/50, MZ 8,0/50, vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 6110.

V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry je potrebné rešpektovať aktuálny ÚPN VÚC Žilinského kraja :

5. V OBLASTI ROZVOJA NADRADENEJ DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

5.2 paneurópska dopravná infraštruktúra ITF a TEN-T

5.2.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať nadradené postavenie paneurópskych multimodálnych koridorov Medzinárodného dopravného fóra (ďalej len „ITF“) ktoré je nástupníckou organizáciou Európskej konferencie ministrov dopravy CEMT a dopravných sietí TEN-T.

- c) rešpektovať cestnú infraštruktúru alokovanú v trasách doplnkových sietí TEN-T Martin - Turčianske Teplice - Šášovské Podhradie - Zvolen - Šahy - Maďarská republika, schválené pre rýchlostnú cestu R3.

Rozvoj prepravných vzťahov a ich objemov

Najlepší obraz o intenzitách a zložení dopravných prúdov poskytujú výsledky celoštátnych sčítaní, ktoré organizuje Slovenská správa ciest každých päť rokov. K dispozícii sú výsledky sčítaní z rokov 2010 a 2015.

Cesta I/65			Sčítací úsek 91 280		
Rok	Okres	T	O	M	S
2010	Martin	1698	6087	12	7397
2015	Martin	1685	3858	14	5557
Pokles :		13	2229	2	1840

Legenda :

T – nákladné automobily a prívesy; O – osobné a dodávkové automobily; M – motocykle; S – súčet všetkých automobilov a prívesov.

Na intenzite dopravy a zložení dopravných prúdov uvedených v prehľadných tabuľkách na príslušnej ceste a sčítacom úseku je vidno pokles dopravného zaťaženia, ktorého veľkosť bude ešte znížená vybudovaním rýchlostnej cesty R3.

Parametre navrhovaných miestnych komunikácií:

Obslužné komunikácie so živičnou úpravou sú v malej miere miestami rozrušené rozkopávkami a prekopávkami z kladenia inžinierskych sietí, preto z hľadiska životnosti vozovky by bolo treba tieto komunikácie vyspraviť alebo zrekonštruovať. Tieto komunikácie sú v ÚPN-O zaradené medzi verejnoprospešné stavby. V riešení ÚPN-O sa navrhuje v rozvojových územiach systém miestnych komunikácií (MK) v príslušnej funkčnej triede a kategórii. Ide o navrhované miestne komunikácie obslužné, funkčnej triedy C3.

Navrhované obslužné komunikácie v rozvojových územiach budú mať šírkové parametre komunikácii totožné s komunikáciami, na ktoré naväzujú v ich predĺžení alebo budú mať min. parametre v zmysle navrhovaných kategórií :

Jednopruhová obojsmerná MK s krajinicami a výhybňami s obmedzením do 100 m (bez obrubníkov) :

Funkčná trieda :	Kategória :	Parametre :	
		jazdný pruh (m)	nespevnená časť krajnice (m)
C3	MOK 4,0/30 (modifikovaná)	1 x 3,00	2 x 0,50

Dvojpruhová obojsmerná MK s krajinicami (bez obrubníkov) :

Funkčná trieda :	Kategória :	Parametre :	
		jazdný pruh (m)	nespevnená časť krajnice (m)
C3	MOK 7,0/30	2 x 2,75	2 x 0,75

Dvojpruhová obojsmerná MK (s obrubníkmi a chodníkom – výroba, skladové hospodárstvo) :

Funkčná trieda :	Kategória :	Parametre :	
		jazdný pruh (m)	Vodiaci/odvodňovací prúžok (m)
C3	MO 8,0/40	2 x 3,00	2 x 0,50

Obslužné komunikácie sú navrhované ako komunikácie dvojpruhové, obojsmerné vzájomne zokruhované. V prípade, že komunikácia je jednopruhovú a dlhšia ako 50 m a je ukončená slepo, uvažuje sa s realizáciou otočky, resp. otáčacieho kladiva.

Železničná doprava

Priamo severozápadnou časťou katastrálneho územia obce Rakovo prechádzajú železničná trať č. 118 Vrútky – Zvolen, kde sa nachádza aj železničná stanica Príbovce - Rakovo. Súčasná stanica má päť koľají, z toho štyri dopravné a jedna je všeobecná nákladná a vykládková.

Zo železničnej stanice Príbovce – Rakovo je vyvedená železničná vlečka k priemyselným prevádzkam v lokalite „Pri píle“ a umožňuje pripojenie ďalšej rozvojovej plochy pre priemysel a skladové hospodárstvo v navrhovanom rozvojovom území v lokalite „Pri píle“ (pre umiestnenie Logistického centra).

Vodná doprava

V katastrálnom území obce sa nenachádza vodná cesta.

Cyklistická doprava

Cyklistická doprava miestneho významu využíva existujúce miestne komunikácie obce Rakovo.

Katastrálnym územím obce prechádza značená cykloturistická trasa (<http://www.freemap.sk/>):

- zelená trasa s číslom 5427 : Príbovce - Rakovo (po ceste III/2060) - Valentová - Socovce - ...

V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry je potrebné rešpektovať ÚPN - VÚC ŽK v platnom znení s nasledovnými ustanoveniami týkajúcimi sa riešeného územia v záväznej časti :

Z bodu 5 - v oblasti rozvoja dopravnej infraštruktúry

5.8 infraštruktúra cyklistickej dopravy

5.8.1 v návrhovom a výhľadovom období chrániť územný koridor a realizovať sieť cyklomagistrál (cyklistické trasy celoštátneho významu) v nasledovných trasách a úsekoch:

- f) Turčianska cyklomagistrála v trase cesty III/01892 Vrútky - Lipovec - Turčianske Kľačany, v trase účelovej cesty Turčianske Kľačany - Sučany - v trase cesty III/01899 most cez Váh Sučany, v trase cesty III/01894 Sučany - Turčianska Štiavnička - **Rakovo** - Turčiansky Michal, v trase spevnenej poľnej cesty Turčiansky Michal - Háj, v trase ciest III/06536 a III/06537 Háj - Turčianske Teplice, v trase miestnych komunikácií a spevnených poľných ciest na území Turčianskych Teplic, v trase cesty III/06545 Turčianske Teplice - Budiš, v trase spevnených lesných ciest Budiš - Za hájom - hranica Žilinského a Trenčianskeho kraja s napojením cez Prievidzu a Bojnice na Hornonitriansku cyklomagistrálu.

Dopravné zariadenia

V katastrálnom území obce Rakovo sa nachádzajú obslužné dopravné zariadenia, ktoré sú zastúpené vo forme autobusových zastávok, železničnej stanice, parkovísk pri objektoch občianskeho vybavenia.

Letecká doprava

V obci Rakovo sa nenachádza letisko. Katastrálne územie obce sa nachádza mimo ochranných pásiem letísk, heliportov a leteckých pozemných zariadení.

Juhozápadne vo vzdialenosti cca 21 km sa nachádza letisko miestneho významu zabezpečujúce poľnohospodárske práce (posyp, resp. postrek) v k.ú. Dolná Štubňa. Letisko by malo umožniť využitie aj pre rekreačné účely na tzv. vyhlídkové lety.

Severne vo vzdialenosti cca 13 km sa nachádza regionálne letisko miestneho významu Martin – Tomčany.

Severozápadne vo vzdialenosti cca 51 km sa nachádza regionálne verejné letisko, pre medzinárodnú dopravu v katastrálnom území obce Dolný Hričov.

Pešie trasy a verejné priestranstvá

Chodec je vo väčšine prípadov vedený v rámci miestnych komunikácií málo zaťažených (v stiesnených šírkových pomeroch).

V návrhu ÚPN-O Rakovo sa uvažuje s vedením jednostranného chodníka súbežne s cestami III. triedy a pozdĺž obslužných komunikácií v existujúcej zástavbe a rozvojových územiach tam, kde to priestorové možnosti dovoľujú.

Z uvedeného vyplýva umožniť návrh vybudovania samostatných peších chodníkov popri ceste a to:

- chodník popri cestách III/2160 a III/2140 (až po m.č. Lehôtka),
- chodník popri miestnej komunikácii od križovatky s cestou III/2160 po Goralwood (B) popri navrhovanej obslužnej komunikácii k navrhovanému rozvoju plôch priemyslu (Logistické centrum pri píle - F);
- chodníky popri miestnych komunikáciách s navrhovanými rozvojovými plochami pre výstavbu IBV a OV (lokalita Malý Borok) a pripojenie lokality Kratiny s navrhovanými rozvojovými plochami na m.č. Rakovo (v koridore súčasnej poľnej cesty).

Statická doprava

Odstavovanie vozidiel v individuálnej bytovej výstavbe je zabezpečené na vlastných pozemkoch v garážach alebo na spevnených plochách pod prístreškom alebo bez prístrešku. Odstavenie vozidiel pri HBV je prevzaté zo schváleného riešenia v predchádzajúcej ÚPD (ZaD č.4 ÚPN-O) a bude riešené formou spevnených plôch, ktoré sú súčasťou uličného priestoru.

Parkovanie vozidiel pri objektoch OV je riešené formou spevnených plôch parkovísk alebo spevnených plôch, ktoré budú súčasťou uličného priestoru alebo priamo na plochách OV (na vlastných pozemkoch OV).

Potrebné nápočty a situovanie parkovacích stojísk pre uvažované objekty vybavenosti budú riešiť projektové dokumentácie pre konkrétne objekty. Nápočty je potrebné realizovať v zmysle „STN 73 6110 Projektovanie miestnych komunikácií“ pre výhľadový stupeň automobilizácie.

Odstavovanie vozidiel v IBV v rozvojových územiach bude zabezpečené na vlastných pozemkoch v garážach alebo na spevnených plochách pod prístreškom alebo bez prístrešku. Pre potreby rodinných domov je uvažované, že na 1 RD pripadajú 2 odstavné stojiská na vlastnom pozemku v zmysle STN 73 6110/Z2, február 2015.

Značené pešie turistické trasy

Katastrálnym územím obce Rakovo neprechádzajú značené turistické trasy. ÚPN-O nenavrhuje značené turistické trasy.

Hromadná doprava

Hromadná autobusová doprava obce Rakovo je riešená ako prímestská hromadná doprava. Prepravu zabezpečuje SAD Žilina, prevádzka Martin. Na autobusových zastávkach sú umiestnené prístrešky pre cestujúcich.

Prímestskú hromadnú dopravu osôb v rámci obce zabezpečujú autobusy prechádzajúce katastrom obce Rakovo po ceste I. triedy (zastávky Rakovo - Rybárska bašta, Rázcestie Daňová) a po ceste III. triedy (zastávky Rakovo - železničná stanica, Rakovo).

Z dôvodu zabezpečenia pešej dostupnosti autobusových zastávok v rámci intravilánu obce z rozvojových lokalít, navrhujeme novú autobusovú zastávku na ceste III/2160 (pri navrhovanom športovom areáli, čím bude zabezpečená izochróna pešej dostupnosti 500 m. Z umiestnenej autobusovej zastávky bude zabezpečená izochrona pešej dostupnosti z mestnancov aj pre navrhované plochy výroby v lokalite Pri píle.

Ochranné pásma

Vplyv dopravy na obytné územie obce je jednoznačne negatívny, intenzita dopravy na hlavných cestách už dávno prekročila intenzitu prijateľnú z pohľadu životného prostredia. Hlukové zaťaženie, ktoré produkuje doprava prechádzajúca obcou po týchto cestách prekračuje hodnotu 50 dB(A) povolenú pre obytné prostredie Vyhláškou Ministerstva Zdravotníctva SR. Dopravné zaťaženie ciest I. a III. triedy ako aj hluková záťaž popri týchto cestách na okolitú zástavbu sa zníži vybudovaním rýchlostnej cesty R3.

Mimo zastavaného územia, alebo územia určeného k zastavaniu, sú na ochranu ciest a premávky na nich určené ochranné pásma definované v Zákone o pozemných komunikáciách - Zákon č. 135/61 Z.z. v znení zákona č. 524/2003 Z.z. V prípade obce Rakovo sa uplatňujú tieto ochranné pásma :

▪ rýchlostná cesta	100 m od osi krajného jazdného pruhu,
▪ cesty I. triedy	50 m od osi krajného jazdného pruhu,
▪ cesty III. triedy	20 m od osi cesty.
▪ železničná trať	60 m od osi krajnej koľaje
▪ železničná vlečka	30 m od osi krajnej koľaje

Koncepcia rozvoja dopravy

- existujúce miestne komunikácie, ktoré svojimi šírkovými parametrami nevyhovujú obojsmernej premávke a s ohľadom na okolitú zástavbu nemôžu byť ďalej rozširované, riešiť ako jednosmerné, vzájomne zokruhované,
- obslužné komunikácie so živičnou úpravou sú v malej miere miestami rozrušené rozkopávkami a prekopávkami z kladenia inžinierskych sietí, preto z hľadiska životnosti vozovky tieto komunikácie navrhujeme vyspraviť alebo zrekonštruovať,
- novonavrhované komunikácie na plochách s IBV riešiť ako dvojpruhové, obojsmerné, vzájomne zokruhované komunikácie, alebo ako komunikácie slepé s obrátkom. V prípade stiesnených priestorových pomerov komunikácie riešiť ako jednopruhé, obojsmerné s výhybňami alebo jednopruhé, jednosmerné;
- v zmysle ÚPN – VÚC Žilinského kraja treba zabezpečiť územnú rezervu a chrániť územný koridor rýchlostnú komunikáciu R3;
- nápočty parkovacích stojísk pre objekty bývania a vybavenosti riešiť v projektových dokumentáciách pre konkrétne objekty v zmysle STN 73 6110 pre výhľadový stupeň automobilizácie;
- dobudovať jednostranné pešie chodníky súbežne s cestami III/2160, III/2140 a súbežne s obslužnými komunikáciami v existujúcej zástavbe, kde to priestorové možnosti dovoľia;
- vybudovať jednostranné pešie chodníky v rozvojových plochách súbežne s obslužnými komunikáciami;
- mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty prvej triedy v kategórii C 11,5/80 v zmysle STN 73 6101; v zastavanom území rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty prvej triedy bude vo funkčnej triede B1 v kategórii MZ 14/60 v zmysle STN 6110;
- mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie ciest tretej triedy v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 73 6101; v zastavanom území rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie ciest tretej triedy v kategórii MZ 8,5/50, MZ 8,0/50, vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 6110.
- umožniť pripojenie navrhovaného rozvoja v lokalite Pri pile na existujúcu železničnú vlečku.

B.12.2 VODNÉ HOSPODÁRSTVO

B.12.2.1 Širšie vzťahy

Východiskový stav

Na základe spracovania dostupných podkladov získaných v rámci prípravných prác obstarávateľa, konzultácií, rokovaní so zástupcami obce a informácií od správcu vodohospodárskej infraštruktúry ako aj prieskumov v teréne je možné v rámci súhrnného zhodnotenia predchádzajúcich prieskumov a rozborov k ÚPN-O konštatovať nasledujúce skutočnosti :

Zásobovanie pitnou vodou

Obec Rakovo je zásobovaná z verejného vodovodu – Skupinový vodovod Martin (SKV Martin), v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s.. Vodovod je zásobovaný z vodných zdrojov v Necpaloch prírodným potrubím DN 400, ktoré je zaústené do vodojemu Jahodníky s objemom 3 000 m³. Voda je do obce privádzaná potrubím DN 150/100 z Příbovíc. Areál HD PD Gader Blatnica je zásobované pitnou vodou privedenou potrubím DN 100 z obce Ďanová.

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

V obci Rakovo je vybudovaná delená kanalizácia napojená na verejnú kanalizáciu s čistením na ČOV Vrútky, v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s.. Splaškové odpadové vody sú na trase prečerpávané a od Koštian nad Turcom spolu s ďalšími odpadovými vodami odvedené do kanalizačného systému Martin – Vrútky. Odpadové vody sú zneškodňované v ČOV Vrútky.

Ochrana územia pred povodňami

Katastrálne územie obce Rakovo je odvodňované hlavnými tokmi – vodohospodársky významným tokom Turiec a Blatnický potok, drobnými vodnými tokmi Karlovský potok, Lehôtka a niekoľkými bezmennými prítokmi v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p. ako aj vodným tokom Jelšovec v správe Hydromeliorácie, š.p.. Toky majú prevažne prírodný charakter. Pre ochranu intravilánu boli pri vodnom toku Turiec v minulosti vykonané prítipovodňové úpravy – zemný val.

Návrh riešenia

ÚPN obce Rakovo z hľadiska širších vzťahov:

- rešpektuje systém zásobovania pitnou vodou prostredníctvom Martinského skupinového vodovodu, v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s.,
- rešpektuje vodárenské zdroje pre zásobovanie obce pitnou vodou v Necpaloch,
- rešpektuje prírodné diaľkovodné potrubie DN 400 z vodárenského zdroja v Necpaloch do vodojemu Jahodníky v Martine,
- rešpektuje prírodné potrubie DN 100, ktorým je voda privádzaná z Příbovíc do obce,
- rešpektuje delenú kanalizačnú sieť profilu DN 300 s čistením splaškových vôd v ČOV Vrútky,
- rešpektuje existujúce vodohospodárske zariadenia, vrátane ich ochranných pásiem
- rešpektuje zrealizované protipovodňové úpravy vodného toku Turiec.

B.12.2.2 Vodárenské zdroje

Východiskový stav

V katastrálnom území obce Rakovo sa nenachádza žiaden vodárenský zdroj využívaný na hromadné zásobovanie pitnou vodou. Vodovod je zásobovaný z vodárenských zdrojov v Necpaloch.

Návrh riešenia

ÚPN obce Rakovo z hľadiska vodárenských zdrojov:

- rešpektuje využívanie existujúceho vodárenského zdroja v Blatnickej doline, s celkovou kapacitou 59,1 l/s na hromadné zásobovanie pitnou vodou.

B.12.2.3 Zásobovanie pitnou vodou

Východiskový stav

V súčasnosti sú všetci obyvatelia a vybavenosť obce Rakovo napojení na verejný vodovod – SKV Martin, v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s.. Vodovod je zásobovaný z vodárenských zdrojov v Necpaloch prírodným potrubím DN 600, ktoré je zaústené do vodojemu Jahodníky s objemom 3 000 m³, v nadmorskej výške 550 m.n.m.. Voda je do obce privádzaná gravitačným prírodným potrubím DN 200/150 v smere na Příbovice a obec Rakovo. Rozvodná vodovodná sieť v obci má dĺžku 2,5 km a profil DN 100.

V budúcnosti sa predpokladá (podľa Programu rozvoja vodovodov a kanalizácií v regióne Turca), že počet obyvateľov v obci sa zvýši. Napriek tomu sa neočakávajú do roku 2035 problémy

v zásobovaní vodou. Vodojem Jahodníky by mal bez problémov pokryť maximálnu dennú potrebu. Pri väčšom ďalšom náraste obyvateľstva bude potrebné uvažovať o vhodnom rozšírení akumulácie.

Podľa podkladov správcu vodovodu bolo v roku 2016:

Počet obyvateľov v obci	362
Počet obyvateľov napojených na vodovod	362 (100 %)
Dĺžka vodovodnej siete	2,5 km
Profil potrubia	DN 100

Návrh riešenia

ÚPN-O Rakovo rešpektuje existujúcu koncepciu zásobovania pitnou vodou ako aj vodohospodárske zariadenia v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti a.s.. Existujúci Martinský skupinový vodovod v správe navrhujeme rozšíriť vo väzbe na navrhovaný územný rozvoj.

Potreba pitnej vody.

Výpočet potreby vody je stanovený v zmysle Vyhlášky MŽP SR č.684/2006 Z.z..

Potreba vody pre obyvateľov a občiansku vybavenosť

Návrh predpokladá, že na verejný vodovod bude v roku 2035 napojených cca 450 obyvateľov. Priemerná denná potreba je uvažovaná k uvedenému časovému horizontu takto:

a) obyvateľstvo:

- obyvateľ v rodinnom dome s ohrevom vody + ÚK: 135 l/ob.deň
- straty vody v sieti a nevyfakturovaná voda vo výške 15 %
- voda fakturovaná domácnostiam – rodinné domy 450 ob. x 135 l/d = 60 750 l/d
- voda nevyfakturovaná = 11 143,0 l/d
- voda vyrobená = 85 425,0 l/d

Priemerná potreba pitnej vody na obyvateľa:

voda vyrobená = voda fakturovaná domácnostiam + voda nevyfakturovaná); počet obyvateľov:
(60 750+11 143) : 450 = 159,76 l/ob.d

b) občianska a technická vybavenosť:

- existujúce služby, predaj stravovanie, servis, výrobné a nevýrobné pravádzky celkom: 8 300 l/d
- straty vody v sieti vo výške 15 %
- voda fakturovaná = 8 300 l/d
- voda nevyfakturovaná = 1 245,0 l/d
- voda vyrobená = 9 545,0 l/d

c) navrhovaná výroba

- 65 zamestnancov x 60 l/zamestnanec.deň = 3 900 l/d

Celková potreba vody položiek a+b+c:

85 425,0 l/d + 9 545,0 l/d + 3 900 l/d = 98 870 l/d

Priemerná denná potreba vody: $Q_p = 98,870 \text{ m}^3/\text{d}$

Maximálna denná potreba vody ($k_d = 1,6$): $Q_{\max d} = 98,870 \times 1,6 = 158,35 \text{ m}^3/\text{d} = 1,77 \text{ l/s}$

Maximálny hodinový potreby vody ($k_h = 2,1$): $Q_{\max h} = 3,71 \text{ l/s}$

Ročná potreba vody: $Q_r = 98,870 \times 365 = 36\,087,6 \text{ m}^3/\text{rok}$

Posúdenie akumulácie vodojemu

Potrebná akumulácia pre obec je 60 % maximálnej dennej potreby: $158,35 \text{ m}^3/\text{deň} \times 0,6 = 95,01 \text{ m}^3$.

Potrebná minimálna akumulácia je $95,01 \text{ m}^3$. Vodojem s objemom $3\,000 \text{ m}^3$ bude vo výhľadovom období postačujúci. Podľa Programu rozvoja vodovodov a kanalizácií v regióne Turca sa

v budúcnosti (do roku 2035) nepredpokladajú v obci problémy v zásobovaní vodou Vodojem Jahodníky, v nadmorskej výške 550 m.n.m., by mal bez problémov pakrať maximálnu dennú potrebu pitnej vody.

Potreba požiarnej vody.

Zaistenie požiarnej vody ja navrhovaná podľa STN 730873 Požiarne vodovody a Vyhlášky č. 699/2004 Z.z o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov, § 6 ods. 1.

Potreba požiarnej vody- 6,7 l/s, trvanie požiaru 2 hodiny:

$$V = 6,7 \times 3,6 \times 2 = 48,24 \text{ m}^3.$$

Potreba požiarnej vody bude zabezpečená z rozšírenej vodovodnej siete pitnej vody v navrhovaných lokalitách.

Zásobovanie úžitkovou vodou

V súčasnej dobe nie je spracovaná vodohospodárska koncepcia zabezpečenia úžitkovej vody pre všetkých užívateľov. Výhľadovo predpokladáme, že zdrojmi úžitkovej vody by mali byť vlastné zdroje, prípadne vodné toky v území. Podmienkou využívania vôd je dodržiavanie globálnych ekologických limitov, ktoré predstavujú medznú hodnotu, pod ktorú nesmie poklesnúť prirodzený prietok v povrchovom toku. Doporučená hodnota limitu $MQ_{EKO} = (0,65-0,7) \times Q_{364d}$ („Generel ochrany a racionálneho využívania vôd „).

Návrh riešenia

ÚPN obce Rakovo z hľadiska zásobovania pitnou vodou:

- akceptuje koncepciu zásobovania pitnou vodou, ktorá vychádza z „Programu rozvoja vodovodov a kanalizácií v regióne Turca“,
- rešpektuje systém zásobovania pitnou vodou prostredníctvom SKV Martin v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s.,
- rešpektuje trasy existujúcich potrubí verejného vodovodu, vrátane ich ochranných pásiem v zmysle zákona č. 442/2002 Z.z. v platnom znení,
- rešpektuje vodárenské zdroje v Necpaloch,
- rešpektuje vodojem Jahodníky s objemom 3 000 m³, v nadmorskej výške 550 m.n.m.,
- rešpektuje prívodné potrubie DN 600 z vodárenských zdrojov v Necpaloch do vodojemu Jahodníky,
- rešpektuje prívodné potrubie DN 200/150 z vodojemu do Příboviec a do obce Rakovo,
- rešpektuje rozvodnú vodovodnú sieť v obci profilu DN100,
- navrhuje rozšírenie verejného vodovodu potrubiami profilu DN 100 do lokalít územného rozvoja,
- nové rozvodné vodovodné potrubia navrhuje situovať do verejných priestranstiev resp. miestnych komunikácií a zelených pásov s možnosťou ich zokruhovania,
- navrhuje realizovať rekonštrukciu kapacitne nevyhovujúcej vodovodnej siete (po upresnení reálnej potreby vody, aj pre potreby požiarnej vody na zabezpečenie stavieb vodou na hasenie požiarov, v zmysle platnej legislatívy,
- v prípade, že v niektorej novej lokalite nebude posudzovaná tlaková výška v najvyššom mieste odberu vody vyhovovať požiadavkám platnej legislatívy, navrhuje situáciu riešiť dotláčaním,
- akceptuje zákon o vodách č. 364/2004 Z.z. a príslušné platné normy (STN 73 6822, STN 75 2102 atď.).

Návrh zásobovania pitnou vodou je zakreslený v grafickej časti ÚPN-O Rakovo vo výkrese č.4 v mierke 1:10 000. Navrhované vodovodné zariadenia sú špecifikované ako verejnoprospešné stavby a sú uvedené v príslušnom článku Záväznej časti ÚPN-O Rakovo.

B.12.2.4 Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Východiskový stav

V obci Rakovo bola v roku 2016, v rámci projektu „Odkanalizovanie obcí Valča, Příbovce, Benice a Rakovo“ a v súlade s programom rozvoja vodovodov a kanalizácií v regióne Turca, vybudovaná delená kanalizácia v dĺžke 3,02 km. Splašková kanalizácia má priemer DN 300 mm a odvádzajú splaškové vody do ČOV Vrútky.

Vzhľadom na morfológické podmienky je v najnižšom mieste obce umiestnená čerpacia stanica (ČS4), ktorá prečerpáva splaškové vody do gravitačnej kanalizácie v obci Príbovce. Čerpacia stanica je určená výhradne na prečerpávanie splaškových vôd (nie dažďových).

V súvislosti s navrhovanou novou rozvojovou plochou pre priemysel v lokalite Za horičkou v pôvodnom ÚPN-O Rakovo ZaD č.4 bola navrhovaná splašková kanalizácia s navrhovanou čerpacou stanicou (ČS4).

V hlavnej komunikácii prechádzajúcej obce je vybudovaná dažďová kanalizácia.

Návrh riešenia

V návrhu odvádzania a zneškodňovania splaškových vôd ÚPN obce Rakovo sú zohľadnené vodohospodárske zámery ÚPN - VÚC Žilinského kraja a vodohospodárska koncepcia odvádzania splaškových odpadových vôd verejnou kanalizáciou v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s., s čistením v ČOV Vrútky. V miestnych častiach, kde by budovanie kanalizácie bolo ekonomicky neefektívne, bude likvidácia splaškových odpadových vôd riešená malými ČOV, resp. individuálne - vodotesnými žumpami.

Kanalizačnú sieť navrhujeme riešiť z materiálu PVC, resp. PP s vnútorným priemerom DN 300. V prípade nevhodných výškových pomerov, kde nebude možné gravitačné odvádzanie odpadových vôd, bude nutné odkanalizovanie riešiť prečerpávaním s adekvátnym posúdením kapacity ČS a prípadnou rekonštrukciou výtlačného potrubia.

V hlavnej komunikácii prechádzajúcej obce je vybudovaná dažďová kanalizácia. Odvádzanie dažďových vôd zo spevnených plôch komunikácií, striech budov a zelených plôch sa bude riešiť odvádzaním prostredníctvom uličných vpustov, vsakovaním, resp. odvádzaním povrchovým odtokom so zaústením do recipienta.

ÚPN - O Rakovo z hľadiska odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd:

- **koncepcia odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd akceptuje „Program rozvoja vodovodov a kanalizácií v regióne Turca“,**
- **rešpektuje súčasný systém odvádzania odpadových vôd verejnou delenou kanalizáciou v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s., s čistením v ČOV Vrútky,**
- **navrhuje rozšírenie existujúcej kanalizácie profilu DN 300 vo väzbe na uvažovaný územný rozvoj,**
- **navrhuje pri nedostatočnej kapacite čerpacích staníc a tlakových potrubí (po reálnom stanovení množstva splaškových vôd) vykonať ich rekonštrukciu,**
- **odvádzanie vôd z povrchového odtoku riešiť samostatnou kanalizáciou, vsakovaním, resp. zaústením do vodných tokov,**
- **rešpektuje trasy existujúcich potrubí verejnej kanalizácie a príslušných vodohospodárskych objektov, vrátane ich ochranných pásiem v zmysle platnej legislatívy,**
- **akceptuje zákon o vodách č. 364/2004 Z.z. a príslušné platné normy.**

Návrh rozšírenia splaškovej kanalizácie je zakreslený v grafickej časti ÚPN-O Rakovo vo výkrese č. 4 v mierke 1:10 000. Rozšírenie splaškovej kanalizácie a malej ČOV, sú špecifikované ako verejnoprospešné stavby a sú uvedené v príslušnom článku v kapitole Závaznej časti ÚPN-O Rakovo.

B.12.2.5 Vodné toky, nádrže, úprava odtokových pomerov

Východiskový stav

Povrchové vody

Z hydrologického hľadiska patrí územie do povodia rieky Váh – základného povodia 4-21-02. Najvýznamnejšie toky odvodňujúce územie sú rieka Turiec, Blatnický potok a Karlovský potok .

Rieka Turiec - číslo hydrologického poradia 4-21-05-02. Patrí v rámci riečnej siete Slovenska medzi stredné rieky. Pramení v Kremnických vrchoch a vo Vrútkach ústi do rieky Váh. Celková plocha povodia je 933,88 km², dĺžka hlavného toku je 66,3 km, odvodňuje územie s veľkosťou 934 km² a v Martine má priemerný prietok 11 m³/s. Jediný vodomerný profil v ktorom sa dlhodobo sledujú prietoky je v Martine.

Blatnický potok - číslo hydrologického poradia 4-21-05-081. Je to pravostranný prítok Turca s dĺžkou 16,9 km, je tokom IV. rádu. Pramení vo Veľkej Fatre na severozápadnom svahu Veľkého

Rakytova (1 142,3 m n. m.) v nadmorskej výške približne 850 m n. m. Na hornom toku preteká najprv Rakytovskou dolinou, potom bralnatou a krajinársky pôsobivou Blatnickou dolinou. V Turčianskej doline silne meandruje. Nad obcou Ďanová bol na pravom brehu, na mieste bývalého rašeliniska, vybudovaný Ďanovský rybník (2,97 ha), ktorý je napájaný vodami potoka. Pred obcou Príbovce sa vetví na dve ramená, pričom na pravom je vybudovaná sústava Príbovských rybníkov (10 ha).

Karlovský potok - číslo hydrologického poradia 4-21-05-081. Je to ľavostranný prítok Blatnického potoka, meria 6,8 km a je tokom V. rádu. Pramení v Mošovskej pahorkatine, západne od obce Blatnica, v nadmorskej výške približne 525 m n. m..

Vodné nádrže

V katastrálnom území obce Rakovo nie je vybudovaná žiadna vodná nádrž. V JZ časti k. ú. sa nachádza vodná plocha – rozšírené koryto vodného toku Turiec.

Odtokové pomery

Katastrálne územie je odvodňované vodohospodársky významným tokom Turiec a Blatnickým potokom, ako aj drobnými vodnými tokmi Karlovský potok, Lehôtka a niekoľkými bezmennými prítokmi.

Z hydrologického hľadiska patrí územie do povodia rieky Váh – základného povodia 4-21-02. Najvýznamnejšie toky odvodňujúce územie sú rieka Turiec, Blatnický potok a Karlovský potok.

Rieka Turiec - číslo hydrologického poradia 4-21-05-02. Patrí v rámci riečnej siete Slovenska medzi stredné rieky. Pramení v Kremnických vrchoch a vo Vrútkach ústi do rieky Váh. Celková plocha povodia je 933,88 km², dĺžka hlavného toku je 66,3 km, odvodňuje územie s veľkosťou 934 km² a v Martine má priemerný prietok 11 m³/s. Jediný vodomerný profil v ktorom sa dlhodobo sledujú prietoky je v Martine.

Blatnický potok - číslo hydrologického poradia 4-21-05-081. Je to pravostranný prítok Turca s dĺžkou 16,9 km, je tokom IV. rádu. Pramení vo Veľkej Fatre na severozápadnom svahu Veľkého Rakytova (1 142,3 m n. m.) v nadmorskej výške približne 850 m n. m. Na hornom toku preteká najprv Rakytovskou dolinou, potom bralnatou a krajinársky pôsobivou Blatnickou dolinou. V Turčianskej doline silne meandruje. Nad obcou Ďanová bol na pravom brehu, na mieste bývalého rašeliniska, vybudovaný Ďanovský rybník (2,97 ha), ktorý je napájaný vodami potoka. Pred obcou Príbovce sa vetví na dve ramená, pričom na pravom je vybudovaná sústava Príbovských rybníkov (10 ha).

Karlovský potok - číslo hydrologického poradia 4-21-05-081. Je to ľavostranný prítok Blatnického potoka, meria 6,8 km a je tokom V. rádu. Pramení v Mošovskej pahorkatine, západne od obce Blatnica, v nadmorskej výške približne 525 m n. m..

Vo všetkých prípadoch ide o toky so zachovalým prevažne prirodzeným charakterom koryta a prietokových pomerov.

Povodie je súčasťou stredohorskej oblasti so snehovo-dažďovým typom režimu odtoku, s akumuláciou v mesiacoch november až február a najvyššou vodnosťou v mesiacoch marec až máj.

Ročné úhrny zrážok sú pomerne vysoké, dosahujú priemerne 900 – 1200 mm. V januári je priemerný úhrn zrážok 50 – 60 mm, v júli 100 – 120 mm. Počet dní so snehovou pokrývkou je 80 - 100.

Režim tokov je okrem prirodzených podmienok ovplyvňovaný hospodárskym využívaním lesov. Spôsob hospodárenia v poslednom období, založenom na holorubnom spôsobe ťažby drevnej hmoty, znížil retenčnú kapacitu povodia Turca a tým aj negatívne ovplyvnil hydrogeologický režim tokov (nárast maximálnych kulminačných a pokles minimálnych prietokov). Z toho dôvodu je potrebné zvážiť ďalšiu orientáciu hospodárskych aktivít v lesných ekosystémoch na princípe trvalo-udržateľného rozvoja z hľadiska ochrany hydrologického režimu vodných tokov s priaznivým dopadom na ich relatívnu rozkolísanosť. V prípade rieky Turiec je to dôležité aj z toho dôvodu, že rozhodujúci vplyv na hydrologický režim majú práve prítoky z pohorí do kotliny.

Vodný tok Turiec v obci Rakovo je súčasťou spracovaného plánu manažmentu povodňového rizika, v rámci ktorého bola táto oblasť zaradená medzi oblasti s potenciálne významným povodňovým rizikom. Čiara záplavového rizika uvedenej oblasti je vyznačená v grafickej časti ÚPN-O Rakovo vo výkrese č. 4 v mierke 1:10 000. V súčasnosti správca vodných tokov v k. ú. obce Rakovo nemá v rámci svojho investičného programu zaradené žiadne akcie na úpravu vodných tokov, ani neplánuje vo výhľade riešiť protipovodňovú ochranu riešeného územia.

Návrh riešenia

ÚPN obce Rakovo z hľadiska vodných tokov a odtokových pomerov navrhuje:

- odtokové pomery v povodiach tokov riešiť opatreniami, ktorých výsledkom bude zvýšenie retenčného účinku pôdy, spomalenie a vyrovnanie odtoku vody z povodia, zníženie erózneho účinku vody a aby nedochádzalo k napriamiam tokov,
- dažďové vody zo striech a spevnených plôch v maximálnej miere zadržať v území (zachovať retenčnú schopnosť územia) akumuláciou do zberných nádrží a následne túto vodu využívať na závlahy, resp. kontrolované vypúšťať do recipientu po odznení prívalovej zrážky,
- vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánu obce,
- prípadná protipovodňová ochrana nesmie ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodného toku,
- v rámci využitia územia nesmie dôjsť k výrazným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich,
- rešpektovať záplavové čiary z máp povodňového ohrozenia a výstavbu (súvislú zástavbu a významné líniové stavby a objekty) umiestniť nad hladinu Q_{100} – ročnej vody, mimo zistené inundačné územie,
- stavebné objekty navrhované v blízkosti vodného toku osádzať s úrovňou suterénu min. 0,5 – 1,0 m nad rastlý terén, bez budovania pivničných priestorov,
- rešpektovať zákon o vodách č. 364/2004 Z.z. a príslušné platné normy STN 736822 a STN 752102,
- rozvojové aktivity realizovať v súlade so zákonom č. 7/2010 o ochrane pred povodňami.

B.12.3 ENERGETIKA A ENERGETICKÉ ZARIADENIA

Pri spracovaní ÚPN-O Rakovo boli do navrhovaného riešenia prevzaté relevantné vstupy vyplývajúce z predchádzajúcej ÚPD vzťahujúcej sa k obci Rakovo (pôvodný ÚPN-O Rakovo v platnom znení), z ktorých boli prevzaté relevantné navrhované elektrické zariadenia, demontáže VN vedení a ich náhrada novými trasami.

B.12.3.1 Elektrická energia

Súčasný stav

Širšie vzťahy

Juhovýchodným okrajom riešeného územia obce prechádza VVN 220 kV nadzemné elektrické vedenie V271 Bystričany – Sučany, ktoré prevádzkuje SEPS, a. s.

Územie obce je zásobované elektrickou energiou z 22 kV linky číslo 208, vyvedenej z transformovne 110/22 kV Martin TP.

Riešené územie

V obci 22 kV rozvod je realizovaný vzdušnou sieťou po betónových stĺpoch, VN odbočné vedenie vstupuje do riešeného územia zo smeru od obce Príbovce. Jadrová zástavba obce je zabezpečovaná z 9 tých transformačných staníc, miestne časti Lehôtka a Stariny majú vybudované po jednej trafostanici. Trafostanice sú v prevedení ako ako stožiarové, stĺpové a murované z ktorých sú prepojované súčasne trafostanice vo vonkajšom resp. vnútornom prevedení. Trafostanice T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T11 sú situované v jadrovom území obce Rakovo a ostatné dve v miestnych častiach T9 Lehôtka, T0 Stariny. Miestne prevádzky sú zásobované z transformačných staníc T4 (f. Benzinol) , T5 (f. Profil), T6 – T7 – T8 (všetky f. ESTWOOD).

Návrh riešenia

Základné údaje o riešenom území

V súčasnosti v riešenom území obce Rakovo je využívaný zemný plyn komplexne a predpokladá sa jeho používanie i v návrhovom období roku 2035, čo má a bude mať vplyv na potreby v zásobovaní územia elektrickou energiou.

Vstupné údaje	E t a p a	
	Stav	Rok 2035
Obec Rakovo		
Byty :		
trvalo obývané byty – stav	104	104
odpad bytovej zástavby		-14
zostatok z roku z roku 2012		90
návrh bytov rok 2035		60
Spolu byty	281	150
Občianska vybavenosť :		
označenie. objektov	1 až 8, 11 až 14 ,	Návrh: Komunitné centrum
Výroba :		
označenie objektov	A, B, C, D, E, D, H, J, K	F, F2

* príkon pre byty : stav - 2,0 až 2.2 kW / b.j.

návrh - 2,4 kW/ b.j.

* príkon pre súčasnú vybavenosť cca 40 - 60% z potreby bytov (odhad)

* výroba á 50 až 80 kW/ha

Výpočet elektrického príkonu podľa druhu odberu a územného členenie

Druh odberu	kW	
	Stav	2035
Obec Rakovo		
1. Byty stav : 104 b.j. / odpad 14 b.j.	208	198
návrh : 60 b.j.		144
S p o l u byty	208	342
2. Občianska vybavenosť		
existujúca spolu	160	160
navrhované zariadenia:		
11- Komunitné centrum - spoloč. činnosť	-	20
S p o l u vybavenosť	160	180
3. Výroba		
Existujúce prevádzky :		
A- MAX PROFI, s.r.o.	220	220
B- GORAL WOOD, s.r.o.	310	310
C- ANOL, s.r.o.	40	40
D- GROLOS, s.r.o.	70	70
E- TTS Martin	100	100
G- Sklad drevnej hmoty	30	30
H- Líščia farma	15	15
J - EPD Lehôtka	80	80
K- HD Stariny	50	50
Návrh :		
F- Logistické centrum	-	315
I- Polyfunkčný areál Krytiny	-	200
Sumárne údaje časti		
Byty -	208	324
Vybavenosť -	160	180
Výroba -	915	1430
Riešené územie celkom :	1283	1934
Maximálne zaťaženie územia pri koef. 0,8	1030	1550

Požiadavka územia na transformačný výkon podľa členenia odberu odberu v kVA

ÚPN - O Rakovo	Stav kVA		Návrh kVA - rok 2035	
	Inštalovaný Výkon	Potreba Územia	Inštalovaný výkon	Potreba Územia
	3890	1030	4790	1550

Transformačné stanice 22/0,4 kV

Číslo TS	Prevedenie TS	Výkon v kVA		Názov TS	Poznámka
		Stav	Návrh		
T1	2- stĺpová	400	400	Obecný úrad	
T2	stožiarová	160	250	Agroturistické centrum	Výmena za kioskovú ZaD č. 3-4 (pôv. ÚPD)
T3	stožiarová	160	160	Drevosklad	
T4	4- stĺpová	250	250	TTS Martin	Výmena za kioskovú ZaD č. 3-4 (pôv. ÚPD)
T5	stožiarová	250	250	MAX PROFI	
T6	2- stĺpová	250	250	GORALWOOD	
T7	2- stĺpová	250	250	GORALWOOD	
T8	stožiarová	400	400	GORAL WOOD	
T9	2- stĺpová	160	160	PD Lehôtka	
T10	2- stĺpová	160	160	GROLOS	
T11	murovaná	250	250	MAX PROFI	
T12	kiosk	-	400	IBV Východ II	ZaD č. 3-4 (pôv. ÚPD)
T13	kiosk	-	400	Pri želez. stanici	ZaD č. 3-4 (pôv. ÚPD)
T14	kiosk	-	400	IBV Východ	ZaD č. 3-4 (pôv. ÚPD)
T15	kiosk	-	250	GROLOS	ZaD č. 3-4 (pôv. ÚPD)
T16	kiosk	-	250	Areál Kratiny	návrh
T17	kiosk	-	400	Logistické centru	návrh

Poznámka : transformačné stanice budovať podľa požiadaviek na odbery

Návrh riešenia elektrifikácie

VVN vedenie 220 kV

V návrhovom období do roku 2035 je potrebné rešpektovať existujúce elektrické VVN zariadenia s ich ochranným pásom.

VN 22 kV vedenie a trafostanice

Do návrhu ÚPN- O sú zakomponované zmeny z pôvodnej ÚPD (výmena súčasných stožiarových trafostaníc T2, T4 za kioskové trafostanice, demontáž (vzdušne VN prípojky k T2, T4 a ich nové prepojenie VN káblom zemou. Tiež sú prevzaté navrhované trafostanice T12, T13, T14, T15 v prevedení kiosk do 630 kVA vrátane ich prepojenia VN káblom zemou.

V riešení ÚPN-O navrhuje:

- preložku VN vedenia do novej polohy na uvoľnenie územia pre plánovanú výstavbu v ploche "F" - Logistické centrum dĺžka demontáže cca 430 m, nová trasa 360 m
- prepojenie existujúcej trafostanice T2 VN káblom zemou - dĺžka cca 150 m
- pre nové výrobné plochy sa navrhujú kioskové trafostanice - Logistické centrum T17 400 kVA - napojenie VN káblom zemou s dĺžkou cca 300 m a pre Polyfunkčný areál "Kratiny" sa navrhuje T16 250 kVA - napojenie VN káblom v dĺžke cca 350 m od trafostanice T15.

Poznámka : Pri prekládke energetických zariadení je toto potrebné riešiť v zmysle zákona č. 251/2012 Z.z. § 45 "Preložka elektroenergetického rozvodného zariadenia", v ktorom sa uvádza:

- Náklady na preložku elektroenergetického zariadenia je povinný uhradiť ten, kto potrebu preložky vyvolal, ak sa vlastníkom tohto zariadenia a ten, kto preložku vyvolal nedohodnú inak. Vlastníctvo rozvodného zariadenia sa preložkou nemení.
- SSE-D, a.s. ako majiteľ energetického zariadenia si vyhradzuje právo schválenia spôsobu, termínu preložky tohto zariadenia ako aj realizátora.

Sekundárny rozvod

- elektrické NN rozvody v navrhovanej zástavbe sa budú realizovať káblami zemou, v rozptýlenej zástavbe na okrajových územiach vzdušnou sieťou po betónových stĺpoch, čo pre daný charakter rozptýlenej IBV zástavby je vyhovujúce,
- existujúcu vzdušnú NN sieť v jadrovom území postupne prebudovať na jednoduchú mrežovú káblovú sieť,
- rozvod pre verejné osvetlenie s káblovou NN sieťou budovať káblovým rozvodom s výmenou za úsporne osvetľovacie telesa, v okrajových častiach územia budovať vzdušnou sieťou po betónových stĺpoch NN,
- z navrhovaných trafostaníc je potrebné riešiť vývody do existujúcej NN siete.

Ochranné pásma

Ochranné pásmo územie bezprostredne priľahlé ku elektrickému zariadeniu a vedeniu, jeho vzdialenosť je od krajných vodičov na každú stranu - Zbierka zákonov č.251/2012 § 43. Ochranné pásma sú identifikované:

podľa ods.1: Na ochranu zariadení elektrizačnej sústavy sa zriaďujú ochranné pásma. Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti zariadenia sústavy, ktorý je určený na zabezpečenie spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.

podľa ods.2 : Ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie krajného vodiča. Vzdialenosť obidvoch rovin od krajných vodičov je pri napätí :

- 220 kV vedenie vzdušné 20 m
- 22 kV vedenie vzdušné 10 m
- 22 kV kábel 1m
- 22 kV vedenie v lesných priesekoch 7m
- vonkajšie trafostanice 22/0,4 kV 190 m od konštrukcie stožiaru 7m
- kioskové trafostanice nevyžadujú ochranné pásmo, toto je dané samotnou stavbou trafostanice.

podľa ods. 4: V ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je okrem prípadov odseku 14 zakázané:

- a) zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
- d) uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
- e) vykonávať činnosť ohrozujúcu bezpečnosť osôb a majetku
- f) vykonávať činnosť ohrozujúcu elektrické vedenie

podľa ods. 9 : Ochranné pásmo elektrickej stanice

- a) vonkajšieho vyhotovenia s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo od oplotenej alebo na hranicu objektu elektrickej stanice,

podľa ods. 11: V blízkosti ochranného pásma elektrických zariadení v odsekoch 2, 4, 7, 8 a 9 je osoba, ktorá zriaďuje stavby, alebo vykonáva činnosť ktorou sa môže priblížiť k elektrickým zariadeniam, povinnosť vopred oznámiť takúto činnosť prevádzkovateľovi prenosovej sústavy, prevádzkovateľovi distribučnej sústavy a vlastníkovi priameho vedenia a dodržať nimi určené podmienky,

podľa ods. 14: Zriaďovať stavby v ochrannom pásme energetiky možno iba po predchádzajúcom súhlase prevádzkovateľa sústavy. Súhlas prevádzkovateľa sústavy na zriadenie stavby v ochrannom pásme energetického zariadenia je dokladom pre územné konanie a stavebné konanie,

podľa ods. 15: Stavby, konštrukcie, skládky, výsadbu trvalých porastov, práce a činnosti vykonávané v ochrannom pásme je povinný odstrániť na vlastné náklady ten, kto ich bez súhlasu vykonal, alebo dal vykonať.

B.12.3.2 Zásobovanie plynom

Pri spracovaní ÚPN-O Rakovo boli do navrhovaného riešenia prevzaté relevantné vstupy vyplývajúce z pôvodnej ÚPD vzťahujúcej sa k obci Rakovo, z ktorej boli prevzaté navrhované trasy plynovodnej STL siete.

Súčasný stav

Širšie vzťahy

Zdrojom zásobovania zemným plynom je regulačná stanica RS 3000 v k.ú. Príbovce – ktorá slúži pre zásobovanie zemným plynom obcí Rakovo a Benice.

Riešené územie

Zásobovanie jadrovej časti obce Rakovo zemným plynom je riešené po STL sieti, plynovody sú z materiálu PE s maximálnym prevádzkovým tlakom do 100 kPa. Miestne časti Lehôtka a Stariny sú bez rozvodov zemného plynu.

V súčasnosti je v obci pripojených na zemný plyn 125 domácností z celkovo obývaných bytov 150, jeho využitie je komplexne na varenie, vykurovanie a prípravu TUV. Objekty občianskej vybavenosti sú pripojené na zemný plyn kompletne, z miestnych prevádzok je pripojená len f. Profil, ktorá využíva plyn aj na technologické účely.

Návrh

Navrhované riešenie v ÚPN-O Rakovo rieši nárast potrieb zemného plynu z existujúcich plynárenských zariadení z obce Príbovce (RS 3000 Blatnica – STL plynovod 0,1 MPa.)

Základné údaje o riešenom území

V súčasnosti v riešenom území obce Rakovo je využívaný zemný plyn komplexne a predpokladá sa jeho používanie i v návrhovom období roku 2035.

Vstupné údaje	E t a p a	
	Stav	Rok 2035
Obec Rakovo		
Byty :		
plynofikované - stav	125	125
návrh	-	25
Spolu byty	281	150
Občianska vybavenosť :		
číslo objektov	1 až 8, 11 až 14 ,	Návrh: 11-Komunitné centrum
Výroba :		
označenie objektov	A, B, C, D, E, D, H, J, K	F, F2

Priemerný odber plynu na b.j. :

- existujúci – 1,07 m³/h a 2140 m³/r
- navrhovaný – 1,60 m³/h a 3500 m³/r
- odbery plynu pre vybavenosť a prevádzky cca 20 % z potreby bytov (odhad)
- výroba odhad á 3 m³/ hod./ha - 6,0 tis. m³/r./ha

Bilancia zemného plynu

ÚPN- O Rakovo	Stav		Rok 2035	
	m ³ /h	tis.m ³ /rok	m ³ /h	tis.m ³ /rok
1. Byty				
plynofikované 125 b.j..	134	267	134	267
návrh na plynofikáciu 25 b.j.	-	-	40	87
S p o l u byty	134	267	174	354

2. Občianska vybavenosť				
Existujúca spolu (odhad)	26	52	30	60
Navrhovaná :				
11- Komunitné centrum	-	-	4	7,5
12- Agroturistické centrum	-	-	8	16
14- Športové centrum	-	-	6	12
S p o l u vybavenosť	26	52	48	95,5
3. Výroba				
Existujúce prevádzky	20	40	20	40
Navrhovaná výroba :				
Logistické centrum	-	-	38	76,8
Areál Kratiny	-	-	18	36
S p o l u výroba	20	40	70	152,8
ÚPN- O Rakovo celkom	180	359	298	602,3

Poznámka: Do miestnej časti Lehôtka a HD Stariny sa neuvažuje prívodom zemného plynu - nenachádzajú sa v efektívnom dosahu miestnych rozvodov plynu.

Návrh riešenia plynofikácie

Návrh plynofikácie rešpektuje návrhy v predchádzajúcej ÚPD na rozšírenie plynovodov do plôch s plánovanou výstavbou bytov a výrobných areálov.

V riešení ÚPN-O sa navrhujú nasledovné zmeny a úpravy:

- preložka STL plynovodu do novej polohy na uvoľnenie územia pre plánovanú výstavbu v ploche "F" - Logistické centrum, dĺžka STL trasy na zrušenie cca 450 m, nová trasa cca 650 m
- pre nové výrobné plochy v zmysle ÚPN-O sa navrhuje predĺženie STL siete do lokalít - Logistické centrum a areálu "Kratiny" v celkovej dĺžke cca 250 m.

Využitie zemného plynu sa navrhuje komplexne, t.j. na vykurovanie, prípravu teplej úžitkovej vody a na varenie. Súčasne objekty v zástavbe budú plynofikované na cca 80%, nová výstavba bytov a občianskej vybavenosti na 100%. Body napojenia nových vetiev plynu na existujúce plynovody a technické parametre budú určené pri zahájení výstavby v danej lokalite. STL rozvod 0,1 MPa vyžaduje u odberateľov inštaláciu regulátorov tlaku plynu STL/NTL.

Poznámka - Náklady na preložku plynárenského zariadenia je povinný uhradiť ten, kto potrebu preložky vyvolal, ak sa vlastník plynárenského zariadenia a ten, kto potrebu preložky vyvolal, nedohodnú inak. Vlastníctvo plynárenského zariadenia sa preložkou nemení.

Ochranné a bezpečnostné pásma

Ochranné pásmo je územia bezprostredne priľahlé ku plynárenskému zariadeniu a plynovodu, jeho vzdialenosť je od osi plynovodu na každú stranu, alebo od oplotenia regulačnej stanice. V zmysle zákona č.251/ 2012 pre rozvody plynu sú stanovené pásma ochrany:

- VTL plynovody s menovitou svetlosťou do 200 mm - 4 m
- STL plynovod D 200 – voľný terén - 4 m
- STL plynovod v zastavanom území - 1 m
- Regulačná stanica - 8 m

Bezpečnostné pásmo slúži na zamedzenie, respektíve zmiernenie účinkov prípadných porúch, havárií plynárenských zariadení. Pásmo ochrany je od osi plynovodu na každú stranu:

- VTL plynovody a prípojky vo voľnom teréne s menovitou svetlosťou do 350 mm - 20 m
- STL a plynovodné prípojky vo voľnom teréne s tlakom do 0,4 MPa - 10 m
- STL v zastavanom území určuje dodávateľ plynu pri rešpektovaní normy STN 386415, STN 736005.
- Regulačná stanica, filtračné stanice, armatúrové uzly - 50 m

Pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe,

bezpečnostne pásma určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľa distribučnej siete.
 Rešpektovať trasu ochrany plynovodov – kably katódovej ochrany

B.12.3.3 Zásobovanie teplom

Súčasný stav

Obec Rakovo má decentralizovaný systém zásobovania teplom, na jej území sa nenachádza väčší tepelný zdroj, ktorý by prevzal funkciu centrálného tepelného zdroja. Existujúce zdroje tepla v objektoch vybavenosti a výrobných prevádzkach sú použiteľné len pre vlastnú potrebu objektov.

Bytovo komunálny sektor potrebu tepla má riešenú prevažne na spaľovaní zemným plynom. Miestna prevádzka f. PROFIL má potrebu tepla riešenú zemným plynom, f. ESTWOOD potrebu tepla rieši odpadovým drevom z výroby, BENZINOL – pevnými palivami, PD GADER a poľnohospodárske objekty Stariny a Lehôtka potrebu tepla rieši drevným odpadom z výroby. Firma GORALWOOD pripravuje potrebu tepla riešiť elektrickou energiou (cca 1 MW t).

Návrh

Základné údaje o riešenom území

V súčasnosti v riešenom území obce Rakovo je využívaný zemný plyn komplexne a predpokladá sa jeho používanie i v návrhovom období roku 2035, čo má a bude mať vplyv na potreby v zásobovaní územia elektrickou energiou.

Vstupné údaje	E t a p a	
	Stav	Rok 2035
Obec Rakovo		
Byty :		
trvalo obývané byty – stav	104	104
odpad bytovej zástavby		-14
zostatok z roku z roku 2012		90
návrh bytov rok 2035		60
Spolu byty	281	150
Občianska vybavenosť :		
číslo objektov	1 až 8, 11 až 14 ,	Návrh: Komunitné centrum
Výroba :		
označenie objektov	A, B, C, D, E, D, H, J, K	F, I

- merná potreba tepla na b.j. 14 kW/ hod. - 108 GJ/rok
- potreba pre vybavenosť cca 30% z potreby bytov,
- potreba pre súčasne výrobné prevádzky cca 40% z potreby bytov
- príkon pre nové výrobné plochy cca 40 kW/ha - ročná potreba cca 250 GJ

Výpočet potrieb tepla pre etapu 2035

Druh odberu	Stav		Návrh 2035		Paliva
	MW	GJ	MW	GJ	
ÚPN - O Rakovo					
1. Byty stav : 104 b.j. / odpad 14 b.j.	1,45	11230	1,26	9720	ZPN, PP
návrh : 60 b.j.			0,84	6480	ZPN
S p o l u	1,45	11230	2,1	16200	
2. Občianska vybavenosť					
existujúca (cca 40% z potreby bytov)	0,43	3370	0,43	3370	ZPN, PP
navrhované zariadenia:					
11- Komunitné centrum	-	-	0,06	430	
S p o l u	0,43	3370	0,49	3800	
3. Výroba					
Existujúce prevádzky spolu	0,55	4490	0,55	4490	ZPN, PP,

					EE
Návrh :	-	-			
F- Logistické centrum 16,5 ha	-	-	0,8	5760	ZPN
I- Polyf. areál Kratiny 4,0 ha	-	-	0,2	1440	ZPN
S p o l u	0,55	4490	1,55	11690	
Celkom obec Rakovo	2,43	19090	4,14	31690	
Korekčný súčiniteľ 0,87	2,11	16600	3,6	27590	

Návrh riešenia

Zásobovanie obce Rakovo teplom sa v ÚPN-O navrhuje ponechať decentralizovaným systémom z objektových kotolní, ktoré riešia potrebu zástavby občianskej vybavenosti, objektových zdrojov tepla a domových kotolní UK IBV zástavby.

Hlavným vykurovacím médiom pre riešenie potrieb tepla bude zemný plyn a dostupné ekologické paliva (ako doplnkové : drevný odpad – resp. pelety). Rozvoj využívania elektriny ako zdroja tepla v BKO sa nenavrhuje, bolo by podmienené celkovou prestavbou elektrických sietí a zariadení. Akceptuje sa však zámer vo firme GORALWOOD s prechodom riešenia potrieb tepla na elektrickú energiu.

V prevádzkach, kde bude výroba zameraná na spracovanie dreva, sa odporúča pri riešení potrieb tepla využiť drevný odpad z výroby.

Tepelný výkon plynových kotolní pre navrhované objekty výroby je odhadovaný, tento bude definitívne určený v ďalšej projektovej dokumentácii jednotlivých stavieb.

V navrhovanej etape ÚPN-O odporúča sa zamerať na využívanie slnečnej energie konvertormi pre prípravu teplej vody, taktiež podporovať všetky iniciatívy využívania netradičných druhov energií na získavanie tepelnej energie, čo bude mať priaznivý dopad na čistotu ovzdušia najmä v zimnom období. V budúcnosti sa ponechávajú využívať dostupne miestne palivá najmä v okrajových častiach územia, kde absentujú rozvody plynu.

Z celkovej potreby tepla v etape rok 2035 cca 31,69 tis GJ sa navrhuje riešiť 88,4% zemným plynom, ostatná potreba cca 6,0% - drevom (odpadové drevo, resp. priemyselne upravené), elektrickou energiou cca 5,6% .(f. GORALWOOD).

Rozvoj využívania elektriny, ako zdroja tepla sa akceptuje len vo f. GORALWOOD - rozvojové zámery prechodu riešenia potrieb tepla na elektrickú energiu.

Ochranné pásma

V riešenom území sa nenachádzajú a neplánujú žiadne tepelné rozvody vyžadujúce si ochranné pásmo v zmysle zákona č. 251/2012 Z.z.

B.12.4 NAPOJENIE ÚZEMIA NA TELEKOMUNIKAČNÉ A INFORMAČNÉ SIETE

B.12.4.1 Elektronické komunikačné siete

Súčasný stav

Pošta

Pošta organizačne patrí pod Regionálne poštové centrum RPC Žilina. Slovenská pošta, š.p. neuvažuje v blízkej budúcnosti s realizáciou významnejších poštových objektov v riešenom území.

Poštové služby pre obec Rakovo sú zabezpečované poštovou prevádzkou v obci Príbovce. Donáška poštových zásielok v jej spádovom území je riešená poštovými doručovateľmi.

Telekomunikácie

Podľa súčasnej štruktúry ST a.s. územie obce Rakovo patrí do centra sieťovej infraštruktúry Martin (CSI MT). V usporiadaní telekomunikačnej siete prislúcha do sekundárnej oblasti (SO) Martin, kde v celom telekomunikačnom obvode platí miestna telefónna prevádzka.

Telefónni účastníci sú pripojení na RSU ústredňu Príbovce optickým káblom s ukončením v sieťovom rozvážači SR, situovanom pri v objekte OU Rakovo. Z rozvážača SR je miestna telekomunikačná sieť „SIX DATA“ vedená závesným optickým káblom.

V obci je dostupná hovorová služba verejnej rádio telefónnej siete (VRS) mobilných operátorov T-Mobile, Orange, O2 a dostupne internetové služby. Územie je dostatočne pokryté signálom TV vysielania.

Diaľkové káble

Riešeným územím neprechádza trasa DK.

Návrh

Pri spracovaní návrhu ÚPN – O Rakovo boli prevzaté relevantné vstupy vyplývajúce z predchádzajúcej ÚPD vzťahujúcej sa k obci Rakovo.

Základné údaje riešeného územia

U k a z o v a t e ľ	E t a p a	
	Stav	Rok 2035
ÚPN O - Rakovo		
počet obyvateľov	355	450
počet bytov celkom	104	104
odpad bytového fondu		-14
zostatok bytového fondu		90
navrhované byty		60
spolu byty	104	150
počet objektov vybavenosti	11	12
počet objektov výroby	9	11
počet staníc na navrhované byty		1 až 1,5/b.j.
počet staníc na objekt vybavenosti		2-3 HTS
počet staníc na plochu výroby (odhad)		5-10 HTS

Pošta

Pre poštovú prevádzku nie sú známe žiadne rozvojové zámery, v poskytovaní poštových služieb sa zamerať na zvyšovanie ich kvality. Rozvoj poštovej prevádzky je plne v kompetencii Slovenská pošta, a. s. a Regionálne poštové centrum RPC Prievidza.

Telekomunikácie

Telefonizácia

Výpočet HTS pre rozvojové aktivity v území do roku 2035

ÚPN - O Rakovo	Počet obyvateľov	P o č e t H T S		
		bytové	nebytové	s p o l u
byty - návrh 60 b.j.	450	90	-	90
vybavenosť + výroba		-	12	12
Spolu nárast HTS		90	12	102

Pre zabezpečenie nárastu telefonizácie riešeného územia v roku 2035 s výsledným počtom nárastu cca 102 HTS pre novú výstavbu bytov, vybavenosti a rozšírenia výrobných aktivít je potrebné riešiť:

- Rozšírenie kapacity digitálnej ústredne RSU Príbovce o predpokladaný nárast zriaďovania hlavných telefónnych staníc bytových cca 90 HTS, nebytových staníc 12,
- Súčasnú telefónnu optickú sieť "SIX DATA" riešenú závesným káblovým vedením sa navrhuje rozšíriť do plôch navrhovanej výstavby,
- Závesný optický kábel v ploche Logistického centra sa navrhuje preložiť do spoločného koridoru s VN vedením a STL plynovodom.

V obci Rakovo navrhuje budovať verejnú elektronickú komunikačnú sieť VEKS optickým závesným káblom, ktorá bude slúžiť pre obyvateľstvo a podnikateľský segment a na komunikáciu so štátnymi orgánmi. Sieťou VEKS bude možné v obci riešiť šírenie signálov miestneho rozhlasu, káblovej TV a pripojenia na internet.

Pripojovanie telefónnych účastníkov v sústredenej zástavbe IBV a objekty vybavenosti pripájať cez káblové prípojkové skrine, bytovú zástavbu v rozptyle z účastníckych stĺpových rozvádzačov závesným káblovým vedením. Body napojenie novej zástavby budú určené v podmienkach pri začatí územného konania výstavby konkrétnej lokality (požiadavka ST, a.s.).

Rešpektovať zámer ST, a.s. na rozšírenie portfólia služieb o dátové služby, ktoré budú určené hlavne pre podnikateľský segment a pre domácnosti, ktoré budú využívať pripojenie na internet.

B.13. KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

B.13.1 ZÁSADY FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA VO VZŤAHU K EKOLOGICKEJ ÚNOSNOSTI ÚZEMIA

Urbanistická koncepcia rozvoja obce, navrhnutá v ÚPN-O Rakovo, rieši rozvoj obce vyváženým spôsobom vo vzťahu k celkovej ekologickej únosnosti územia.

V súvislosti s poľnohospodárstvom sa v primeranom rozsahu zasahuje do plôch obhospodarovaných ako PP, ktoré zodpovedá hospodárskemu postaveniu a funkcii sídla v danom mikroregióne s historickou väzbou a potenciálom pre poľnohospodársku rastlinnú aj živočíšnu výrobu. Navrhované zábery priamo naväzujú na súčasné zastavané územie obce, s cieľom celkového skompaktovania urbanistickej štruktúry rozvojového významu sídla.

V rámci navrhovaných obytných plôch uvažujeme s vysokým podielom verejnej a súkromnej zelene.

Rozvoj je primerane sústredený na plochách PP nižšej bonity, a tiež v hraniciach zastavaného územia, resp. v priamej väzbe na zastavané územie.

V súvislosti s lesným hospodárstvom, územný plán rešpektuje LHP resp. PSOL a do neho premietnuté opatrenia, v súvislosti s ochranou prírody (RÚSES, KEP,...). V území sa neuvažuje so záberom LPF.

Napriek vhodným danostiam územia pre rozvoj cestovného ruchu regionálneho až celoštátneho významu, v územnom pláne je priorita postavená na ochrane prírody obmedzením aktivít cestovného ruchu v územiach s vyšším stupňom ochrany (SKUEV Turiec a Blatnický potok).

Navrhovaný stavebný rozvoj v podstatnej miere rozvíja predovšetkým obytnú funkciu vo forme IBV a k nej prislúchajúcu občiansku vybavenosť, čo negatívne neovplyvní kvalitu životného prostredia.

S rozvojom plôch nezávadnej výroby sa uvažuje v časti územia v kontakte s obdobným funkčným využívaním (lokalita Pri píle) s obmedzením kontaktu s obytným územím a tiež na existujúcich plochách s intenzívnejším využívaním areálov výroby.

B.13.2 NÁVRH OPATRENÍ NA ELIMINÁCIU ALEBO OBMEDZENIE STRESOVÝCH PRVKOV V KRAJINE

Riešené územie obce Rakovo je v súčasnosti zasiahnuté stresovými prvkami v krajine. Východným okrajom obce v súčasnosti prechádza cesta 1/65 a vo výhlade je navrhované umiestnenie rýchlostnej cesty R3. Zastavané územie rozdeľuje žel. trať 118. Na východnom okraji zastavaného územia obce sa etablovala priemyselná výroba.

ÚPN-O nenavhuje nové riešenie v rozvoji obce, ktoré by stresovými prvkami mali obmedziť, hlavne obytné územie, obce.

Umiestnenie cesty 1/65 a žel. trate 118 má stabilizovanú polohu. Trasovanie rýchlostnej cesty R3 má zadanú polohu vyplývajúcu z procesu vyššej územnoplánovacej a následnej predprojektovej prípravy. V súvislosti s rozvojom výroby ÚPN-O navrhuje jej umiestnenie v dostatočnom odstupe od obytných území.

B.13.2.1 Opatrenia a riešenia v súvislosti s dopravou:

- Súčasťou realizácie úseku výhladovej rýchlostnej cesty R3 voči obytnému územím budú prípadné protihlukové opatrenia.
- Do ochranného pásma cesty I. triedy a rýchlostnej cesty R3 ÚPN-O Rakovo nenavhuje umiestňovať novú obytnú výstavbu
- Dopravná obsluha súvisiaca s etablovaním nových prevádzok priemyselnej výroby je riešená vo väzbe na cestu 1/65, nezaťažuje prejazdom obytné územie.

B.13.2.2 Opatrenia a riešenia v súvislosti s výrobou:

- Nové priemyselné výrobné prevádzky sú umiestňované mimo obytných území, oddelené izolačnou zeleňou, resp. plochami PP či inou výstavbou.
- Pri umiestňovaní výrobných prevádzok v navrhovaných a existujúcich plochách sú navrhované zastavovacie podmienky a regulatívy ktoré navrhujú akceptovať okolité obytné

územie a neumiestňovať v areáli nové prevádzky, ktoré budú mať negatívny dopad na životné a obytné prostredie (hluk, zápach, prašnosť, emisie...).

B.13.3 ZÁSADY VYMEDZENIA HRANÍC ZASTAVANÉHO ÚZEMIA, NÁVRH OPATRENÍ NA ZACHOVANIE A OBNOVENIE KRAJINNOESTETICKÝCH HODNÔT ÚZEMIA

Do zastavaných území sú v ÚPN-O Rakovo začlenené navrhované obytné plochy, plochy občianskej vybavenosti a výrobné plochy. Tie negatívne neovplyvnia ani v jednom z navrhovaných priestorov krajinno-estetické hodnoty územia.

Navrhovaná urbanistická štruktúra kladie dôraz na skompaktovanie územia a zachovanie merítka zástavby. Tiež je kladený dôraz na zachovanie pôvodnej urbanistickej štruktúry, hlavne v území historického jadra obce, kde sa nachádza pôvodná zástavba.

Pri umiestňovaní novej obytnej a rekreačnej výstavby v existujúcich a rozvojových územiach je kladený dôraz na skompaktovanie týchto urbanistických celkov sídla s návrhom zvýšeného podielu obytnej (parky, areálová zeleň pri OV) a vyhradenej zelene (záhrady).

Pre neurbanizované územie s PP (orná pôda, pasienky, kosné lúky) a LPF (lesy) stanovil – odporúča spracovaný krajinno-ekologický plán (ďalej len „KEP“) optimálne podmienky využívania územia, ktoré boli premietnuté do riešenia ÚPN-O Rakovo. Tieto podmienky bude nutné späť premietnuť aj do PSOL.

V KEP bol tiež kladený dôraz na zachovanie a obnovenie krajinno-estetických hodnôt katastrálneho územia obce Rakovo, hlavne v súvislosti s priemetom požiadaviek legislatívnej ochrany prírody, a tiež lokálnych opatrení (napr. doprovodná zeleň vodných tokov, podmienené rekreačné využívanie krajiny, vodné ekosystémy a pod.).

B.13.4 OCHRANA ZLOŽIEK ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

B.13.4.1 Voda

Základným právnym dokumentom v oblasti vody je zákon č.364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon). Tento zákon vytvára podmienky na:

- všestrannú ochranu vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých ekosystémov v krajine,
- zachovanie alebo zlepšovanie stavu vôd,
- účelné, hospodárne a trvalo udržateľné využívanie vôd,
- manažment povodí a zlepšenie kvality životného prostredia a jeho zložiek,
- znižovanie nepriaznivých účinkov povodní a sucha,
- zabezpečenie funkcií vodných tokov,
- bezpečnosť vodných stavieb.

Tento zákon upravuje práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb k vodám a nehnuteľnostiam, ktoré s nimi súvisia pri ich ochrane, účelnom a hospodárnom využívaní, oprávnenia a povinnosti štátnej vodnej správy a zodpovednosť za porušenie povinností podľa tohto zákona.

Ochrana vodných pomerov a vodárenských zdrojov

Všeobecné povinnosti, §30, zákona č.364/2004 Z.z. (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

- 1) Ten, kto vykonáva činnosť, ktorá môže ovplyvniť stav povrchových a podzemných vôd a vodných pomerov, je povinný vynaložiť potrebné úsilie na ich uchovanie a ochranu.
- 2) Vlastník, správca alebo nájomca (ďalej len „vlastník“) poľnohospodárskych pozemkov a lesných pozemkov je povinný ich obhospodarovať takým spôsobom, ktorý nielen zachová vhodné podmienky na výskyt vôd, ale aj napomáha zlepšovanie vodných pomerov; je povinný najmä zabráňovať škodlivým zmenám odtokových pomerov, splavovaniu pôdy a dbať o udržiavanie pôdnej vody a o zlepšenie retenčnej schopnosti územia.
- 3) Orgán štátnej vodnej správy môže uložiť vlastníkom poľnohospodárskych a lesných pozemkov vykonať opatrenia smerujúce k splneniu povinností uvedených v odseku 2.

Sprísnená - špeciálna ochrana vyplývajúca z § 19 zákona o vodách stanovením pásiem hygienickej ochrany (PHO) sa vzťahuje na všetky využívané zdroje pitnej vody v zmysle vodoprávneho rozhodnutia, ktoré vydáva príslušný vodohospodársky orgán.

Funkčné členenie a organizáciu riešeného územia z hľadiska vodného hospodárstva ovplyvňujú nasledovne evidované plošno – priestorové javy:

Ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd. Ich vyhlásenie je plne v kompetencii Ministerstva zdravotníctva SR. V zmysle zákona č. 538/2005 Z.z., z 27.10.2005, o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, južná časť extravilánu katastrálneho územia obce Rakovo zasahuje do územia ochranného pásma II. stupňa prírodných minerálnych zdrojov v Kláštore pod Znievom a v Socovciach (vyhláška MZ SR č. 367/2009 z.z.).

Inundačné územie

Inundačným územím je územie priľahlé k vodnému toku, zaplavované vyliatím vody z koryta, vymedzené záplavovou čiarou najvyššej známej alebo navrhovanej úrovne vodného stavu. Rozsah inundačného územia určuje orgán štátnej vodnej správa na návrh správcu vodného toku. Vodný tok Turiec, je súčasťou spracovaného plánu manažmentu plánu povodňového rizika, v rámci ktorého boli v mapách povodňového rizika a povodňového ohrozenia s vyznačením záplavových čiar. Záplavová čiara Q_{100} je vyznačená v grafickej časti ÚPN-O Rakovo vo výkrese č. 4 v mierke 1:10 000. Výstavbu je potrebné umiestňovať nad hladinu Q_{100} , mimo zistené inundačné územie.

Správa vodných tokov

Oprávnenia pri správe vodných tokov, § 49, odst.2, zákona č.364/2004 Z.z. (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

Pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky.

V katastrálnom území obce Rakovo sú pobrežnými pozemkami pri vodohospodársky významnom vodnom toku Turiec a Blatnický potok - pozemky min. 6 m od brehovej čiary, pri ostatných tokoch min. 4 m od brehovej čiary, resp. vzdušnej päty hrádze.

Zdroje znečistenia povrchových a podzemných vôd

Chemické zloženie povrchových a podzemných vôd riešeného územia podmieňuje celý rad primárnych a sekundárnych faktorov. Z hľadiska ochrany čistoty vôd je riziko ich ohrozenia predovšetkým v zastavanej časti sídla. Primárnym faktorom je chemické zloženie vôd z atmosferických zrážok a vôd z povrchového odtoku. Sekundárne faktory sú spojené s antropogénnou činnosťou. Problémom ostávajú lokality, kde nie je vybudovaná kanalizácia a odpadové vody sú vypúšťané priamo do vodných tokov.

V riešenom území sa nenachádzajú významné zdroje znečistenia vôd. Na základe dostupných podkladov je potenciálnym zdrojom znečistenia vôd produkcia pevných odpadov, nezaručená vodotesnosť žump a splachy z komunikácií.

Odtokové pomery

Širšie záujmové územie patrí do povodia ľavostranného prítoku Váhu - rieky **Turiec** (číslo hydrologického povodia 4-21-05-6871). Celková plocha povodia je 934 km². Prietokové charakteristiky rieky Turiec: $Q_{355}=3,485$ m³/s, $Q_{270}=5,740$ m³/s, $Q_A= 11,06$ m³/s. Povodie je súčasťou stredohorskej oblasti so snehovo-dažďovým typom režimu odtoku, s akumuláciou v mesiacoch november až február a najvyššou vodnosťou v mesiacoch marec až máj.

Ročné úhrny zrážok sú pomerne vysoké, dosahujú priemerne 900 – 1200 mm. V januári je priemerný úhrn zrážok 50 – 60 mm, v júli 100 – 120 mm. Počet dní so snehovou pokrývkou je 80 - 100.

Priamo riešeným územím obce preteká vodohospodársky významný tok Turiec a Blatnický potok a menej významný Karlovský potok a Lehôtka – v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p.. Drobný vodný tok Jelšovec je v správe HYDROMELIORÁCIE, š.p..

Vo všetkých prípadoch ide o podhorský typ tokov so zachovalým prevažne prirodzeným charakterom koryta a prietokových pomerov.

B.13.4.2 Ovzdušie

Teplota

Pre územie Turčianskej kotliny podľa Šťastný a kol. (Atlas krajiny SR, 2002) za roky 1961 až 1990 sú uvádzané priemerné teploty v januári od - 3 do - 4 °C, zonálne na okrajoch kotliny - 4 až - 5 °C. Priemerná teplota v júli za uvedené obdobie dosahuje 16 až 18 °C, na okrajoch 14 až 16 °C. Priemerná ročná teplota sa za roky 1961 až 1990 pohybuje v rozsahu 7 až 8 °C, v úzkej zóne po

krajoch 6 až 7 °C. V údolných častiach sa počet vyskytujúcich letných dní pohybuje okolo 30 až 40 dní, vo vrcholových častiach sa takmer nevyskytujú.

Tab. Distribúcia teplôt v Turčianskej kotline a blízkom okolí (podľa údajov SHMÚ)

pozorované	Teplota [°C]														
Obdobie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	L	Z
11893 Martin 411 [m n.m.]															
1931-1960	-4,3	-2,5	1,8	7,5	12,7	15,7	17,5	16,7	13,1	7,8	3,2	-1,0	7,4	13,9	0,8
1992-2004	-2,4	-0,6	2,7	8,0	13,3	15,8	17,5	17,6	12,5	8,3	3,9	-1,1	8,4	14,7	1,7
1979-2008	-3,0	-1,4	2,8	7,8	13,3	15,8	17,5	17,1	12,7	8,3	2,8	-1,5	7,7	14,0	1,3
Kláštor pod Znievom															
1931-1960	-4,1	-2,2	1,8	7,6	12,9	16,0	17,8	17,0	13,3	8,1	3,1	-1,1	7,5	14,1	0,9
* 11897 Turčianske Teplice															
1931-1960	-4,0	-2,3	1,8	7,1	12,1	15,2	16,9	16,2	12,8	7,7	2,9	-1,2	7,1	13,4	0,8
1990-2004	-2,6	-1,1	2,5	7,5	13,1	16,2	17,7	17,5	12,1	7,9	3,1	-2,2	7,8	14,0	1,2

Zrážky

Zrážky patria k významným faktorom, ktorý značne ovplyvňuje hydrogeologické pomery v území, pričom zrážková činnosť sama závisí na mnohých okolnostiach (stav atmosféry, reliéf, výškové pomery, členitosť, prúdenie vzduchu, klíma) a patrí k časovo a priestorovo k najpremenlivejším meteorologickým prvkom. Počet dní so snehovou pokrývkou sa v sledovanom území za roky 1961 – 1990 pohybuje od 60 do 80 dní za rok

Najväčšia snehová pokrývka je obvyčajne v januári. Z analýz vyplynulo, že v celom povodí dochádza k úbytku ročných bilančných hodnôt zrážok o 5 %, pričom výraznejšie zmeny boli zaznamenané v kotline.

Tab. Distribúcia zrážok v skúmanom území a jeho okolí, podľa údajov SHMÚ

pozorované obdobie	zrážky [mm stĺpca]												Rok	L	Z
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII			
24200 Blatnica 493 [m n.m.]															
1981-2004	45	39	48	53	86	92	97	78	70	57	58	56	778	475	303
MIN	5	2	8	20	23	31	45	12	23	4	18	20	548	280	204
MAX	102	103	139	140	158	217	204	185	187	132	110	123	991	671	444
24220 Príbovce 395 [m n.m.]															
1981-2004	42	40	46	49	73	83	84	70	67	56	56	55	715	426	290
MIN	7	2	7	17	15	27	33	6	20	7	19	25	493	259	204
MAX	92	99	129	106	127	172	176	185	181	144	123	116	891	596	448

Vietor

Turčianska kotlina, v s ohľadom na geografické a geomorfologické danosti sa radí medzi kotliny s nevhodnými rozptylovými podmienkami. Jedná sa o pomerné úzku vysočinnú kotlinu, výrazne ohraničenú vrstvami, zvažujúcu sa z juhu na sever, kotlina je menej vetrateľná a v prechodných obdobiach sa v nižších nadmorských výškach vyskytujú časté inverzné stavy ovzdušia.

Sledovaná oblasť je charakteristická veľkou početnosťou stavov bezvetria a malých rýchlostí vetra do 2 m.s-1, čo predstavuje až 74 % týchto situácií v roku a 30- 36 % je veľmi slabý vietor do rýchlosti 1 m.s-1až bezvetrie. Prevládajúce smery vetra, ktoré podmieňujú pohyby vzdušných mäs zohrávajú dôležitú úlohu aj pri distribúcií zrážok. V hlavnej časti kotliny prevládajú vetry severného, južného a západného smeru, v časti kotliny v údolí Váhu zase východo - západného smeru.

Tab. Priemerné hodnoty prevládajúcich smerov vetra v stanici Martin v rokoch 1999-2008 (v %)

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezvetrie
20,54	9,95	5,68	3,7	18,78	7,14	5,42	3,71	25,08

Tab. Rýchlosť vetra nameraná na meteorologickej stanici Martin

pozorované obdobie	Rýchlosť vetra [m.s-1]													
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	Vegetač obd.(IV-IX)
1997-2008	1,8	2,0	2,0	1,7	1,7	1,5	1,3	1,1	1,2	1,3	1,5	1,6	1,6	1,4

Hodnotenie ochrany ovzdušia a návrh opatrení v ÚPN-O Rakovo

Vplyv prenosu znečisťujúcich látok zo susediacich území

Do riešeného územia (k.ú. Rakovo) nezasahuje prenos produkujúcich emisií zo susediacich území. Najbližšie takéto územie evidujeme v k.ú. mesta Martin. Hranica znečistenia látkou PM₁₀ s rozlohou 68 km² končí na hranici k.ú. Martin.

Návrh opatrení:

- v súvislosti s navrhovaným riešením v ÚPN-O Rakovo sa neuplatňujú opatrenia.

Hodnotenie jednotlivých navrhovaných spôsobov vykurovania a ich vplyv na ovzdušie

Zásobovanie obce Rakovo teplom sa navrhuje v ÚPN-O ponechať decentralizovaným systémom z blokových plynových kotolní, ktoré riešia potrebu zástavby HBV a občianskej vybavenosti, objektových zdrojov tepla a domových kotolní.

Hlavným vykurovacím médiom pre riešenie potrieb tepla jadrovej časti obce (m.č. Rakovo) a ostatnej zástavby priľahlej k jadrovému územiu (m.č. Lehôtka, m.č. Stariny) bude prijateľné médium - zemný plyn a dostupné ekologické paliva (drevený odpad – resp. pelety, elektrina) ako doplnkové.

Nové plynové kotolne budú realizované v navrhovanej občianskej vybavenosti a rozvojových výrobných plochách.

ÚPN-O odporúča zamerať sa na využívanie slnečnej energie konvertormi pre prípravu teplej vody, taktiež podporovať všetky iniciatívy využívania netradičných druhov energií na získavanie tepelnej energie, čo bude mať priaznivý dopad na čistotu ovzdušia najmä v zimnom období.

V budúcnosti sa ponechávajú využívať ostatné palivá najmä v okrajových častiach územia, kde absentujú rozvody plynu.

Z celkovej potreby tepla v etape rok 2035 cca 31,69 tis GJ sa navrhuje riešiť 88,4% zemným plynom, ostatná potreba cca 6,0% - drevom (odpadové drevo, resp. priemyselné upravené), elektrickou energiou cca 5,6% (f. GORALWOOD).

Rozvoj využívania elektriny ako zdroja tepla sa nenavrhuje v bytovej zástavbe a občianskej vybavenosti, kde sú dostupne rozvody plynárenskej siete. S rozšírením využitia elektrickej energie pre potreby tepla sa navrhuje len v rekreačných priestoroch (rekreačná vybavenosť).

Návrh opatrení:

- Za hlavné vykurovacie médium v území naďalej považovať ekologicky prijateľné médium - zemný plyn.
- V územiach mimo dostupnosti rozvodov zemného plynu uvažovať s ekologickým palivom akými sú elektrická energia a doplnkovým palivom založeným na báze drevnej hmoty.
- Podporovať využívanie netradičných zdrojov, vysoko ekologických zdrojov tepelnej energie (napr. slnečné konventory, tepelné čerpadlá).

Posúdenie technických možností a návrh opatrení využitia alternatívnych zdrojov energie v jednotlivých lokalitách a častiach riešeného územia

OBYTNÉ ÚZEMIA

m.č. Rakovo

- Podporovať umiestnenie slnečných konventorov na plochých a šikmých strechách rodinných domov.
- Podporovať umiestnenie slnečných konventorov na rozsiahlejších plochách striech občianskej vybavenosti a priemyselnej výstavby.
- Podporovať umiestnenie tepelných čerpadiel pri jednotlivých umiestnených stavbách.
- Umožniť len ako doplnkový zdroj vykurovania palivá na báze drevnej hmoty.

m.č. Lehôtka

- Podporovať umiestnenie slnečných konventorov na plochých a šikmých strechách rodinných domov a ostatnej umiestňovanej výstavbe.

- Podporovať umiestnenie tepelných čerpadiel pri jednotlivých umiestnených stavbách rodinných domov a ostatnej umiestňovanej výstavbe.

VÝROBNÉ PLOCHY

m.č. Rakovo, m.č. Stariny

- Podporovať umiestnenie slnečných konventorov na plochách striech objektov výroby.
- Podporovať umiestnenie tepelných čerpadiel pri jednotlivých umiestnených stavbách.
- Umožniť len ako doplnkový zdroj vykurovania palivá na báze drevnej hmoty (uprednostnenie elektrickej energie).
- Neumožniť umiestnenie slnečných konventorov tzv. malých slnečných elektrární na nezastavaných plochách (tzv. stavebný smog v hodnotnom krajinnom priestore).

POL'NOHOSPODÁRSKA KRAJINA

- Napriek technickým možnostiam nemožno umiestnenie slnečných konventorov na plochách tzv. slnečných elektrární a veterných elektrární na plochách poľnohospodárskej krajiny, nakoľko ÚPN-O ich hodnotí ako tzv. stavebný smog v hodnotnom krajinnom prostredí k.ú. obce.

Posúdenie rozptylových podmienok

Sledovaná oblasť je charakteristická veľkou početnosťou stavov bezvetria a malých rýchlostí vetra do 2 m.s⁻¹, čo predstavuje až 74 % týchto situácií v roku a 30- 36 % je veľmi slabý vietor do rýchlosti 1 m.s⁻¹až bezvetrie. Prevládajúce smery vetra, ktoré podmieňujú pohyby vzdušných mäs zohrávajú dôležitú úlohu aj pri distribúcii zrážok. V hlavnej časti kotliny prevládajú vetry severného, južného a západného smeru, v časti kotliny v údolí Váhu zase východo - západného smeru.

Návrh opatrení:

- Vsúvislosti s navrhovaným riešením v ÚPN-O Rakovo neumožňuje umiestnenie stredných a veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia s potenciálnou produkciou emisií.
- Realizovať opatrenia na znížovanie imisí od stredných a malých zdrojov znečisťovania ovzdušia,

Hodnotenie predpokladaného množstva emisií z novej výstavby a návrh súvisiacich opatrení v navrhovanom urbanistickom rozvoji

ÚPN-O Rakovo navrhuje primeraný urbanistický rozvoj obce zodpovedajúci postaveniu obce ako samostatného rozvojového sídla stredovýchodnej časti Turčianskej kotliny. Vzhľadom na geografické umiestnenie sídla, klimatické pomery a prioritné riešenie nie sú v riešenom území navrhované a prípustné prevádzky a zariadenia so stredným a veľkým zdrojom znečistenia ovzdušia. Umiestnenie výrobných prevádzok v lokalite v areáli PD Gader HD Stariny a EPD Lehôtka je v dostatočnom odstupu od existujúcej a navrhovanej obytnej výstavby a zároveň mimo smeru prevládajúcich vetrov. ÚPN-O Rakovo nastavuje v záväznej časti regulatívy, ktoré podmieňujú výstavbu s potenciálom vypúšťania emisií škodlivých látok do ovzdušia opatreniami na prevádzkovanie, čistenie a zachytávanie emisií. Vzhľadom na to že nie je známy konkrétny investor a údaje o výrobnej prevádzke nie je možné posúdiť množstvo potenciálne produkovaných emisií.

Návrh opatrení:

- V riešenom území neuvažovať s budovaním stredných a veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia. Uvažovať s plynom, ako hlavným vykurovacím médiom v obci.
- Všetky existujúce a navrhované komunikácie v zastavanom území riešiť so spevneným, bezprašným povrchom. Na území obce neumiestňovať také prevádzky, ktoré by prašnosťou a produkciou škodlivých látok mohli nevhodne ovplyvniť kvalitu ovzdušia.
- Pri umiestňovaní výrobných prevádzok, vrátane nových prevádzok v areáli PD Gader, dôsledne rešpektovať a realizovať legislatívu v oblasti ochrany ovzdušia pred prípadnými negatívnymi vplyvmi ktorými sa zabezpečí ochrana okolitej obytnej zóny.
- Využívaním progresívnych technológií znížovať objem emisií vypúšťaných do ovzdušia, rešpektovať ustanovenia § 22 a 23 zákona 478/2002 Z.z. o ovzduší v znení neskorších predpisov.
- neuvažovať na území obce so zariadením na spaľovanie a spoluspaľovanie odpadov.
- kontrolovať dodržiavanie povolených limitov na vypúšťanie znečisťujúcich látok do ovzdušia pre evidované zdroje znečisťovania ovzdušia.

B.13.4.3 Pôda

Pôdy, ich vznik, vývoj a vlastnosti závisia od pôsobenia pôdotvorných činiteľov a podmienok prostredia. Patria medzi ne všetky zložky prírodného prostredia, činnosť človeka a čas. Najdôležitejším faktorom pre vývoj pôd je geologický substrát a pôsobenie podzemných a zrážkových vôd.

Pôdne typy

Pôdny typ je základnou identifikačnou jednotkou morfofenetickej i agronomickej kategorizácie pôd. Zahrňa v sebe skupinu pôd charakterizovanú rovnakou stratigrafiou pôdneho profilu, t.j. určitou kombináciou diagnostických horizontov, ako výsledok kvalitatívne špecifického typu pôdotvorného procesu, ktorý sa vyvíjal a vyvíja v rovnakých hydrotermických podmienkach pod približne rovnakou vegetáciou. Pôdne typy sú definované súborom diagnostických horizontov a ich najdôležitejších vlastností získaných dlhodobým vývojom v prírodných podmienkach i kultiváciou.

Tab. Zastúpenie pôdných typov na poľnohospodárskej pôde v riešenom území

Číslo HPJ	Pôdny typ (subtyp)	Charakteristika
11	FMG	Fluvizeme glejové, stredne ťažké (lokálne ľahké)
20	ČAmc	Čiernice typické, prevažne karbonátové, ťažké
29	ČAm, ČAG	Čiernice typické a čiernice glejové, stredne ťažké až ťažké, na sprašových a svahových hlinách
33	ČA	Čiernice (typ) plytké na aluviálnych sedimentoch, stredne ťažké, ťažké (veľmi ťažké)
56	LMg až PGI	Luvizeme pseudoglejové až pseudogleje luvizemné na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké
63	KMm	Kambizeme typické na minerálne bohatých zvetralinách flyša, stredne ťažké
87	RAm, RAK	Rendziny typické a rendziny kambizemné, stredne hlboké na vápencoch a dolomitoch, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)
90	RAm	Rendziny typické, plytké, stredne ťažké až ľahké
92	RAm	Rendziny typické na výrazných svahoch: 12-25o, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)
94	GL	Gleje, stredne ťažké, ťažké až veľmi ťažké

Čiernice ČA sa vyskytujú prevažne v širokých nivách riek, kde záplavy minimálne ovplyvňujú vývoj pôdneho krytu. Úrodnosťou sú čiernice často lepšie hodnotené ako černozeme, pretože vďaka periodickému zvlhčovaniu pôdneho profilu podzemnou vodou, ktorá sa kapilárne dostáva často až k povrchu pôdy vyhovujú širokému spektru poľnohospodárskych plodín. Z hľadiska typologicko - produkčnej kategorizácie patria do kategórie najproduktnejšie orné pôdy až menej produkčné trvalé trávne porasty. Čiernice sa nachádzajú prevažne na fluviálnych terasových a proluviálnych sedimentoch Turca. Súvislé plochy čiernic sa rozprestierajú v okolí Žabokrekov, pozdĺž toku Turca od obce Košťany nad Turcom cez Príbovce až po Socovce, najrozsiahlejším súvislým areálom čiernic v okrese je pás ktorý sa ťahne od Blatnice smerom na severozápad medzi obcami Karlová a Danová až po Príbovce. Čiernice patria medzi naše najkvalitnejšie pôdy. Z textúrneho hľadiska sú to pôdy stredne ťažké (piesočnatohlinité) až ťažké - ílovité. Ekologická stabilita čiernic je vďaka obsahu kvalitného humusu vysoká, ohrozenosť vodnou eróziou je nulová, keďže sa vyskytujú výlučne na rovinách. V riešenom území patria medzi najrozšírenejšie pôdy.

Rendziny RA sú obyčajne plytké a štrkovité pôdy hojne rozšírené v horských oblastiach, kde sú využívané väčšinou ako pasienky. Tieto pôdy sú prevažne plytké, hlinité, s obsahom skeletu nad 30% v hĺbke do 60 cm od povrchu. Úrodnosť rendzín je podmienená hĺbkou pôdneho profilu a obsahom skeletu. Rendziny na svahoch bývajú prevažne plytké a kamenité, hlbšie rendziny v akumulčných podsvahových polohách sú zas často textúrne ťažšie a preto sekundárne zamokrované. Hlavne kamenitosť (popri svahovitosti) je dôvodom prečo sa rendziny v našich podmienkach spravidla neorú a väčšina ich výmery je zatrávnená. Vo všeobecnosti patria rendziny medzi stredne až málo kvalitné pôdy. Rendziny bývajú ohrozené vodnou eróziou, ich odolnosť voči znečisteniu a acidifikácii je vďaka obsahu karbonátov veľmi vysoká.

Fluvizeme FM nájdeme na aluviálnych rovinách na naplaveninách Turca aj menších potokov. Takmer celá výmera fluvizemí je poľnohospodársky využívaná. Do pôdneho typu fluvizem zaraďujeme pôdy z hľadiska kvality aj úrodnosti veľmi heterogénne, pričom ich vlastnosti závisia od zrnitosti, obsahu skeletu a stupňa zamokrenia. Hlinité nezamokrené fluvizeme bez skeletu zaraďujeme medzi najkvalitnejšie pôdy. Ekologická stabilita fluvizemí je tak isto variabilná a silne závisí od ich zrnitosti, hĺbky pôdneho profilu a obsahu humusu.

Luvizeme LM sú stredne až menej úrodné pôdy, na zarovnaných reliéfoch v oblasti styku nížin s pahorkatinami až vrchovinami (terasy, úpätia svahov, kotliny), v klimatických podmienkach o niečo chladnejších a vlhších ako hnedozem. Luvizeme pseudoglejové sa vyskytujú v komplexoch s pseudoglejmi prevažne na hlbších substrátoch flyšového charakteru. Z hľadiska zrnitosti ide takmer výlučne o stredne ťažké - hlinité pôdy. Luvizeme sú pôdy s hlbokým pôdnym profilom spravidla úplne bez skeletu. Z hľadiska kvality patria v rámci okresu medzi pôdy nadpriemerne kvalitné, slabo až stredne erózne ohrozené.

Pseudogleje PG vznikajú na zamokrených plochách, najmä znížených, ktoré pre ťažké nepriepustné podložie nemajú riadny odtok perkolujúcej vody. Patria do kategórie produkčné orné pôdy až menej produkčné trvalé trávne porasty. Vyvinuté sú na rôznych, prevažne nekarbonátových pôdotvorných substrátoch, v podmienkach premyvneho vodného režimu, s prebytkom povrchových, najčastejšie svahových vôd, na úpätiach svahov a/alebo na substrátoch majúcich horizont (vrstvu) so zníženou priepustnosťou. Pseudogleje sú pôdy len podpriemerne úrodné, so strednou až nízkou ekologickou hodnotou. Z textúrneho hľadiska ide o pôdy prevažne hlinité až piesočnatohlinité. Ich erózna ohrozenosť je slabá až stredná.

Gleje GL sú pôdy silne zamokrená podzemnou vodou. Ide o pôdy hlinité až ílovité, s hlbokým pôdnym profilom spravidla bez skeletu. Gleje sú z dôvodu celoročnej zamokrenosti málo úrodné a poľnohospodársky obtiažne využiteľné, ich ekologická hodnota je však najmä vďaka vysokej retenčnej kapacite značná.

Pôdne druhy

Podľa percentuálneho obsahu jednotlivých zrnitostných frakcií sa pôdy triedia na tzv. pôdne druhy. V riešenom území sa vyskytujú nasledovné druhy pôd:

Kategória zrnitosti BPEJ:	Názov:	Pôdny druh podľa Nováka
2	stredne ťažké pôdy	Hlinité
3	ťažké pôdy	Ílovitohlinité
5	stredne ťažké pôdy – ľahšie	Piesočnatohlinité

Stredne ťažké pôdy (hlinité a piesočnatohlinité) v riešenom území sú najrozšírenejším pôdnym druhom. Sú tu zaradené čiernice, pseudogleje a kambizeme. Stredne ťažké pôdy sú najkvalitnejšie z hľadiska úrodnosti aj ekologickej hodnoty, majú priaznivú štruktúru, optimálne hospodária s vodou aj živinami.

Ťažké pôdy (ílovitohlinité) bývajú zamokrené, nedostatočne prevzdušnené, so zlou štruktúrou a nízkou infiltračnou schopnosťou. Ťažké pôdy sú vo všeobecnosti považované za menej úrodné, ale ich nižšia agronomická hodnota je zapríčinená najmä sťaženou obrábateľnosťou. Nachádzajú sa hlavne v blízkosti Turca.

Chránené pôdy

Podľa zákona č. 220/2004 Z.z. sú všetky poľnohospodárske pôdy podľa príslušnosti do BPEJ zaradené do 9 skupín kvality pôdy. Najkvalitnejšie patria do 1. skupiny a najmenej kvalitné do 9. skupiny. Ochrane pôdných zdrojov podliehajú pôdy zaradené podľa kódu BPEJ do skupiny kvality 1 – 4 a možno ich dočasne alebo trvale použiť na nepoľnohospodárske účely iba v nevyhnutných prípadoch, ak nie je možné alternatívne riešenie. V území sa vyskytujú pôdy, zaradené do 4. skupiny BPEJ.

Od 1.4. 2013 sa zavádza osobitná ochrana najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v danom konkrétnom katastrálnom území, pričom takáto pôda je identifikovaná pre každé konkrétne katastrálne

územie podľa kódu BPEJ. V zmysle Nariadenia vlády SR č.58/2013 Z.z, ktoré je platné od 1.4.2013 sa **za chránené pôdy v k.ú. Rakovo považujú pôdy s kódom BPEJ: 0711002, 0720013, 0720043, 0729002, 0729003 a 0763002.**

B.13.4.4 Biota

Do komplexného riešenia ÚPN–O Rakovo sú premietnuté zásady vyplývajúce z odporúčaní krajinnno-ekologického plánu (KEP) a priemet R-ÚSES-u.

Tieto zásady z uvedených dokumentov tvoria základnú kostru ochrany a rozvoja bioty v území. Okrem takto legislatívne stanovených opatrení s vyčlenením území v územnom pláne sú zakomponované ďalšie návrhy, ktoré v rámci celkového rozvoja sídla, a hlavne v jeho zastavanej časti, uvažujú s trvalo udržateľným rozvojom obce, kde sú vo vzájomnom súlade riešené potreby súvisiace s investíciami a rozvoj bioty.

Podrobný popis ochrany bioty vrátane prijatých legislatívnych opatrení je podrobne popísaný v príslušnej kapitole tejto Sprievodnej správy (viď kap. B.9. Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov).

Priemet opatrení v územnom systéme ekologickej stability

Generel nadregionálneho ÚSES (GNÚSES) SR bol schválený uznesením Vlády SR č. 319/1992. Vyčlenené boli nadregionálne biocentrá, v rámci nich jadrá a prechodné zóny. V rámci spracovania Koncepcie územného rozvoja Slovenska (KURS 2001) bol ako podklad vypracovaný aktualizovaný GNÚSES, v ktorom boli biocentrá a biokoridory na základe nových poznatkov prehodnotené a doplnené a boli v ňom tiež premietnuté návrhy vyplývajúce z odporúčaní regionálnych RÚSES (spracovaných v rokoch 1993-1995).

Pre riešené územie je platný Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Martin (SAŽP, 2013). Miestny územný systém ekologickej stability nebol spracovaný.

V zmysle dokumentácie RÚSES sú v území vyčlenené nasledovné prvky ekologickej siete:

Biocentrá

NRBc 3 Turiec

- Kategória: nadregionálne biocentrum.
- Rozloha: 570,44 ha.
- Príslušnosť k.ú. : Martin, Bystrička, Košťany nad Turcom, Příbovce, Benice, Rakovo, Valentová, Kláštor pod Znievom, Laskár, Socovce, Turčiansky Ďur.
- Charakteristika: Zachovalý úsek toku podhorskej rieky s prirodzeným charakterom meandrujúceho koryta s priľahlými občasne zaplavovanými lúkami a pasienkami, slepými ramenami s vyvinutou vodnou a litorálnou vegetáciou, mozaika vodných, slatinných i iných mokraďových ekosystémov, rozsiahlejšie xerothermné trávnobylinové i krovinné fytocenózy.
- Legislatívna ochrana, genofondové lokality: Súčasťou je NPR Turiec, OP NPR Turiec, NPR Kláštorské lúky, SKUEV 0382Turiec a Blatničianka, Ramsarská lokalita Mokrade Turca. Vyčlenené sú GL123, 124, 125, 126, 127, 128, 129 ,130, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 169, 183, 184.
 - Ohrozenia:
 - narušenie vodného režimu,
 - sukcesia,
 - eutrofizácia,
 - úpravy koryta,
 - šírenie invázných druhov,
 - nečistenie odpadmi,
 - výstavba bariér a hatí,
 - výstavba infraštruktúry,
 - rekreačné aktivity (motokros).
 - Ekostabilitačné a manažmentové opatrenia:
 - zákaz ťažby štrku v riečišti,
 - vylúčenie výrubov v brehových porastoch s výnimkou odstraňovania drevín zasahujúcich do vody,
 - odstránenie resp. spriechodnenie existujúcich bariér,
 - likvidácia porastov invázných druhov,

- odstraňovať nelegálne skládky odpadov,
- pri výstavbe a údržbe ciest minimalizovať zásahy do ekosystémov vodných tokov,
- pri výstavbe vodovodov a kanalizácií zmierniť dopady realizáciou technických opatrení - zabezpečujúcich priechodnosť a funkčnosť biocentra,
- pri výstavbe neumiestňovať stavby v blízkosti toku (len vo vzdialenosti 500 m a viac).

RBC 14 Blatnický potok - Ďanovská terasa

- Kategória: regionálne biocentrum.
- Rozloha: 144 ha.
- Príslušnosť k.ú. : , Príbovce, Ďanová, Rakovo
- Charakteristika: Najcennejšie úseky prirodzeného toku Blatnického potoka, vrátane brehových porastov, Ďanovského rybníka a príslušných terás. Biocentrum sa skladá z dvoch častí, ktoré sú oddelené intravilánom obce Ďanová. Územie sa vyznačuje mimoriadne vysokou biodiverzitou. Významné sú veľmi dobre vyvinuté krovito-stromovité brehové porasty s prevahou vrby krehkej s vysokou druhovou bohatosťou krovinného a bylinového poschodia, ďalej slatiniskové lúky (čiastočne narušené výstavbou zariadenia Slovyrb a melioráciami), hrany a strány terasy s juhozápadnou orientáciou so zvyškami dubohrabín a xerotermofilnými tránobylinovými fytocenózami, rybník s nesúvislými úzkymi lemami litorálnych fytocenóz.
- Legislatívna ochrana, genofondové lokality: SKUEV 0382 (časť), GL 132, 133, 134, 180, 181, 182.
 - Ohrozenia:
 - narušenie vodného režimu,
 - sukcesia, ruderalizácia,
 - zmena druhového zloženia dubovo-hrabových porastov (výsadba Picea abies),
 - znečisťovanie odpadmi,
 - invázne druhy.
 - Ekostabilitačné a manažmentové opatrenia:
 - vylúčenie výrubov v brehových porastoch,
 - likvidácia porastov inváznych druhov,
 - pri výstavbe a údržbe ciest minimalizovať zásahy do ekosystémov vodných tokov,
 - pri výstavbe vodovodov a kanalizácií zmierniť dopady realizáciou technických opatrení zabezpečujúcich priechodnosť a funkčnosť biocentra,
 - pri výstavbe neumiestňovať stavby v blízkosti toku,
 - zahrnúť lúčne a slatinné biotopy do bežného obhospodarovania a udržiavať ich výrubmi sukcesných drevín a kosením,
 - zabrániť výstavbe, ťažbe sedimentov, odvodňovaniu a podobným zásahom,
 - realizovať opatrenia na zlepšenie vodného režimu lokalít,
 - zabrániť rozšľapavaniu a eutrofizácii plôch priehonmi dobytky (občasné extenzívne prepasenie však paušálne nevylučovať),
 - zachovávať pôvodné druhové zloženie lesíkov podľa zloženia potenciálnej prirodzenej vegetácie,
 - nenarušovať ťažkými mechanizmami pôdu

Biokoridory

RBK 12 Blatnický potok

- Kategória: regionálny biokoridor.
- Príslušnosť k.ú.: Rakovo, Ďanová, Rakovo.
- Dĺžka, výmera: Dĺžka 8,3 km, výmera 717 ha.
- Charakteristika: hydricko - terestrický biokoridor, tvorený vodným tokom Blatnického potoka a rozľahlým územím poľnohospodárskej krajiny v priestore medzi Blatnicou a Folkušovou. Prepája PRBc 2 Bralná Fatra, RBc14 Blatničianka – Ďanovská terasa a NRBC3 Turiec. Horný tok Blatnického potoka je súčasťou PRBc 2 Bralná Fatra. Celková dĺžka Blatnického potoka je 18,6 km, plocha povodia je 100,05 km² a priemerný prietok toku je 1,38m³.s-1. Nad obcou Rakovo priberá najvýznamnejší prítok - Gaderský potok (dĺžka 17,7 km, plocha povodia 55,0 km², prietok 0,81 m³.s-1). Celkovo sa pozdĺžny sklon pohybuje v rozpätí 5-17 ‰. V prirodzených úsekoch má tok typický kotlinový charakter - široké zákruty až meandre s výrazne vyvinutými nárazovými a nánosovými brehmi, s prirodzenými procesmi transportu

materiálu, jeho usadzovaním na nánosových brehoch a v štrkovo-piesčitých síhutiach (ostrovoch) a s miestami výraznou laterálnou eróziou nárazových brehov. Účinky týchto procesov sú však deštruktívne len na miestach s nedostatočne zachovanými a málo širokými brehovými porastmi. Potok napája VN Ďanová a rybníčné hospodárstvo Slovyb Príbovce. Územie medzi obcami Rakovo a Folkušová je charakteristické pestrú krajinou štruktúrou, s obhospodarovanými aj extenzívne využívanými lúkami a pasienkami, lesíkmi, brehovými porastami, medzami so skupinovú NDV a alejmi popri cestách. Významný biokoridor pre vysokú zver.

- Legislatívna ochrana, genofondové lokality: SKUEV 0382 Turiec a Blatnický potok (súčasť biocentra), GL 185, 186.
 - Ohrozenia:
 - regulácia tokov v intravilánoch, absencia brehových porastov,
 - šírenie inváznych druhov rastlín,
 - výstavba v blízkosti toku,
 - pripravovaná výstavba rýchlostnej cesty R3.
 - Konfliktné uzly:
 - existujúce bariéry – MVE na toku v obci Rakovo a v Ďanovej,
 - križovanie s cestami, železnicou a elektrickým vedením.
 - Ekostabilizačné a manažmentové opatrenia:
 - odstrániť alebo spriechodniť existujúce bariéry a zamedziť vytváraniu nových,
 - revitalizovať regulované vodné toky, znižovať bariérový efekt umelo upravených brehov,
 - odstraňovať porasty inváznych druhov,
 - pri výstavbe neumiestňovať stavby v blízkosti tokov,
 - zmierniť dopady výstavby dopravnej infraštruktúry realizáciou technických opatrení zabezpečujúcich - priechodnosť a funkčnosť biokoridorov (podchody, navádzacie zábrany, odstraňovanie bariér),
 - pri výstavbe vodovodov a kanalizácií zmierniť dopady realizáciou technických opatrení zabezpečujúcich priechodnosť a funkčnosť biokoridoru.

Regionálne významné genofondové lokality

Uvedený je popis lokality, výskyt biotopov, výskyt významných druhov rastlín a živočíchov (uvedené sú len latinské názvy), ohrozenia a negatívne faktory, ktoré môžu spôsobovať degradáciu genofondovej lokality.

- Skupiny biotopov (komplexy) a kód manažmentových opatrení:
 - Komplexy rašeliniskových biotopov (manažmentové opatrenia A1).
 - Komplexy biotopov vodných tokov, mŕtvych ramien a ich sprievodnej vegetácie (manažmentové opatrenia A2).
- Manažmentové opatrenia:
 - A1 starostlivosť o komplexy rašeliniskových biotopov (rašeliniská, slatiny, prameniská, podmáčané plochy)
- Patria sem biotopy : Ra1, Ra3, Ra6, Ra7, Vo3, Lk6, Pr3, Vo1, Vo5, Kr8, Lk4, Lk10, Lk11, Ls7.4, Ls7.1.
 - Opatrenia:
 - zahrnúť tieto biotopy do bežného obhospodarovania a udržiavať ich výrubmi sukcesných drevín a kosením,
 - zabrániť výstavbe, ťažbe sedimentov, odvodňovaniu a podobným zásahom v okolí lokalít,
 - zabrániť rozšľapávaniu a eutrofizácii plôch priehonmi dobytká (občasné extenzívne prepasenie však paušálne nevylučovať),
 - na najcennejších plochách zabezpečiť hydrologický a hydrogeologický výskum a navrhnuť a realizovať opatrenia na zlepšenie vodného režimu lokalít,
 - eliminovať invázne druhy rastlín v okolí.

A2 starostlivosť o komplexy biotopov vodných tokov a plôch, mŕtvych ramien a ich sprievodnej vegetácie

- Do tejto skupiny biotopov zahrňujeme biotopy: Vo2, Vo4, Vo7, Vo8, Vo9, Br1, Br2, Br4, Br5, Br6, Br7, Br8, Kr8, Kr9, Lk6, Lk7, Lk8, Lk9, Lk10, Lk11, Ls1.1, Ls1.2, Ls1.3, Ls1.4, Vo6, Pr2.

- Opatrenia:
 - zákaz ťažby štrku v riečišti Turca a Váhu (ak povoľovať ťažbu, tak hlavne jemnozrnných sedimentov vyplavených z priehrad),
 - vylúčiť výruby v brehových biotopoch Turca a mimo koryta aj popri Váhu a ich významnejších prítokoch, s výnimkou odstraňovania vývrátov, suchých a dolámaných stromov alebo konárov krov, ktoré zasahujú do vody, výruby v koryte a brehových porastoch Váhu a prítokov minimalizovať,
 - odstrániť, resp. spriechniť existujúce bariéry (hate na Turci) a zabrániť vytváraniu nových,
 - pri výstavbe a opravách lesných ciest a doprave dreva minimalizovať zásahy do ekosystémov vodných tokov (vrátane brehových porastov) umiestňovaním lesných ciest mimo nich, kvalitnou výstavbou ciest a ich odvodnením (odrážky, premostenia, priepusty)
 - pri výstavbe neumiestňovať stavby v blízkosti tokov (v prípade NPR Turiec a ďalších významných tokov len vo vzdialenosti 500 m a viac), ani inak nenarušovať brehovú porasty vodných tokov,
 - odporúčať výsadbu brehových porastov (aspoň línii) na ochranu brehov vodných tokov a izoláciu pred znečistením aj v intravilánoch tam, kde je to z priestorového hľadiska možné,
 - dôkladne dodržiavať zákon o odpadoch, vrátane sankcií, pri vydávaní súhlasov na uskladnenie prebytočnej zeminu uprednostniť zdevastované územia a intravilány,
 - vytipovať štrkoviská, ktoré bude vhodné ponechať na prirodzenú sukcesiu,
 - mŕtve ramená a ťažobné jamy nevyužívať na chov rýb a rybolov, ak si takéto využitie vyžaduje úpravy brehov a zásahy do porastov, ktoré by mali za následok zničenie a/alebo poškodenie mokraďových biotopov európskeho a národného významu,
 - usmerniť letné rekreačné využitie stojatých vôd s ohľadom na citlivé biotopy a druhy,
 - eliminovať porasty invázy druhov,
 - zachovať brehovú porasty v štruktúre lesa – v rámci prieskumov PSoL je potrebné zmapovať brehovú porasty a v PSoL ich chrániť pred výrubom, výstavbou lesných ciest a pod.

Tab. Regionálne významné genofondové lokality

123 pôv.č. 128	Riečny ekosystém Turca k.ú. Martin, Bystrica, Trnovo, Košťany nad Turcom, Benice, Rakovo, Ležiacov, Príbovce, Kláštor pod Znievom, Socovce, Laskár	2 A2	NPR Turiec, územie európskeho významu, Ramsarská lokalita. Prírode blízky ekosystém podhorskej rieky Turiec s veľmi dobre vyvinutými a druhovo bohatými brehovými porastami, prirodzeným režimom toku i charakterom koryta a s nadregionálne významnou refúgiálnou a interakčnou (koridorovou) funkciou. Príbrežné mokraďové trávno-bylinové spoločenstvá s výskytom <i>Sesleria uliginosa</i> , <i>Carex bukkii</i> , <i>C. cespitosa</i> , <i>C. diandra</i> , <i>Bidens cernua</i> , <i>Scrophularia umbrosa</i> , <i>Thalictrum aquilegifolium</i> , <i>Geranium palustre</i> , <i>Filipendula ulmaria</i> , spoločenstvá hydrofytov s <i>Batrachium aquatile</i> , <i>B. trichophyllum</i> , <i>Potamogeton crispus</i> , <i>P. perfoliatus</i> , <i>Coelogeton pectinatus</i> , <i>Zanichellia palustris</i> . viac ako 800 druhov bentosu (56 nových pre faunu resp. flóru Slovenska): <i>Rhithrogena lobata</i> , <i>Baetis pentaplebeodes</i> , <i>Ecdyonurus macani</i> , <i>Taeniopteryx nebulosa</i> , <i>Nemoura dubitans</i> , <i>Siphonoperla taurica</i> , <i>Brachyptera starmachi</i> , <i>Capnia vidua</i> , <i>C. bifrons</i> , <i>Drusus monticola</i> , <i>D. biguttatus</i> , <i>Liponeura brevirostris</i> , <i>L. vimmeri</i> , <i>L. decipiens</i> , významné druhy vážok, zo stavovcov <i>Eudontomyzon mariae</i> , 26 druhov rýb (<i>Hucho hucho</i> , <i>Zingel streber</i> , <i>Cobitis taenia</i> , <i>Alburnoides bipunctatus</i>), viacero druhov obojživelníkov a plazov (<i>Rana kl. esculenta</i>), vyše 170 druhov vtákov (78 hniezdičov) a významné druhy cicavcov, najmä <i>Lutra lutra</i> , <i>Neomys anomalus</i> , <i>Sicista betulina</i> . Biotopy: Ls1.1 Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy, Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy, Ls1.4 Horské jelšové lužné lesy, Ls2 Dubovo-hrabové lesy, Ls7.4 Slatinné jelšové lesy, Kr7 Trnkové a lieskové kroviny, Kr8 Vrbové kroviny stojatých vôd, Kr9 Vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek, Br1 Štrkové lavice bez vegetácie, Br2 Horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž ich brehov, Br5 Rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov
----------------------	--	---------	---

			Chenopodium rubri p. p. a Bidens p. p., Br6 Brehové porasty deväťsilov, Br7 Bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek, Br8 Bylinné brehové porasty tečúcich vôd, Vo2 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition, Vo4 Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu Ranunculion fluitantis a Callitriche-Batrachion, Vo5 Oligotrofné až mezotrofné vody s bentickou vegetáciou chár, Vo6 Mezo - až eutrofné poloprirodzené a umelé vodné nádrže so stojatou vodou s plávajúcou alebo ponorenou vegetáciou, Vo8 Spoločenstvá bylín a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou, Ra7 Sukcesne zmenené slatiny, Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky, Lk4 Bezkolencové lúky, Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach, Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí, Lk7 Psiarkové aluviálne lúky, Lk9 Zaplavované travinné spoločenstvá, Lk10 Vegetácia vysokých ostríc, Lk11 Trstinové spoločenstvá mokradí (Phragmites), Tr1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápniťom substráte, Tr7 Mezofilné lemy Ohrozenie: narušenie vodného režimu, úpravy koryta, eutrofizácia, sukcesia, znečisťovanie odpadmi, výstavba v blízkosti.
128 pôv.č. 136	Bahrovec k.ú. Rakovo	2 A2	Malé jazierko s lemom s prevahou jelší, s vodnou a litorálnou vegetáciou (Callitriche sp., Carex paniculata) a s výskytom Gallinula chloropus. Biotopy: Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy, Vo7 Makrofytná vegetácia plytkých stojatých vôd (Ranunculion aquatilis), Lk10 Vegetácia vysokých ostríc. Ohrozenie: narušenie vodného režimu, sukcesia, eutrofizácia.
130 pôv.č. 138, nové rozšírenie	Niva pri Lehôtke-Pod Borkom k.ú. Rakovo	1,2 A1, A2	Odvodnením čiastočne narušená mokraď s fytocenózami zväzu Molinion a Caricion davallianae. s výskytom Sesleria uliginosa, Ranunculus sect. Auricomis sp. div., Selinum carvifolia, Valeriana officinalis, Parnassia palustris, Carex buxifolia, C. cespitosa, C. diandra, Bidens cernua, Scrophularia umbrosa, Thalictrum aquilegifolium, Geranium palustre, Filipendula ulmaria, spoločenstvá hydrofytov s Batrachium aquatile, B. trichophyllum, Potamogeton crispus, P. perfoliatus, Coelogeton pectinatus, Zannichellia palustris. (hniezdenie Saxicola rubetra, Emberiza schoeniclus. a významné druhy cicavcov, najmä Lutra lutra, Neomys anomalus, Sicista betulina. Biotopy: Ls1.1 Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy, Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy, Ls1.4 Horské jelšové lužné lesy, Ls2 Dubovo-hrabové lesy, Ls7.4 Slatinné jelšové lesy, Kr7 Trnkové a lieskové kroviny, Kr8 Vrbové kroviny stojatých vôd, Kr9 Vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek, Br1 Štrkové lavice bez vegetácie, Br2 Horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž ich brehov, Br5 Rieky s bahňatými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzu Chenopodium rubri p. p. a Bidens p. p., Br6 Brehové porasty deväťsilov, Br7 Bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek, Br8 Bylinné brehové porasty tečúcich vôd, Vo2 Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition, Vo4 Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu Ranunculion fluitantis a Callitriche-Batrachion, Vo5 Oligotrofné až mezotrofné vody s bentickou vegetáciou chár 3140, Vo6 Mezo - až eutrofné poloprirodzené a umelé vodné nádrže so stojatou vodou s plávajúcou alebo ponorenou vegetáciou, Vo8 Spoločenstvá bylín a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou, Ra7 Sukcesne zmenené slatiny, Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky 6510, Lk4 Bezkolencové lúky, Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach, Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí, Lk7 Psiarkové aluviálne lúky, Lk9 Zaplavované travinné spoločenstvá, Lk10 Vegetácia vysokých ostríc, Lk11 Trstinové spoločenstvá mokradí (Phragmites), Tr1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápniťom substráte, Tr7 Mezofilné lemy. Ohrozenie: narušenie vodného režimu, úpravy koryta, eutrofizácia, sukcesia, znečisťovanie odpadmi.
134 pôv.č. 142	Ďanová –Pod Chrastou k.ú. Rakovo,	1 A1	Melioráciou narušená slatinná lúka s fytocenózami zväzu Caricion davallianae s viacerými diagnostickými druhmi. Biotopy: Ra7 Sukcesne zmenené slatiny.

	Príbovce		Ohrozenie: narušenie vodného režimu, sukcesia.
172 pôv.č. 174	Kút k.ú. Ležiachov, Slovany, Kláštor pod Znievom, Rakovo	1,2 A1, A2	Hygrofilné pravidelne zaplavované a zväčša i kosené lúky s výskytom <i>Sesleria uliginosa</i> , <i>Carex hostiana</i> , <i>C. davalliana</i> , <i>Parnassia palustris</i> , <i>Triglochin palustre</i> , <i>Trollius altissimus</i> , <i>Carex flava</i> , <i>Dactylorhiza majalis</i> . Z vtákov hniezdisko <i>Crex crex</i> , <i>Saxicola rubetra</i> . Biotopy: Ra6 Slatiny s vysokým obsahom báz, Ra7 Sukcesne zmenené slatiny, Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí , Lk10 Vegetácia vysokých ostríc, Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky Ohrozenie: narušenie vodného režimu, sukcesia, intenzifikácia.
175 pôv.č. 163	Terasy medzi Valentovou a Lehôtkou k.ú. Rakovo	5 A5	Zvyšky xerothermofilných fytocenóz s prevahou <i>Festuca rupicola</i> a s výskytom <i>Pilosella macrantha</i> , <i>Anthericum ramosum</i> , <i>Koeleria gracilis</i> , <i>Polygala major</i> , <i>Senecio umbrosus</i> , <i>Ligustrum vulgare</i> . Zo živočíchov výskyt teplomilnej arachnofauny.
181 pôv.č. 139	Ekosystém Blatnického potoka k.ú. Príbovce, Ďanová, Rakovo	2 A2	Veľmi dobre vyvinuté krovito-stromovité brehové porasty s prevahou vrbí krehkej s vysokou druhovou bohatosťou krovinného a bylinového poschodia. Rastliny: <i>Fontinalis antipyretica</i> , <i>Carex</i> spp., <i>Molinia arundinacea</i> , <i>Geranium palustre</i> , <i>Thalictrum aquilegifolium</i> , <i>Aconitum variegatum</i> , <i>Aquilegia vulgaris</i> , <i>Listera ovata</i> , <i>Lycopus europaeus</i> , <i>Lunaria rediviva</i> , <i>Scirpus sylvaticus</i> , <i>Scrophularia umbrosa</i> , <i>Valeriana sambucifolia</i> . Živočíchy: ryby <i>Hucho hucho</i> , <i>Thymallus thymallus</i> , <i>Salmo trutta trutta</i> m. <i>fario</i> , <i>Phoxinus phoxinus</i> , <i>Lota lota</i> , <i>Cottus poecilopus</i> , plazy <i>Natrix natrix</i> , vtáky <i>Falco subbuteo</i> , <i>Actitis hypoleucos</i> , <i>Streptopelia turtur</i> , <i>Remiz pendulinus</i> , <i>Muscicapa striata</i> , <i>Ficedula hypoleuca</i> , <i>Saxicola rubetra</i> , <i>Cinclus cinclus</i> , cicavce <i>Micromys minutus</i> , <i>Neomys fodiens</i> , <i>Mustela erminea</i> , <i>Lutra lutra</i> . Biotopy: Br1 Štrkové lavice bez vegetácie, Br2 Horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž ich brehov, Br4 Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia s vrbou sivou (<i>Salix elaeagnos</i>), Br6 Brehové porasty devätsilov, Br7 Bylinné lemové spoločenstvá nížinných riek, Br8 Bylinné brehové porasty tečúcich vôd, Kr8 Vrbové kroviny stojatých vôd , Kr9 Vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek , Vo7 Makrofytná vegetácia plytkých stojatých vôd (<i>Ranunculus aquatilis</i>), Vo8 Spoločenstvá bylín a šachorín eutrofných mokradí s kolísajúcou vodnou hladinou, Vo9 Ruderalizované porasty v zamokrených depresiách na poliach a na obnažených dnách rybníkov, Ra6 Slatiny s vysokým obsahom báz, Ra7 Sukcesne zmenené slatiny, Lk4 Bezkolencové lúky, Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach, Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí , Lk10 Vegetácia vysokých ostríc, Lk11 Trstinové spoločenstvá mokradí (<i>Phragmites</i>), Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy. Ohrozenie: narušenie vodného režimu, sukcesia, znečisťovanie odpadmi.

Biotopy európskeho významu a národného významu

V riešenom území sa nachádzajú NPR Turiec a 0382 SKUEV Turiec a Blatnický potok sa vyskytujú nasledovné biotopy európskeho významu:

- 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky
- 3260 Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculus fluitantis* a *Callitriche-Batrachion*
- 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa
- 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz

Biotopy národného významu

- Lk7 Psiarkové aluviálne lúky,
- Lk9 Zaplavované travinné spoločenstvá,
- Lk10 Vegetácia vysokých ostríc,

B.13.5 FAKTORY NEGATÍVNE OVPLYVŇUJÚCE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

B.13.5.1 Hluk a vibrácie

Hluková záťaž predstavuje významný problém, ktorý môže limitovať využitie územia, najmä pre rekreačné a obytné účely.

Hlavným zdrojom hlučnosti v riešenom území je hluk z cestnej dopravy. Zastavané územie v k.ú. Rakovo nie je zatiaľ zaradené medzi problémové lokality, kde sú prekročené povolené hodnoty indikátorov hluku.

Hlukové zaťaženie, ktoré produkuje doprava prechádzajúca obcou po cestách I. a III. triedy prekračuje hodnotu 50 dB(A) povolenú pre obytné prostredie Vyhláškou Ministerstva Zdravotníctva SR. Dopravné zaťaženie ciest I. a III. triedy, ako aj hluková záťaž popri týchto cestách sa zníži výhľadovým vybudovaním rýchlostnej cesty R3.

Podľa vyhlášky MZ SR č. 14/1997 Z. z. o ochrane zdravia pred nepriaznivými účinkami hluku a vibrácií je najvyššia prípustná hladina hluku (ekvivalentná, maximálna) daná základnou hladinou hluku $L_{az}/L_{az} = 50$ dB(A) a korekciami zohľadňujúcimi miestne podmienky (spôsob využitia územia) a denný čas v (prípade maximálnej hladiny hluku aj korekciou zohľadňujúcou povahu hluku). Na základe uvedeného je hygienická norma hluku pre obytné zóny sídelných útvarov 50 - 65 dB(A) v dennom čase a 40 - 55 dB(A) v nočnom čase, pre zmiešané zóny 60 - 70 dB(A) v dennom čase a 50 - 60 dB(A) v nočnom čase a pre prírodné rezervácie 40 dB(A) v dennom čase a 30 dB(A) v nočnom čase.

Po výhľadovej realizácii rýchlostnej cesty R3 sa vytvorí predpoklad zvýšeného počtu pohybu tranzitnej dopravy, no nepredpokladáme dramatické zvýšenie hlučnosti z cestnej dopravy, nakoľko súčasťou diela výstavby R3 budú aj protihlukové opatrenia. Taktiež v súčasnosti zaťažované územie hlukom z ciest I/65 sa výhľadovo zníži, nakoľko podstatnú časť tranzitnej dopravy prevezme R3. S rozvojom obytnej výstavby hlukovo zaťaženom území v k.ú. obce Rakovo v dotyku s cestou I/65 a výhľadovo umiestnenou rýchlostnou cestou R3 neuvažuje. Odstup existujúceho zastavaného územia obce a uvažovaných plôch od uvedených komunikácií prechádzajúcich (trasovaných) na západnom okraji katastra obce je dostatočný.

Opatrenia

- neumiestňovať v riešenom území prevádzky produkujúce hluk a vibrácie,
- akceptovať ochranné pásma z umiestnenej nadradenej cestnej a železničnej dopravy, v ochrannom pásme neumiestňovať obytnú výstavbu,
- realizovať opatrenia protihlukovej ochrany pri žel. trati č.118 a vo výhlade umiestnenej rýchlostnej cesty R3.

B.13.5.2 Zápach, exaláty

Úroveň zápachu sa hodnotí len subjektívne. Zápach vzniká pri poľnohospodárskej výrobe (živočišna výroba, výroba kompostov, silážne jamy, poľné hnojiská a pod.). V k.ú. Rakovo sa nachádza PD Gader s HD Rakovo, PD Gader s HD Stariny a EPD s HD Lehôtka.

V HD Rakovo bola živočišna výroba zrušená. V HD Stariny sa uplatňuje živočišna výroba (ošípané cca 400ks), je od centra obce vzdialený cca 2000m. V HD Lehôtka živočišnú výrobu reprezentuje chov cca 250 ks hovädzieho dobytku a 100 ks ošípaných, od centra obce je vzdialený 1500m. Vzhľadom na odstup týchto hospodárskych dvorov od ťažiskového obytneho územia v m.č. Rakovo, nemá prípadný zápach negatívny vplyv na toto územie.

V riešenom území nie sú známe ďalšie iné objekty a prevádzky, ktoré by mohli výrazne ovplyvniť úroveň zápachu. Z dostupných informácií o potenciálnom zameraní výroby v navrhovaných rozvojových plochách sa nepredpokladá umiestnenie prevádzok produkujúcich zápach a exhaláty.

Opatrenia

- neumiestňovať v riešenom území prevádzky produkujúce zápach a exhaláty,
- vkceptovať VOP 150 m pre HD Stariny. V prípade zmeny či rozšírenia chovu vypočítané VOP nesmie zasahovať do navrhovaného obytneho územia obce,
- v navrhovaných a existujúcich prevádzkach výroby neumiestňovať výrobné prevádzky produkujúce zápach a exhaláty.

B.13.5.3 Znečistenie ovzdušia

Hodnotenie kvality ovzdušia vykonáva SHMU. Najväčší problém kvality ovzdušia na Slovensku predstavuje v súčasnosti znečistenie ovzdušia časticami PM₁₀. Kvalita ovzdušia je považovaná za dobrú, ak úroveň znečistenia neprekračuje limitné hodnoty.

Na základe nameraných koncentrácií znečisťujúcich látok a pomocou modelovania boli vymedzené oblasti riadenia kvality ovzdušia. Do oblasti riadenia kvality bolo zaradené katastrálne územie mesta Martin pre znečisťujúcu látku PM₁₀, čo predstavuje rozlohu územia 68 km². Ide o priemyselnú oblasť, so zastúpením strojárnej výroby, existenciou teplárne a intenzívnou automobilovou dopravou. Hranica vymedzenej oblasti nezasahuje na územie k.ú. Rakovo.

Kvalita ovzdušia v oblasti záujmového územia je ovplyvňovaná existujúcimi strednými a malými zdrojmi, ktoré eviduje obecny úrad a patria tam najmä vykurovacie zdroje pre občiansku vybavenosť. Malé zdroje predstavujú lokálne kúreniská. Úroveň znečistenia ovzdušia v záujmovom území je nízka, územie nie je zaťažované ani emisiami z intenzívne prevádzkovaných cestných ťahov.

Veľké zdroje znečistenia sa v území nenachádzajú, stredné a malé zdroje eviduje.

Opatrenia

- dodržať PSOL,
- realizovať opatrenia na znižovanie imisí od stredných a malých zdrojov znečisťovania ovzdušia,
- zabezpečiť pravidelnú údržbu komunikácií, hlavne po zimnom období odstrániť zostatkový posypový materiál.

B.13.5.4 Svahové deformácie - zosuvy

V území nie sú typické podmienky pre vývoj zosuvov. Územie je prevažne rovinaté, zosuvy majú podmienky len na hranách a svahoch terás. Z hľadiska vývoja svahových deformácií sú atmosférické zrážky jedným z najvýznamnejších prírodných faktorov. Infiltráciou zrážkovej vody sa výrazne zhoršujú pevnostno-deformačné vlastnosti pokryvných útvarov a menia sa hydrogeologické pomery vo svahu.

V území sa neevidujú aktívne zosuvy

V území sa eviduje len 1 lokalita potenciálneho zosuvu – svah na hranici s k.ú. Valentová.

Riziká

- výskyt potenciálnych, stabilizovaných a aktívnych zosuvov môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo ŽP SR vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych, stabilizovaných a aktívnych zosuvov. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom aktívnych zosuvov nie sú vhodné pre stavebné účely.

Opatrenia

- dodržať navrhované odporúčania užívania pôdy navrhované v KEP,

B.13.5.5 Erózn – akumulačné javy

Medzi erózn – akumulačné javy zaradujeme eróziu vo všetkých jej formách, abráziu, povodne a záplavy. Vznikajú pôsobením vody na povrch zeme.

Vodná erózia

Pod vodnou eróziou pôdy rozumieme proces odstraňovania pôdy a najvrchnejších vrstiev materskej horniny vodou v kvapalnom skupenstve. Vo všeobecnosti rozlišujeme vodnú eróziu plošnú a líniovú. Ľudské zásahy do prírodného prostredia ovplyvňujú prirodzené erózne procesy. V niektorých prípadoch môžu jej intenzitu znižovať, ale väčšinou ľudská činnosť spôsobuje jej urýchlenie. V území nie sú podmienky pre výskyt silnej, alebo extrémnej vodnej erózie.

Opatrenia

- riešenie navrhujú odporúčania z KEP.

Veterná erózia

Veterná erózia sa v riešenom území nevyskytuje.

Erózia vodných tokov

Prírodná vodná erózia je viazaná predovšetkým na toky, a to už od ich pramennej oblasti. V podstate sa uplatňuje takmer na celom území regiónu, ktorý je z hľadiska recentných pohybov v zdvihovom režime. V spodnej časti tokov dochádza k prechodnej akumulácii (štrky a piesky) no celkove prevláda erózia a odnos.

Opatrenia

- riešenie navrhujú odporúčania z KEP.

Pôdna erózia

V minulosti orbou po vrstevnici a následným zberom kameňa a jeho ukladaním na hranách pozemkov sa vytvárali antropogénne terasy, ktoré kopírovali terén, okraje sa spevňovali ovocnými drevinami. Táto špecifická krajinná štruktúra, ktorá umožňovala využívanie strmých svahov, zabráňovala splavovaniu ornice sa prejavila ako vysokoúčinné protierózne a protipovodňové opatrenie.

Intenzívnou výmoľovou eróziou je riešené územie porušené do značnej miery. Výmole a rokliny dosahujú hĺbku aj 2 - 3 m, vznikajú na poľných a lesných cestách, ktoré sa postupne zmenili na hlboké úvozy. Výmoľová erózia ohrozuje lesné aj poľnohospodárske pôdy a spolupôsobí pri vzniku alebo aktivizácii zosuvov. Intenzívny rozvoj erózie podmieňuje geologická stavba (flyš), energia reliéfu a človek svojou činnosťou (porušením alebo odstránením vegetačného krytu, pasením dobytky, výrubom lesov, ťažkou kolesovou technikou a pod.). V niektorých zosuvoch hlboké ryhy drénujú zosuvné masy a prispievajú tak k ich stabilizácii.

V riešenom území sa pôdna erózia vyskytuje v minimálnej miere

Opatrenia

- akceptovať riešenia ktoré naznačujú odporúčania z KEP,
- akceptovať LHP (PSOL).

B.13.5.6 Ohrozenie územia záplavami

Povodeň je prírodný proces, počas ktorého voda dočasne zaplaví zvyčajne nezaplavené územie. Povodne sú stálou súčasťou kolobehu vody v prírode, pričom sú extrémnym hydrologickým javom, ktorý sa vyskytoval v minulosti, vyskytuje sa v súčasnosti a bude sa vyskytovať aj v budúcnosti. Vzniku povodní sa nedá zabrániť. Povodňové riziko vzniká vtedy, keď povodňová vlna zasiahne územie, na ktorom žijú a pracujú ľudia a začne ich ohrozovať, čiže môže mať nepriaznivé dôsledky na ľudské zdravie, životné prostredie, kultúrne dedičstvo alebo hospodársku činnosť. Riziko ohrozenia záplavami sa zvyšuje extrémnymi klimatickými prejavmi (dlhodobé suchá, prívalové zrážky, dlhodobý dážď...).

Podľa mapy povodňového ohrozenia a povodňového rizika (spracoval Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., zverejnené na <http://mpomprsr.svp.sk/Default.aspx>) sa riešené územie nachádza v oblasti, kde hrozia na toku Turiec povodne. Inundačné územie a záplavová čiara Q_{100} je vyznačená v grafickej časti ÚPN-O Rakovo vo výkrese č. 4 v mierke 1:10 000.

Opatrenia

V plánoch manažmentu povodňového rizika je potrebné realizovať opatrenia na zníženie objemu odtoku prostredníctvom zásahov do povodia a do koryt vodných tokov. Ide najmä o:

- optimalizáciu spôsobu obrábania pôdy a optimalizáciu spôsobov a druhovej skladby výsadby pre spomalenie prívalového odtoku vody z povodia,
- úpravy a opatrenia v lesoch aj mimo lesov podporujúce prirodzenú akumuláciu vody,
- permanentne udržiavať v dobrom stave systémy kanálov na zachytávanie a odvádzanie povrchovej vody v intravilánoch obcí. Systematicky venovať pozornosť udržiavaniu prietokovej kapacity vodných tokov, odstraňovať nánosy z koryt a nevhodné porasty z brehov (opatrenia na ochranu pred povodňami podľa § 4 ods. 2 písm. e) zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami)
- v rámci povodňových prehliadok vykonávaných podľa § 13 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami sústavne venovať pozornosť objektom, ktoré obmedzujú plynulé prúdenie vody a zachytávajú vodou unášané predmety, čo máva za následok vytváranie bariér a vylietanie vody na územia vedľa vodných tokov,
- je nevyhnutné realizovať organizačné, agrotechnické, biologické a technické opatrenia na obmedzenie splavovania humusového horizontu z poľnohospodárskej a lesnej pôdy náchylnej k vodnej erózii a to nielen z dôvodu ochrany pred povodňami,

- najlacnejším a najjednoduchším opatrením na ochranu pred povodňami je prevencia založená v zastavení výstavby na miestach, o ktorých je známe, že sú ohrozované povodňami. Tento cieľ je možné dosiahnuť najmä nástrojmi racionálneho územného plánovania.

B.13.5.7 Znečistenia povrchových a podzemných vôd

Chemické zloženie povrchových a podzemných vôd riešeného územia podmieňuje celý rad primárnych a sekundárnych faktorov. Rozhodujúcim primárnym faktorom je chemické zloženie vôd z atmosferických zrážok a vôd z povrchového odtoku. Sekundárne faktory sú spojené s antropogénnou činnosťou. Problémom ostávajú lokality, ktoré nemajú vybudovanú kanalizáciu a odpadové vody sú vypúšťané priamo do vodných tokov. Riziko ohrozenia podzemných vôd je nízke (Atlas krajiny SR, 2002).

V riešenom území sa nenachádzajú významné zdroje znečistenia vôd. Medzi lokálne zdroje znečistenia je možné zaradiť splachy z komunikácií, najmä v zimných mesiacoch a pri topení snehu, z dôvodu posypu vozovky môžu byť zvýšené hodnoty BSK₅, mineralizácie, obsahu dusičnanov, amoniaku, vápnika, železa, síranov. V prípade úniku ropných látok môžu byť prekročené limity mikropolutantov (NEL).

V riešenom území sa nenachádzajú významné zdroje znečistenia vôd, v obci je vybudovaná kanalizačná sieť DN 300 s čistením na ČOV Vrútky.

B.13.5.8 Seizmicita

Podľa mapy „Seizmické ohrozenie v hodnotách makroseizmickkej intenzity“ (Schenk a kol. in Atlas krajiny SR, 2002) sa časť riešeného územia spadajúca do horských oblastí Veľkej Fatry nachádza v pásme, v ktorom maximálna intenzita seizmických otrasov nepresiahne hodnotu 7° stupnice makroseizmickkej intenzity MSK-64. Kotlinová časť riešeného k.ú. je zaradená do pásma 6 - 7° stupnice MSK-64. Podľa mapy „Seizmické ohrozenie v hodnotách špičkového zrýchlenia na skalnom podloží“ patrí riešené územie do oblasti, v ktorom hodnota špičkového zrýchlenia na skalnom podloží dosahuje hodnotu 1,00 – 1,29.

Opatrenia:

- pri stavebnom povolení a následnej realizácii stavieb povoliť stavebné konštrukcie navrhované a posúdené statikom, ktoré sú schopné eliminovať uvedené seizmické ohrozenie.

B.13.5.9 Radónové riziko

Z hľadiska ohrozenia zdravia ľudí má škodlivé účinky rádioaktívny plyn radón (²²²Rn) a produkty jeho rádioaktívnej premeny.

Zdrojom radónu sú hlbšie pôdne horizonty a horniny s obsahom rádioaktívnych látok. Pri výstavbe budov je preto vhodné realizovať radónový prieskum, v prípade zistenia zvýšeného množstva plyného radónu vykonať opatrenia proti jeho vnikaniu do budov.

Podľa mapy „Prognóza radónového rizika“ Atlasu krajiny Slovenskej republiky je riešené územie k.ú. Rakovo zaradené prevažne v kategórii nízke radónové riziko a stredné radónové riziko

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra (ŠGÚDŠ), po oznámení o začatí obstarávania ÚPN-O Rakovo, poskytol pre riešené územie relevantné údaje týkajúce sa radónového rizika:

- riešené územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika, neeviduje Radónové riziko - referenčné plochy, neeviduje prognózu zvýšeného radónového rizika - eU nad 4 ppm.

Riziká

- stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo ŽP SR vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č.528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.

Opatrenia

- pri stavebnom povolení a následnej realizácii stavieb v území so stredným radónovým rizikom navrhovať a riešiť stavebné konštrukcie, ktoré sú schopné eliminovať uvedené radónové riziko.

B.13.5.10 Kontaminácia pôd a horninového prostredia

Podľa mapy Kontaminácia pôd sa v riešenom území vyskytujú pôdy zaradené do kategórie nekontaminované pôdy, a to relatívne čisté pôdy resp. mierne kontaminované pôdy, kde geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov dosahuje limitné hodnoty A, A1, teda pôdy nekontaminované.

Poľnohospodárske pôdy v oblasti podľa obsahu cudzorodých látok, nepresahujú najvyššie povolené hodnoty množstiev nežiaducich látok v pôde určenej k pestovaniu poľnohospodárskych plodín.

Zdrojom kontaminácie pôd a horninového prostredia sú najmä skládky odpadov a environmentálne záťaž, ako i emisie z automobilovej dopravy. Lokálne kontaminácie hrozia v prípade havárií pri preprave nebezpečných látok a pri výstavbe a z činností v priemyselnej výrobe.

Opatrenia

- pri realizácii stavieb zabrániť kontaminácii z havárií,
- pri poľnohospodárskej činnosti prijať opatrenia tzv. ekologického hospodárenia,
- pri priemyselnej a remeselnej výrobe stavieb zabrániť kontaminácii z činnosti a havárií,

B.13.5.11 Environmentálne záťaž

Environmentálne záťaž sú evidované v Registri environmentálnych záťaž, ktorý obsahuje údaje z celého územia Slovenska. Environmentálne záťaž sú zoradené podľa ich relatívnej rizikovosti na život a zdravie obyvateľov a na biodiverzitu a prírodu. Register je členený na:

REZ - časť A (pravdepodobné environmentálne záťaž),

REZ - časť B (environmentálne záťaž),

REZ - časť C (sanované a rekultivované lokality).

V katastrálnom území obce Rakovo je na základe výpisu z Informačného systému environmentálnych záťaž evidovaná záťaž:

Názov EZ:	MT (004) Príbovce – bývalé OS Slovnaft-Benzinol
Názov lokality:	bývalé OS Slovnaft-Benzinol
Druh činnosti:	skladovanie a distribúcia
Stupeň priority:	v registri nie je uvedené
Registrovaná ako:	C sanovaná /rekultivovaná lokalita

Pravdepodobné environmentálne záťaž a environmentálne záťaž môžu negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

Opatrenia

- zabrániť umiestneniu prevádzky s potencionálnym ohrozením environmentálnou záťažou,
- pravidelný monitoring územia.

B.13.5.12 Skládky odpadov

Na území obce v súčasnej dobe nie je evidovaná a prevádzkovaná riadená skládka odpadu, v zmysle platných prevádzkových poriadkov.

Nebezpečné pre životné prostredie sú nelegálne skládky odpadov, ktoré sa vytvárajú v opustených lokalitách, popri cestách a vodných tokoch. Ide obvykle o rozmerný komunálny a stavebný odpad, ich súčasťou bývajú aj nebezpečné odpady z domácnosti a priemyslu. Lokality, v ktorých sa vyskytujú nie sú chránené pred prenikaním škodlivín do spodných, alebo povrchových vôd. Nelegálne skládky je povinný odstraňovať vlastník pozemku.

V riešenom území boli evidované nelegálne skládky, v súčasnosti sú odvezené.

Opatrenia

- pravidelný monitoring územia,
- sanovať nelegálne vyniknuté skládky.

B.13.5.13 Poškodenie vegetácie

V území sa lesné porasty takmer nevyskytujú, nie sú monitorované poškodenia lesných drevín.

K poškodzovaniu vegetácie začleňujeme aj ohrozovanie pôvodných biotopov inváznymi druhmi rastlín patrí k nim napr. boľševník obrovský (*Heracleum mantegazzianum*), pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*), zlatobyl' (*Solidago*, sp.), boľševník obrovský (*Heracleum mantegazzianum*), netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*), netýkavka malokvetá (*Impatiens parviflora*), slnečnica hľuznatá (*Helianthus tuberosus*). Najčastejším ohniskom šírenia sú sídla s čiernymi skládkami organického odpadu zo záhrad. Koridor pre šírenie invázných druhov vytvárajú vodné toky, cesty a železnice. Oblúbené stanovišťa sú obnažené brehy vodných tokov a odvodňovacích kanálov, ruderalne plochy, a na nelegálnych skládkach. Povinnosť ničiť invázne druhy rastlín má v zmysle zákona 543/2002 Z.z. vlastníci, či užívateľ pozemku.

V území boli zaregistrované invázne druhy rastlín v okolí vodných tokov a v zastavanom území obce.

Opatrenia

- riadiť sa navrhovanými opatreniami v KEP,
- hospodáriť na plochách LPF podľa PSOL
- ničiť invázne druhy rastlín vlastními ai užívateľmi pozemkov.

B.13.5.14 Lavíny

Lavíny sa vzhľadom na morfológiu terénu nevyskytujú.

B.13.5.15 Stresové javy

Primárne stresové prvky a javy, napr. objekty bývania, rekreácie, priemyslu, ťažby, poľnohospodárstva, dopravy a pod. spôsobujú priamy úbytok prírodných ekosystémov Trvalým negatívnym pôsobením spôsobujú degradáciu pôvodných ekosystémov v okolí a vytvárajú bariérový efekt pre živé organizmy.

Negatívny vplyv osídlenia, priemyslu, ťažby a pod. sa prejavuje plošným záberom pôdy, degradáciou ekosystémov, dochádza k zmene krajinej štruktúry, sídla produkujú emisie (vykurovanie, doprava), odpady (znečistenie okolia, ohrozenie zdrojov pitnej vody, generujú hluk.

Opatrenia

- riadiť sa navrhovanými opatreniami v KEP a ÚPN-O,

B.13.5.16 Bariérové prvky

Dopravné plochy a línie

Negatívny vplyv dopravných systémov, kde sú zaradené cestné a železničné koridory, účelové komunikácie, dopravné plochy a parkoviská spočíva v bariérovom efekte (fragmentácia biotopov), hluku, prašnosti a produkcií emisií. V riešenom území sa medzi silne zaťažené dopravné komunikácie zaraďuje cesta 1/65 so silným bariérovým účinkom. Bariérový účinok železničnej trate vzhľadom na intenzitu premávky je len mierny.

Opatrenia

- akceptovať opatrenia vyplývajúce pri stavbách vyžadujúcich posúdenie vplyvov na životné prostredie (EIA,

Elektrické vedenia

Riešeným územím obce Rakovo prechádza VVN 220 kV nadzemné elektrické vedenie V271 Bystričany – Sučany, ktoré prevádzkuje SEPS, a. s. Územie obce je zásobované elektrickou energiou z 22 kV linky číslo 208, vyvedenej z transformovne 110/22 kV Martin TP. Negatívny vplyv rozvodov elektrického vedenia pozostáva s vplyvom na krajinu, kde dochádza k fragmentácii krajiny a s vplyvom na vtáctvo (dravce). Pri určitom type vedenia (najčastejšie 22 kV s tromi vodičmi), sa stožiare nazývajú „stĺpy smrti“. Pri love dravce vyhľadávajú tieto stĺpy a môžu krídlami spojiť dva neizolované vodiče, čím dochádza k výboju, ktorý ich popáli, alebo usmrtí. Ako opatrenia je potrebné inštalovať funkčné zábrany, ktoré znemožnia dravcom sadieť na tieto stĺpy.

Opatrenia:

- prijať opatrenia zabraňujúce usmrcovaniu vtákov,

Bariéry na vodných tokoch

Na ekologickú stabilitu negatívne vplyva regulácia vodných tokov, napriamovanie, skanalizovanie, prehradzovanie tokov a zmena prirodzeného režimu odtoku. Za výrazne negatívne prvky a javy sú považované najmä migračné neprekonateľné bariéry pre vodné živočichy, predovšetkým pre ryby. Ryby ako migrátory podnikajú protiprúdové a poprúdové potravné, teritoriálne a neresové ťahy. Migrácie sú inštinktívne, narušením ich hydrických koridorov dochádza k postupnému oslabovaniu populácií až vymiznutiu z územia z rôznych dôvodov.

Medzi negatívne dopady regulácie vodných tokov patrí:

- obmedzenie prívodu vody do priľahlých alúvií,
- zmena druhového zloženia flóry a likvidácia mokraďových ekosystémov,
- sústredenie prietoku do jedného koryta, odrezanie bočných ramien a meandrov,
- odstraňovanie stromového a krovinatého porastu,
- celkové zníženie plochy postihnutého toku,
- kratšie trvanie záplav a vyššie povodňové vlny a hladiny vôd,
- zmena prietoku a zvýšená rýchlosť prúdenia vody prinášajúca drastické zmeny vodnej bioty,
- zmena biotopov a následná redukcia populácií vodných bezstavovcov, ktoré sú najdôležitejšou zložkou potravy väčšiny potočných a riečnych druhov rýb, pokles počtu druhov rýb,
- podstatná redukcia alebo celková eliminácia produkcie rýb v postihnutom úseku,
- čiastočné alebo úplné odstránenie prekážok na dne a pobreží, ktoré sú osobitne významné pre teritoriálne druhy rýb ako prirodzené úkryty a pre migrujúce druhy ako neresiská a pod.
- výstavba stupňov ako súčasť regulácie, ktoré narušujú kontinuitu toku a zabraňujú prirodzenej migrácii vodných organizmov,
- narušenie homeostázy systému a jeho samočistiacej schopnosti, ktorá je významná z hľadiska odstraňovania znečisťujúcich látok.

Bariéry na rieke Turiec a Blatnickom potoku sa v riešenom území nevyskytujú

Opatrenia:

- prijať opatrenia zabraňujúce eumiestneniu bariér na vodných tokoch.

B.13.5.17 Meliorácie

Vybuďovali sa v snahe získať obhospodarovateľnú pôdu v čo najväčšej výmere. Ekologické dôsledky, najmä strata biodiverzity sú zjavné doteraz. Zaniklo mnoho mokradí, prirodzených vodných tokov, došlo k vysušeniu a degradácii ornej pôdy. Mnohé melioračné zariadenia majú zníženú funkčnosť, ich prípadnú obnovu je potrebné riešiť s ohľadom na ekologické podmienky.

V k.ú. Rakovo sú evidované nasledovné hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š.p.:

- odvodňovací kanál 01 (evid. č. 5306 277 001), ktorý bol vybudovaný v roku 1977 o celkovej dĺžke 0,310 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Ďanová Rakovo“,
- odvodňovací kanál 02 (evid. č. 5306 032 002), ktorý bol vybudovaný v roku 1931 o celkovej dĺžke 4,888 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Ďanová“,
- odvodňovací kanál krytý B (evid. č. 5306 296 007) o celkovej dĺžke 0,068 km,
- odvodňovací kanál krytý C (evid. č. 5306 296 008) o celkovej dĺžke 0,600 km, ktoré boli vybudované v roku 1982 v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov a ÚT Ďanová - Necpaly“,
- odvodňovací kanál 01 (evid. č. 5306 079 001) o celkovej dĺžke 2,400 km,
- odvodňovací kanál 02 (evid. č. 5306 079 005) o celkovej dĺžke 1,000 km, ktoré boli vybudované v roku 1938 a v r. 1977 v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov JRD Karlová“.

Opatrenia

- zabezpečiť posúdenie funkčnosti a vhodnosti umiestnených hydromelioračných zariadení, do doby spracovania posudku zachovať funkčnosť existujúcich hydromelioračných zariadení.

B.13.5.18 Nepriaznivé dôsledky zmeny klímy

Akceptovať stratégiu vyplývajúcu z Metodického usmernenia MDVRR SR odboru územného plánovania k zabezpečeniu plnenia uznesenia vlády SR č. 148/2014 z 26.3.2014 k Stratégii adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

Opatrenia voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav

- koncipovať urbanistickú štruktúru obce tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu,

- zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov v obci,
- zabezpečiť a podporovať zamedzovaniu prehrievania stavieb napr. vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnou izoláciou a tienením transparentných výplní,
- podporovať a využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre,
- zabezpečiť a podporovať, aby boli dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra prispôsobené meniacim sa klimatickým podmienkam,
- vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov a cyklistov v mestách,
- zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v sídlach,
- zabezpečiť prispôsobenie výberu drevín pre výsadbu v obci meniacim sa klimatickým podmienkam,
- vytvárať komplexný systém plôch zelene v obci v prepojení od kontaktných hraníc obce do príľahlej krajiny.

Opatrenia voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchric

- zabezpečiť a podporovať výsadbu lesa, alebo spoločenstiev drevín v mimo zastavaného územia obce,
- zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie,
- zabezpečiť dostatočnú odstupovú vzdialenosť stromovej vegetácie v blízkosti elektrického vedenia,
- zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii, napríklad výsadbou vetrolamov, živých plotov, aplikáciou prenosných zábran,

Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha:

- podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody,
- zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach,
- v menších obciach a samostatných miestnych častiach podporovať výstavbu domových čistiarň odpadových vôd,
- v prípade, že samospráva je vlastníkom lesov, zabezpečiť opatrenia voči riziku lesných požiarov,
- podporovať a zabezpečovať zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov.
- v súlade s návrhom územného plánu podporovať budovanie vodných plôch na území obce.

Opatreniami voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok

- v prípade že samospráva je vlastníkom lesov, zabezpečiť udržiavanie a rozširovanie plôch s vegetáciou lesných spoločenstiev,
- zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení navrhnutých ohľadom k životnému prostrediu,
- zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajiny pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v mimo zastavaného územia obce a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov na urbanizovaných plochách v zastavané územie obce,
- zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v obci,
- zabezpečiť a podporovať renaturáciu a ochranu tokov a mokradí,
- v prípade že samospráva vlastní lesy, zabezpečiť udržiavanie siete lesných ciest s účinnou protipovodňovou ochranou a rozrušovať nepotrebné lesné cesty,
- usmerniť odtokové pomery pomocou drobných hydrotechnických opatrení,
- zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy.

B.13.6 FAKTORY POZITÍVNE OVPLYVŇUJÚCE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

- Komplexné riešenie technickej infraštruktúry, vrátane zámeru odvádzania odpadových vôd a plynifikácie obce.
- Návrh nových plôch verejnej a izolačnej zelene do zastavaných území v urbanistickom priestore sídla.

B.13.7 NÁVRH ZÁSAD A OPATRENÍ PRE NAKLADANIE S ODPADMI

B.13.7.1 Nakladanie s odpadmi

Obec Rakovo má schválené Všeobecne záväzné nariadenie 2/2016 (ďalej len "VZN") o miestnom poplatku a o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území obce schválené uznesením OZ č. 53/2016 dňa 9.12.2016.

Nakladanie s odpadmi a spôsob ich zneškodňovania na území obce je realizované v súlade s požiadavkami stanovenými v legislatívnych predpisoch SR a EÚ, so zákonom č. 223/2001 Z.z. O odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpade a o zrušení určitých smerníc. Na základe tohto zákona obec zodpovedá za vytvorenie podmienok s nakladaním s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi.

Nakladanie s odpadmi a spôsob ich zneškodňovania na území obce je realizovaný podľa požiadaviek § 1 – 4 Vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Zákona o odpadoch.

Nakladanie s odpadmi a spôsob ich zneškodňovania na území obce je realizovaný v súlade s cieľmi a opatreniami stanovenými v Programe odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011 - 2015, ktorý schválila vláda SR uznesením č. 69 na svojom zasadnutí dňa 22.02.2012. POH SR bol vypracovaný v súlade s požiadavkami trvalo udržateľného rozvoja a je základným koncepčným dokumentom rozvoja odpadového hospodárstva v SR a východiskovým dokumentom pre vypracovanie programov odpadového hospodárstva nižšieho stupňa, t.j. POH kraja.

Nakladanie s odpadmi a spôsob ich zneškodňovania na území obce má na zreteli hierarchiu a ciele odpadového hospodárstva podľa § 3 zákona o odpadoch. Rieši opatrenia, ktorých cieľom je minimalizácia vplyvu odpadov na zdravie ľudí a životné prostredie. Okrem plnenia cieľov recyklácie a zhodnocovania odpadov kladie dôraz najmä na predchádzanie vzniku odpadov.

V zmysle aktuálnej platnej legislatívy obce do 1000 obyv. a s množstvom vyprodukovaného KO do 350 ton/rok nemusia mať spracovaný POH.

B.13.7.2 Vyhodnotenie predchádzajúceho POH

Posledný POH obce Rakovo bol platný do roku 2005. Obci Rakovo nebolo možné vyhodnotiť, nakoľko bolo v súlade s platnou legislatívou v odpadovom hospodárstve uchovávať evidenciu o odpadoch 5 rokov.

B.13.7.3 Popis komunálnych odpadov

Komunálne odpady sú odpady z domácností vznikajúce na území obce pri činnosti fyzických osôb a odpady podobných vlastností a zloženia, ktorých pôvodcom je právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, okrem odpadov vznikajúcich pri bezprostrednom výkone činností tvoriacich predmet podnikania alebo činnosti právnickej osoby alebo fyzickej osoby - podnikateľa. Za odpady z domácností sa považujú aj odpady z nehnuteľností slúžiacich fyzickým osobám na ich individuálnu rekreáciu, napr. zo záhrad, chát, chalúp, alebo na parkovanie alebo uskladnenie vozidla používaného pre potreby domácností, najmä z garáží, garážových stojísk a parkovacích stojísk. Komunálnymi odpadmi sú aj všetky odpady vznikajúce v obci pri čistení verejných komunikácií a priestranstiev, ktoré sú majetkom obce alebo v správe obce a taktiež pri údržbe verejnej zelene vrátane parkov a cintorínov a ďalšej zelene na pozemkoch právnických osôb, fyzických osôb a občianskych združení (§ 2 ods. 14 zákona o odpadoch).

Tak v obci Rakovo ako aj v celom Žilinskom kraji dominuje zneškodňovanie komunálneho odpadu skládkovaním, aj keď je to najmenej ekologický spôsob nakladanie s odpadom. Dôvodom je pomerne výhodná cena skládkovania a dostatok skládkovacích kapacít v regióne na jednej strane a nedostatok zariadení na dotriedňovanie a spracovanie jednotlivých zložiek komunálneho odpadu (ak neberieme do úvahy zariadenia lokálneho významu, ktoré nie sú súčasťou na seba nadväzujúcich integrovaných systémov nakladania s komunálnymi odpadmi) a väčšia finančná náročnosť separovaného zberu na strane druhej.

B.13.7.4 Triedený zber komunálnych odpadov

Triedený zber komunálnych odpadov je zber oddelených zložiek komunálnych odpadov. Ide teda o činnosť, pri ktorej pôvodca odpadov oddelí určitú časť odpadu – zložku komunálneho odpadu a ďalej s ňou nakladá podľa všeobecne záväzného nariadenia obce a zavedeného systému triedeného zberu zložiek komunálnych odpadov.

Cieľom triedeného zberu je vyzbierať čo najväčšie množstvo zhodnotiteľných odpadov, ktorými je možné nahradiť primárne surovínové zdroje, tým znížiť množstvo skládkovaných komunálnych odpadov, šetriť životné prostredie a chrániť zdravie obyvateľstva. Úroveň triedeného zberu komunálnych odpadov je závislá najmä od environmentálneho správania sa občanov. Je dôležité, aby každý občan pochopil naliehavosť problematiky odpadového hospodárstva a začal sa dobrovoľne správať v súlade s hierarchiou a cieľmi odpadového hospodárstva.

V zmysle § 39, ods.16 zákona o odpadoch platí v Slovenskej republike pre obce povinnosť zaviesť a zabezpečovať vykonávanie triedeného zberu komunálnych odpadov pre:

- papier, plasty, kovy, sklo,
- biologicky rozložiteľné komunálne odpady okrem tých, ktorých pôvodcom je prevádzkovateľ kuchyne,

Okrem týchto základných piatich zložiek je obec podľa zákona o odpadoch povinná zaviesť alebo umožniť triedený zber viacerých zložiek komunálneho odpadu. Ide o zber:

- objemných odpadov (§ 39, ods.5 zákona o odpadoch),
- oddelene vytriedených odpadov z domácností s obsahom škodlivín (§ 39 ods. 5),
- drobných stavebných odpadov (§ 39 ods. 5),
- elektroodpadov z domácností (§ 54),
- použitých batérií a akumulátorov (§48),
- odpadových olejov (§ 42),
- biologicky rozložiteľných odpadov zo zelene (§ 18 ods.4 m) zákona o odpadoch; tento odpad je od 1.1.2006 zakázané zneškodňovať – ukladať na skládky a spaľovať.

B.13.7.5 Ciele riadenia odpadového hospodárstva v obci

Hierarchia a ciele odpadového hospodárstva SR sú určené zákonom o odpadoch (viď § 3 zákona o odpadoch). Hierarchia odpadového hospodárstva je záväzná. Ide v nej o záväzné poradie priorít s cieľom predchádzania alebo znižovania nepriaznivých vplyvov vzniku odpadov:

- predchádzanie vzniku odpadu,
- príprava na opätovné použitie,
- recyklácia,
- iné zhodnocovanie, napríklad energetické,
- zneškodňovanie odpadov.

Hlavným cieľom odpadového hospodárstva je minimalizácia negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie. Dôležitým hľadiskom je tiež obmedzovanie využívania primárnych zdrojov a ich nahrádzanie druhotnými surovinami získanými z odpadov.

V odpadovom hospodárstve je potrebné uplatňovať princípy blízkosti, sebestačnosti a pri vybraných prúdoch odpadov okrem všeobecného princípu „znečisťovateľ platí“, aj rozšírenú zodpovednosť výrobcov za odpady, ktoré vzniknú z ich výrobkov.

Pri budovaní infraštruktúry odpadového hospodárstva je potrebné uplatňovať požiadavku najlepších dostupných techník (BAT) alebo najlepších environmentálnych postupov (BEP).

Strategickým cieľom odpadového hospodárstva v SR je odklonenie odpadov od skládkovania, resp. znižovanie množstva odpadov ukladaných na skládky. K tomu je potrebné na všetkých úrovniach, vrátane výrobcov, pôvodcov odpadov, miest a obcí:

- prijať opatrenia na predchádzanie vzniku odpadov, znižovanie nebezpečných vlastností odpadov a na podporu opätovného použitia výrobkov,
- zaviesť integrované systémy nakladania s odpadmi v danom území, ktoré by boli spojené s racionálnym využitím energie vyrobenej z odpadov v tomto území,
- zaviesť podporu používania materiálov získaných z recyklovaných odpadov na výrobu výrobkov a zlepšenie trhových podmienok pre takéto materiály,
- zvýšiť mieru materiálového a energetického zhodnocovania odpadov.

B.13.7.6 Údaje o systéme zberu KO a drobných stavebných odpadov a o zabezpečení triedeného zberu KO v obci Rakovo

Obec Rakovo sa snaží zabezpečiť svojim obyvateľom čo možno najkomfortnejšie podmienky pre nakladanie s komunálnymi odpadmi, no najmä pre separáciu ich jednotlivých zložiek.

Systém zberu zmesového komunálneho odpadu (ďalej len „ZKO“) a separovaného zberu (ďalej len „SZ“) v obci je stanovený platným Všeobecne záväzným nariadením obce Rakovo č. 2/2016 o nakladaní so ZKO a drobnými stavebnými odpadmi, ktoré vznikli na území Obce Rakovo, schváleného dňa 9.12.2016 uznesením č. 53/2016.

Zmesový komunálny odpad

ZKO občania uskladňujú do 110, 1100 - litrových zberných nádob. Interval vývozu je podľa nastaveného harmonogramu obce Rakovo - ZKO 1x za dva týždne,

Vývoz zabezpečuje spoločnosť Brantner Fatra, s.r.o., Robotnícka 20, 036 01 Martin.

Drobný stavebný odpad, biologicky rozložiteľný odpad a objemný odpad

Zber objemového odpadu zabezpečuje obec 2 x ročne v jarom a jesennom období. Obyvatelia obce Rakovo vtedy môžu vykladať objemný odpad do pristavených veľkokapacitných kontajnerov. Vývoz realizuje Brantner Fatra s.r.o. Martin.

V priebehu celého roka sú k dispozícii 2 veľkokapacitné kontajnery na určenom Zbernom mieste na zber objemného odpadu, kompostovisko na zber biologického odpadu veľkokapacitný kontajner na drobný stavebný odpad, domček na papier, kontajnery na plasty, sklo, šatstvo sú umiestnené aj po obci.

Každý vlastník, resp. užívateľ /fyzická osoba/ zelenej plochy je povinný biologicky rozložiteľný odpad zo zelene skompostovať. Je zakázané biologicky rozložiteľný odpad ukladať do zberných nádob. Na zbernom dvore je k dispozícii kompostovisko na biologický odpad.

Separovaný zber

Separovane sa na území obce Rakovo zbierajú nižšie uvedené vytriedené zložky KO:

- sklo
- plasty
- papier výkup 2 x ročne
- viacvrstvé kombinované materiály
- kovy (kovové obaly)
- jedlé oleje a tuky výkup 2 x ročne

Na separovaný zber slúžia špeciálne zberné nádoby s nasledovnými určením:

- zelená nádoba – sklo biele a farebné
- žltá nádoba – plasty
- domček v ZD – papier
- Zberné suroviny Mošovce výkup – kovy a kovové obaly
- zberné vrecia na plasty.

Zberné nádoby na separované zložky sú umiestnené na verejných priestranstvách tak, aby boli zohľadnené optimálne donáškové a prepravné vzdialenosti.

V rodinných domoch sa plasty zbierajú do vriec aj do kontajnerov. Obyvatelia ukladajú jednotlivé zložky do vriec a tie sú následne odvážané podľa aktuálneho zvozového harmonogramu. Harmonogram sa zverejňuje spôsobom v obci obvyklým (vytlačenými letákmi, novinami, miestnym rozhlasom a na internetovej stránke obce Rakovo).

Separované zložky odpadu plasty, sklo, z 1100 litrových kontajnerov sa vyvážajú 1 x mesačne podľa harmonogramu spoločnosťou Brantner. Zber plastov do vriec z rodinných domov sa zbiera 1 x mesačne podľa harmonogramu spoločnosťou Brantner Fatra, Martin.

Sklo sa vyváža 1 x mesačne zo zvonov podľa harmonogramu.

Elektroodpad z domácností a odpad z domácností s obsahom škodlivín (NO) sa zbiera 2 krát do roka do kontajnera pristaveného pred obecným úradom.

Konkrétne opatrenia na zvýšenie množstva komunálnych odpadov vyzbieraných v systéme triedeného komunálneho odpadu

Na dosiahnutie cieľov stanovených pre komunálne odpady, biologicky rozložiteľné komunálne odpady a ďalšie prúdy odpadov stanovené v aktuálnom krajskom POH. V obci Rakovo je potrebné nasledovné opatrenia:

- aby občania si urobili vlastné kompostoviská vhodné na domáce kompostovanie biologicky rozložiteľných odpadov z údržby záhrad
- dobudovať stojiská pre kontajnery na separované zložky KO,vydláždiť
- prostredníctvom internetovej stránky obce, letákov a článkov v mestských novinách informovať obyvateľov o správnom spôsobe nakladanie s biologicky rozložiteľnými komunálnymi odpadmi, najmä o správnom postupe kompostovania biologického odpadu zo záhrad,
- dostupnými prostriedkami motivovať obyvateľov k dôslednému triedeniu odpadov v mieste ich vzniku, zvyšovať zapojenie verejnosti do triedeného zberu informačnou, osvetovou a propagačnou činnosťou,
- informovať obyvateľov o označovaní obalov a o význame značiek na obaloch, ktorých cieľom je správne nakladanie s nimi po ich použití a ich správne triedenie v systéme separovaného zberu,
- edukačnými činnosťami zameranými na predchádzania vzniku odpadov a správne nakladanie s nimi vplyvať na tvorbu a upevňovanie ekologických návykov u detí.

B.14 VYMEDZENIE A VYZNAČENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ, CHRÁNENÝCH LOŽÍSK A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV

ŠGÚDŠ po oznámení o začatí obstarávania neposkytol (neviduje ich) pre riešené územie relevantné údaje týkajúce sa:

- starých banských diel v zmysle § 35 ods.1, zákona č.44/1988,
- prieskumných území pre nevyhradený nerast,
- údaje o zosuvoch,
- údaje o skládkach odpadov,
- geotermálne údaje.

Obvodný banský úrad Banská Bystrica v priestore katastrálneho územia obce neviduje chránené ložiskové územia ani dobývacie priestory.

Spracovateľ PR+R ÚPN-O Rakovo premietol do grafickej časti údaje o zosuvoch, skládkach a odpadov z nadradenej ÚPD – ÚPN VÚC ŽK , KEP Rakovo a internetu (enviroportál SR).

B.15 VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU

B.15.1 NÁVRH OPATRENÍ OCHRANY PRÍRODY

Zvýšenú ochranu si vyžadujú plochy súvisiace s návrhom ochrany území stanovených R-ÚSES-om s prevzatím do riešenia ÚPN-O Rakovo. V grafickej časti sú vyznačené územia vyžadujúce zvýšenú ochranu. Ide o plochy na PP a LPF. V samostatnej kapitole boli podrobne popísané jednotlivé územia, a to:

- biocentrá
- genofondové lokality
- biokoridory
- hodnotná vzrastlá zeleň

Tieto ekologicky hodnotné územia treba chrániť pred poškodením, nevhodnými zásahmi, respektíve zničením, napríklad odvodnením, zasypaním a inými protiochrannými aktivitami.

B.15.2 NÁVRH PROTIPOVODŇOVÝCH A VODOHOSPODÁRSKÝCH OPATRENÍ

Ochrana pred povodňami

Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., ako správca vodohospodársky významných tokov vodných tokov zabezpečil v súlade s príslušnou legislatívou, pre účely vyplývajúce z ustanovení Zákona o ochrane pred povodňami a súvisiacich právnych predpisov, pre potreby obce súvisiace s jeho činnosťou pri plnení úloh vo verejnom záujme, vypracovanie máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika s kartografickou interpretáciou v mierke 1:10 000 s vyznačenou záplavovou čiarou Q_{1000} . Mapa povodňového ohrozenia a Mapa povodňového rizika bola vypracovaná pre takú geografickú oblasť, v ktorej existuje potenciálne významné povodňové riziko alebo v ktorej možno predpokladať, že je pravdepodobný výskyt významného povodňového rizika (§6 ods.1 zákona č. 7/2010 o ochrane pred povodňami). Spracovateľ zostavil podľa určitých kritérií (vyhlásený III. stupeň povodňovej aktivity, výskyt povodní v minulosti a pod.) oblasti, v ktorých boli identifikované existujúce

alebo potenciálne povodňové riziká a určil zoznam geografických oblastí s potenciálne významným povodňovým rizikom. Obec Rakovo bola zaradená medzi oblasti, v ktorých boli identifikované existujúce alebo potenciálne povodňové riziká Vodný tok Turiec, je súčasťou spracovaného plánu manažmentu plánu povodňového rizika, v rámci ktorého boli v mapách povodňového rizika a povodňového ohrozenia vyznačené záplavové čiary. Záplavová čiara Q_{100} je vyznačená v grafickej časti ÚPN-O Rakovo vo výkrese č. 4 v mierke 1:10 000. Výstavbu je potrebné umiestňovať nad hladinu Q_{100} , mimo zistené inundačné územie.

V súčasnosti správca vodných tokov v k. ú. obce Rakovo nemá v rámci svojho investičného programu zaradené žiadne akcie na úpravu vodných tokov, ani neplánuje vo výhľade riešiť protipovodňovú ochranu riešeného územia.

V rámci protipovodňovej ochrany riešeného územia, resp. širšieho územia, odporúčame identifikovať a vymedziť v území prirodzené retenčné priestory pre núdzové zvládnutie povodňových prietokov. Pri návrhu protipovodňových úprav postupovať individuálne – v závislosti od charakteru toku. V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so zákonom č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami a príslušnými normami STN ako aj so zákonom o vodách č. 364/2004 Z.z..

V rámci riešenia ochrany pred povodňami je akceptované a riešené:

- rozvojové aktivity sú riešené v súlade so zákonom č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami,
- ochrana pred záplavami, ktoré môžu byť spôsobené vybrežovaním miestnych tokov,
- opatrenia, ktoré spomaľujú odtok vody z povodia do vodných tokov,
- nie je navrhovaná nová zástavba v inundačnom území miestnych tokov a urbanistickým riešením je zabezpečená adekvátna protipovodňová ochranu navrhovanej zástavby, ktorá negatívne neovplyvní odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov,
- sú vytvorené podmienky pre budovanie potrebných protipovodňových opatrení s dôrazom na ochranu intravilánu,
- odvádzanie dažďových vôd je riešené zadržaním povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby.

B.15.3 PLOCHY ŠPECIÁLNEJ OCHRANY

Na území katastra obce neevidujeme vyhradený priestor, slúžiaci ako vyhradenú plochu MO SR.

B.16. VYHODNOTENIE DÔSLEDKOV STAVEBNÝCH ZÁMEROV A INÝCH NÁVRHOV NA POĽNOHOSPODÁRSKEJ A LESNEJ PÔDE

V riešenom území Rakovo sa nachádza 471,1169 ha poľnohospodárskej pôdy, z toho 290,2968 ha ornej pôdy, 9,6825 ha záhrad a 171,1376 ha trvalých trávnatých porastov. Lesné pozemky majú celkový výmeru 2,5809 ha, z toho hospodárske lesy zaberajú plochu 2,5809 ha.

S ohľadom na obmedzené možnosti situovania novej výstavby v súčasných hraniciach intravilánu sa riešenie rozvoja obce do roku 2035 nezaobíde bez záberov poľnohospodárskej pôdy v extraviláne.

Pri riešení uvedenej problematiky v rámci ÚPN-O Rakovo bolo potrebné:

- vychádzať zo zásad ochrany PP pri nepoľnohospodárskom použití a navrhnúť a vyhodnotiť budúce rozvojové zámery obce z hľadiska ochrany PP tak, aby rešpektovali zásady uvedené v § 12 zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2001 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- rešpektovať nariadenie vlády SR č. 58/2013 Z.z., ktoré stanovuje za chránenú poľnohospodársku pôdu v k.ú. Rakovo s kódom BPEJ: 0720043, 0733065, 0756002, 0803003, 0820003, 0820043, 0829203, 0856202 a 0857203, pričom je potrebné brať do úvahy skutočnosť, že s ohľadom na rozsah a polohu chránenej pôdy sa ďalší rozvoj obce bez niektorých záberov plôch nezaobíde,
- chránenú poľnohospodársku pôdu navrhovať na stavebné a iné zábery len v nevyhnutných prípadoch,
- prípadné použitie chránenej poľnohospodárskej pôdy na stavebné a iné zábery bolo potrebné dostatočne zdôvodniť,
- navrhovať riešenia, ktoré sú z hľadiska ochrany PP najvhodnejšie v porovnaní s inými riešeniami pri zohľadnení všetkých aspektov reálnosti navrhovanej zástavby,
- prednostne využiť na zástavbu pozemky v zastavanom území obce, pozemky okolo vybudovaných inžinierskych sietí a pozemky v prielukách existujúcej zástavby,
- čo najmenej narušovať organizáciu PP, neobmedzovať prístupnosť a obrábateľnosť pozemkov, zabrániť drobeniu pozemkov, zabezpečiť prístup na neprípustné hony v prípade rozdelenia honov návrhom na vybudovanie účelových komunikácií,
- kvantifikovať plochy kontaminovaných poľnohospodárskych pozemkov podľa stupňa kontaminácie na základe výsledkov pôdoznaleckého prieskumu, ak sa v riešenom území nachádzajú,
- vyhodnotiť existujúce a navrhované chránené územia a ich ochranné pásma z pohľadu zákonných obmedzení obhospodarovania poľnohospodárskych pozemkov a ich dopadu na efektívnosť poľnohospodárskej výroby,
- vo výkrese záberov PP zabezpečiť potvrdenie hraníc BPEJ a potvrdenie o zaradení PP do BPEJ podľa 7 miestneho kódu BPEJ od VÚP a OP v Banskej Bystrici,
- stavebné zámery a iné zámery na poľnohospodárskej pôde je potrebné vyhodnotiť podľa § 5 ods. 1), 2), 3), a 4) vyhlášky MP SR č. 508/2004,
- dodržiavať zásady ochrany lesných pozemkov a všeobecné záujmy lesného hospodárstva bez záberov a trieštenia lesných pozemkov a zabezpečením prístupu k nim,
- rešpektovať Program starostlivosti o lesy (PSOL), ktorý má v riešenom území platnosť do roku 2019 (Lesotaxácia s.r.o. Žilina - lesy v rámci k.ú. Rakovo patria do Lesného hospodárskeho celku Blatnica (LHC Blatnica) s povinnosťou hospodáriť podľa Lesného hospodárskeho plánu,
- pri spracovaní ÚPN-O dbať na ochranu LPF a postupovať v súlade s § 5 a § 6 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch pri dodržaní § 4 uvedeného zákona,
- pri návrhu novej výstavby rešpektovať ochranné pásmo lesa 50 m od hranice lesných pozemkov v súlade s ustanovením § 10 ods. 1) zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch,
- predbežne neuvažovať so záberom LPF v návrhu ÚPN-O Rakovo, v prípade vážnej potreby záberu minimalizovať plochu záberu.

B.16.1. VYHODNOTENIE DÔSLEDKOV STAVEBNÝCH ZÁMEROV A INÝCH NÁVRHOV NA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDE

Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde (ďalej len „PP“) je dokumentované v novom ÚPN-O Rakovo ako:

- Prehľad nových stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde.
Navrhované vyhodnotenie jednotlivých lokalít je označené v prehľadnom postupe, čo je dokumentované aj vo výkresovej časti (v.č. 5).

Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde v predchádzajúcej ÚPD je dokumentovaná v kapt. C. Dopĺňujúce údaje tejto spravidnej správy

B.16.1.1 Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde v ÚPN-O

Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde v lokalitách nového ÚPN-O Rakovo je spracované podľa zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy.

Pre spracovanie záberov pôdy boli použité podklady z Výskumného ústavu pôdoznanectva a ochrany pôdy Bratislava, pracovisko Banská Bystrica.

Návrh ÚPN-O sa nedotýka BPEJ kvalitatívnych skupín zaradených medzi najkvalitnejšie pôdy v k.ú. Rakovo podľa nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z.

Dotknuté BPEJ sú zaradené do týchto kvalitatívnych skupín:

- 7 - 0733062, 0733065,
- 8 - 0790262

Tieto pôdy nepatria medzi najkvalitnejšie pôdy v k.ú. Rakovo podľa nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z.

Dotknuté lokality určené pre iné ako poľnohospodárske využitie patriace do k.ú. Rakovo sú zaradené podľa kódov do týchto klimatických regiónov:

- **07 – mierne teplý, mierne vlhký**, suma priemerných denných teplôt nad 10 °C za rok je 2500 – 2200, dĺžka obdobia s teplotou vzduchu nad 5°C je 215.

V dotknutých lokalitách sa na pôdotvorných substrátoch vyvinuli nasledovné typy pôd:

- **33 CA** – čiernice (typ) plytké na aluviálnych sedimentoch, plytké, stredne ťažké ťažké (veľmi ťažké).
- **90 RAm** - Rendziny typické, plytké, stredne ťažké až ľahké.

Dotknuté lokality sú z hľadiska zrnitosti pôdy zaradené do nasledujúcich kategórií (7. miesto kódu):

- 2 - stredne ťažké pôdy (hlinité),
- 5 – stredne ťažké pôdy – ľahšie (piesočnatohlinité).

Kategórie zrnitosti pôdy vychádzajú z Novákovej klasifikačnej stupnice zrnitosti.

VYHODNOTENIE ZÁBEROV POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY

Urbanistický návrh rieši rozvoj jednotlivých funkčných zložiek v **5** - tých lokalitách (ozn. 40 – 44), čo je zdokumentované v tabuľke – Prehľad nových stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde.

Celková výmera lokalít v tomto ÚPN-O Rakovo je 33,13 ha, z toho 28,40 ha je navrhovaný záber poľnohospodárskej pôdy.

V zmysle zákona č. 58/2013 Z.z. je z celkovej poľnohospodárskej pôdy záber osobitne chránenej poľnohospodárskej pôdy ÚPN-O Rakovo je 0,00 ha.

- Lokalita č.**40** - je určená pre umiestnenie IBV (individuálna bytová výstavba) a komunikácie v m.č. Rakovo.
- Lokalita č.**41** - je určená pre umiestnenie priemyslu, skladového hospodárstva, komunikácie a izolačnú zeleň v m.č. Rakovo
- Lokalita č.**42** - je určená pre umiestnenie IBV (individuálna bytová výstavba) v m.č. Rakovo.
- Lokalita č.**43** - je určená pre umiestnenie nadradenej komunikácie - R3 od hranice s k.ú. Príbovce po križovatku s 1/65.
- Lokalita č.**44** - je určená pre umiestnenie polyfunkčnej výstavby – zmiešané územie priemyselnej výroby a občianskej vybavenosti obchodného charakteru v m.č. Stariny,

ZDÔVODNENIE ZÁBEROV POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY

Obec Rakovo svojou polohou a administratívnym začlenením spadá do Žilinského kraja, okresu Martin. Obec Rakovo sa nachádza na južnej časti Žilinského kraja. Nachádza sa na vetve dôležitej zvolensko – turčianskej rozvojovej osi prvého stupňa Martin – Turčianske Teplice – Banská Bystrica – Zvolen a má vďaka svojej polohe výrazný rozvojový potenciál. Od okresného sídla mesta Martin je obec Rakovo vzdialená cca 10 km a krajského sídla Žilina cca 40 km.

V rámci okresu Martin sa nachádza obec Rakovo mimo intenzívne urbanizovaného priestoru na severe okresu Martin, ktorý predstavuje aglomerácia obce Martin. Obec Rakovo je samostatným rozvojovým sídlom.

Obec Rakovo, spolu so sídlami položenými v údolnej nive rieky Turiec, má popri obytnej a poľnohospodárskej funkcii stále väčší význam ako sídlo, kde sa etablovala priemyselná výroba. Uvedené je determinované skutočnosťou optimálneho prístupu na nadradenú dopravnú infraštruktúru. Tento fakt v blízkej budúcnosti umocní fakt že k.ú. obce bude prechádzať rýchlostná cesta R3 pričom v k.ú. obce bude umiestnená mimoúrovňová križovatka s pripojením na cestu 1/65 a tak aj prostredníctvom existujúcej polohy križovatky aj na obec.

Obec Rakovo má výhodnú polohu z hľadiska dopravných koridorov (R3 - výhled, I/65), čo má vysoký význam z hľadiska dostupnosti a logistických predpokladov v území.

V štruktúre osídlenia bude obec plniť predovšetkým funkciu bývania, hospodárskeho centra s významným poľnohospodárskymi hospodárskymi dvormi a priemyselnými prevádzkami v oblasti nezávadnej výroby a skladového hospodárstva s úzkou väzbou na okresné mesto Martin. Obec, ako jedno z mála sídel v okrese Martin, zaznamenáva rast populácie.

Z hľadiska demografickej charakteristiky obce Rakovo možno konštatovať nasledovné:

- Z hľadiska demografickej charakteristiky v období podľa ÚPN VÚC ŽK1996 - 2008 obec Rakovo patrí medzi sídla v martinskom okrese, ktoré v absolútnej hodnote zaznamenalo jeden z vyšších prírastkov počtu obyvateľov (+55), v relatívnej hodnote (+30,10%) čomu zodpovedá index starnutia 120,51.

Jedným z cieľov územného plánu je zabezpečiť stabilný prírastok obyvateľstva k návrhovému roku 2035 na stav v priemere cca 450 obyvateľov, nastaviť medziročne stúpajúci počet obyvateľstva na v priemere 5,00 obyvateľa ročne (v priemere v cca 1,66 nových bytoch v zásade od roku 2011 pri uvažovanej priemernej obľožnosti 3,00 obyvateľa na byt). Týmto sa potvrdí fakt, že obec sa stáva významným a rozvíjajúcim sídlom v urbanistickom priestore stredného Turca.

Optimistická prognóza ďalšieho demografického rastu v obci Rakovo vyplýva z posledných aktivít obce a zistených skutočností v PR+R ÚPN-O Rakovo a to:

- vo vytváraní podmienok na bývanie a v poslednom období vysokého záujmu o bývanie hlavne vo forme IBV v kvalitnom životnom prostredí,
- z rozvoja ekonomickej základne dokladovaného etablovaním zamestnávateľských subjektov v obci v hlavne v oblasti poľnohospodárskej výroby (HD) a výroby so skladovým hospodárstvom, čo si vyžiada stabilizáciu ľudských zdrojov v obci,
- z podmienok pre vstup nových investorov do obce v hospodárskej základni hlavne v poľnohospodárskej a priemyselnej výrobe. To svedčí o pozitívnej životaschopnosti obce a tiež o vytváraní optimálnych podmienok pre jej rast a aj extenzívny rozvoj,
- umiestnením obce v štruktúre osídlenia nakoľko leží na významnej celoštátnej rozvojovej osi, s optimálnou dopravnou väzbou na nadradený dopravný systém nezaťažujúci negatívnymi dopadmi obytné prostredie obce, no umožňujúci rozvoj a diverzifikáciu ekonomickej základne obce,
- vysokého záujmu o migráciu obyvateľstva do obce za kvalitným a čistým životným prostredím.

Spracovanie ÚPN-O tak rieši:

Z dlhodobého hľadiska (k návrhovému roku 2035) ďalší rozvoj a potreby obce v komplexnom funkčnom zložení vyplývajúceho z analýzy vyhodnotených potrieb.

Návrh budúceho možného použitia PP na stavebné a iné zámery je riešený z nasledovných dôvodov:

1. Absenciou schválených extenzívnych plôch na dlhodobý a trvalo udržateľný rozvoj priemyselnej výroby na nových plochách vytvárajúcich územnoplánovaciu základňu pre vstup investorov

Okrem obytných plôch sa riešia plochy pre ďalší rozvoj hospodárskej základne obce. Okrem obytných plôch sa rieši potreba rozvoja výroby a skladového hospodárstva plochy pre malé a stredné výrobné prevádzky spojené s možnosťami pre predaj a prezentáciu vlastnej produkcie. Takéto plochy sú navrhované v priamej väzbe na cestu 1/65 v m.č. Rakovo v rámci navrhovaných výrobných plôch a m.č. Stariny v rámci polyfunkčných plôch so zmiešaným územím občianskej vybavenosti a výroby. Návrh tohto rozvoja reflektuje na požiadavky vyplývajúce z oznámení po začatí obstarávania ktoré boli premietnuté aj do schváleného Zadaní pre ÚPN-O Rakovo.

S rozvojom bývania, a súvisiacimi podmienkami v zamestnanosti občanov a stabilizáciou ľudských zdrojov úzko súvisí riešenie plôch priemyselnej výroby predovšetkým na plochách s optimálnou dostupnosťou dopravnej obsluhy nezaťažujúcou obytné územie obce.

Pre Rakovo, ako samostatné rozvojové sídlo je nevyhnutné vytvárať podmienky hospodárskeho rozvoja v zázemí okrem poľnohospodárskej aj v priemyselnej výrobe. Vzhľadom na absenciu vhodných plôch v zastavanom území obce sa tak vytvárajú podmienky pre extenzívny rozvoj tejto funkcie.

2. Absenciou schválených extenzívnych plôch na dlhodobý a trvalo udržateľný rozvoj obytnej výstavby.

Súčasný dynamický a ďalší predpokladaný rozvoj obce vyvoláva potreby riešenia súvisiacich problémov pre zabezpečenie stabilizácie obyvateľstva a vytvorenie podmienok pre možnú migráciu obyvateľov do obce, vyplývajúcu z nárastu pracovných príležitostí v priemyselnom výrobnom sektore či poľnohospodárskej výrobe a s tým súvisiacu nevyhnutnú potrebu riešiť individuálnu bytovú výstavbu (prevládajúca IBV a v menšej miere HBV). Súčasný stav, v situácii keď obec nemala nastavený rozvoj absenciou územného plánu, je neudržateľný a neumožňuje pokryť potreby súvisiace s rozvojom bytovej výstavby intenzifikáciou výstavby v súčasnom zastavanom území i mimo zastavané územie vo väzbe na súčasné zastavané územie.

V miestnej časti Rakovo, ako rozhodujúcej urbanistickej časti sídla, sa rieši prevažne potreba pre umiestnenie bývania IBV prevažne vo forme izolovaných rodinných domov o ktorých výstavbu je v riešenom území výrazný záujem. Táto výstavba sa naviaže na obdobne využívané obytné plochy. V riešených lokalitách je navrhovaný rozvoj v priamej väzbe na súčasné zastavané územie.

Uvedená výstavba bude mať pozitívny dopad na stabilizáciu obyvateľstva, ekonomickú činnosť v obci i v mikroregióne v I. sektore, a tiež na riešenie ďalšieho rozvoja hospodárskej základne aj v oblasti priemyselnej výroby v obci.

Exaktné odôvodnenie záberov v jednotlivých lokalitách:

Lokalita č.40, č.42 - sú určené pre rozvoj bývania (IBV), ako súbor plôch na okraji súčasného zastavaného územia. Tieto prevažne drobné rozvojové plochy obce z hľadiska celkovej urbanistickej koncepcie:

- sú plochy (minimálne plochy) vhodné predovšetkým pre umiestnenie IBV a vytvoria možnosť pre trvalo udržateľný rozvoj bytovej výstavby pre stabilizáciu občanov v obci. Absentujúce byty znemožňujú toľko žiadajú migráciu obyvateľov do obce,
- pomáhajú v riešení skompaktovania sídla.

Lokalita č.41 - je určená pre rozvoj plôch priemyslu a skladového hospodárstva – rozšírenie existujúcich plôch priemyslu vo väzbe na cestu 1/65

- plocha naväzuje priamo na súčasné plochy priemyslu,
- lokalita sa nachádza vo výhodnej polohe pri ceste 1/65 obslužnou dopravou nezaťažujúca obytné územie obce,
- podprí sa hospodárska základňa obce s potenciálom na zníženie vysokej migrácie obyvateľov za prácou.

Lokalita č.43- je určené pre nadradenú komunikáciu – úsek budúcej rýchlostnej cesty R3 vstupujúci do k.ú. Rakovo od hranice s k.ú. Príbovce s mimoúrovňovým pripojením na križovatku ciest 1/65 a III/2160

- nadradená dopravná komunikácia vyplývajúca z nadradených ÚPD,
- podporí rozvoj ekonomickej základne obce a pripojenie obce na nadradenú cestnú sieť.

Lokalita č.44 - je určená pre rozvoj plôch polyfunkčných plôch – zmiešaného územia priemyslu a občianskej vybavenosti obchodného charakteru súvisiacich s predmetom výroby

- plocha naväzuje priamo na rozvojovú zamestnaneckú a výrobnú plochu v m.č. Stariny obsluhovanou dopravou nezaťažujúca obytné územie obce,
- lokalita sa nachádza vo výhodnej polohe pri ceste 1/65,
- podprí sa hospodárska základňa obce s potenciálom na zníženie vysokej migrácie obyvateľov za prácou.

ÚPN-O Rakovo - prehľad nových stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde

Lokalita Číslo	Katastrálne Územie	Funkčné Využitie	Výmera lokality celková v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy		Vykonané investičné zásahy v ha	Užívateľ poľnohosp. Pôdy	
				celkom v ha	z toho			
					kód/skupina BPEJ			Výmera lok. v ha
40	Rakovo	IBV + komunikácie	0,60	0,36	Intravilán	0,24	-	Súkr.
					0733065/7	0,12		
41	Rakovo	Priemysel + kom.+izol.zel.	21,02	19,46	0733065/7	19,46	Hydromel. 5,68	PD
42	Rakovo	IBV	1,54	0,81	0790262/8	0,20	-	PD
					0733062/7	0,55		
					0733065/7	0,06		
43	Rakovo	Komunikácie	3,66	3,34	0733065/7	0,45	-	PD
					0733062/7	2,89		
44	Rakovo	Polyfunkcia, výroba + OV+izol.zeleň	6,31	4,43	0733062/7	4,43	-	PD
	Celkom lokality		33,13	28,40		28,40		

B.16.2 VYHODNOTENIE DÔSLEDKOV STAVEBNÝCH ZÁMEROV A INÝCH NÁVRHOV NA LESNEJ PÔDE

V ÚPN-O Rakovo nie je navrhované trvalé vyňatie lesného pozemku. Hospodárske lesy sú z lesníckeho hľadiska normálne obhospodarované, vzťahujú sa na ne len obmedzenia dané lesným zákonom a hospodári sa na základe schváleného programu starostlivosti o lesy (PSOL).

B.17 CELKOVÉ HODNOTENIE KONCEPCIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA

B.17.1 POTENCIÁL RIEŠENÉHO ÚZEMIA Z HĽADISKA ŠIRŠÍCH SÚVISLOSTÍ

Návrh ÚPN-O odráža postavenie obce ležiacej na vetve dôležitej zvolensko – turčianskej rozvojovej osi prvého stupňa Martin – Turčianske Teplice – Banská Bystrica – Zvolen celoštátneho významu, jeho výhodnú polohu z hľadiska optimálneho dostupu na nadradený dopravný systém koridorov (R3 - výhľad, 1/65, žel. trať č.118), v území s vysokou tradíciou poľnohospodárskej výroby a s výrobným potenciálom regionálneho významu determinovaným optimálnymi podmienkami vo väzbe na nadradenú dopravnú infraštruktúru

Obec Rakovo svojou polohou a administratívnym začlenením spadá do Žilinského kraja, okresu Martin. Obec Rakovo sa nachádza na južnej časti Žilinského kraja. Nachádza sa na vetve dôležitej zvolensko – turčianskej rozvojovej osi prvého stupňa Martin – Turčianske Teplice – Banská Bystrica – Zvolen a má vďaka svojej polohe významný rozvojový potenciál. Od okresného sídla mesta Martin je obec Rakovo vzdialená cca 10 km a krajského sídla Žilina cca 40 km.

V rámci okresu Martin sa nachádza obec Rakovo mimo intenzívne urbanizovaného priestoru na severe okresu Martin, ktorý predstavuje aglomerácia mesta Martin. Obec Rakovo je samostatným rozvojovým sídlom.

Obec Rakovo leží na dopravnej sieti krajín EÚ: Multimodálny koridor, vetva č. VI, zároveň súčasť koridorových sietí TEN-T (Panaeurópska dopravná sieť), súčasť koridorovej siete TEN-T Martin – Turčianske Teplice – Šášovské Podhradie – Zvolen – Šahy – Maďarská republika, schválené pre rýchlostnú cestu R3.

Komunikačnými osami obce sú cesty I. triedy I/65 a cesty III. triedy III/2160 a III/2140.

Výhľadovo bude východným okrajom k.ú. Rakovo prechádzať Rýchlostná cesta R3, úsek Martin – Horná Štubňa. Cez kataster obce Rakovo prechádza železničná trať č.118 Vrútky - Zvolen. Železničná stanica Príbovce - Rakovo sa nachádza priamo v k.ú. obce Rakovo. Zo žel. stanice je vyvedená vlečka do priemyselnej zóny Pri píle.

Riešené územie spadá do hydrologického povodia rieky Turiec (4-21-05-6871). Do severnej časti katastrálneho územia obce Rakovo zasahuje ochranné pásmo II.a III. stupňa prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd v Socovciach vyhlásené Vyhláškou Ministerstva zdravotníctva SR č. 662/2004 Z.z. z 25. novembra 2004..

Zásobovania pitnou vodou pre obec Rakovo je riešené skupinovým vodovodom v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s. z vodných zdrojov v Necpaloch. Odvádzanie splaškových vôd pre obec Rakovo je kanalizáciou v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s. na ČOV Vrútky.

Katastrom obce Rakovo prechádza vonkajšie nadzemné ZVN 220 kV elektrické vedenia V271 v smere Bystričany - Sučany je zásobované elektrickou energiou z linky vyvedenej z transformovne Martin po 22 kV vedení č.208.

V riešenom území obce Rakovo sa v súčasnosti nachádza STL distribučná plynárenská sieť - pripojená na regulačnú stanica plynu RS 3000 Príbovce z ktorej sú zásobované Príbovce, Rakovo a Benice.

Obec Rakovo, spolu so sídlami položenými v údolnej nive rieky Turiec, má popri obytnej a poľnohospodárskej výrobnej funkcii stále väčší význam, ako výrobná základňa v priemysle a skladovom hospodárstve.

B.17.2 KRAJINNO – EKOLOGICKÝ A ENVIROMENTÁLNY POTENCIÁL

Výsledok navrhovaného riešenia ÚPN-O Rakovo potvrdzuje skutočnosť, že súčasná organizácia štruktúrnych prvkov krajiny v zásade zohľadňuje a rešpektuje existenciu chránených území a chránené územia podľa medzinárodných dohovorov polohe toku a okoliar rieky Turiec, základné krajinnoekologické danosti, podmienky či enviromentálny potenciál katastrálneho územia. Navrhované riešenie len koriguje menšie kolízne plochy v organizácii krajiny, detailnejšie špecifikuje optimálne možnosti funkčného využívania riešeného priestoru a navrhuje urbanistické riešenie s elimináciou a obmedzeniami stresových faktorov vyplývajúcich z nadradenej dopravy.

Najzávažnejšie nároky spoločnosti na krajinu katastra (poľnohospodárska výroba) sú „usporiadané“ tak, aby bezozvyšku a bez stretov záujmov kopírovali krajinnoekologické podmienky a potenciál územia katastra.

Do zastavaných území sú v ÚPN-O Rakovo začlenené navrhované obytné plochy, plochy občianskej vybavenosti a rozvojové plochy priemyslu a skladového hospodárstva, či už na plochách

priemyselnej výroby alebo polyfunkčných plochách v zmiešanom území OV a výroby. Tie negatívne neovplyvnia ani v jednom z navrhovaných priestorov krajinné-estetické hodnoty územia. Rozvojové plochy naväzujú na existujúce zastavané územia miestnych častí. Návrhom izolačnej zelene sa eliminuje prípadný negatívny dopad na vnímanie krajiny.

Navrhovaná urbanistická štruktúra kladie dôraz na skompaktňovanie územia v jeho súčasnej urbanistickej štruktúre (miestne časti) a zachovanie merítka zástavby – typického (pôvodného) vidieckeho sídla. Navrhovaná výstavba naväzuje na existujúcu resp navrhovanú už v pôvodnej ÚPD ktorá je prevzatá do ÚPN-O.

- Do riešeného územia zasahujú chránené územia a to:
- Chránené územia v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z.: Národná prírodná rezervácia Turiec s ochranným pásmom,
 - Územia Európskej sústavy chránených území Natura 2000: SKUEV 0382 Turiec a Blatnický potok
 - Územia chránené podľa medzinárodných dohovorov: Ramsarská lokalita Mokrade Turca
 - Z GNÚSES a RÚSES:
 - biocentrá: nadregionálne biocentrum NRBC 3 Turiec, regionálne biocentrum RBc 14 Blatnický Potok – Ďanovská terasa,
 - biokoridory: regionálny biokoridor RBk 12 Blatnický Potok,
 - genofondové lokality: GL 123 Riečny ekosystém Turca, GL 128 Bahrovec, GL 130 Niva pri Lehôtke-Pod Borkom, GL 134 Ďanová – Pod Chrasťou, GL 172 Kút, GL 175 Terasy medzi Valentovou a Lehôtkou, GL 181 Ekosystém Blatnického potoka.

B.17.3 KULTÚRNO – HISTORICKÝ POTENCIÁL ÚZEMIA

Výhodná geografická poloha, priaznivé klimatické a pôdne podmienky, boli determinujúcimi činiteľmi osídľovacieho procesu Turčianskej kotliny a tým aj Rakova. Poloha v rámci Turčianskej kotliny a zázemie lesov a pohorí, limitované možnosti trasovania komunikačných ciest, viedli v celom období osídľovania ku kontinuálnemu umiestneniu sídla počas jeho existencie od najstarších čias až do súčasnosti. Počas celej svojej histórie bola Rakovo radené medzi typické vidiecke podanské dediny s obmedzenými privilégiami a výsadami.

Návrh ÚPN-O nastavuje nový rozvoj sídla kontinuálne naväzujúci na poľnohospodárske výrobné tradície a aktuálne zaradenie sídla s potenciálom v regionálnom rozvoji priemyselnej výroby naväzujúc na tradičnú remeselnú výrobu.

Navrhované riešenie v ÚPN-O Rakovo vytvára optimálne podmienky pre kontinuálne pokračovanie trvalo udržiavateľného rozvoja riešeného územia.

B.17.4 SÍDELNÝ POTENCIÁL

V ÚPN-O Rakovo je návrhom zabezpečený stabilný prírastok obyvateľstva k návrhovému roku 2035 na stav cca 450 obyvateľov a nastavený stúpajúci počet obyvateľstva na v priemere o 5,00 obyvateľov ročne, v priemere v 1,66 nových bytoch pri uvažovanej priemernej obložnosti 3,00 obyvateľa na byt. Týmto sa potvrdzuje fakt, že obec sa stáva rozvíjajúcim obytným sídlom, zaujímavým miestom pre bývanie, miestom vytvárajúcim podmienky pre migráciu do obce.

Návrh lokalít s rozvojom bytového fondu vyplynul z prirodzeného krajinného-priestorového a urbanistického členenia územia obce, ktoré reprezentuje pôvodný založený systém osídlenia. Najvyšší (rozhodujúci) rozvoj s vytváraním podmienok pre rozvoj bytového fondu je riešený v miestnej časti Rakovo a je riešený v priamej väzbe na obdobne využívané územie.

V súvislosti s sídelným potenciálom je navrhované:

Návrh bytov

▪ Počet trvalo obývaných bytov v r. 2011	104
▪ Odpad bytového fondu do r. 2035	14
▪ Zostatok súčasného bytového fondu	90
▪ Návrh nových bytov do r. 2035 (pri obl. 3,00 obyv./byt)	60
▪ Z toho bytov na nových plochách	15
na ešte nezastavaných schválených v pôvodnej ÚPD	45

Celkový počet bytov do r. 2035	150
---------------------------------------	------------

Návrh obyvateľov

▪ Súčasný počet obyvateľov (údaj 31.12.2016)	355
▪ Navrhovaný počet obyvateľov (pri obl. 2,75 ob./byt k roku 2035)	450
▪ Predpokladaný prírastok obyvateľov (k roku 2035)	95

B.17.5 SOCIÁLNO – EKONOMICKÝ A HOSPODÁRSKY POTENCIÁL

Obec Rakovo bola do roku 1989, hlavne v súvislosti s umiestneným úspešne fungujúcim a významným výrobným poľnohospodárskym podnikom charakterizované aj ako sídlo s významnou výrobnou a s tým súvisiacou zamestnaneckou základňou. Poloha a veľkosť sídla, prírodné podmienky, morfológia terénu a komunikačné väzby predurčujú v obci primeraný a zodpovedajúci rozvoj hospodárskej základne rozšírený o rozvoj priemyselnej výroby a súvisiacou logistikou. S históriou obce Rakovo je spojené súvislé budovanie hospodárskej základne.

Pôvodné historické zameranie na poľnohospodársku rastlinnú a živočíšnu výrobu bolo postupne v menšej miere dopĺňané vznikom spočiatku remeselnej a cechovej výroby, neskôr malej priemyselnej výroby.

V súčasnosti sú významnými výrobnými prevádzkami v obci jhospodárske dvory PD Gader HD Stariny a EPD Lehôtka. Okrem zázemia pre rastlinnú a živočíšnu výrobu je v areáli EPD umiestnená aj príbuzná a naväzujúca na prvovýrobu (výroba EKO mliečnych výrobkov).

V druhej polovici 20. stor. sa v obci začali etablovať priemyselné prevádzky. Bolo to determinované administratívnym pričlenením k obci Príbovce a vhodnými územnými rozvojovými predpokladmi na plochách spadajúcich do k.ú. Rakovo. V súčasnosti pokračuje vysoký záujem o vstup investorov do riešeného územia. Prirodzene to umocňujú optimálne predpoklady v oblasti väzieb na nadradenú dopravnú infraštruktúru.

Je nutné konštatovať súčasnú vysokú migráciu obyvateľov za prácou, tá je aj napriek rodiacej sa synergetickej diverzifikácii naďalej vysoká. Vytvorenie podmienok pre koncepcnú diverzifikáciu hospodárskej základne v obci je jedným z cieľov pri nastavení rozvoja v spracovávanom ÚPN-O Rakovo. Rozhodujúcou bude naďalej poľnohospodárska výroba a hospodárska základňa rozvíjajúcej sanezávadnej priemyselnej výroby a skladovom hospodárstve.

B.17.6 POTENCIÁL ROZVOJA OBČIANSKEHO VYBAVENIA ÚZEMIA VRÁTANE CR

V súčasnosti je v obci v nevyhnutnej základnej vybavenosti rozvinutá základňa zariadení občianskej vybavenosti. Tieto zariadenia sú umiestnené prevažne v centre - najstaršej časti obce. Táto vybavenosť plne nezodpovedá potrebám a postaveniu obce ako rozvojového sídla.

V obci Rakovo sa nachádza priemerne diverzifikovaná občianska vybavenosť. ÚPN-O rieši plochy a nastavuje podmienky pre dobudovanie základnej OV hlavne v polohe absentujúcej a zodpovedajúcej veľkosti sídla (MŠ, šport, obchod a služby, kultúra).

Okrem základnej OV je predpoklad etablovania aj ďalšej vybavenosti v CR v oblasti agroturistiky. Pre rozvoj v tejto oblasti sa zrušením prevádzky v HD Rakovo s pôvodnou stavebnou infraštruktúrou.

S rozvojom priemyslu sa vytvára predpoklad pre umiestnenie obchodných prevádzok súvisiacich s predmeto výroby.

B.17.7 POTENCIÁL A KONCEPCIA ROZVOJA DOPRAVY A DOPRAVNÝCH ZARIADENÍ

Z nadradenej dopravnej infraštruktúry prechádza katastrom obce Rakovo cesta I. triedy I/65 a žel. trať III. kategórie č 118 Vrútky - Zvolen.

Cesta I/65 patrí do hlavnej cestnej siete SR a z celoslovenského hľadiska je významnou komunikáciou nadregionálneho významu spájajúca jednotlivé regióny Slovenska, t.j. Žiliny, Martina až po Žiar nad Hronom - po mimoúrovňovú križovatku s cestou R1 v Šášovskom Podhradí.

V regióne Turca je nutná aj z hľadiska súčasného preťaženia a kolízneho stavu súčasnej cesty I/65, na ktorú sú napájané ďalšie komunikácie II. a III. triedy, ktoré spájajú jednotlivé obce regiónu s okresnými sídlami Martin a Turčianske Teplice, ako aj prepájajú samotný región Turca so susednými regiónmi Žilinského kraja. Uvedené skutočnosti poukazujú na vhodnosť ako aj zvýšenú potrebu výstavby rýchlostnej cesty R3 v úseku Martin – Horná Štubňa.

Vo výhľade bude k.ú. obce prechádzať rýchlostná cesta R3 ktorá sa stane súčasťou siete rýchlostných ciest SR ustanovených v uznesení vlády SR č. 161/2001 Z.z.

Rýchlostný ťah R3 je v koncepcii rýchlostných ciest definovaný ako ťah štátna hranica MR/SR – Šahy – Krupina – Zvolen – Žiar nad Hronom – Turčianske Teplice – Martin – Kraľovany – Dolný Kubín – Trstená – štátna hranica SR/PR. Aktualizácia nového projektu výstavby diaľnic a rýchlostných ciest odsúhlasený uznesením vlády SR č. 253/2003 podporuje navrhované cestné koridory (D1 až D4, resp. R1 až R5) v KURS 2001 (ďalej len „Koncepcia územného rozvoja Slovenska“), ktoré vytvárajú dobrý predpoklad pre rozvoj sídelnej štruktúry a zabezpečujú rovnocennú dostupnosť všetkých krajských centier a ostatných významných sídelných rozvojových pólov k európskym nadradeným cestným trasám, ako aj k aglomeráciám európskeho významu.

V k.ú. obce bude umiestnená na rýchlostnej ceste R3 mimoúrovňová križovatka s pripojením na cestu 1/65. Tento zámer vytvára optimálne predpoklady na pripojenie obce na nadradenú cestnú infraštruktúru.

Železničná elektrifikovaná trať č.118 je stabilizovaná. V obci je umiestnená žel. stanica Príbovce – Rakovo. Zo žel. stanice je do územia s priemyselnými prevádzkami v lokalite Pri píle vyvedená vlečka. Existujúca železničná dopravná infraštruktúra vytvára optimálne predpoklady prepravy v osobnej a nákladnej doprave a prípadnom využívaní žel. vlečky aj v nákladnej doprave aj v navrhovanom rozvojovom území pre priemysel a skladové hospodárstvo.

Obec je zapojená do systému prímestskej hromadnej dopravy. Autobusy prechádzajú po ceste 1/65 so zastávkami pri Rybárskej bašte a rázcestí Ďanová. Po ceste III. triedy jazdia autobusové linky so zastávkami priamo v obci pri žel. stanici a centre obce. ÚPN-O navrhuje zastávku pri navrhovanom športovom areáli.

Vybudovaná a plánovaná dopravná infraštruktúra je optimálna a dáva predpoklady pre ďalší komplexný rozvoj obce.

B.17.8 POTENCIÁL A KONCEPCIA ROZVOJA VODNÉHO HOSPODÁRSTVA

Na území obce sú už v súčasnosti vytvorené optimálne podmienky pre fungovanie vodného hospodárstva. Pre nastavený rozvoj v ÚPN-O vyhovuje vybudovaná nadradená infraštruktúra a umožňuje jej rozšírenie.

ÚPN obce Rakovo z hľadiska zásobovania pitnou vodou:

V katastrálnom území obce Rakovo je zásobovanie pitnou vodou zabezpečované prostredníctvom SKV Martin, v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s.. Vodárenský zdroj – pramene v Necpaloch sa nachádzajú mimo katastrálneho územia obce Rakovo. Pre akumuláciu vody slúži VDJ Jahodníky s objemom 3 000 m³, z ktorého je voda privádzaná do rozvodnej siete profilu DN 100. Existujúca akumulácia vo vodojeme kapacitne vyhovuje.

ÚPN obce Rakovo z hľadiska zásobovania pitnou vodou:

- akceptuje koncepciu zásobovania pitnou vodou, ktorá vychádza z „Programu rozvoja vodovodov a kanalizácií v regióne Turca“,
- rešpektuje systém zásobovania pitnou vodou prostredníctvom SKV Martin v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s.,
- rešpektuje trasy existujúcich potrubí verejného vodovodu, vrátane ich ochranných pásiem v zmysle zákona č. 442/2002 Z.z. v platnom znení,
- rešpektuje vodárenské zdroje v Necpaloch,
- rešpektuje vodojem Jahodníky s objemom 3 000 m³,
- rešpektuje diaľkové privodné potrubie DN 400 do vodojemu Jahodníky (Martin),
- rešpektuje privodné potrubie DN 200/150 do obce,
- rešpektuje rozvodnú vodovodnú sieť v obci profilu DN100,
- navrhuje rozšírenie verejného vodovodu potrubiami profilu DN 100 do lokalít územného rozvoja,
- nové rozvodné vodovodné potrubia navrhuje situovať do verejných priestranstiev resp. miestnych komunikácií a zelených pásov s možnosťou ich zokruhovania,
- navrhuje realizovať rekonštrukciu kapacitne nevyhovujúcej vodovodnej siete (po upresnení reálnej potreby vody) aj pre potreby požiarnej vody na zabezpečenie stavieb vodou na hasenie požiarov v zmysle platnej legislatívy,

- v prípade, že v niektorej novej lokalite nebude posudzovaná tlaková výška v najvyššom mieste odberu vody vyhovovať požiadavkám platnej legislatívy, bude potrebné situáciu riešiť dotlačaním,
- akceptuje zákon o vodách č. 364/2004 Z.z. a príslušné platné normy (STN 73 6822, STN 75 2102 atď.).

ÚPN obce Rakovo z hľadiska odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd:

V obci Rakovo je vybudovaná verejná kanalizačná sieť profilu DN 300 s čistením splaškových vôd v ČOV Vrútky v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s. Odvádzanie dažďových vôd je riešené vsakovaním, resp. sú odvádzané rigolmi do vodných tokov pretekajúcich riešeným územím. V návrhu uvažujeme s delenou kanalizáciou.

ÚPN obce Rakovo z hľadiska odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd:

- akceptuje „Program rozvoja vodovodov a kanalizácií v regióne Turca“,
- rešpektuje súčasný systém odvádzania odpadových vôd verejnou kanalizáciou s čistením v ČOV Vrútky,
- navrhuje rozšírenie existujúcej kanalizácie profilu DN 300 vo väzbe na uvažovaný územný rozvoj,
- navrhuje pri nedostatočnej kapacite čerpacích staníc (po reálnom stanovení množstva splaškových vôd) vykonať ich rekonštrukciu,
- do verejnej kanalizácie odvádzat iba odpadové vody spĺňajúce limity kanalizačného poriadku v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 55/2004 – príloha č.3,
- odvádzanie vôd z povrchového odtoku riešiť samostatnou kanalizáciou, vsakovaním, resp. zaústením do vodných tokov, v prípade potreby riešiť prečistenie na čistiacich zariadeniach,
- rešpektuje trasy existujúcich potrubí verejnej kanalizácie a príslušných vodohospodárskych objektov, vrátane ich ochranných pásiem v zmysle zákona č. 442/2002 Z.z.,
- akceptuje zákon o vodách č. 364/2004 Z.z. a príslušné platné normy.

ÚPN obce Rakovo z hľadiska vodných tokov a odtokových pomerov navrhuje:

Širšie záujmové územie patrí do povodia rieky Turiec. Rozhodujúcim vodným tokom odvodňujúcim riešené územie obce Rakovo je vodohospodársky významný vodný tok Turiec a Blatnický potok. Menej významnými tokmi sú Karlovský potok a Lehôtka. Vodné toky sú v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p. HYDROMELIORÁCIE, š.p..

Obec Rakovo bola zaradená medzi oblasti, v ktorých boli identifikované na toku Turiec existujúce alebo potenciálne povodňové riziká.

ÚPN obce Rakovo z hľadiska vodných tokov a odtokových pomerov navrhuje:

- komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach tokov opatreniami, ktorých výsledkom bude zvýšenie retenčného účinku pôdy, spomalenie a vyrovnanie odtoku vody z povodia, zníženie erózneho účinku vody - úpravy tokov realizovať tak, aby nedochádzalo k napriameniam tokov,
- dažďové vody zo striech a spevnených plôch v maximálnej miere zadržať v území (zachovať retenčnú schopnosť územia) akumuláciou do zberných nádrží a následne túto vodu využívať na závlahy, resp. kontrolovane vypúšťať do recipientu po odznení prívalovej zrážky,
- vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánu obce,
- prípadná protipovodňová ochrana nesmie ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodného toku,
- výstavbu umiestňovať nad hladinu Q_{100} , mimo zistené inundačné územie,
- v rámci využitia územia nesmie dôjsť k výrazným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich,
- realizovať pravidelnú údržbu vodných tokov, súčasťou ktorých bude aj revitalizácia korýt,
- prípadné križovania infraštruktúry s vodnými tokmi riešiť v zmysle STN 73 6822.

B.17.9 POTENCIÁL A KONCEPCIA ROZVOJA ENERGETIKY

Na území obce sú už v súčasnosti vytvorené podmienky pre optimálne fungovanie energetickej infraštruktúry. Pre nastavený rozvoj v ÚPN-O vyhovuje vybudovaná nadradená infraštruktúra a umožňuje jej rozšírenie.

V ÚPN-O Rakovo z hľadiska technickej vybavenosti s elektrickou energiou.

V návrhovom období do roku 2035 je potrebné rešpektovať existujúce elektrické VVN zariadenia s ich ochranným pásmom.

Pri spracovaní ÚPN-O Rakovo boli do navrhovaného riešenia prevzaté relevantné vstupy vyplývajúce pôvodnej ÚPD, z ktorej boli prevzaté navrhované zmeny (preložky) elektrických zariadení a ich náhrada novými trasami .

V zmysle návrhu ÚPN-O Rakovo sa navrhujú demontáže, preložky a nová výstavba VN zariadení:

- demontáž VN vedenia v ploche "F" na uvoľnenie územia pre navrhované výrobné aktivity a jeho náhrada novou trasou VN vzdušného vedenia,
- výstavba kioskových trafostaníc T16, T17 v nových plochách výroby a ich prepojenie VN káblom zemou,
- VN kábel do trafostanice T14.

Z navrhovaného riešenia v pôvodnej ÚPD sa preberajú do návrhu ÚPN-O Rakovo nasledovné plánované a navrhované trafostanice:

- T12 (IBV Východ II), T13 (Pri Žst.) , T14 (IBV Východ), T15 (lokalita ZA Horičkou) všetky v prevedení kiosk,
- stožiarová trafostanica T2, T4 budú zrušené a nahradené novými v prevedení kiosk

V sekundárnom rozvode:

- elektrické NN rozvody v sústredenej navrhovanej zástavbe sa budú realizovať káblami zemou, v rozptýlenej zástavbe na okrajových územiach vzdušnou sieťou po betónových stĺpoch, čo pre daný charakter rozptýlenej IBV zástavby je vyhovujúce,
- rozvod pre verejné osvetlenie s káblovou NN sieťou budovať káblovým rozvodom s výmenou za úsporné osvetľovacie telesá, v okrajových častiach územia budovať vzdušnou sieťou po betónových stĺpoch NN,
- z navrhovaných trafostaníc je potrebné riešiť vývody do existujúcej NN siete.

V ÚPN-O Rakovo z hľadiska technickej vybavenosti v oblasti zásobovanie plynom

Návrh plynifikácie rešpektuje vybudované plynárenské zariadenia obce s STL sieťou do 0,1 MPa a regulačnej stanice plynu RS 300 m³/h Pribovce .Navrhuje sa preložka STL plynovodu v lokalite Logistického centra do novej polohy - prekráča plánovanej výstavbe.

Využitie zemného plynu sa navrhuje komplexne, t.j. na vykurovanie, prípravu teplej úžitkovej vody a na varenie. Bytová zástavba a objekty vybavenosti budú plynifikované na cca 100%, Na zemný plyn budú pripojené i priemyselné plochy Logistického centra, areál Kratiny a Za Horičkou.

Body napojenia nových vetiev plynu na existujúce plynovody a technické parametre budú určené pri zahájení výstavby v danej lokalite. STL rozvod 0,1 MPa vyžaduje u odberateľov inštaláciu regulátorov tlaku plynu STL/NTL.

Do lokality s EPD Lehôtka a HD Stariny sa nenavrhuje s prívodom zemného plynu - nenachádza sa v efektívnom dosahu rozvodov plynu.

V ÚPN-O Rakovo z hľadiska technickej vybavenosti zásobovaní teplom

Zásobovanie obce Rakovo a jej miestnych častí teplom sa v ÚPN-O navrhuje ponechať decentralizovaným systémom z objektových kotolní, ktoré riešia potrebu zástavby - občianskej vybavenosti a miestnych výrobných prevádzok a domových kotolní UK IBV zástavby. Hlavným vykurovacím médiom pre riešenie potrieb tepla bude zemný plyn, ako doplnkové budú dostupné ekologické paliva drevný odpad a elektrina.

Nové plynové kotolne budú realizované v navrhovanej občianskej vybavenosti a výrobných objektoch (plocha "F" a "I"). Tepelné výkony plynových kotolní sú odhadované, tieto budú definitívne určené v následnej projektovej dokumentácii jednotlivých stavieb. V prevádzkach, kde bude výroba zameraná na spracovanie dreva, sa odporúča pri riešení potrieb tepla využiť drevný odpad z výroby.

V navrhovanom riešení ÚPN-O odporúča sa zamerať na využívanie slnečnej energie konvertormi pre prípravu teplej vody, taktiež podporovať všetky iniciatívy využívania netradičných druhov energií na získavanie tepelnej energie, čo bude mať priaznivý dopad na čistotu ovzdušia najmä v zimnom období.

V budúcnosti sa ponechávajú využívať ostatné palivá najmä v okrajových častiach územia, kde absentujú rozvody plynu.

Z celkovej potreby tepla v etape rok 2035 cca 31,7 tis GJ sa navrhuje riešiť 88,4% zemným plynom a ostatná potreba cca 6% - drevom (odpadové drevo, resp. priemyselné upravené), elektrickou energiou 5,6 tis GJ (riešenie potrieb tepla f. GORALWOOD - spracovaný zámer).

V ÚPN-O Rakovo z hľadiska technickej vybavenosti v oblasti elektronických komunikačných sietí

Pre zabezpečenie telefonizácie riešeného územia v roku 2035 s výsledným počtom cca 100 HTS (nárast HTS k roku 2035) je potrebné riešiť:

- rozšírenie kapacity digitálnej ústredne RSU Príbovce o predpokladaný nárast zriaďovania hlavných telefónnych staníc,
- súčasný miestny telefónny rozvod rozširovať do plôch s navrhovanou výstavbou.

ÚPN-O Rakovo navrhuje:

- preložku optického závesného kábla situovaného v ploche navrhovanej výstavby do novej polohy,
- budovať verejnú elektronickú komunikačnú sieť VEKS optickým závesným káblom s využitím na monitoring priestranstva- budov, káblovej TV, internetu a signálu pre rozvod miestného rozhlasu,
- akceptovať trasy telekomunikačných káblov.

B.17.10 ZÁVER

Navrhované riešenie zohľadňuje význam a polohu obce Rakovo, ako aj predpokladaný demografický vývoj. Návrh nových funkčných plôch v riešenom území rešpektuje najlepšie poľnohospodárske pôdy, plne rešpektuje lesy a legislatívne chránené časti krajiny, prvky územného systému ekologickej stability, genofondové lokality, ostatné významné krajinné prvky akými sú napr. brehové porasty a hodnotná vzrastlá zeleň.

Ďalšia plynofikácia prinesie zlepšenie kvality ovzdušia, realizácia rozšírenia navrhovanej splaškovej kanalizácie zlepši kvalitu povrchových vôd. Odstránenie týchto závad v území bude mať pozitívny vplyv na kvalitu životného prostredia a tiež vzhľad obce, respektíve krajiny.

Ďalší pozitívny vplyv na rozvoj obce prinesie výhľadová výstavba rýchlostnej cesty R3, pričom jej poloha voči k.ú. obce a zastavaným územia jednotlivých miestnych častí nebude mať negatívny vplyv na jej obytné a životné prostredie.

Nové rozvojové plochy riešia plochy pre obytnú výstavbu, občiansku vybavenosť, hlavne vo forme športu, kultúry, obchodu a služieb. Navrhované plochy skompaktia celkovú urbanizáciu priestoru obce v jej pôvodnej štruktúre. Nové plochy sú navrhované v dosahu existujúcej technickej infraštruktúry a dopravnej obsluhy územia, s cieľom minimalizovať podmienujúce investície pre výstavbu. Návrh doplnenia a kvalitatívneho zlepšenia zariadení občianskeho vybavenia sleduje zlepšenie podmienok v dostupe základnej OV. Realizáciou investičných zámerov v týchto oblastiach vybavenosti vzrastie počet pracovných miest, čo tiež priaznivo ovplyvní súčasnú vysokú mieru v dochádzaní za prácou mimo obce.

Osobitné postavenie v rozvoji obce zaujíma vytvorenie podmienok pre rozvoj výroby v priemysle a skladovom hospodárstve. Rozvojové plochy sú riešené buď vo väzbe na už v súčasnosti zastavané územie (m.č. Rakovo), alebo využívajú aktuálne navrhovaný potenciál (m.č. Stariny). Navrhované podmienky pre rozvoj hospodárskej základne v priemyselnej výrobe zhodnocujú potenciál sídla, historické tradície a vytvárajú podmienky pre jeho ďalší strategický hospodársky rast a ekonomickú diverzifikáciu hospodárskej základne.

Celkovo možno navrhované riešenie hodnotiť ako vhodné a primerané, ktoré vytvára podmienky pre trvalo udržateľný rozvoj obce Rakovo.

NÁVRH REGULATÍVOV ÚZEMNÉHO ROZVOJA, NÁVRH ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ

Článok 1

Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia

- (1) Katastrálne územie obce Rakovo je členené na nasledovné priestorovo a funkčne homogénne jednotky:
- a) **Rakovo – Zastavané územia a príslušné rozvojové plochy:**
- a1) **m.č. (miestna časť) Rakovo** – rozhodujúca a ťažisková časť obce s obytnou, občianskou a výrobnou výstavbou na oboch stranách žel. trate č.118. Súčasťou m.č. sú naväzujúce existujúce a rozvojové plochy výroby a plochy OV po obidvoch stranách cesty 1/65.
 - a2) **m.č. Lehôtka** – samostatná časť obce s bývaním so súkromnou farmou EPD Lehôtka vo vzdialenosti cca 1500m južne od centra ťažiskového územia m.č. Rakovo,
 - a3) **m.č. Stariny** – časť obce s HD Stariny PD Gader vo vzdialenosti cca 2000m juhovýchodne od centra ťažiskového územia m.č. Rakovo. Súčasťou m.č. sú rozvojové plochy v lokalitách Za horičkou a Kratiny s polyfunkčnou plochou zmiešaného územia výroby a OV a plochami výroby, oddelené od HD Stariny ochranným pásmom 150 m.
- b) **Rakovo – Koridory nadradenej dopravnej infraštruktúry:**
- b1) výhľadový koridor rýchlostnej cesty R3 s ochranným pásmom 100 m na obidve strany,
 - b2) koridor cesty 1/65 s ochranným pásmom 50 m na obidve strany.
 - b3) plochy železničnej trate č.118 s ochranným pásmom 60m na obidve strany od osi krajnej koľaje
- c) **Rakovo – Poľnohospodárska krajina:**
- c1) krajinný priestor krajinný priestor okolia zastavaných území obce a trás nadradenej dopravnej infraštruktúry, ako územie s prevládajúcou poľnohospodárskou pôdou (ďalej len „PP“).
- (2) Využívanie územia v priestorovo a funkčne homogénnych jednotkách:
- a) **ozn. B1 - Plochy s prevládajúcou obytnou výstavbou IBV**
- a1) základné funkcie: obytná (prevažne v rodinných domoch),
 - a2) doplňkové funkcie: rekreačná (ubytovanie, rekreačné RD), záhrady, detské ihriská, športovo-rekreačné plochy, poľnohospodárska malovýroba, verejná zeleň, základná občianska vybavenosť,
 - a3) spôsob zástavby: novostavby, prestavby existujúcej výstavby (modernizácie, prístavby, nadstavby) so zohľadnením výstavby v okolitom území, max. výška zástavby IBV - 2NP, OV (aj služby) - 3NP, (vrátane využiteľného podkrovia), komunikácie na úrovni terénu,
 - a4) kompozičné zásady: bez nových dominant, uličný priestor s verejnou zeleňou (stromoradia) - hlavne v novej výstavbe,
- b) **ozn. B2 - Plochy s prevládajúcou obytnou výstavbou HBV**
- b1) základné funkcie: obytná (prevažne bytových domoch),
 - b2) doplňkové funkcie: rekreačná (penzióny, ubytovne), verejná zeleň, vyhradená zeleň, detské ihriská, športovo- rekreačné plochy, základná občianska vybavenosť,
 - b3) spôsob zástavby: novostavby v prielukách, modernizácia existujúcej výstavby so zohľadnením výstavby v okolitom území, max. výška 4NP (vrátane podkrovia) komunikácie v úrovni terénu,
 - b4) kompozičné zásady: bez dominant, nízkopodlažné bodové bytové domy
- c) **ozn. C1 – Cintorín**
- c1) základné funkcie: pochovávanie, pietne miesto, verejná zeleň
 - c2) spôsob zástavby: klasické hrobové miesta, urnový háj a urnové steny, oplotenie, dom smútku, drobná architektúra, komunikácie v úrovni terénu,
 - c3) kompozičné zásady: len dominantné uplatnenie vzrastlej zelene z dlhovekých drevín,
 - c4) krajinné - ekologické zásady: parkový charakter areálu.
- d) **ozn. D1 – Plochy na trasách nadradenej cestnej siete (R3 - výhľad, 1/65)**
- d1) základné funkcie: cestná doprava v príslušnom zaradení do funkčnej triedy a kategórie,
 - d2) doplňkové funkcie: obslužné plochy a komunikácie, izolačná zeleň, protihlukové stavy,
 - d3) spôsob zástavby: R3 výhľad – rezervovanie plôch pre novostavby, mosty, viadukty, ekodukty, modernizácia 1/65,
 - d4) kompozičné zásady: bez súbežných reklamných plôch, priehľadné protihlukové steny,
 - d5) krajinné ekologické zásady: izolačná zeleň z autochtónnych druhov, jej pravidelná údržba.

e) ozn. D2 – Plochy železničnej trate (č.118)

- e1) základné funkcie: dopravné a technické zariadenia železničnej trate č.118 Vrútky – Zvolen v k.ú. obce,
- e2) doplňkové funkcie: obslužné plochy a komunikácie, izolačná zeleň, protihlukové stavby,
- e3) spôsob zástavby: stabilizovaný stav existujúcich stavieb, modernizácia 1/65,
- e4) kompozičné zásady: bez súbežných reklamných plôch, priehľadné protihlukové steny,
- e5) krajinno ekologické zásady: izolačná zeleň z autochtónnych druhov, jej pravidelná údržba.

f) ozn. F1 – Polyfunkčné plochy – zmiešané územie bývania a občianskeho vybavenia

- f1) základné funkcie: obytná (prevažne rodinné domy), občianska vybavenosť, prednostne polyfunkčné domy s bývaním, nezávadná remeselná výroba a služby,
- f2) doplňkové funkcie: nízkopodlažné bytové domy, rekreačná (ubytovanie), verejná a vyhradená zeleň, detské ihriská,
- f3) spôsob zástavby: novostavby, modernizácia existujúcej výstavby so zohľadnením okolitej výstavby, max. výška 3NP (vrátane podkrovia) komunikácie v úrovni terénu,
- f4) kompozičné zásady: bez nových dominánt, uličný priestor s verejnou zeleňou,
- f5) krajinno ekologické zásady: parková verejná zeleň, autochtónne druhy drevín a rastlín,

g) ozn. F2 – Polyfunkčné plochy – zmiešané územie občianskeho vybavenia, výroby a výrobných služieb

- g1) základné funkcie: občianska vybavenosť súvisiaca s predmetom výroby, nezávadná výroba a výrobné služby,
- g2) doplňkové funkcie: doplnková občianska vybavenosť - zariadenia obchodu, verejného stravovania, ubytovania, administratívy, verejná a vyhradená zeleň,
- g3) spôsob zástavby: novostavby, modernizácia existujúcej výstavby so zohľadnením okolitej výstavby, max. výška 3NP (vrátane podkrovia) resp. 10m, komunikácie a statická doprava,
- g4) kompozičné zásady: bez nových dominánt,
- g5) krajinno ekologické zásady: izolačná zeleň, autochtónne druhy drevín a rastlín,

h) ozn. L1 - Plochy LPF (hospodárske lesy)

- h1) základná funkcia: hospodárska - lesné hospodárstvo,
- h2) doplňkové funkcie: rekreačná – len značené chodníky,
- h3) spôsob zástavby: len účelové komunikácie, povolené účelové stavby správy LPF,
- h4) kompozičné zásady: len prírodné pôsobenie v okolitej krajine,
- h5) krajinno ekologické zásady: hospodáriť podľa PSOL, rešpektovať ustanovenia RÚSES,.

i) ozn. O1 – Plochy občianskeho vybavenia

- i1) základné funkcie: občianska vybavenosť, verejná zeleň,
- i2) doplňkové funkcie: vyhradená zeleň, ostatná zeleň, rekreačné ihriská, hromadný parking, nevýrobné služby, nezávadná remeselná výroba,
- i3) spôsob zástavby: novostavby v prielukách, modernizácia existujúcej výstavby (prestavby, prístavby, nadstavby) so zohľadnením výstavby v okolitom území, max. výška zástavby 3NP (vrátane využiteľného podkrovia), komunikácie v úrovni terénu, námestia v subcentrách,
- i4) kompozičné zásady: bez nových dominánt, uličný priestor s verejnou zeleňou, námestia v subcentrách
- i5) krajinno - ekologické zásady: parková verejná zeleň, autochtónne druhy drevín a rastlín.

j) ozn. P1 – Poľnohospodárska krajina

- j1) základná funkcia: poľnohospodárka rastlinná výroba - orná pôda, kosné lúky, pasienky,
- j2) doplňkové funkcie: sezónne ustajnenie, ekologická identifikovaná RÚSES, rekreačná – turistika, cyklotrasy, vychádzkové trasy, náučné chodníky,
- j3) spôsob zástavby: bez výstavby mimo objektov technickej a doplnkovej obslužnej dopravnej infraštruktúry (účelové komunikácie), chodníkov, sezónneho ustajnenia,
- j4) kompozičné zásady: bez reklamných pútačov na PP,
- j5) krajinno - ekologické zásady: rešpektovať RÚSES,

k) ozn. Š1 – Športové plochy a zariadenia telovýchovy

- k1) základné funkcie: športová - zariadenia a vybavenosť pre súťažný a rekreačný šport,
- k2) doplňkové funkcie: nevýrobné služby - ubytovanie, stravovanie a občerstvenie, relax a rehabilitácia, servis náradia v telovýchove, bývanie - správa zariadení,
- k3) spôsob zástavby: novostavby a modernizácie zariadení, vonkajšie športové plochy, samostatne stojace objekty a halové stavby max. 3NP (12m), areálová verejná zeleň, komunikácie a dopravná obsluha, parking,
- k4) kompozičné zásady: bez architektonických dominánt, parková zeleň min. 25% plochy areálu,

- k5) krajinno ekologické zásady: autochtónne druhy rastlín a drevín, pravidelná údržba.
- l) ozn. Š2 – Športové plochy pre nesúťažný šport**
- l1) základné funkcie: športová zariadenia pre nesúťažný a rekreačný šport, detské ihriská,
l2) doplnkové funkcie: parková verejná zeleň, služby - občerstvenie a sociálne zázemie,
l3) spôsob zástavby: novostavby a modernizácie zariadení, obslužné komunikácie
l4) kompozičné zásady: bez architektonických dominánt, stavby do 2NP (vrátane podkrovia), parková zeleň min. 25% plochy areálu,
l5) krajinno ekologické zásady: autochtónne druhy rastlín a drevín, pravidelná údržba.
- m) ozn. T1 – Plochy a zariadenia technickej vybavenosti**
- m1) základné funkcie: zariadenia infraštruktúry technickej vybavenosti,
m2) doplnkové funkcie: vyhradená izolačná zeleň,
m3) spôsob zástavby: novostavby, prestavby a modernizácie, oplotenie areálu, komunikácie,
n4) krajinno ekologické zásady: autochtónne druhy rastlín a drevín, pravidelná údržba.
- n) ozn. V1 – Plochy priemyslu (výroba, výrobné služby, skladové a logistické prevádzky)**
- n1) základné funkcie: výrobná – nezávadná priemyselná výroba,
n2) doplnkové funkcie: výrobné služby, administratíva, ubytovanie pracovníkov,
n3) spôsob zástavby: novostavby, modernizácie existujúcich stavieb, max. výška zástavby - 3NP (12m, technologické a technické stavby môžu byť vyššie), areálová zeleň, obslužné komunikácie, parking
n4) kompozičné zásady: bez dominánt,
n5) krajinno ekologické zásady: izolačná zeleň a po obvode prevádzky a v areáli.
- o) ozn. V2 – Plochy a zariadenia poľnohospodárskej výroby**
- o1) základné funkcie: poľnohospodárska výroba - hospodársky dvor, veľkochov hospodárskych zvierat, údržba techniky,
o2) doplnkové funkcie: výroba – remeselná, výrobné služby, sklady - krmív a poľnoproduktov, agroturistické zariadenia, administratíva, ubytovanie pracovníkov, spracovanie a predaj poľnoproduktov,
o3) spôsob zástavby: prevažne modernizácie existujúcich stavieb, novostavby, max. výška zástavby - 2NP, halové stavby 9m (technologické a technické stavby môžu byť vyššie),
o4) kompozičné zásady: - bez architektonických dominánt, zeleň min. 15% areálu
o5) krajinno ekologické zásady: - izolačná zeleň po obvode areálu, areálová zeleň,
- p) ozn. Z1 – Plochy verejnej parkovej zelene**
- p1) základné funkcie: parková zeleň, komunikácie, vodné toky a plochy,
p2) doplnkové funkcie: oddychové a relaxačné plochy, detské ihriská, výtvarné dotvorenie,
p3) spôsob zástavby: úrovňová a vzrastlá zeleň, pešie komunikácie a priestranstvá,
p4) kompozičné zásady: - len dominantné pôsobenie parkovo upravenej zelene, v lokalite Malý Borok vzhliadková veža
p5) krajinno ekologické zásady: autochtónne druhy rastlín a drevín, pravidelná údržba,
- r) ozn. Z2 – Plochy ostatnej verejnej zelene, izolačná zeleň (zeleň okolo komunikácií, brehové porasty, nelesná drevinová vegetácia)**
- r1) základné funkcie: prírodná zeleň mimo plôch na PP a LPF, nábrežná zeleň,
r2) doplnkové funkcie: izolačná zeleň, doprovodná zeleň okolo komunikácií,
r3) spôsob zástavby: bez výstavby mimo nevyhnutných a príp. detských ihrísk,
r4) kompozičné zásady: - len dominantné pôsobenie udržiavanej zelene,
r5) krajinno ekologické zásady: autochtónne druhy rastlín a drevín, pravidelná údržba,
- s) ozn. Z3 – Plochy súkromnej zelene (záhrady, sady),**
- s1) základné funkcie: vyhradená zeleň, úžitková zeleň, záhrady, drobná poľnohospodárstvo,
s2) doplnkové funkcie: oddychové a relaxačné plochy, okrasná zeleň,
s3) spôsob zástavby: bez výstavby mimo prípustného oplotenia a peších komunikácií,
s4) krajinno ekologické zásady: autochtónne druhy rastlín a drevín (aj úžitkovej zelene),

Článok 2

Prípustné, obmedzujúce a vylučujúce podmienky na využitie jednotlivých plôch pre funkčné a priestorovo homogénne jednotky

- (1) Na obytných plochách, ozn. B1 (územie s prevládajúcou obytňou výstavbou rodinných domov)**
- a) Prípustné funkcie: bývanie v rodinných domoch, rekreačné rodinné domy, základná občianska vybavenosť vrátane nezávadných výrobných a nevýrobných služieb, ktorá nebude mať

nepriaznivý vplyv na kvalitu bývania, dopravné a technické vybavenie slúžiace potrebám obytného územia, verejná zeleň vrátane ihrísk pre deti a neorganizovaný šport, záhrady pri rodinných domoch.

b) Nepripustné funkcie: ostatné funkcie.

c) Doplňujúce ustanovenia: Drobnochov umožniť za podmienky dodržania hygienických predpisov.

(2) Na obytných plochách, ozn. B2 (územia s prevládajúcou obytňou výstavbou bytových domov)

a) Prípustné funkcie: bývanie v bytových domoch, základná občianska vybavenosť vrátane výrobných a nevýrobných služieb, ktorá nebude mať nepriaznivý vplyv na kvalitu bývania, dopravné a technické vybavenie slúžiace potrebám obytného územia, verejná zeleň vrátane ihrísk pre deti a neorganizovaný šport, radové garáže pre bývajúcich obyvateľov.

b) Nepripustné funkcie: ostatné funkcie.

c) Doplňujúce ustanovenia: v existujúcom obytňom území zachovať, prípadne rozšíriť plochy zelene a neumožniť výstavbu akýchkoľvek objektov, ktoré by znížili kvalitu bývania z hľadiska hygienických parametrov.

(3) Na plochách cintorínov, ozn. C1

a) Prípustné funkcie: plochy pre pochovávanie a ostatné prislúchajúce vybavenie ktoré spolu s obslužnými komunikáciami a verejnou zeleňou zodpovedá pietnemu charakteru územia.

b) Nepripustné funkcie: ostatné funkcie.

c) Doplňujúce ustanovenia: akceptovať ustanovenia zákona č.131/2010 Z.z. o pohrebníctve.

(4) Na plochách a trasách nadradenej cestnej siete, ozn. D1

a) Prípustné funkcie: dopravné a technické zariadenia prislúchajúce rýchlostnej ceste R3 (výhľad) a ceste 1/65.

b) Nepripustné funkcie: ostatné funkcie.

c) Doplňujúce ustanovenia: priehľadnou protihlukovou ochranou umožniť vnímanie krajiny.

(5) Na plochách železničnej trate, ozn. D2

a) Prípustné funkcie: dopravné a technické zariadenia prislúchajúce žel. trati č.118.

b) Nepripustné funkcie: ostatné funkcie.

c) Doplňujúce ustanovenia: priehľadnou protihlukovou ochranou umožniť vnímanie krajiny.

(6) Na polyfunkčných plochách, ozn. F1

a) Prípustné funkcie: bývanie v rodinných a bytových domoch, základná a vyššia občianska vybavenosť vrátane nezávadných výrobných a nevýrobných služieb, ktorá nebude mať nepriaznivý vplyv na kvalitu bývania a prevádzku OV, dopravné a technické vybavenie slúžiace potrebám polyfunkčného územia, verejná zeleň vrátane ihrísk pre deti a neorganizovaný šport, záhrady,

b) Nepripustné funkcie: ostatné funkcie

c) Doplňujúce ustanovenia: Drobnochov umožniť za podmienky dodržania hygienických predpisov, zachovať hodnotnú vzrastlú zeleň.

(7) Na polyfunkčných plochách, ozn. F2

a) Prípustné funkcie: správcovské bývanie, základná a vyššia občianska vybavenosť vrátane nezávadných výrobných a nevýrobných služieb, ktorá nebude mať nepriaznivý vplyv na kvalitu okolitého bývania a prevádzku OV, dopravné a technické vybavenie slúžiace potrebám polyfunkčného územia, verejná zeleň, izolačná zeleň,

b) Nepripustné funkcie: ostatné funkcie

c) Doplňujúce ustanovenia: V lokalite kratiny v OP lesa neumiestňovať nadzemnú výstavbu.

(8) Na plochách LPF, ozn. L1

a) Prípustné funkcie: lesy s pravidlami hospodárenia a užívania stanovenými v PSOL, rekreácia po značených vychádzkových chodníkoch.

b) Nepripustné funkcie: činnosti uvedené v § 31 zákona č. 326/2005 o lesoch.

c) Doplňujúce ustanovenia: pri umiestňovaní výstavby rešpektovať OP lesa § 10 ods.1) zákona 326/2005 Z.z.

(9) Na plochách občianskeho vybavenia, ozn. O1

a) Prípustné funkcie: základná a vyššia občianska vybavenosť vrátane výrobných a nevýrobných služieb, ktorá nebude mať nepriaznivý vplyv na kvalitu okolitého bývania a prevádzku občianskeho vybavenia, dopravné a technické vybavenie slúžiace potrebám občianskej vybavenosti, verejná zeleň vrátane ihrísk pre deti a neorganizovaný šport, vyhradená zeleň, hromadné parkovacie plochy a parkovacie domy.

b) Nepripustné funkcie: ostatné funkcie.

c) Doplňujúce ustanovenia: zachovať hodnotnú vzrastlú zeleň.

(10) Na plochách poľnohospodárskej krajiny, ozn. P1

- a) Prípustné funkcie: poľnohospodárska rastlinná výroba veľkobloková, líniové inžinierske siete a účelové komunikácie, ostatné plochy nelesnej drevinovej vegetácie, vodné toky a plochy,
- b) Neprípustné funkcie: ostatné funkcie,
- c) Doplňujúce ustanovenia: akceptovať umiestnenie vychádzkových a cyklotrás aj v polohe účelových komunikácií.

(11) Na športových plochách a zariadeniach telovýchovy, ozn. Š1,

- a) Prípustné funkcie: vybavenosť súťažného športu a súvisiace zariadenia vrátane prislúchajúcich nevýrobných služieb, ktoré nebudú mať nepriaznivý vplyv na kvalitu okolitého obytného územia, dopravné a technické vybavenie slúžiace potrebám umiestnenej vybavenosti, verejná zeleň.
- b) Neprípustné funkcie: ostatné funkcie.
- c) Doplňujúce ustanovenia: v území zachovať riešiť parkovú zeleň.

(12) Na športových plochách pre nesúťažný šport, ozn. Š2,

- a) Prípustné funkcie: vybavenosť nesúťažného a rekreačného športu a súvisiace zariadenia prislúchajúcich nevýrobných služieb, ktoré nebudú mať nepriaznivý vplyv na kvalitu okolitého obytného územia, dopravné a technické vybavenie slúžiace potrebám umiestnenej vybavenosti, verejná zeleň, detské ihrisko.
- b) Neprípustné funkcie: ostatné funkcie.
- c) Doplňujúce ustanovenia: v rozvojovom území riešiť aj parkovú zeleň,

(13) Na plochách a zariadeniach technickej vybavenosti, ozn. T1,

- a) Prípustné funkcie: plochy zariadení technickej infraštruktúry,
- b) Neprípustné funkcie: ostatné funkcie.
- c) Doplňujúce ustanovenia: neumiestňovať nové objekty na opticky exponovaných miestach.

(14) Na plochách priemyslu, ozn. V1,

- a) Prípustné funkcie: zariadenia priemyselnej výroby, výrobných a nevýrobných služieb a skladového hospodárstva ktoré neprekročia hygienicky prípustné limity voči okolitému obytnému územiu, dopravné a technické vybavenie slúžiace potrebám umiestnených zariadení, izolačná zeleň.
- b) Neprípustné funkcie: ostatné funkcie ktoré nesúvisia s hlavnou funkciou.
- c) Doplňujúce ustanovenia: v území umiestňovať ekologické výrobné procesy s hygienicky prípustnými vplyvmi na bývanie. Výrobné prevádzky nesmú prekračovať stanovené a limitné hodnoty hluku a prašnosti vo vzťahu k blízkeho obytnému územiu. Pri prevádzkovaní výroby dodržiavať vyhlášku č.237/2009 Z.z. a vyhlášku č.549/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov (obmedzenia v oblasti hluku, infrazvuku a vibrácií). Zachovať funkčnosť odvodnení „Pri píle“

(15) Na plochách areálu a zariadeniach poľnohospodárskej výroby, ozn. V2,

- a) Prípustné funkcie: zariadenia poľnohospodárskej rastlinnej a živočíšnej výroby súvisiace prevádzky, agroturistická vybavenosť, služobné ubytovanie, dopravné a technické vybavenie slúžiace potrebám umiestnených prevádzok, izolačná zeleň.
- b) Neprípustné funkcie: ostatné funkcie ktoré nesúvisia s hlavnou funkciou.
- c) Doplňujúce ustanovenia: veterinárne ochranné pásmo (v zmysle materiálu vydanom MPaV SR „Zásady chovu hospodárskych zvierat v zastavanom území a mimo zastavaného územia obcí SR“) od ustajnenia ktoré vyplýva z počtu a druhu chovaných hospodárskych zvierat nesmie zasahovať do obytného územia.

(16) Na plochách verejnej parkovej zelene, ozn. Z1,

- a) Prípustné funkcie: parkovo usporiadaná a upravená zeleň, vodné plochy a toky a prislúchajúce pešie komunikácie, malá architektúra, výtvarné diela, detské ihriská a technické vybavenie,
- b) Neprípustné funkcie: ostatné funkcie,
- c) Doplňujúce ustanovenia: spevnené plochy budovať v obmedzenej miere. Pre plochy zelene zabezpečiť vypracovanie odbornej dokumentácie a pravidelnú údržbu.

(17) Na plochách ostatnej verejnej zelene a izolačnej zelene ozn. Z2,

- a) Prípustné funkcie: izolačná a ostatná zeleň, vodné plochy a toky a z širších súvislostí umiestnené komunikácie a technické vybavenie,
- b) Neprípustné funkcie: ostatné funkcie,
- c) Doplňujúce ustanovenia: na prislúchajúcich plochách zelene zabezpečiť pravidelnú údržbu.

(18) Na plochách súkromnej zelene, ozn. Z3,

- a) Prípustné funkcie: plochy súkromnej zelene s prislúchajúcim prevádzkovým zázemím a oddychovými zariadeniami,
- b) Nepripustné funkcie: ostatné funkcie,
- c) Doplňujúce ustanovenia: prípúšť a sa oplotenie funkčnej plochy.

Článok 3

Zásady a regulatívy pre umiestnenie občianskeho vybavenia územia

- (1) Prednostne situovať občiansku vybavenosť do rozvíjajúceho centra obce.
- (2) Umožniť zhodnotenie existujúcich areálov modernizáciou, prístavbami a nadstavbami, pokiaľ to disponibilné podmienky umožňujú, s cieľom rozšíriť poskytovanie služieb a vybavenosti.
- (3) Umožniť vybudovanie hlavného obecného športového areálu s objektami halových športov, ihriskami pre kolektívne športy a súvisiacou vybavenosťou a službami, ako areál pre súťažný a nesúťažný šport.
- (4) Umožniť výstavbu komunitného centra v polohe Malý Borok prednostne pre zariadenia základnej občianskej vybavenosti v oblasti kultúry a preškolskej výchovy.
- (5) V súvislosti s diverzifikáciou obchodu, nevýrobných služieb, služieb v CR, v stravovaní a ubytovaní, umožniť synergetické umiestňovanie takýchto zariadení prednostne na navrhovaných polyfunkčných plochách, centre obce a doplnkovo na obytných plochách.
- (6) Pri urbanistickom riešení rozvojových lokalít s rozsiahlym bývaním riešiť ihriská pre nesúťažný šport a deti.

Článok 4

Zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného dopravného vybavenia územia

- (1) V návrhovom a výhľadovom období chrániť územný koridor a vo výhľadovom období realizovať rýchlostnú cestu R3.
- (2) Mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty I. triedy v kategórii C 11,5/80 v zmysle STN 73 6101, v zastavanom území rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty I. triedy vo funkčnej triede B1 v kategórii MZ 14/60, zmysle STN 6110
- (3) Mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie ciest III. triedy v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 73 6101; v zastavanom území rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie ciest III. triedy v kategórii MZ 8,5/50, MZ 8,0/50, vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 6110.
- (4) V návrhovom i výhľadovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry ciest I. až III. triedy - definovanú pasportom SSC „Miestopisný priebeh cestných komunikácií“ - ohraničenú jej ochrannými pásmami mimo zastavaného územia a cestnými pozemkami v rámci zastavaného územia obce.
- (5) Potrebné nápočty a situovanie odstavných a parkovacích stojísk pre objekty vybavenosti budú riešiť projektové dokumentácie pre konkrétne objekty. Nápočty je potrebné riešiť v zmysle STN 73 6110 pre výhľadový stupeň automobilizácie.
- (6) Novonavrhované obslužné komunikácie riešiť ako dvojpruhové, obojsmerné, vzájomne zokruhované komunikácie, alebo ako komunikácie slepé s obrátiskom. V prípade stiesnených priestorových pomerov komunikácie riešiť ako jednopruhové, obojsmerné s výhybňami alebo jednopruhové, jednosmerné.
- (7) Rešpektovať súčasnú a navrhovanú polohu autobusových zastávok v k.ú. obce.
- (8) Súbežné chodníky realizovať okolo hlavných a v prípade nestiesnených pomerov aj popri ostatných obslužných komunikáciách, umiestňovať ich hlavne popri komunikáciách so zvýšeným pohybom vozidiel (cesty III. triedy). Šírkové usporiadanie peších trás je potrebné navrhnuť v zmysle STN 736110.
- (9) Akceptovať umiestnenie a vedenie vychádzkových trás, cyklotrás predovšetkým v polohách poľných a lesných ciest.

- (10) Pokiaľ je v grafickej časti naznačený vnútorný skelet obslužných komunikácií v rámci navrhovaných rozvojových plôch, považovať ho za smerný.
- (11) Pri projektovej príprave nových komunikácií i ich rekonštrukcií je nutné postupovať v súlade s Vyhláškou MZ SR č.237/2009 Z.z., ktorou sa dopĺňa Vyhláška MZ SR č.549/2007 Z.z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.
- (12) V prípade umiestnenia výstavby na územiach ohrozených hlukom z automobilovej dopravy s vyššou ako je najvyššia prípustná hodnoty hladiny hluku riešiť príslušné protihlukové opatrenia na náklady investora navrhovanej výstavby v zmysle zákona č.335/2007.
- (13) V prípade návrhu výstavby v OP ciest I. triedy požiadať v etape povoľovacieho konania príslušný OÚ ODaPP o výnimku podľa §11, ods. 2) cestného zákona.
- (14) Cyklotrasy neumiestňovať na cestu I. triedy. V prípade súbežnej trasy ich viesť po samostatnom cyklochodníku v súbehu s uvedenou cestou.

Článok 5

Zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného technického vybavenia územia

(1) Zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenia územia v oblasti vodného hospodárstva.

- a) v oblasti zásobovania pitnou a úžitkovou vodou:
 - a1) akceptovať koncepciu zásobovania pitnou vodou ktorá vychádza z „Programu rozvoja vodovodov a kanalizácií v regióne Turca“,
 - a2) rešpektovať systém zásobovania pitnou vodou prostredníctvom SKV Martin v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s.,
 - a3) rešpektovať vodárenský zdroj v Necpaloch,
 - a4) rešpektovať vodojem Jahodníky s objemom 3 000 m³,
 - a5) rešpektovať prívodné potrubie DN 400,
 - a6) rešpektovať existujúce zásobné potrubie DN 200/150 a rozvodnú sieť v obci profilu DN100,
 - a7) rozšíriť verejný vodovod potrubiami DN100 do lokalít územného rozvoja,
 - a8) rozvojové lokality mimo dosahu verejného vodovodu (nad rámec ekonomickej výhodnosti budovania verejného vodovodu) zásobovať pitnou vodou z lokálnych zdrojov,
 - a9) realizovať rekonštrukciu kapacitne nevyhovujúcej vodovodnej siete (po upresnení reálnej potreby vody) aj pre potreby požiarnej vody na zabezpečenie stavieb vodou na hasenie požiarov v zmysle platnej legislatívy,
 - a10) akceptovať zákon o vodách č. 364/2004 Z.z. a príslušné platné normy (STN 73 6822, STN 75 2102 atď.).
- b) v oblasti odvádzania odpadových, užitých a dažďových vôd:
 - b1) pri odvádzaní odpadových, užitých a dažďových vôd vychádzať z „Programu rozvoja vodovodov a kanalizácií v regióne Turca“,
 - b2) rešpektovať súčasný systém odvádzania odpadových vôd verejnou kanalizáciou s čistením v ČOV Vrútky,
 - b3) rozšíriť existujúcu splaškovú kanalizáciu vo väzbe na navrhovaný územný rozvoj,
 - b4) splaškové vody pre objekty v rozptyle likvidovať v samostatných ČOV, resp. individuálne vo vlastných zariadeniach,
 - b5) pri nedostatočnej kapacite čerpacích staníc (po reálnom stanovení množstva splaškových vôd) vykonať ich rekonštrukciu,
 - b6) odvádzanie vôd z povrchového odtoku riešiť delenou kanalizáciou, vsakovaním, resp. zaústením do vodných tokov, v prípade potreby prečistené na čistiacich zariadeniach,
 - b7) rešpektovať trasy existujúcich potrubí verejnej kanalizácie a príslušných vodohospodárskych objektov, vrátane ich ochranných pásiem v zmysle zákona č. 442/2002 Z.z.,
 - b8) akceptovať zákon o vodách č. 364/2004 Z.z. a príslušné platné normy.
- c) v oblasti vodných tokov:
 - c1) komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach tokov opatreniami, ktorých výsledkom bude zvýšenie retenčného účinku pôdy, spomalenie a vyrovnanie odtoku vody z povodia a zníženie erózneho účinku vody v súlade s opatreniami Plánu manažmentu čiastkového povodia Váh; úpravy tokov realizovať tak, aby nedochádzalo k napriamiam tokov,

- c2) dažďové vody zo striech a spevnených plôch v maximálnej miere zadržať v území akumuláciou do zberných nádrží a následne túto vodu využívať na závlahy, resp. kontrolovane vypúšťať do recipientu po odznení prívalovej zrážky,
 - c3) vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánu mesta, príp. protipovodňová ochrana nesmie ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodného toku,
 - c4) prípadná protipovodňová ochrana nesmie ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodného toku,
 - c5) realizovať pravidelnú údržbu vodných tokov, súčasťou ktorých bude aj revitalizácia korýt,
 - c6) výstavbu umiestňovať nad hladinu Q_{100} , mimo zistené inundačné územie.
- (2) Zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenie územia v oblasti zásobovania elektrickou energiou**
- a) Rešpektovať existujúcu trasu VVN vedení, vrátane ochranných pásiem.
 - b) Akceptovať návrh na demontáž VN vedenia v ploche pre Logistické centrum (plocha "F") a jeho premiestnenia do novej polohy.
 - c) Akceptovať navrhované trasy VN káblov do existujúcej trafostanice T2 a pre navrhované T12, T13, T14, T15, T16 a T17
 - d) Akceptovať navrhovanú rekonštrukciu trafostaníc T2, T4 za kioskové.
 - e) Akceptovať návrh nových trafostaníc T16, T17 v kioskovom prevedení.
 - f) Akceptovať riešenie sekundárnej siete v navrhovaných plochách výstavby káblami uloženými zemou, verejné osvetlenie riešiť s kompletnou rekonštrukciou s úspornými osvetľovacími elesami.
 - g) Neuvažovať s ďalším nárastom elektricky vykurovaných bytov.
 - h) Rešpektovať ustanovenia § zákona č. 543/2002 Z.z., pri rekonštrukcii a výstavbe vzdušných VN vedení použiť také technické opatrenia ktoré bráni usmrčovania vtákov.
- (3) Zásady a regulatívy umiestnenie verejného technického vybavenia územia v oblasti zásobovania zemným plynom a teplom**
- a) Rešpektovať navrhovanú preložku plynovodu STL 0,1 MPa v polohe navrhovaného Logistického a navrhované rozšírenie plynovodnej siete STL do plôch z plánovanou výstavbou rodinných domov a do plôch priemyslu, vrátane návrhov premietnutých z pôvodnej ÚPD.
 - b) Zemný plyn využívať komplexne t.j. na vykurovanie, varenie a prípravu TUV.
 - c) Z dôvodu nárastu odberov ZPN do roku 2035 zabezpečiť odborné prehodnotenia STL plynárenskej sústavy 0,1MPa.
 - d) Potrebu tepla riešiť decentralizovaným systémom domovými zdrojmi tepla s palivovou základňou zemný plyn, ako doplnkové palivá použiť drevo, drevný odpad, elektrickú energia, kvapalný zemný plyn.
 - e) Pri získavaní energií využívať aj slnečnú energiu a netradičné druhy (napr. tepelné čerpadlo).
- (4) Zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenia územia v oblasti telekomunikácií**
- a) Rešpektovať návrh na preložku optického kábla v polohe navrhovaného Logistického centra, rešpektovať pripájanie navrhovanej zástavby na optickú miestnu sieť optickým káblom, rešpektovať ostatné trasy káblov miestnej siete vrátane ich ochranných pásiem. Pri križovaní a v súbehu s inými podzemnými vedeniami rešpektovať STN 73 6005.
 - b) Zabezpečiť zvýšenie kapacity RSU obce Rakovo o predpokladaný nárast o cca 265 vývodných párov pre riešené územie a rozšírenie portfólia služieb o dátové služby v území.
 - d) Budovať verejnú elektronickú komunikačnú sieť VEKS optickým káblovým rozvodom.
 - e) Riešiť náhradu súčasného rozvodu miestneho rozhlasu, monitorovanie verejných priestranstiev zo siete VEKS.
- (5) Zásady a regulatívy v oblasti civilnej ochrany**
- a) Pri spracovaní projektovej dokumentácie navrhovaných stavieb v zmysle zámerov ÚPN-O riešiť spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva mesta podľa §4 ods. 3, a § 15 ods. 1, písm. e) Zákona č. 42/1994 Zb. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a §4 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení CO.
 - b) Pri spracovaní PD navrhovaných stavieb v zmysle zámerov ÚPN-O riešiť spôsob a rozsah ukrytia zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti právnických a fyzických osôb podľa §4 ods.3 a §16 ods.1 písm. e), resp. §16 ods.12 zákona č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a § 4 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení CO.

- c) V obci vytvoriť podmienky pre zabezpečenie ochrany obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok pri mimoriadnej udalosti spojených s ich únikom v súlade s ustanoveniami vyhlášky MV SR č.533/2006 Z.z. o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok, ktoré sa prepravujú po ceste I. triedy I/65 a vo výhlade po rýchlostnej ceste R3.
 - d) V obci vytvoriť podmienky pre zabezpečenie materiálom civilnej ochrany a humanitnej pomoci v súlade s ustanoveniami vyhlášky MV SR č.314/1998 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečovanie hospodárenia s materiálom CO.
 - e) V obci riešiť a vytvoriť podmienky ktoré umožnia zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v súlade s ustanoveniami vyhlášky MV SR č.388/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému CO.
 - f) IBV umiestňovať mimo území určených na výstavbu a prevádzku výrobných zón.
 - g) IBV umiestňovať mimo zosuvných území, respektíve podmieniť výstavbu v takýchto územiach podrobným geologickým prieskumom a riadením sa pri výstavbe v tomto území technickými podmienkami stanovenými z tohto geologického prieskumu.
 - h) Akúkoľvek výstavbu umiestňovať mimo vymedzených území ohrozovaných 50-ročnou, resp. 100-ročnou vodou. Pre katastrálne územie obce nie je spracovaná mapa povodňového ohrozenia, ktorá orientačne zobrazuje rozsah povodne znázornený záplavovou čiarou (priesečnica hladiny vody záplavy s terénom). Podľa zákona č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami §6, ods.8, mapu povodňového ohrozenia zabezpečí správca vodohospodársky významných vodných tokov do 22.12.2013. Podľa §8, ods.10 zákona č.7/2010 Z. z. obec následne zabezpečí vyznačenie všetkých záplavových čiar zobrazených na mapách povodňového ohrozenia do územného plánu obce.
 - i) V následných stupňoch projektovej dokumentácie riešiť spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva obce podľa §4 ods.3 a §15 ods.1 písm. e) Zákona č.42/1994 Z.z. a §4 Vyhlášky MV SR č.532/2006 Z.z.
 - j) V následných stupňoch PD spôsob a rozsah ukrytia zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti právnických a fyzických osôb riešiť podľa §4 ods.3 a §16 ods.1 písm. e) resp. §16 ods. 12 Zákona č. 42/1994 Z.z. a §4 Vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z.
 - k) V záujme zabezpečenia ochrany pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so Zákonom č.7/2010 Z.z. o ochrane pod povodňami.
- (6) Zásady a regulatívy v oblasti záujmov obrany štátu**
- a) pri realizácii plánovaných rozvojových projektov v riešenom území:
 - a1) zabezpečiť stálu prejazdnosť (obslužnosť) záujmových komunikácií ozbrojených síl a to vo výhlade po rýchlostnej ceste R3 a ceste I/65 v min. šírke jazdného pruhu 3,5 m,

Článok 6

Zásady a regulatívy zachovania kultúrno-historických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability vrátane plôch zelene

- (1)** Pri hospodárení na PP a LPF, rešpektovať zákon č. 543/2002 Z.z. O ochrane prírody. V chránených územiach a ich ochranných pásmach, vo vymedzených plochách a prvkoch, a tiež významných biotopoch usmerňovať činnosť v zmysle platnej legislatívy orgánov štátnej ochrany prírody a krajiny a orgánov štátnej správy.
- (2)** Rešpektovať biotopy európskeho významu a genofondové lokality v riešenom území, ako aj územia s výskytom cenných druhov živočíchov a rastlín. V prípade nevyhnutnosti vykonania obmedzených zásahov do územia biotopov postupovať podľa zákona č. 543/2002 Z.z.
- (3)** Rešpektovať migračné trasy voľne žijúcich živočíchov v územiach terestrických biokoridorov. hydrické biokoridory pôvodnú pobrežnú vegetáciu tokov vrátane jej revitalizácie autochtónnymi druhmi. V maximálnej miere zachovať skupinovú a líniovú nelesnú drevinnú vegetáciu a podporovať jej doplnenie, ktorá plní funkcie z hľadiska biodiverzity a štruktúry krajiny a umožní prepojenie jednotlivých významných krajinných prvkov a migráciu živočíšnych druhov.
- (4)** Na plochách, ktoré nie sú určené na zástavbu, vylúčiť devastačné zásahy, ktoré by mohli spôsobiť zhoršenie existenčných podmienok a biotickej integrity týchto ekosystémov. Zabezpečiť monitoring a následný manažment pre udržanie prirodzeného charakteru jednotlivých ekosystémov systému ekologickej stability a odstraňovať invázne druhy rastlín.

- (5) Inundačné pásma vodných tokov posilniť vegetačnými úpravami v rozsahu a zložení potenciálnych biotopov. Ponechať a chrániť existujúce fragmenty močiarnej a vlhkomilnej vegetácie v kontaktnej aluviálnej nive ako významné refúgia fauny a flóry.
- (6) Chrániť a budovať plochy sídelnej zelene v zastavanom území obce. Pri navrhovaných výsadbách verejnej zelene použiť autochtónne druhy drevín a rastlín. Pri zásahoch do verejnej zelene sa riadiť normou STN 83 7010 Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie.
- (7) Nepripustiť v riešenom území možnosť umiestnenia fotovoltaických elektrární.
- (8) Rešpektovať nasledovné legislatívne vymedzené veľkoplošné a maloplošné územia ochrany prírody a krajiny ktoré sa nachádzajú resp. zasahujú do riešeného územia:
- a) Národná Prírodná rezervácia Turiec s ochranným pásmom , 3 až 4. stupeň ochrany (OP NP Turiec 3. stupeň ochrany).
- (9) Rešpektovať nasledné vyhlásené chránené územia Natura, ktoré sa nachádzajú resp. zasahujú do riešeného územia:
- a) Územia európskeho významu SKUEV 0382 Turiec a Blatnický potok.
- (10) Rešpektovať chránené územia podľa medzinárodných dohovorov:
- a) Ramsarská lokalita Mokrade Turca.
- (11) Rešpektovať nasledovné prvky kostry Regionálneho územného systému ekologickej stability (RÚSES), ktoré sa nachádzajú resp. zasahujú do riešeného územia:
- a) Biocentrá: Nadregionálne biocentrum NRBC 3 Turiec, Regionálne biocentrum RBc 14 Blatnický potok – Ďanovská terasa,
- b) Biokoridory: Regionálny biokoridor RBk 12 Blatnický potok,
- c) Regionálne významné genofondové lokality (GL): GL 123 Riečny ekosystém Turca, GL 128 Bahrovec, GL 130 Niva pri Lehôtke-Pod Borkom, GL 134 Ďanová – Pod Chrašťou, GL 172 Kút, GL 175 Terasy medzi Valentovou a Lehôtkou, GL 181 Ekosystém Blatnického potoka
- (12) Pri hydrických biokoridoroch zachovať pôvodnú morfológiu toku, nezasahovať do hydrologického režimu tokov, zabezpečiť pôvodnú pobrežnú vegetáciu v celej dĺžke tokov.
- (13) Podporovať doplnenie mimo lesnej drevinovej vegetácie a jej rovnomerné rozmiestnenie v krajine tak, aby umožňovala prepojenie jednotlivých významných krajinných prvkov a umožňovala migráciu živočíšnych druhov medzi nimi. Zachovať prirodzený charakter vodných tokov, chrániť existujúcu sprievodnú vegetáciu.
- (14) Rešpektovať a chrániť v k.ú obce z hľadiska ochrana prírodných zdrojov, ložísk nerastných surovín a ďalších chránených území:
- a) Ochranné pásmo OP II. stupňa prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd v Socovciach (vrt HV-107/A) a Kláštore pod Znievom (vrt KM -1) vyhlásené Vyhláškou MZ SR č. 367/2009 Z.z.
- (15) Pri ochrane kultúrneho dedičstva je potrebné:
- a) rešpektovať a zachovať nasledovné Národné kultúrne pamiatky evidované v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok Ústredného zoznamu pamiatkového fondu, pri nakladaní s nimi rešpektovať zákon č.49/2002 Z.z.
- a1) Mauzóleum rod. Rakowských, č. súp. 171, situované na parc. č. KN C 36, k.ú. Rakovo, č. ÚZPF 11562/1
- a2) Hrádok, poloha "Južne od Rakova - Lehôtky, kóta 452" - mladšia doba bronzová, stredovek, situované na parc. č. KN C 461, 462, 463, k.ú. Rakovo, č. ÚZPF 2201/1, zaužívaný názov Hrádok Podsádka.
- b) rešpektovať ustanovenia zákona č.49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov
- c) chrániť a rešpektovať bezprostredné okolie pamiatok v okruhu 10m v súlade s ustanovením §27, ods.2 pamiatkového zákona
- d) rešpektovať centrum obce a jeho prestavbu riešiť s dôrazom na existujúce NKP vyjadrením zodpovedajúcim ich významu a hodnotám,
- e) zachovať a udržať ucelený ráz súborov stavieb v historickej – najstaršej časti obce s cieľom zachovania ich typického kompaktného urbanisticko-architektonického pôsobenia v uličnom priestore,
- f) pri umiestňovaní stavieb klásť dôraz na zachovanie pôvodnej parcelácie,
- g) pri umiestňovaní, rekonštrukciách a prestavbách stavieb, predovšetkým v existujúcej zástavbe, klásť dôraz na drobnú mierku stavieb, a v ich architektonickom riešení uplatňovať znaky typické pre architektúru regiónu, tieto zásady uplatňovať aj u novo navrhovaných súborov stavieb,

- h) vytvárať podmienky pre využívanie staršieho bytového fondu pôvodných starších rodinných domov.
 - i) rešpektovať a zachovať archeologické náleziská evidované v Centrálnej evidencii archeologických nálezísk:
 - i1) Rakovo, poloha "v obci pri ceste č.2160 z Rakova do osady Lehôtka - 2.pol. 18.stor., kúria Benických,
 - i2) Rakovo, poloha "v obci pri ceste č.2160 z Rakova do osady Lehôtka - novovek, hospodársky areál kúrie Benických,
 - i3) Rakovo, poloha "v parku pri ceste č.2160 z Rakova do osady Lehôtka " - oproti kúrii Benických", novovek, zaniknutá kúria Adolfa Rakovského,
 - i4) Rakovo, poloha "severovýchodná časť obce, park a jeho okolie " - novovek, hospodársky areál zaniknutej kúrie Adolfa Rakovského,
 - i5) Rakovo, poloha "neznáma" eneolit a staršia doba železná, stopy osídlenia,
 - i6) Rakovo, poloha "obecný cintorín" - rok 1875, pohrebná kaplnka Benickovcov,
 - i7) Rakovo, poloha "Kúty na ľavom brehu rieky Turiec" - novovek, zaniknutý vodný mlyn,
 - i8) Rakovo, poloha "na severozápad od miestnej časti Lehôtka" - púchovská kultúra, stredovek, novovek, sídlisko(?),
 - i9) Rakovo, poloha "mierne na severovýchod od miestnej časti Lehôtka" - pravek (?), vrcholný stredovek, novovek, sídlisko (?),
 - i10) Rakovo, poloha "Lehôtka - východná časť" - rok1801, kúria Dionýza Lehockého),
 - i11) Rakovo, poloha " Lehôtka - východná časť" - pravdepodobne rok 1908, kúria Alexandra (III.) Velitsa,
 - i12) Rakovo, poloha " Lehôtka" - stredovek, novovek, zaniknutá osada,
 - i13) Rakovo, poloha " Majer, historicky Starini" - 19. stor., hospodárska usadlosť - majer,
 - i14) Rakovo, poloha " mierne na juh od miestnej časti Majer, historicky Starini" - 19. stor. , zaniknutý vodný mlyn zrejme prináležiaci k majeru.
 - j) v prípade náhodného odkrytia archeologického náleziska postupovať podľa ustanovení §40 ods. 2–4 pamiatkového zákona v spojitosti s ustanoveniami §127, ods. 1) a 2) stavebného zákona,
 - k) rešpektovať ustanovenia §41 ods. 4) pamiatkového zákona na základe ktorých krajský pamiatkový úrad v spolupráci s prísl. stavebným úradom zabezpečuje podmienky archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní,
 - l) podľa § 36 ods. 2 pamiatkového zákona pred začatím stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti na evidovanom archeologickom nálezisku v CEANS je vlastníkom, správcom alebo stavebníkom povinný podať žiadosť o vyjadrenie k zámeru na Krajský pamiatkový úrad,
 - m) v územnom a stavebnom konaní rešpektovať ustanovenia §30 ods.4 pamiatkového zákona o postavení KPÚ v týchto konaniach. V opodstatnených prípadoch môže Krajský pamiatkový úrad rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum a o podmienkach jeho vykonávania podľa §35 ods.7), §36 ods.2) a 3) a §39 ods.1) Pamiatkového zákona.
- (16)** V súvislosti s urbanistickou kompozíciou riešeného územia v navrhovanom riešení ÚPN-O akceptovať nasledovné zásady:
- a) za hlavnú kompozičnú os považovať súčasnú trasu cesty III/2160 prechádzajúcu územím obce
 - b) za hlavný ťažiskový priestor obce považovať priestor centra obce medzi Obecným úradom a obecným parkom po oboch stranách cesty III/2160.
 - c) neuvažovať s výstavbou dominant v zastavanom území obce a na navrhovaných rozvojových plochách.

Článok 7

Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie

- (1)** V oblasti ochrany ovzdušia
- a) V riešenom území neuvažovať s budovaním stredných a veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia. Uvažovať s plynom, ako hlavným vykurovacím médiom v obci.
 - b) Všetky existujúce a navrhované komunikácie v zastavanom území riešiť so spevneným, bezprašným povrchom. Na území mesta neumiestňovať také prevádzky, ktoré by prašnosťou a produkciou škodlivých látok mohli nevhodne ovplyvniť kvalitu ovzdušia.
 - c) Vplyv emisnej záťaže dopravy na okolitú obytnú a rekreačnú výstavbu korigovať výsadbou zelene na plochách izolačnej zelene pozdĺž týchto komunikácií v obytnom území. Rešpektovať ustanovenia zákona 137/2010 o ovzduší.

- d) Pri umiestňovaní výrobných prevádzok, vrátane nových prevádzok v existujúcich areáloch, dôsledne rešpektovať a realizovať legislatívu v oblasti ochrany ovzdušia pred prípadnými negatívnymi vplyvmi ktorými sa zabezpečí ochrana okolitej obytnej zóny.

(2) V oblasti ochrany podzemných a povrchových vôd

- a) Rešpektovať ustanovenia zák. č.364/2004 Z.z. (vodný zákon) a nakladanie s vodami realizovať v zmysle §17 zákona. Likvidáciu odpadových vôd riešiť dobudovaním verejnej kanalizácie na navrhovaných rozvojových plochách s cieľom napojenia všetkých objektov na verejnú kanalizáciu.
- b) Revitalizovať korytá a brehy vodných tokov vrátane doplnenia brehových porastov.
- c) V rámci odvádzania dažďových vôd realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol navýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie v území, prečistenie, infiltrácia dažďových vôd a pod.
- d) Všetkými dostupnými prostriedkami zabrániť znečisťovaniu povrchových a podzemných vôd splaškovými vodami a komunálnym odpadom.

(3) V oblasti ochrany pred hlukom a vibráciami

- a) Pri prevádzkovaní telovýchovných a športové zariadení, rekreačných podujatí v obci na plochách športu a rekreácie regulovať a usmerňovať činnosť tak aby nepriaznivo neovplyvňovala okolie, najmä obytnú zástavbu hlukom, prachom alebo svetlom (§22, ods.2, zákona č.355/2007 Z.z.).
- b) Pri realizácii nových komunikácií a rekonštrukciách ciest je nutné postupovať v súlade s Vyhláškou MZ SR č.237/2009 Z.z., ktorou sa dopĺňa Vyhláška MZ SR č.549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.
- c) V existujúcich a navrhovaných výrobných zónach neprekračovať stanovené hodnoty prašnosti hluku, vibrácií a svetlom nad prípustnú mieru, t.j. dodržiavať §22 ods.2 Zákona č.355/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov.

(4) V oblasti ochrany pred účinkami zápachu

- a) Pri umiestnení veľkochovu hospodárskych zvierat v riešenom území akceptovať vzorec ktorým je stanovené veterinárne ochranné pásmo na dobytciu jednotku vypočítané v zmysle materiálu vydanom MPaV SR „Zásady chovu hospodárskych zvierat v zastavanom území a mimo zastavaného územia obcí SR.
- b) V riešenom území vo väzbe na obytné ebudovať poľné hnojiská ani iné prevádzky a zariadenia, ktoré by zápachom obťažovali uvedené územie.
- c) Pri umiestňovaní výrobných prevádzok, vrátane nových prevádzok v existujúcich areáloch, dôsledne rešpektovať a realizovať legislatívu v oblasti pred účinkami zápachu pred prípadnými negatívnymi vplyvmi ktorými sa zabezpečí ochrana okolitej obytnej zóny.

(5) V oblasti odpadov

- a) Dôsledne zabezpečiť v riešenom území realizáciu triedeného zberu odpadu, s cieľom zníženia odpadov vyvázaných na zmluvne zabezpečenú skládku. Zariadenia na recykláciu, využívanie a zneškodňovanie odpadu naďalej riešiť mimo územia mesta, podľa schváleného programu odpadového hospodárstva.
- b) Rešpektovať v území ustanovenia zákona č. 79/2015 Z.z o odpadoch v znení neskorších predpisov:
- b1) zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu pre každú domácnosť v objektoch IBV, a jednotlivé areály s HBV, OV a ostatné prevádzky v obci, s potenciálom produkcie biologicky rozložiteľného odpadu, kompostér pre medziuskladenie tohto druhu odpadu a zabezpečiť jeho pravidelný odvoz na zhodnotenie,
- b2) pravidelný odvoz, zhodnotenie a zneškodňovanie oddelených zložiek vytriedených komunálnych odpadov a tiež drobných stavebných odpadov a nebezpečných odpadov.
- b3) v katastrálnom území riešiť postupnú sanáciu a rekultiváciu skládok odpadu a starých environmentálnych záťaží, prednostne skádky v územiach, kde bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia a prvky miestneho systému ekologickej stability a tiež zamedziť znečisťovaniu brehov tokov a iných priestorov odpadmi.

(6) V oblasti prírodnej rádioaktivity

- a) Vhodnosť a podmienky využitia územia s výskytom nízkeho a stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa Zákona č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR

č.528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.

(7) V oblasti stratégie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy

- a) Akceptovať stratégiu vyplývajúcu z Metodického usmernenia MDVRR SR odboru územného plánovania k zabezpečeniu plnenia uznesenia vlády SR č. 148/2014 z 26.3.2014 k Stratégii adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

(8) V oblasti rizík využitia územia s evidovanými zosuvmi

- a) V lokalitách potenciálnych a stabilizovaných zosuvov podmieniť výstavbu podrobným inžiniersko geologickým prieskumom.

(9) V oblasti obmedzenia negatívnych vplyvov na bývanie pracovné a životné prostredie:

- a) V prípade umiestnenia objektov občianskej vybavenosti v riešenom území akceptovať podmienku nenarušenia pohody a kvality bývania v dotykovom obytnom území, napr. zásobovaním či samotnou prevádzkou.
- b) V prípade umiestnenia aj funkcie drobnej občianskej vybavenosti v stavbách s bývaním (bytových domoch a rodinných domoch) akceptovať podmienku umiestnenia len prevádzok služieb nevýrobného charakteru a takých funkcií ktoré nebudú mať negatívny vplyv na pohodu a kvalitu a ktoré nebudú zdrojom akýchkoľvek škodlivých faktorov pracovného a životného prostredia.
- c) Zabezpečiť posúdenie možného negatívneho vplyvu ovplyvňujúceho kvalitu a pohodu bývania zo zdrojov existujúcich a navrhovaných činností a prevádzok na zdravie obyvateľov v navrhovanej obytnej výstavbe z komunikácií nadradenej dopravy a prevádzok výrobného charakteru.
- d) V areáli hospodárskeho dvorov poľnohospodárskej výroby neumiestňovať služby a prevádzky, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na kvalitu a pohodu bývania okolitej existujúcej a navrhovanej výstavby a mohli by byť zdrojom škodlivých faktorov pracovného a životného prostredia a tiež neumiestňovať prevádzky, ktoré sa vzhľadom na charakter činnosti a spôsob prevádzky vzájomne vylučujú.

(10) V ostatných oblastiach:

- a) rešpektovať ochranné pásmo cintorínov, v ochrannom pásme nepovoľovať ani umiestňovať budovy definované v §15 ods.7, zákona NR SR č.131/2010 Z.z. o pohrebníctve.
- b) zachovať funkčnosť realizovaných odvodňovacích systémov zasahujúcich do plôch s navrhovanou výstavbou

Článok 8

Vymedzenie zastavaného územia

- (1)** Zastavané územie predstavujú plochy súčasne zastavaného územia, rozšírené o navrhované plochy v súlade s riešením v grafickej časti vo výkrese v.č.5 - Výkres vyhodnotenia dôsledkov stavebných zámerov a iných zámerov na PP a LPF v M 1:10 000.

Článok 9

Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

- (1)** Pásma ochrany vodohospodárskych zariadení:

- a) Verejné vodovody a verejné kanalizácie, 230/2005 Z. z., §19 ods.2. Pásma ochrany sú v zmysle zákona č.442/2002 Z.z. vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného a kanalizačného potrubia na obidve strany:
a1) 1,5 m pri verejnom vodovode a kanalizácii do priemeru 500 mm.

- (2)** Oprávnenia pri správe vodných tokov, určuje §49 ods.2 zákona č.364/2004 Z.z. Pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení môže správca toku využívať pobrežné pozemky a v rámci ktorého sa môžu realizovať aj protipovodňové a vododrážne opatrenia. Akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v dotyku s vodnými tokmi odsúhlasiť so správcom toku. Rozvojové aktivity musia byť v súlade so zákonom č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami. Vodohospodársky významné vodné toky sú stanovené Prílohou č.1 Vyhlášky 211/2005 (MŽPSR, ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov).

- a) Pobrežnými pozemkami v riešenom území sú pozemky od brehovej čiary:
a1) min. 6 m pri vodohospodársky významnom toku Turiec a Blatnický potok,
a2) min. 4 m pri ostatných tokoch.

- (3) V zmysle zákona 251/2012 Z.z. rešpektovať ochranné pásma od krajných vodičov (káblov) na každú stranu, resp. od elektrických staníc:
a)	220 kV vedenie	20 m
b)	22 kV vedenie vzdušné	10 m
c)	22 kV kábel v zemi	1 m
d)	22 kV závesný kábel	1 m
e)	stožiarová trafostanica od konštrukcie	10 m
f)	kioskové trafostanice nevyžadujú ochranné pásmo.	
- (4) V zmysle zákona č.251/2012 pre rozvody plynu sú stanovené pásma ochrán:
- a) Ochranné pásmo je územia bezprostredne príľahlé ku plynárenskému zariadeniu a plynovodu, jeho vzdialenosť je od osi plynovodu na každú stranu, alebo od oplotenia regulačnej stanice:
a1)	STL plynovod a prípojky do DN 200	- 4 m
a2)	STL plynovod a prípojky od DN 201 do 500	- 8 m
a3)	STL plynovod v zastavanom území	- 1 m
a4)	Regulačná stanica, filtračná stanica, armatúrové uzly	- 8 m
- b) Bezpečnostné pásma slúžia na zamedzenie, respektíve zmiernenie účinkov prípadných porúch, havárií plynárenských zariadení. Pásmo ochrany je od osi plynovodu na každú stranu.
b1)	STL a plynovodné prípojky vo voľnom teréne	- 10 m
b2)	STL zastavané územie – určuje dodávateľ plynu pri rešpektovaní normy STN 386415, STN 736005.	
b3)	Regulačná stanica, filtračná stanica, armatúrové uzly	- 50 m.
- (5) V zmysle zákona 251/2012 Z.z. rešpektovať ochranné pásma od telekomunikačných káblov
- a) telekomunikačný kábel 1,5 m.
- (6) Pri súbehu viacerých vedení technickej infraštruktúry rešpektovať ustanovenia STN 73 6005 – Priestorová úprava vedení technickej infraštruktúry.
- (7) Rešpektovať ochranné pásmo cestných dopravných systémov mimo zastavaného územia súvislou zástavbou (Zákon o pozemných komunikáciách - Zákon č. 135/61 Z.z. v znení zákona č. 524/2003 Z.z.):
a)	pre rýchlostnú komunikáciu	100 m od osi krajného jazdného pruhu,
b)	pre cestu I. triedy	50 m od osi cesty na obe strany (mimo zastavané územie),
- (8) Rešpektovať ochr. pásmo cintorínov 50 m, v ochrannom pásme nepovoľovať ani umiestňovať budovy definované v §15 ods.7, zákona NR SR č.131/2010 Z.z. o pohrebníctve.
- (9) Vhodnosť a podmienky stavebného využitia riešeného územia zaradeného do oblasti z nízkym a so stredným radónovým rizikom je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č.528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia.
- (10) Pri umiestňovaní novej výstavby rešpektovať ochranné pásmo lesa v súlade s ustanovením § 10 ods.1) zákona č. 326/2005 Z.z..

Článok 10

Plochy na verejnoprospešné stavby, na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, na asanáciu a na chránené časti krajiny

- (1) Plochy pre verejnoprospešné stavby predstavujú plochy potrebné pre realizáciu verejnoprospešných stavieb uvedených v čl.12 Zoznam verejnoprospešných stavieb vrátane dočasných záberov pozemkov.
- (2) Plochy pre vykonanie delenia a sceľovania pozemkov budú realizované na plochách územného rozvoja obce v navrhovanom zastavanom území.
- (3) Plochy pre chránené časti krajiny sú uvedené v čl.6 body (8), (9), (10) a (11).

Článok 11

Určenie, na ktoré časti obce je potrebné obstarat' a schváliť územný plán zóny

- (1) V zmysle navrhovaného riešenia urbanistického rozvoja mesta nie je potrebné obstarat' územný plán zóny.

- (2) Pre nasledovné časti obce sa odporúča s ohľadom na rozsah jednotlivých navrhovaných lokalít obstaráť urbanistickú štúdiu pre vymedzené časti územia:
- a) UŠ Rakovo „Malý Borok“ (navrhované rozvojové plochy v prevládajúcej forme pre IBV na južnom okraji obce v m.č. Rakovo).
 - b) UŠ Rakovo „Centrum obce“ (vrátane obecného parku v m.č. Rakovo).
 - c) UŠ Rakovo - Priemyselný areál „Pri píle“ (navrhované plochy pre priemyselnú výrobu a skladové hospodárstvo v m.č. Rakovo).

Článok 12 Zoznam verejnoprospešných stavieb

Dopravné verejnoprospešné stavby

- (1) **D1** - Rekonštrukcia existujúcich ciest I. triedy, miestnych komunikácií, vrátane verejných odstavňových plôch a výstavba a rekonštrukcia účelových komunikácií na navrhovanú funkčnú triedu a kategóriu.
- (2) **D2** - Výstavba nadradenej dopravnej infraštruktúry - rezerva plôch pre umiestnenie rýchlostnej cesty R3, vrátane súvisiacich komunikácií dopravnej obsluhy týchto komunikácií, rekonštrukcie existujúcich dotknutých stavieb (obslužné, účelové komunikácie, podjazdy ap.), navrhovaných mostných objektov a viaduktov a ekoduktov.
- (3) **D3** - Výstavba samostatných chodníkov a súbežných chodníkov pre peších a cyklistov popri automobilových komunikáciách a miestnych komunikáciách so zvýšeným pohybom vozidiel.

Vodohospodárske verejnoprospešné stavby

- (4) **V1** – rozšírenie a rekonštrukcia rozvodnej vodovodnej siete v obci do lokalít územného rozvoja.
- (5) **V2** – rozšírenie a rekonštrukcia splaškovej kanalizácie do lokalít územného rozvoja.
- (6) **V3** – rozšírenie a rekonštrukcia dažďovej kanalizácie.

Energostavby – verejnoprospešné stavby pre zásobovanie elektrickou energiou, plynom a a teplom

- (7) **E1** - Preložka VN vedenia v polohe navrhovanej výstavby logistického centra - cca 350 m.
- (8) **E2** - Výstavba trafostaníc T16, T17, prestavba trafostaníc T2, T4 za kioskové vrátane VN káblov.
- (9) **E3** - Výstavba NN vzdušnej a káblovej siete.
- (10) **E4** - Preložka STL plynovodu v polohe navrhovanej výstavby logistického centra - cca 620 m.
- (11) **E5** – Rozšírenie a rekonštrukcia STL siete 100 kPa do plôch s navrhovanou výstavbou.

Verejnoprospešné telekomunikačné stavby

- (12) **T1** - Rozšírenie kapacity RSU Príbovce o kapacitu cca 102 Pp.
- (13) **T2** - Výstavba miestnej optickej siete do plôch s plánovanou zástavbou.
- (14) **T3** - Preložka optického kábla v polohe navrhovanej výstavby logistického centra.
- (15) **T4** - Výstavbe verejnej elektronickej siete VEKS s možnosťou využitia signálu pre miestny rozhlas, káblovú TV, internetu a monitorovanie objektov a verejných plôch

Ostatné

- (16) **O1** - Vybudovanie hlavného športového areálu obce s absentujúcimi verejnými športovými stavbami halových objektov a vonkajších ihrísk a súvisiacou prevádzkovou a sociálnou vybavenosťou.
- (17) **O2** – Realizácia verejnej športovo – rekreačnej vybavenosti a detských ihrísk v rámci rozvojových obytných plôch obce.
- (18) **O3** – Revitalizácia verejných priestranstiev centra obce.
- (19) **O4** – Revitalizácia verejnej zelene a realizácia navrhovanej verejnej zelene v rozvojových plochách
- (20) **O5** – Výstavba komunitného centra s kultúro spoločenskou vybavenosťou a MŠ.

C. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE

C.1 VŠEOBECNE

V súvislosti so spracovaním územného plánu obce Rakovo boli k dispozícii nasledovné dokumenty, z ktorých boli čerpané doplňujúce údaje, a z ktorých boli následne zapracované relevantné informácie do riešenia:

Schválená ÚPD, vzťahujúca sa k riešenému územiu

- ÚPN VÚC Žilinského kraja (združenie VÚC Žilina, 1998), záväzná časť schválená vyhlásením nariadenia vlády SR č. 223/1998 zo dňa 26.05.1998.
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - zmeny a doplnky č.1 (združenie VÚC Žilina, 02/2005), záväzná časť schválená zastupiteľstvom ŽSK VZN č.6 zo dňa 27.04.2005.
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - zmeny a doplnky č.2 (ing. arch. Pivarči, 07/2006), záväzná časť schválená zastupiteľstvom ŽSK.
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - zmeny a doplnky č.3 (ing. arch. Toman, 05/2008), záväzná časť schválená zastupiteľstvom ŽSK.
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - zmeny a doplnky č.4 (ing. arch. Pivarči, 03/2011), záväzná časť schválená zastupiteľstvom ŽSK.
- ÚPN-SÚ Příbovce, potvrdenie platnosti ÚPD v zmysle uzn. Rady ONV č.10/84 zo dňa 27.04.1984.
- ÚPN-O Rakovo – doplnok, Rakovo IBV – Juh (ing. arch. Peter Nezval), záväzná časť schválená uzn. OZ v Rakove č. uzn.5/2004 zo dňa 13.10.2004.
- ÚPN-O Rakovo – doplnok, Rakovo IBV – Šport a rekreácia (ing. arch. Peter Nezval), záväzná časť schválená uzn. OZ v Rakove č. uzn.5/2004 zo dňa 13.10.2004.
- Zmeny a Doplnky č.3 ÚPN-O Rakovo (ing. arch. Pavlík), záväzná časť schválená uzn. OZ v Rakove č. uzn.40/2012 zo dňa 31.10.2012.
- Zmeny a Doplnky č.4 ÚPN-O Rakovo (ing. arch. Pavlík), záväzná časť schválená uzn. OZ v Rakove č. uzn.39/2017 zo dňa 13.11.2017.

Územno-plánovacie podklady

- RÚSES – regionálny územný systém ekoklogickej stability Martin (SAŽP 2013).

Dopravná a inžinierska dokumentácia

- RÚSES – regionálny územný systém ekoklogickej stability Martin (SAŽP 2013).
- Vodný plán Slovenska.
- Vodohospodárska mapa Slovenska.
- Protiovodňový plán obce Rakovo (predpokladaný rok spracovania 2011).
- Dokumentácia k rýchlostnej ceste R3 (na CD).

Ostatné podklady

- Súpis pamiatok na Slovensku.
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov – základné údaje (2011, KSŠV SR).
- Aktuálne štatistické údaje 2016 (KSŠV SR).
- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku.
- Atlas krajiny SR (MŽP SR, SAŽP), 2002.
- Príbeh jednej obce....., monografia obce, Ľubomír Žila, 2014.
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rakovo na roky 2015 - 2023, obecný úrad v Rakove, Patrik Antal a kol., schválený č. uzn. OcZ 5/2016 dňa 16.01.2016.
- Web stránka obce Rakovo.
- Protiovodňový plán záchranných prác obce Rakovo (rok spracovania 2011, č.467/2011).
- Informácie získané z internetových zdrojov:
 - http://www.podnemapy.sk/lpis_verejnost/viewer.htm
 - http://www.geology.sk/new/sk/sub/ms/zoz_apl
 - <http://www.enviroportal.sk/>
 - <http://www.sopsr.sk/web/>
 - <http://geo.enviroportal.sk/atlassr/>
 - <http://maps.google.sk>

- <http://www.sopsr.sk/webs/MokrSlov/>
- <http://geo.enviroportal.sk/vu/>
- <http://geo.enviroportal.sk/uev/>
- <http://www.pamiatky.sk/sk/page/ochrana-pamiatok>
- <http://charon.sazp.sk/SevesoPublic/Mapa.aspx>
- <http://www.hlukovamapa.sk/>
- <http://mpomprsr.svp.sk/Default.aspx>
- <http://lvu.nlcsk.org/uvod/>
- <http://www.katasterportal.sk/kapor/>
- <http://www.statistics.sk/>

C.2 IDENTIFIKÁCIA POUŽITÝCH SKRATIEK V ÚPN-O RAKOVO

V súvislosti so spracovaním ÚPN-O Rakovo sú v rámci textovej časti používané skratky s nasledovným vysvetlením:

- ÚPN-O – územný plán obce
- KEP – krajinno ekologický plán
- ÚPN-VÚC ŽK – Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja
- KURS – koncepcia územného rozvoja Slovenska
- ÚPN-O Rakovo – územný plán obce Rakovo
- ÚPN-SÚ Příbovce – územný plán sídelného útvaru Příbovce
- UŠ – urbanistická štúdia
- RD – rodinný dom
- RRD – rekreačný rodinný dom
- IBV – individuálna bytová výstavba
- HBV – hromadná bytová výstavba
- m.č. – miestna časť
- MÚSES – miestny územný systém ekologickej stability
- RÚSES – regionálny územný systém ekologickej stability
- GNÚSES – generel územného systému ekologickej stability
- CO – civilná ochrana
- SKUEV – územia európskeho významu
- SKCHVÚ – chránené vtáčie územie
- RBc – regionálne biocentrum
- RBk – regionálny biokoridor
- Nrbk – nadregionálny biokoridor
- NATURA 2000 – európska sústava chránených území
- GL – genofondová lokalita
- MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
- MZ SR – Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
- MO SR – Ministerstvo obrany Slovenskej republiky
- SAŽP – Slovenská agentúra životného prostredia
- VÚPaOP – Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy
- HM š.p. – Hydromeliorácie štátny podnik
- KPÚ – Krajský pamiatkový úrad
- ZŠ – základná škola
- MŠ – materská škola
- ZUŠ – základná umelecká škola
- ZS – zdravotné stredisko
- OP – ochranné pásmo
- CR – cestovný ruch
- VOP – veterinárne ochranné pásmo
- PD – poľnohospodársky dvor
- EPD – ekologické poľnohospodárske družstvo
- HD – hovädzí dobytok
- VDJ – veterinárna dobytčia jednotka
- LUC – lesný užívateľský celok

- LPF – lesný pôdny fond
- PP – poľnohospodárska pôda
- TTP – trvalo trávnaté porasty
- LHP – lesný hospodársky plán
- PSOL – program starostlivosti o lesy
- R3 – rýchlostná cesta R3
- TEN-T – Trans-European Transport Network
- MAD – miestna autobusová doprava
- ČOV – čistiareň odpadových vôd
- SKV – skupinový vodovod
- SSC – Slovenská správa ciest
- MOK – miestna obslužná komunikácia
- SSE – Stredoslovenská energetika
- SPP – D – Slovenský plynárenský priemysel – distribúcia
- POH – program odpadového hospodárstva
- SZČ – schéma záväzných častí

C.3 VYHODNOTENIE BUDÚCEHO MOŽNÉHO POUŽITIA PP NA STAVEBNÉ A INÉ ZÁMERY V PREDCHÁDZAJÚCEJ ÚPD VZŤAHUJÚCEJ SA K RIEŠENÉMU ÚZEMIU

V súvislosti so spracovaním ÚPN-O Rakovo bola spracovaná nasledovná ÚPD v ktorej bolo riešené vyhodnotenie záberov PP. Ide o nasledovné dokumenty:

- ÚPN-SÚ Příbovce, potvrdenie platnosti ÚPD v zmysle uzn. Rady ONV č.10/84 zo dňa 27.04.1984.
- ÚPN-O Rakovo – doplnok, Rakovo IBV – Juh (ing. arch. Peter Nezval), záväzná časť schválená uzn. OZ v Rakove č. uzn.5/2004 zo dňa 13.10.2004.
- ÚPN-O Rakovo – doplnok, Rakovo IBV – Šport a rekreácia (ing. arch. Peter Nezval), záväzná časť schválená uzn. OZ v Rakove č. uzn.5/2004 zo dňa 13.10.2004.
- Zmeny a Doplnky č.3 ÚPN-O Rakovo (ing. arch. Pavlík), záväzná časť schválená uzn. OZ v Rakove č. uzn.40/2012 zo dňa 31.10.2012.
- Zmeny a Doplnky č.4 ÚPN-O Rakovo (ing. arch. Pavlík), záväzná časť schválená uzn. OZ v Rakove č. uzn.39/2017 zo dňa 13.11.2017.

Na záver tejto Sprievodnej správy (za kap. D Dokladová časť) dokumentujeme zachované vyhodnotenie záberov PP v predchádzajúcej ÚPD kópiami príslušných textov z dokumentácií. Dokument vyhodnotenia Záberov PP z ÚPN-SÚ Příbovce, v čase keď obec Rakovo spadala pod obec Příbovce, nebol k dispozícii. Tatiež neboli d dispozícii vyhodnotenia záberov z Zmien a doplnkov Rakovo IBV – juh a Rakovo - Šport a rekreácia (2004), ku ktorým bol k dispozícii len výkres záberov PP.

D. DOKLADOVÁ ČASŤ

Dokladová časť v súvislosti so spracovaním územného plánu obce Rakovo je súčasťou elaborátu obstarávateľa. Okrem ďalších dokumentov sú súčasťou tohto elaborátu aj nasledovné dokumenty :

- Stanoviská dotknutých orgánov štátnej správy, samosprávy a právnických a fyzických osôb po oznámení o začatí obstarávania ÚPN-O Rakovo.
- PR+R ÚPN-O Rakovo, 10/2017, ing. Arch. Peter Nezval,
- Zadanie pre ÚPN-O Rakovo, vypracované 10/2017, dopracované (výsledné znenie) 12/2017 (ing. arch Ján Burian, OSO pre obstarávanie ÚPP a ÚPD, reg. č. 229), schváleným v obecnom zastupiteľstve Rakovo č. uzn. 3/2018, zo dňa 08.01.2018.
- Pripomienky k Zadaniu pre ÚPN-O Rakovo, 11/2017.
- Vyhodnotenie pripomienok k Zadaniu pre ÚPN-O Rakovo, 12/2017.

V Žiline 03/2018

Ing. arch. Peter Nezval a kol.